

Smotra projekata – 2023.
iz građanskog odgoja i obrazovanja

NAKLADNIK

Agencija za odgoj i obrazovanje
Donje Svetice 38, 10000 Zagreb
www.azoo.hr

ZA NAKLADNIKA

v. d. ravnateljja Daria Kurtić, prof.

@ Agencija za odgoj i obrazovanje

ZBORNİK PRIREDILI

Andreja Silić
Tomislav Ogrinšak

Pripremljeno u Agenciji za odgoj i obrazovanje
2023.

O PROVEDENOJ DŽAVNOJ SMOTRI PROJEKATA IZ GRAĐANSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA I DRUGIH MEĐUPREDMETNIH TEMA – PROJEKT GRAĐANIN U ŠKOLSKOJ GODINI 2022/2023.

Ove je godine po dvadest i peti put održana Državna smotra projekata iz građanskog odgoja i obrazovanja i drugih međupredmetnih tema – Projekt građanin.

Zahvaljujemo svima koji su pomogli da se smotra razvija i opstane. Također zahvaljujemo svima koji su sudjelovali u proteklih četvrt stoljeća u stručnim usavršavanjima vezanim uz provedbu metode Projekt građanin, svim sudionicima smotri (na županijskoj razini i državnoj razini) te čestitamo svim učenicima i njihovim mentorima u provedbi projekata.

Cilj rješavanja problema na temelju metode Projekt građanin te tako i Smotre bio je i jest omogućiti učenicima osnovnih i srednjih škola stjecanje građanske kompetencije, praktičnog političkog obrazovanja usmjerenog na razvoj dobrobiti društvene zajednice, razvoj poduzetnosti i ostalih ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje.

Što su učenici radili?

Prepoznavali rješavali manje ali važne probleme društvene zajednice te su pritom odabirali problem kojim će se razred ili skupina baviti po demokratskoj proceduri, istraživali problem podjelom zaduženja grupama i pojedincima, dokumentirali svoje istraživanje, pretraživali medije, tragali za informacijama putem interneta, pretraživali znanstvene izvore, anketirali ili razgovorali sa stručnjacima za problem koji su istraživali, predlagali rješenja kroz grupni rad i raspravu, utvrđivali jake i slabe strana predloženih rješenja, oblikovali glavne politike za rješenje problema, kao i alternativne politike, izrađivali plan provedbe projekta, provodili rješenja problema u suradnji s učiteljima, nastavnicima, roditeljima, stručnjacima i predstavnicima lokalne zajednice. Svaki je projekt imao ostvarene rezultate, a na kraju su učenici zajedno s mentorima davali i osvrt tijekom njegove provedbe.

Takav oblik projektne nastave ostvarivao se kroz najmanje sedam koraka da se očuva demokratska procedura rješavanja problema, ali i svi procesni dijelovi projekta. Znanjem projektne nastave učenici su stekli vještine koje će trebati kasnije u područjima svojeg profesionalnog i građanskog života. Takvo učenje namijenjeno je učenicima razredne nastave i predmetne nastave osnovnih škola te učenicima srednjih škola.

Rad na projektu planira se tako da uključuje interdisciplinarni pristup u oblikovanju rada s učenicima kao što su: čitanje, diskusija, pisanje, istraživanje činjenica, obrada anketnih upitnika, rješavanje problema u malim skupinama, socijalno učenje, učenje kako učiti, poduzetništvo, tehnike suradničkog učenja, igra uloga, proučavanje zakona i Ustava RH-a, pisanje dopisa, molbi, kontaktiranje s osobama iz javnog života i predstavnicima vlasti, javni nastup itd.

Tijekom rada na projektu učenici u suradnji s roditeljima i učiteljima izabiru problem, sustavno ga istražuju, dokumentiraju i oblikuju plan rješavanja problema. U ostvarivanju projekta uspostavlja se suradnja s roditeljima, stručnjacima, predstavnicima vlasti, medija, ljudima iz lokalne zajednice u čiju nadležnost spada rješavanje problema. Da bi se došlo do odgovarajućeg izbora i rješenja problema u nastavnom procesu, planiraju se sljedeće dionice:

1. Izbor problema
2. Istraživanje društvene važnosti problema
3. Oblikovanje mogućih rješenja problema
4. Izbor najboljeg pristupa rješenju problema
5. Razvoj plana akcije
6. Predstavljanje plana akcije široj zajednici
7. Javno predstavljanje ponuđenog rješenja problema.

Prilikom predstavljanja koristili su se portfelj i dokumentacijska mapa. Na portfelj se stavljaju najreprezentativniji dokumenti (fotografije, isječci iz novina, rezultati ankete, članci zakona, tekstualni zapisi učenika i drugi važni materijali prikupljeni i nastali u pojedinim koracima rješavanja problema).

Učenici stječu mogućnost da u tijeku rješavanja problema koriste sva svoja znanja koja su stekli iz drugih predmeta – povijesti, hrvatskog, stranog jezika, zemljopisa, matematike i tako dalje. U pravilu dožive uspjeh u javnosti sa svojim rješenjem problema jer nadležna tijela najčešće ostanu bez argumenata odbijanja i neprihvatanja budući da su učenici unaprijed sve dobro osmislili i pripremili odgovore na moguća odbijanja i odlaganja i to ne samo verbalno već i dokumentarno u obliku dokumentacijske mape a također su dobro izučili sve odgovarajuće propise. To mogu biti prijedlozi da se postavi semafor na prometnici kojom prelaze do škole radi njihove sigurnosti i zaštite, da se uskladi red vožnje javnog prijevoza, ako su đaci putnici da ne moraju dugo čekati na prijevoz, postavljanje kontejnera da se ne onečišćuje okoliš škole, uređenje školskog igrališta itd. Važno je istaknuti da oni ne iniciraju rješavanje problema već dolaze s gotovim prijedlogom njegova rješenja. Doživljeni uspjeh i mogućnost djelovanja je izvor motivacije: smanjuje se osjećaj bespomoćnosti, jača se samopouzdanje, poboljšava se odnos prema sebi i prema školi, destruktivnu, buntovničku energiju mladih kroz ovakvo smisleno i svrhovito praktično učenje učenici pretvaraju u pozitivnu, konstruktivnu snagu.

Teme i ciljevi projekata kojima su se učenici bavili ove godine bili su:

zdravlje – kako pozitivno utjecati na fizičko i mentalno zdravlje djece, kako naučiti praktične vještine korisne u životu, stjecanje znanja o uzrocima i posljedicama klimatskih promjena, poticanje učenika na odgovorno ponašanje prema okolišu i preuzimanje aktivne uloge u promicanju zaštite okoliša u obitelji, školi i lokalnoj sredini, shvaćanje važnosti razvrstavanja otpada i recikliranja u svakodnevnom životu, promicanje aktivnog uključivanja učenika u donošenje osobnih odluka vezanih za klimu i održivost, prihvaćanje različitosti, održivi razvoj – utjecaj ljudi na vlastito zdravlje brigom o biljkama, pravilno odvajanje staklenog otpada te kako na kreativan način iskoristiti staklenke u domaćinstvu, važnosti poznavanja i očuvanja industrijske baštine, njezino populariziranje u školi i lokalnoj zajednici, obnova dotrajalih sprava na dječjim igralištima u općini Legrad, održivo gospodarenje i zaštita okoliša, promicanje dobrih međuljudskih odnosa koji su utemeljeni na poštovanju i toleranciji drugih, kako smanjiti otpad od hrane i podizati svijest o važnosti smanjenja otpada od hrane, razvoj financijske pismenost kod djece školske dobi upoznavanjem eura i zajedničkim učenjem, kako ispravno upravljati novcem na dobrobit školske, lokalne i šire društvene zajednice,

pravilna i primjerena uporaba i snalaženje na društvenim mrežama, odgovorno i sigurno korištenje digitalnih medija, poticanje uljudne komunikacije na društvenim mrežama, odgovorno i racionalno trošenje prirodnih resursa (biljaka) i njihov utjecaj u sprječavanju ili liječenju bolesti, odgovorno rukovođenje financijama kućanstva, razvoj kod učenika govorne kompetencije, komunikacijskih vještina, samopoštovanja i upravljanja emocijama, aktivno provođenje velikog odmora i međusobno druženje učenika bez mobitela te razvijanje zajedništva i tolerancije, pravilna prehrana učenika, briga o vlastitom okolišu škole, unapređivanju brige za kućne ljubimce, pravila ponašanja na dječjem igralištu, kako potaknuti zanimanje za stvaranje originalnih predmeta iz okoliša, inkluzija učenika s teškoćama, iskorištavanje školskog dvorišta u svrhu sportske aktivnosti, potaknuti smanjenje otpada od hrane, izgradnju parka za pse, sigurnost u prometu, unaprijediti status djece čiji su roditelji zatvorenici, kako se učenici informiraju o pitanjima koja su važna za njihovo školovanje i život u zajednici te na koje sve načine dolaze do informacija, sigurnost u prometu, obnovu stare školske zgrade, razvoj zavičajnog identiteta i turistička promocija mjesta u kojem učenici žive, promoviranje održivog razvoja te ekološkog načina življenja kroz smanjenje potencijalnog otpada, upoznati i naučiti njegovati vrijednosti zavičajne kulturne baštine – naučiti vrednovati ručni rad, uređenje interijera i eksterijera škole prilagođenog učenicima i njihovoj potrebi za kreativnim i zabavnim provođenjem slobodnog vremena, upoznavanje učenika sa štetnostima opojnih sredstava i pretjerane upotrebe tehničkih sredstava, unaprijediti rad škole na način da se napravi mali školski vrt koji će biti koristan u nastavi, važnosti i svrhovitosti pravilnog razvrstavanja otpada te razvijanje kod učenika navike razvrstavanja otpada, kako osmisliti učenicima vrijeme koje će dnevno provoditi u igri na otvorenom, volontiranje, edukacija i radionice, vršnjačka pomoć i humanitarna pomoć ljudima u potrebi, razvoj zavičajnog identiteta kao dijela hrvatskog kulturnog identiteta – postavljanje spomen obilježja ladanjskim rudarima na prostoru općine Maruševac, podizanje razine zdravlja učenika primjenom navike zdrave prehrane temeljene na primjerenoj prehrambenoj baštini, obogaćena turistička ponuda grada Oroslavlja, osnivanje volonterskog kluba u školi, što znači biti odgovoran potrošač, pozitivan odnos prema baštini i tradiciji te osvijestiti važnost poznavanja zavičajnoga identiteta kroz različite kulturne izričaje i raznolikosti kulturne baštine pakoškoga kraja, razvijanje pozitivnih navika kod skrbnika pasa – zaštita životinja, ovisnost o društvenim mrežama, uvođenje spolnog odgoja prilagođenog učenicima u srednje škole, razvoj kritičkog odnosa prema prikazima muških i ženskih tijela na društvenim mrežama, utjecaj društvenih mreža na mentalno zdravlje mladih, prepoznavanje nejednakog položaja i nejednake društvene moći muškaraca i žena u suvremenom hrvatskom društvu, pogotovo na tržištu rada i u društveno poželjnim profesijama, te osmišljavanje i provođenje akcija za promicanje rodne ravnopravnosti u svim aspektima života, pravilna prehrana u ekološkom kontekstu, vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske, podizanje svijesti učenika o utjecaju energetskih napitaka na zdravlje, gospodarenje biootpadom, komunikacija, mediji – pokretanje školskog radija, potaknuti provedbu dodatnih obrazovnih programa za poticanje i dodatno obrazovanje darovite djece za učenike osnovnih i srednjih škola u gradu Bjelovaru i u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, potaknuti učenike, roditelje i širu društvenu zajednicu na razmišljanje o štetnom utjecaju prekomjerne uporabe plastike na okoliš i zdravlje ljudi, osvijestiti učenike o važnosti povezivanja nastavnog sadržaja iz svih nastavnih predmeta te posljedično promicanje opće kulture, školsko volontiranje – potaknuti

srednje škole da osnuju svoje školske volonterske klubove, kako iskoristiti turistički nepoznate potencijale Zadra (talijanske fortifikacije), promoviranje veće uključenosti mladih u prepoznavanje Programa mladih grada Splita kao odabranog rješenja/javne politike, podizanje svijest među učenicima o utjecaju reklama na formiranje stavova, predrasuda i mišljenja mladih o sebi, te idealiziranju izgleda i života, osnivanje kluba mladih s ciljem motivacije mladih vezano za uključivanje u rad lokalne zajednice, smanjenje depresije kod mladih ljudi, razvijanje empatije i pro socijalnog ponašanja, razvijanje kulture čitanja. Državna razina smotre održana je 20. svibnja 2023. u OŠ Grigora Viteza u Zagrebu.

mr. sc Tomislav Ogrinšak
viši savjetnik za nacionalne programe

Projekti građanskoga odgoja i obrazovanja iz područja ranog i predškolskog odgoja

mr. sc. Andreja Silić
viša savjetnica za predškolski odgoj
koordinatorica *Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo Vlade Republike Hrvatske za područje ranog i predškolskog odgoja*

Projekti odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo u području ranog i predškolskog odgoja

Tijekom pedagoške godine 2022/23. ostvareno je niz kvalitetnih projekata u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u području razvijanja socijalnih i građanskih kompetencija, kao odraz kvalitetnoga djelovanja odgojitelja, stručnih suradnika i ravnatelja u dječjim vrtićima na području Republike Hrvatske.

Dana 18. (u Dječjem vrtiću *Kustošija* na Vrbanima, u Zagrebu) i 19. svibnja 2023. (u Velikoj dvorani Ministarstva znanosti i obrazovanja u Zagrebu) održana je 19. Državna smotra projekata u području Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo Vlade Republike Hrvatske, u ustanovama za rani i predškolski odgoj i obrazovanje.

Ove je godine posebna pozornost pridana ostvarivanju građanskog odgoja i obrazovanja u dječjim vrtićima s naglaskom na stvaranju kurikuluma GOO-a u području RPOO-a, na temelju višegodišnjih kvalitetnih primjera iz odgojno-obrazovne prakse.

Upravo su višegodišnja stručna usavršavanja u području građanskog odgoja i obrazovanja, sustavno organiziranje regionalnih i državnih smotri projekata te stvaranje mreže kvalitetnih koordinatora, u suradnji je s vanjskim suradnicima – procjeniteljima projekata pridonijeli većem broju kvalitetnih projekata, s razvidnim i mjerljivim postignućima: dubljim razumijevanjem i postizanjem više razine kvalitete djelovanja u odgojno-obrazovnoj praksi.

Nadalje, pozornost je pridana ljudskim pravima i demokratskom građanstvu u digitalnom okruženju; ključnim znanjima, kompetencijama i resursima za uspješno ostvarivanje međuljudske i građanke kompetencije u sustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja; ostvarivanju kompetencija i ishoda učenja građanskog odgoja i obrazovanja u dječjem vrtiću; participaciji djeteta, od sudjelovanja u odabiru aktivnosti do sudjelovanja u odlučivanju.

U razdoblju od 2015. godine do danas poseban značaj pridano je stvaranju mreže suradnika te jačanju njihovih stručnih kompetencija za pripremu, slanje poziva, procjenu projekata, odabir, međusobno povezivanje, organiziranje regionalnih i državne smotre projekata. Rezultat višegodišnjega rada odrazio se na kvalitetnije razumijevanje, planiranje, ostvarivanje i prezentiranje novih projekata. Nova znanja i kompetencije također su prepoznatljivi zbog okolnosti djelovanja na mreži od 2020. godine, a koje su pridonijele bržem i djelotvornijem načinu učenja i primjeni stečenih znanja u okviru digitalnih kompetencija, medijske pismenosti svih sudionika, posebice odgojitelja, stručnih suradnika i ravnatelja u dječjim vrtićima. U relativno kratkom razdoblju učinjeni su bitni pomaci te prihvaćeni novi načini djelovanja, koji su ubrzo postali novi standard u djelovanju i praćenju ostvarivanja kvalitete odgojno-obrazovne prakse.

Tijekom travnja i svibnja 2023. godine organizirano je pet regionalnih smotri projekata, na kojima je prikazano šezdeset i pet projekata te je sudjelovalo 325 odgojno-obrazovnih

radnika. Odabrani projekti su na kvalitetan način prikazani te je iskazana viša razina funkcionalne, informatičke, informacijske te drugih pismenosti svih sudionika projekata. Jasno je prikazana usvojenost novih znanja, stavova i vještina te kvalitativno novi oblici ponašanja i komunikacije, primjenjivost u svakodnevnom životu te pozitivno ozračje u kojem su ostvarene pojedine aktivnosti. Za državnu razinu odabrana su dvadeset i četiri projekta, koji zadovoljavaju više razine postignuća prema postavljenim kriterijima kvalitete. U prikazanim projektima bile su zastupljene sve dimenzije građanskog odgoja i obrazovanja, što je na poseban način ukazivalo na razinu kvalitete stručnih znanja odgojitelja, stručnih suradnika i ravnatelja za rad s djecom, njihovim roditeljima i vanjskim suradnicima u području građanskog odgoja i obrazovanja. Nove, iskazane kompetencije, znanja i vještine također su bile odraz suvremenih zbivanja i njihovih aktualnih interesa i potreba djece, njihovih roditelja i odgojitelja.

Bilo je također razvidno da su iskazani ciljevi, kompetencije koje su razvijane u pojedinom projektu te očekivani ishodi i postignuća zahvaćali bitne segmente življenja u kontekstu suvremenoga društva. Osim kvalitetnoga promišljanja odgojno-obrazovnoga konteksta za ostvarivanje projekata, posebna kvaliteta uočena je u načinu odabira područja i tema projekata, koji su doista relevantni za život djece. Nadalje, iskazana je također i viša razina promišljanja i osiguravanja uvjeta za aktivnu uključenost djece u svim razinama provođenja projekata. Osim iskazanih postignuća s obzirom na dinamične odnose i interakcije u projektima, zamjetna je bila viša razina kvalitete u istraživanju, stvaralaštvu i konstruktivnom ponašanju djece.

Program državne smotre projekata građanskog odgoja i obrazovanja za područje predškolskog odgoja:

**PROGRAM DRŽAVNE SMOTRE PROJEKATA U PODRUČJU
NACIONALNOG PROGRAMA ODGOJA I OBRAZOVANJA ZA LJUDSKA PRAVA
I DEMOKRATSKO GRAĐANSTVO VLADE REPUBLIKE HRVATSKE
ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE
U ORGANIZACIJI AGENCIJE ZA ODGOJ I OBRAZOVANJE**

Mjesto održavanja:

18. svibnja 2023.: Dječji vrtić Kustošija, Palinovečka 40, Vrbani, Zagreb

19. svibnja 2023.: Velikoj dvorani Ministarstva znanosti i obrazovanja, Donje Svetice 38, Zagreb

Koordinatorica smotre za predškolski odgoj i obrazovanje:

mr. sc. Andreja Silić, viša savjetnica za predškolski odgoj

e-mail: andreja.silic@azoo.hr

Četvrtak 18. 5. 2023.		
9.30 – 10.00	Registracija sudionika	
10.00 – 10.25	Svečano otvaranje državne smotre projekata Pozdravne riječi državne tajnice <i>Ministarstva znanosti i obrazovanja</i> Pozdravne riječi pomoćnice ravnateljice Agencije za odgoj i obrazovanje Pozdravne riječi višeg savjetnika za nacionalne programe <i>Agencije za odgoj i obrazovanje</i>	mr. sc. Andreja Silić dr. sc. Iva Ivanković mr. Đurđa Kulušić mr. sc. Tomislav Ogrinšak
10.25 – 10.35	Uvodna riječ koordinatorice <i>Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo Republike Hrvatske</i> za područje predškolskog odgoja Važnost kvalitetnog ostvarivanja <i>Nacionalnog programa Kriteriji za vrednovanje</i>	mr. sc. Andreja Silić
10.35 – 11.20	Ostvarivanje građanskog odgoja i obrazovanja u dječjem vrtiću – ka stvaranju kurikuluma GOO-a u području RPOO-a	Mirjana Milanović, prof.

11.20 – 12.40	<p>Predstavljanje odabranih projekata Osvrti članova prosudbenog vijeća Rasprava sudionika</p> <p>Dijete u svijetu arhitekture, DV <i>Nova Gradiška</i>, Nova Gradiška</p> <p>Živimo zajedno, ali s razlikama, DV <i>Privlaka</i>, Privlaka</p> <p>I ja želim čuti, DV <i>Vedri dani</i>, Stari Mikanovci</p> <p>Daj 5 za zeleni svijet, DV <i>Vukovar I</i>, Vukovar</p> <p>Mali botaničari, DV <i>Osijek</i>, Osijek</p> <p>Centar za slobodno istraživanje i konstruktivno nošenje s emocijama, DV <i>Bubama</i> <i>ra</i>, Gornji Kneginec</p>	<p>glavni procjenitelj: Mirjana Milanović, prof.</p> <p>članovi Povjerenstva za procjenu projekata: Mirela Peić, mag. praesc. educ., odgojitelj mentor Vedrana Debijađi, prof. ped., stručni suradnik savjetnik Klementina Komorčec, mag. praesc. educ., ravnatelj Dina Rendulić, prof. ped., ravnatelj Gordana Patarčec, prof. ped. Snježana Kovačićek, odgojitelj mentor Arijana Plahutar, stručni suradnik savjetnik Ljubimka Hajdin, prof. pedagogije, ravnateljica mr. sc. Andreja Silić, AZOO</p>
12.40 – 13.20	Stanka	
13.20 – 14.05	Ljudska prava i demokratsko građanstvo u digitalnom okruženju	dr. sc. Edita Rogulj
14.05 – 15.30	<p>Predstavljanje odabranih projekata Osvrti članova prosudbenog vijeća Rasprava sudionika</p> <p>Mijenjajmo se, DV <i>Dječji svijet</i>, Varaždin</p> <p>Lice, DV <i>Ivančice</i>, Ivanec</p> <p>Živimo inkluziju, DV <i>Zraka sunca</i>, Križevci</p> <p>Putujem Europom, stvaram prijateljstva, DV <i>Dječja mašta</i>, <i>Čakovec</i></p> <p>Vrtić u vrtu, DV <i>Cvit Mediterana</i>, PO Zvončić, Split</p> <p>Upoznajući druge, upoznajemo sebe, DV <i>Maslačak</i>, <i>Zaprešić</i></p>	<p>glavni procjenitelj: dr. sc. Edita Rogulj</p> <p>članovi Povjerenstva za procjenu projekata: Nikolina Fišer-Sedinić, odgojitelj savjetnik Loreta Prgin, prof. ped., stručni suradnik pedagog Kristina Ljubić, mag. praesc. educ., ravnatelj Nataša Novak, odgojitelj savjetnik Asija Murica, prof. ped., stručni suradnik mentor Vlasta Doričić, mag. praesc. educ. mr. sc. Andreja Silić, AZOO</p>

15.30 – 15.40	Rasprava o prezentiranim projektima Dogovor o rasporedu aktivnosti tijekom idućeg dana	Svi sudionici skupa
Petak 19. 5. 2023.		
9.30 – 10.00	Registracija sudionika	
10.00 – 10.10	Osvrt na prethodni dan i uvod u program drugoga dana regionalne smotre projekata GOO-a	mr. sc. Andreja Silić
10.10 – 10.55	Ključna znanja, kompetencije i resursi za uspješno ostvarivanje međuljudske i građanke kompetencije u sustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja	Iva Zenzerović, prof. ped. i soc.
10.55 – 12.25	Predstavljanje odabranih projekata Osvrti članova prosudbenog vijeća Rasprava sudionika Voda, DV <i>Remetinec</i> , Zagreb Djeca poduzetnici, DV <i>Maksimir</i> , Zagreb Program uključivanja inojezične djece u program odgoja i obrazovanja, DV <i>Sopot</i> , Zagreb Biti drugačiji, DV <i>Videk</i> , Brdovec Glazbena slikovnica – Djevojčica Vida u čarobnoj šumi – poveznica u inkluziji djeteta s poteškoćama u razvoju, DV <i>Velika Gorica</i> , Velika Gorica Šibenski balun, DV <i>Smilje</i> , PO Građa, Šibenik	glavni procjenitelj: Iva Zenzerović Šloser, prof. pedagogije. i sociologije članovi Povjerenstva za procjenu projekata: Ivančica Žeravica, odgojitelj savjetnik Jelena Kulišić, prof. predškolskog odgoja, odgojitelj savjetnik Franica Lasić, prof. predškolskog odgoja, ravnateljica Zorana Butorac, prof. predškolskog odgoja, ravnateljica Luja Zamečnik, viša savjetnica, AZOO
12.25 – 13.10	Stanka	
13.10 – 13.55	Participacija djeteta – od sudjelovanja u odabiru aktivnosti do sudjelovanja u odlučivanju	doc. dr. sc. Adrijana Višnjić Jevtić
13.55 – 15.30	Predstavljanje odabranih projekata Osvrti članova prosudbenog vijeća Rasprava sudionika	glavni procjenitelj: doc. dr. sc. Adrijana Višnjić Jevtić

	<p>Međunarodni dan tolerancije – Romi, DV <i>Šlapica</i>, Oroslavje</p> <p>Pčelice u svijetu sporta, DV <i>Bjelovar</i>, Bjelovar</p> <p>Osjećaji u milom Cavtatu, DV <i>Konavle</i>, Konavle</p> <p>Naša mala knjižnica, DV <i>Latica</i>, Zadar</p> <p>Naš sunčani otok, DV <i>Vandela Božilković</i>, Hvar</p> <p>U zdravom tijelu zdrav duh, Dječji vrtić <i>Sunčana</i>, Zagreb</p>	<p>članovi Povjerenstva za procjenu projekata: Renatom Stipanov, odgojitelj mentor Mirjanom Miočić, mag. praesc. educ., ravnateljica Hamira Perković, odgojitelj savjetnik Klaudija Krmpotić, odgojitelj savjetnik Sanja Sajko, odgojitelj savjetnik Željka Požgaj, mag. praesc. educ Vlasta Doričić, odgojitelj mentor Monika Dragun, prof. ped. Jasna Šverko, mag. rehab. educ.</p>
15.30 – 15.40	<p>Rasprava o projektima Zaključci smotre</p>	<p>svi sudionici smotre projekata Luja Zamečnik, viša savjetnica, AZOO Jasna Šverko, mag. rehab. educ. mr. sc. Andreja Silić, viša savjetnica AZOO</p>

Sažeci projekata:

1.

Dječji vrtić Nova Gradiška, PO Radost

Odgojna skupina: mješovita odgojna skupina *Školjnice*, broj djece 24, 5 – 7 godina

Odgojitelji: Blaženka Đurić, univ. bacc. praesc. educ., Jelena Rosić Prgomet, mag. praesc. educ.

Kontakt: 035 362 452, ravnatelj@dvng.hr, pedagog.dvng@gmail.com

Naziv projekta: *Dijete u svijetu arhitekture*

Dimenzija građanskog odgoja i obrazovanja: kulturološka, društvena

Područje unutar dimenzije: identitet, odnosi i prihvaćanje različitosti, komunikacija, socijalne vještine

Sudionici projekta: Gradski muzej Nova Gradiška, Kulmerov dvorac u Cerniku, roditelji u prikupljanju materijala i organizaciji posjeta dvorca u Cerniku, odgojitelji

Kompetencija/je koje su razvijane u projektu: socijalna i građanska kompetencija, inicijativnost, digitalna kompetencija, učiti kako učiti, kulturna svijest i izražavanje.

Cilj/evi projekta: razvijati osjećaj pripadnosti vlastitoj kulturi uz prihvaćanje različitosti i kulturnih običaja, razvijati odgovornost djeteta zajedničkim donošenjem odluka, dogovaranjem i pregovaranjem jačajući socijalne odnose i komunikacijske vještine, razvijati kritičko mišljenje i vještine samoprocjene, poticati različite oblike stvaralačke prerade svojih doživljaja i iskustava, potaknuti djetetovu radoznalost i znatiželju stvarajući bogato i prostorno materijalno okruženje, upoznati dijete s korištenjem informacijsko-komunikacijske tehnologije i mogućnostima uporabe u vidu traženja novih informacija.

Očekivani ishodi učenja: uočiti bogatstvo povijesne baštine našega kraja i upoznati afričku kulturu i civilizaciju, jasno i slobodno izražavati svoje mišljenje, znati prihvatiti da i drugi imaju pravo na vlastito i drugačije mišljenje, jačati komunikacijske i socijalne vještine, koristiti digitalne medije u svrhu pronalaska novih informacija.

Izvori i poticaji: Projekt je započeo na temelju praćenja i promatranja pojačanog interesa djece u konstruktivnoj igri u centru građenja i konstruiranja. Kao poticaj su nam poslužili različiti nestrukturirani i strukturirani građevni i tekstilni materijali, fotografije, videoprojkcije, enciklopedije, posjeti muzeju i dvorcu.

Tijek projekta: U centru konstruiranja i građenja primjećujemo pojačani interes djece za konstruktivnim igrama. Centar smo obogatili različitim nestrukturiranim i strukturiranim materijalima te fotografijama građevina i mostova. U zajedničkoj „pustolovini učenja“ odgojitelja i djece organizirali smo posjet muzeju u vidu izložbe i likovno-edukativne radionice.

Kroz konstruktivnu igru djeca su slobodno konstruirala građevine, verbalizirala svoje ideje, slušala druge, jačajući suradničke odnose i komunikacijske vještine. U enciklopediji djeca opažaju različitost u arhitekturi te pokazuju interes za afričkom kulturom, načinom života i civilizacijom. Nakon videoprojkcije, koja je potaknula raspravu među djecom, saznajemo što su djeca primijetila u različitostima među kulturama, načinu odijevanja i načinu života. Za kraj projekta posjetili smo naš muzej gdje nam je likovna pedagoginja organizirala likovnu – edukativnu radionicu „Kako su kuće nastale kroz povijest?“ Djeca su se upoznala s pojmom

šor te su putem projekcije mogli saznati kako je izgledalo pročelje kuće što su kasnije izrazili kroz likovnost.

Ostvareni ishodi: uočavaju različitost u kulturama, pokazuju veću emocionalnu osjetljivost prema drugačijem načinu života, poboljšane komunikacijske kompetencije i suradnički odnosi u skupinama, djeca se stvaralački i kreativno izražavaju, koriste digitalni medij.

Razdoblje u kojem je projekt trajao: listopad 2022. – prosinac 2022.

2.

Dječji vrtić *Privlaka, Privlaka*

Odgojna skupina: Djeca u dobi od 3-4 godine

Odgojitelji: Ivana Purkić

Kontakt: 095/550-9912

Naziv projekta: ***Živimo zajedno, ali s razlikama***

Dimenzija građanskog odgoja i obrazovanja: društvena, ljudsko-pravna

Sudionici projekta: odgojiteljica K. Topčić, i ravnateljica K. Alić

Ostali sudionici: AKOSI Vinkovci, UOSI Zrno, udruga TRN

Kompetencije koje su razvijane u projektu:

- dijete aktivno istražuje i uočava ono što ga okružuje
- suradnja s drugom djecom u skupini
- stvaranje pozitivne slike o sebi te jačanje samopouzdanja
- usvajanje lijepog i kulturnog ponašanja dok smo među osobama s invaliditetom
- sposobno je preuzeti inicijativu kreativno rješavati

Ciljevi projekta: Proširiti dječju spoznaju o osobama s invaliditetom i poteškoćama, njihovim mogućnostima i postignućima

Očekivani ishodi:

- surađuje s drugom djecom
- aktivno se uključuje u aktivnost
- postavlja pitanja
- zna kontrolirati emocije i uspostaviti emocionalnu stabilnost
- radi u timu, surađuje
- uvažava različite sposobnosti
- prihvaća tuđe ideje i misli
- prihvaćanje različitosti
- spremnost na pomoć drugome
- pružanje podrške osobama s invaliditetom.

Izvori i poticaji: humanitarni božićni sajam, odgojitelj s invaliditetom

Tijek projekta:

Kroz ovaj projekt djeca su na neki način mogla usporediti svoj život sa životom OSI, te koliko je zapravo teško biti osoba s invaliditetom. Projekt se provodio u srednjoj mješovitoj skupini, odnosno raspon godina u skupini je od 3-5. Projekt smo započeli razgovorom o osobama s invaliditetom, što znaju o njima, koje vrste invaliditeta postoje, i sli.

Kroz različita poticajna pitanja, primijetili smo da djeca zapravo ne znaju puno o takvoj problematici, te da se s tim nemaju baš prilike susretati.

Stoga smo odlučili, na djeci prihvatljiv, način uhvatiti se u koštac s ovom temom. U SDB donijeli smo razna ortopedska pomagala kao što su štake, hodalice, invalidska kolica i sl., kutić predčitalačkih aktivnosti opremili smo raznim slikovnicama koje govore o OSI, te slikovnice pisane Brailleovom abecedom.

Nakon razgovora i poticajnih pitanja, krenuli smo sa „osnovnim“ aktivnostima i problemima slijepih osoba. Djeca su s povezom na očima jela pahuljice i mazala kruh i čitala slikovnice pisane Brailleovom abecedom. Aktivnosti su uspješno provedene i potaknule su kod djece

veliku zainteresiranost, te u potpunosti okupirale dječju pažnju. Svi su htjeli sudjelovati. Nekoliko djece nije htjelo početi jesti s povezom na očima, bez obzira što smo razgovarali prethodno o tome zaključili da je izuzetno teško biti slijep. Isto tako je bilo i sa mazanjem kruha, a za knjigu su zaključili da je zanimljiva jer ima puno „točkica“. S povezom na očima snalazili su se u prostoru i odlično odradili aktivnost.

Slijedeće aktivnosti bile su nam vezane za gluhoonijemost. Djeca su imala čepiće za uši, ali budući da nisu navikli na to, stalno su ih skidali. Uporno su ponavljali da ne čuju prijatelje. Uz aktivnost sa čepićima, imali smo i „tečaj“ znakovnog jezika od kojeg su djeca usvojila pokrete za riječi; mama, tata, beba, žuta, crvena i plava.

Djeca su kroz nekoliko različitih aktivnosti iskusila kako je osobama koje nemaju neke od udova. Vezali smo jednu po jednu ruku i pokušavali raditi svakodnevnne aktivnosti poput svlačenja/oblačenja, korištenja čaše.. a zatim smo zavezali obje ruke i okušali se u slikanju/crtanju. Aktivnosti su kod djece privlačile puno pažnje, bili su koncentrirani i izuzetno uspješni bez obzira koliko im je teško bilo. Kako smo vezali gornje ekstremitete, tako smo i donje. Djeca su pokušavala hodati uz pomoć ortopedskih pomagala i bili vrlo vješti bez obzira što su sva pomagala visoka.

Uz razgovor, slikovnice i obilježavanje pojedinih međunarodnih i svjetskih dana, obuhvatili smo i OSI s intelektualnim poteškoćama, cerebralnom paralizom, Downovim sindromom i sve ono što nismo mogli „oponašati“.

U veljači smo obilježili „Dan crvenih haljina“ kao podršku svim ženama oboljelim od moždanih udara.

U istom mjesecu obilježili smo i međunarodni dan rijetkih bolesti.

U ožujku smo obilježili svjetski dan Down sindroma, a u svibnju svjetski dan Moyamoya bolesti.

U sklopu projekta posjetili smo Atletski klub osoba s invaliditetom Vinkovci gdje su djeca mogla vidjeti u kojim se disciplinama natječu paraatletičari, te kako i što bacaju osobe koje su u invalidskim kolicima. Tako su djeca vidjela kuglu, koplje, disk i posebnu paraatletsku disciplinu-čunj. Također su se mogli upoznati sa bacačkom stolicom, te se okušati u bacanjima.

Djeca su usvojila i recitaciju pod nazivom „Živimo zajedno, ali s razlikama“ i često ju ponavljaju i prisjećaju se svih aktivnosti odrađenih kroz projekt.

Ostvareni ishodi:

- Djeca prihvaćaju različitosti
- Suosjećaju s drugima
- Razvili su osjećaj empatije.

Razdoblje u kojem je projekt trajao: od siječnja do svibnja 2023.

3.

Dječji vrtić *Vedri dani*, Stari Mikanovci

Odgojna skupina: Starija odgojna skupina

Odgojitelji: Ankica Jelić

Kontakt: 0981362630

Naziv projekta: *I ja želim čuti*

Dimenzija građanskog odgoja i obrazovanja:

Politička, društvena, ljudsko pravna, kulturološka, ekološka

Sudionici projekta: Djeca, pripravnica, roditelji

Ostali sudionici: Šira društvena zajednica

Kompetencije koje su razvijane u projektu:

- kompetencije međusobnog sporazumijevanja i suradnje koja je važna za razvoj vrijednosti u demokratskom društvu
- jezične kompetencije kojom se razvila prenosila kultura življenja, razmjenjivale se ideje, mišljenja, normi, običaji i vrijednosti zajednica.
- građanske kompetencije putem koje su djeca trebala ovladati različitim oblicima ponašanja da bi konstruktivno i učinkovito mogli sudjelovati u društvenom životu i rješavati probleme kada je to potrebno

Ciljevi projekta:

- razviti senzibilnost za druge ljude da bi bolje razumjeli njihove potrebe, vrijednosti, različitost
- motivirati djecu da upoznaju znakovni jezik
- ukloniti jezične barijere i stereotipe

Očekivani ishodi:

- interes djece za hrvatski znakovni jezik
- usvajanje znakovnog jezika, osobito djece koja imaju teškoće s izgovorom, pažnjom i koncentracijom.

Izvori i poticaji:

Projekt je nastao iz osobne edukacije potaknut stihovima pjesme Sandre Brooks „Ruke tišine”

Čuješ li me?

Slušaj, ali ne ušima već očima.

Tebi govore moje ruke tišine.

Slušaj moju priču, moj prekrasni materinji jezik.

Nauči moj jezik.

Budi dio mog čudesnog jezika.

Tijek projekta:

Znakovni jezik je jezik gledanja, a temelji se na vizualnom procesiranju. Važan je, jer pripada određenoj kulturi koja dijeli jezik, povijest, običaje, vrijednosti. Poseban je, jer ima apstraktan sustav korištenja prostora ruku i facijalnih grimasa. Nakon vlastite edukacije shvatila sam važnost znakovnog jezika vezanog uz samu prirodu djeteta kojemu je prva komunikacija s okolinom znak. Uvidjela sam njegovu vrijednost u radu s djecom koja imaju teškoću u izgovoru određenih glasova, za razvoj fine motorike gdje je glavna okosnica koordinacija oko-ruka te za kulturu prihvaćanja jezičnog identiteta.

Cilj mi je bio znakovnim jezikom prijeći put od razumijevanja i tolerancije do uklanjanja barijera i stereotipa prema teškoći. Projekt sam započela na početku pedagoške godine znakovnom abecedom. Pratila sam interes djece i primijetila da je interes za znakovni jezik bio velik. Uvela sam djecu u svijet gluhonijemih osoba i usmjeravala kako se ponašati kada sretnemo gluhonijemu osobu. Najvažnije mi je bilo razviti empatiju koja je temelj za cjelokupni razvoj djeteta.

Projekt je tekao spontano prema njihovom interesu.

Obuhvatio je dvoručnu abecedu, predstavljanje, boje, dane u tjednu, godišnja doba, brojeve, životinje, hrana i piće, prava i obveze, obitelj, prometna sredstva, relacije, javne nastupe, završnu svečanost.

Ostvareni ishodi:

Politička dimenzija:

Djeca su razvila sliku o sebi koja im je pomogla doživjeti sebe kao ličnost, utjecala na njihovu percepciju drugih osoba i uklanjanju jezičnih barijera, stereotipa.

Društvena dimenzija: Razvili su senzibilnost, bili u tuđim cipelama, naučili komunicirati znakovno i koristiti čarobne riječi.

Ljudsko pravna dimenzija:

Znaju nabrojiti svoja prava i odgovornosti. Brinući o sebi i drugima unaprijedili su svoju samostalnost. Razlikuju pravedne od nepravednih postupaka prema osobama s teškoćama.

Kulturološka dimenzija:

Motivirani su za učenje znakovnog jezika, kulturu življenja, uvažavanje identiteta i različitosti.

Ekološka dimenzija:

Skupljali smo prirodni materijal kroz godišnja doba, imenovali ga znakovno. Ukazali na odgovorno korištenje vode, hrane koji je važan za naš rast, razvoj i opstanak planete.

Društvena dobrobit ovog projekta?

Nekad su ga zabranjivali, ali danas znakovni jezik uživa puno priznanje kao poseban punovrijedni jezik koji ima svoj jezik, povijest, običaje i vrijednosti.

Dobrobit u odgojnoj skupini

Dijete koje ima teškoće u prepoznavanju boja, znak mu je pomogao u imenovanju boja.

Djeci koja imaju teškoću u izgovoru pomoglo je u vježbi pravilnog izgovora, proširili su vokabular.

Djeci koja imaju teškoću u radnom pamćenju i verbalnim sposobnostima pomoglo je u zadržavanju pažnje i koncentracije.

Djeca su pokazala interes za znakovni jezik i usvojila osnove.

Razdoblje u kojem je projekt trajao: Od 2021. do 2023.

4.

Dječji vrtić Vukovar I, Vukovar

Odgojna skupina: Šest odgojnih skupina područnog objekta Leptirić

Odgajatelj: Kristina Zorić Beslema

Kontakt: 095/9076558; e-mail: zoribeslema@gmail.com 032/414709 e-mail: tajnistvo@djecjivrticvukovar1.hr

Naziv projekta: *Daj pet za zeleni svijet*

Dimenzija građanskog odgoja i obrazovanja: Ekološka dimenzija

Sudionici projekta: Djeca u trećoj do sedme godine života

Ostali sudionici: Roditelji djece, Udruga odgajatelja Terina, Hrvatski radio Vukovar, Radio Dunav, PU Vukovar, Dječji vrtić Vukovar II, pčelari.

Kompetencije koje su razvijane u projektu:

Suradnički odnosi i zajedničko planiranje – uvažavanje mišljenja i stavova.

Osjetljivost prema okolišu i osobnoj ulozi u očuvanju istog. Razumijevanje značaja i prenošenja vlastitih spoznaja i informacija kako unijeti pozitivne promjene u svojoj skupini, svojoj obitelji, svom okruženju, zajednici.

Dijete poznaje i odgovorno koristi izvore energije, te štiti okoliš. Odgovorno se ponaša u odnosu na gospodarenje otpadom

Ciljevi projekta: Potaknuti ekološko ponašanje djece i odraslih razumijevanjem o odvajanju, recikliranju i održivom promišljanju o otpadu te stvaranje senzibiliteta prema biljnom i životinjskom svijetu za održivost planete Zemlje

Očekivani ishodi:

- svijest o važnosti očuvanja ekosustava,
- potaknut održivi razvoj vrtlarstvom,
- djeca razvijaju navike koje će poticati pozitivni ekološki otisak,
- obogaćen dječji rječnik,
- uspješno suradničko učenje,
- znanje djece i uključenih odraslih na razini praktične održive primjenjivosti,
- odgovorno ekološki spremno dijete,
- integrirane razvojne cjeline i usmjeravane prema ekološki prihvatljivim sadržajima i materijalima.

Izvori i poticaji: Vanjski prostor vrtića (vrt, plastenik), fotografije i videozapisi o količini plastike i drugog otpada u prirodi, neposredno istraživanje okoliša naselja i vrtića, uzgojena i konzumirana organska hrana

Tijek projekta:

Projekt smo započeli u listopadu nakon prijedloga odgojiteljica kojim bismo se ekološkim motivom mogli baviti ove godine. Zaključile smo da bi otpad i bioraznost bile izvrsne teme jer se u našem gradu intenziviralo u poučavanju građana prema pravilnom razdvajanju otpada, a djeca su nam potvrdila kako su kod kuće i ispred stanova dobili nove spremnike. Odgajateljice koje rade u starijoj odgojnoj skupini nakon razgovora s djecom najavile su kako će na dječji prijedlog ekopatrola uz vodu i struju pratiti i razvrstavanje papira i plastike te su sve odgojne skupine odmah prionule u izradu spremnika za razvrstavanje papira i plastike.

Kako smo čule roditelje u međusobnom razgovoru oko prljanja odjeće u vrtiću i kako ih to niti malo ne brine jer se sad bar mogu kupiti majice u trgovinama za deset dvadeset kuna, osvijestili smo veliki problem kojeg moramo ublažiti ako ne i spriječiti. Tako je došla ideja o organiziranju buvljaka. U najavi buvljaka pomogle su nam lokalne radio postaje, a nakon buvljaka priču o tome objavile su i novine 24 sata ([Eko-vrtić 'Leptirić' iz Borova nastavlja sa eko-projektima: 'Organizirali smo prvi buvljak' | 24sata](#)). Nakon prvog vrlo uspješnog jesenskog buvljaka, organizirali smo još jedan u proljeće i dodajemo na prijedlog djece i razmjenu igrački. Na drugom buvljaku sami roditelji i djeca su nam potvrdili kako spremaju odjeću i igračke za sljedeći buvljak. Da bi razumjeli važnost zdravog uzgoja hrane i biootpadnom masom za kvalitetno kompostiranje, djeca su tijekom projekta uzgajala povrće i voće od sjemena, rasta u plateniku u presadnice do sadnje u vrt, brige o bilju, branja i konzumiranja. Djeca su sudjelovala u akciji „Zasadi stablo ne budi panj!“ i naš vrt obogatili voćem: marelicama, trešnjom, breskvom, jabukom, lješnjakom, dudom, šljivama, malinama. Cijelu godinu obrađujući raznovrsne teme naglasak u provedbi aktivnosti stavljali smo na sadržaje koje nalazimo u prirodi, odvajamo od otpada i ponovo rabimo. Razumijevajući cjelovitost ekološkog odgoja za projektni dan djeca su odabrala više saznati o pčelama, malom kukcu bez kojeg ne bi mogao opstati ovaj naš svijet. Važno nam je bilo djeci omogućiti zaokruženu cjelinu jer samo odvajanje otpada nije dovoljno, kao niti samo obrađivanje vrta ili samo briga o životinjama. Održivi razvoj podrazumijeva cjelovitu brigu i svijest o održivosti planete Zemlje

Ostvareni ishodi:

Dijete zna da tekstil i igračke može zamijeniti, pokloniti, prodati. Svjesno je problema tekstilne industrije. Dijete i roditelji skupljaju, spremaju, pripremaju stvari za buvljak.

Dijete razvija ekonomsku svijest uz podršku roditelja i svoje zajednice. Dijete je aktivni sudionik. Dijete je dio zajednice koja mijenja.

Dijete može kontrolirati i biti svjesno korištenja i štednje energije. Dijete od jasličke dobi zna razliku između biootpada i ostalog otpada. Dijete zna razvrstavati otpad i prepoznaje spremnike za isto.

Dijete uvažava druge, tuđa mišljenja i ideje, otkriva dobrobiti suradnje i dogovora.

Djeca vrtićkih skupina brinu o cvijeću i bilju na vanjskom prostoru i ekovrtu bez dodatne pomoći ili uputa.

U vrtiću ne koristimo jednokratnu plastiku i djeca upozoravaju roditelje kad koriste plastične vrećice u kupovini. 80% roditelja u vrtiću ne donosi plastične vrećice zbog kritika djece.

Predškolci su naučili što je to malčiranje i biovrt. Znaju proces izrade sjemenske bombe što su i samostalno prezentirali na festivalu znanosti.

Razdoblje u kojem je projekt trajao: 2021/2022. godina.

5.

Dječji vrtić *Osijek*, podcentar Eko vrtić Mak

Odgojna skupina: djeca u dobi od 4-6 godina

Odgojitelji: Marica Balat i Dunja Majer

Kontakt: E-mail ravnateljica@vrticiosijek.hr

Telefon: 031// 204-700

Naziv projekta: ***Mali botaničari***

Dimenzija građanskog odgoja i obrazovanja: Ekološka – održivi razvoj

Sudionici projekta: odgojiteljica Dunja Majer + 28 djece

Ostali sudionici: Roditelji, Gradska tržnica, prof. Kemije T. Benaković, članovi Erasmus plus projekta *Let`s go green*, odgojitelji podcentra Mak s pedagoginjom, odgojitelji, djeca i stručni suradnici vrtića u Estoniji i Italiji, udruga *Mjesta kreativnog pogleda*.

Kompetencije koje su razvijane u projektu:

- spoznaje prirodnu i društvenu sredinu, način života, uzgoja hrane, brige o biljkama i životinjama,
- konzumira hranu koju prije nije htjelo kušati,
- stječe iskustva uzročno posljedičnim vezama vezanim za sadnju,
- sposobno je u rješavanju problema pri ponašanju i pravilima u vrtu,
- razvija senzibilitet za otpadni materijal kroz pozitivan stav prema okolišu,
- odgovorno se ponaša u odnosu na gospodarenje otpadom,
- bogati govorne vještine novim nazivima biljaka, procesom sadnje,
- poznaje i odgovorno koristi izvore energije potrebne za proizvodnju hrane,
- otkriva nove osjećaje, podražaje i zaključke u timu,
- odgovorno se ponaša pri rukovanju vrtnim alatima, kako prema sebi tako i prema drugima,
- razlikuje rad od igre i razumije vezu uloženog truda-rada i gotovog proizvoda,
- stvara bolju sliku o sebi kroz uspješno obavljen zadatak,
- kroz suradnju s vršnjacima iz Estonije i Italije prenose znanja i kompetencije odgoja za održivi razvoj i kulturološke razlike,
- prenosi znanja i vještine, stavove u svoj dom, roditeljima.

Ciljevi projekta:

Neposrednim sudjelovanjem pri uzgoju bilja u eko vrtu, potaknuti djecu na promišljanje o vlastitom odnosu prema hrani koju konzumiraju i očuvanju okoliša.

Očekivani ishodi:

- konzumiranje raznovrsne hrane ponuđene kao obrok u vrtiću,
- spoznati važnost namirnica uzgojenih u domaćinstvu u prehrani čovjeka,
- raspoznati čimbenike koji su potrebni za uspješnu sadnju i rast biljaka,
- primijeniti kompetencije timskog rada u vrtu u svom domu i u vrtiću,
- raspoznati autohtone namirnice povrća našeg podneblja,
- koristiti teorijska i praktična znanja za rješavanja problema zaštite prirode,
- manipuliranje prirodnim materijalima bez straha od prljavog,
- timskim radom učvrstiti veze u prijateljstvu, poštivanju dogovora i pravila u vrtu,
- vrednovati značaj životinjskog eko sustava,
- vrednovati način prirodnog uzgoja i prodaje namirnica.

Izvori i poticaji:

Raspravom djece o nepoznatim namirnicama u tanjuru za vrijeme ručka, primjećujem kako djeca ne jedu neka jela i ne poznaju povrće koje im je servirano kao obrok. Sve vrste variva povezivalo je isto – slična boja, nepoznati naziv. Na upit odgojitelju od čega su napravljena variva, neka djeca se prvi put susreću s pojmovima – kelj, poriluk, cvjetača.

Prema dječjoj znatiželji kako su jela pripravljena, kako izvorno izgleda to povrće, kako je došlo do tanjura, dolazi ideja o vrtu, u kojemu će pri formiranju i sudjelovanju promišljati o vlastitom odnosu prema hrani, načinu uzgoja, pripreme, kompostiranja namirnica koje rastu u našem podneblju.

Tijek projekta:

Nepoznavanjem nekih povrtnih namirnica u vrijeme ručka u vrtiću, djeca iskazuju znatiželju o vrstama povrća. Zanimaju se o tome kako se zovu, kako izgledaju, kako nastaju, komentiraju je li im ukusno ili nije. Prepoznajem interes za zanimanjem o raznim vrstama povrća našeg zavičaja te potičem na raspravu o njemu. Djevojčica koja s bakom radi u vlastitom vrtu i sadi razno povrće iznosi skupini kako ona većinu ovog povrća jede kod kuće i bere u svom vrtu. Skupina djece dolazi na ideju da bismo i mi mogli imati svoj vrt u vrtiću, zanimaju se kako raste povrće, je li finije povrće u vrtiću ili od njezine bake...

Kao eko vrtić imamo status zelene zastave i dijamantnog statusa Međunarodne eko škole te vrijedno radimo na raznim aktivnostima ekologije kojim obogaćujemo dječju spoznaju u nastajanju da očuvamo okoliš u kojem živimo .

Zajedničkim dogovorom, u rujnu, započinje formiranje sobnog vrta, a dolaskom ljepšeg vremena vrt selimo u vanjski prostor.

Predstavljanjem dječje inicijative na roditeljskom sastanku, roditelji se vrijedno uključuju u projekt donošenjem raznih posuda, alata, sadnica, zemlje.

Svakim danom djeca su zapisivala što od namirnica imamo za ručak te smo to povrće odlučili posaditi. Premda je novi centar „Eko vrt“ izazvao veliku zainteresiranost, dogovorili smo pravila ponašanja u vrtu. U vrtu su djeca posadila razno povrće iz sjemena koje su označila imenom i crtežom, a dok su istraživali dijelove biljke, učili ih imenovati, izrasle su prve klice koje su ih naučile što je biljci potrebno za rast.

Timskim radom djeca su osvijestila važnost dogovora, pomoć i uvažavanje prijatelja. Brigom o biljkama, istraživanjem ponuđenih prirodnih materijala, novim knjigama, igrama, novim obvezama, djeca su otkrivala nove osjećaje, podražaje, zaključke i bila su dio tima koji su postali povezani s prirodom.

Povrće koje su posadila djeca su znala imenovati, razlikovati, kušajući ih spoznala su što je to svježije povrće (termički neobrađeno), uspoređivali ih s kuhanim koje dobiju kao obrok. Kod neke djece se razvila tolerancija na određeno povrće koje nisu prije voljeli.

Kroz projekt su razvijala i prostornu percepciju što raste ispod zemlje, što iznad; igre lociranja i snalaženja u prostoru, stjecali iskustvo koje povrće raste u zemlji, koje iznad.

Čestim posjećivanjem Gradske tržnice djeca su bila u direktnom kontaktu s poljoprivrednicima koji su im prepričavali svoje priče o uzgoju hrane, a kušajući razno povrće bogatila svoja osjetila i pomno pratila i uvažavala priče o zahtjevnom načinu na koji oni uzgajaju svoje namirnice. Shvatili su važnost uzgoja svojih namirnica, kvalitetu, prenoseći iskustva na svoju obitelj. Ponekad bi kupili povrće koje nam je bilo teško uzgojiti, pa uz razne recepte pripremili bi različite obroke

(čajeve, zdrave napitke, juhu, zimnicu..).

Velikom zainteresiranošću djece i roditelja za znanjem i iskustvom, produktom rada, formiramo veći vrt koji smo premjestili na terasu ispred sobe, a u njega sadimo začinsko bilje, korjenasto povrće, isprobavamo razne pokuse kroz koje dolaze do raznih zaključaka. Stvaranje bolje slike o sebi kroz uspješno obavljen zadatak, osvještavanjem što je dijete dobro napravilo – biljka svojim rastom to najbolje pokazuje.

Nova velika suradnja u koju se uključujemo dolazi od Erasmus plus projekta „Let’s go green“, u kojem sudjelujemo u europskim projektnim razmjenama iskustava s Estonijom i Italijom. Prijevozom „Idemo zeleno“ djeca su imala mogućnost prenošenja iskustva i aktivnosti odgoja za održivi razvoj i uočavanje kulturoloških razlika drugih zemalja koje će potaknuti djecu na igru. Kroz suradnju smo poštom razmijenili autohtono sjeme povrća našeg i njihova podneblja kroz koju su djeca uočili razlike različitog bilja i tipova sadnje.

Osim što su djeca postala vrijedni botaničari, uočila su korisnost životinja u biljnom svijetu kroz suradnju s profesoricom kemije T.Benaković o važnosti pčela u životu čovjeka i biljaka, pa smo izradili veliki hotel za kukce koji smo postavili u našem vrtu. A u suradnji s roditeljima obogatili smo cijelo dvorište hotelima za kukce, kućicama za ptice o kojima se djeca redovito brinu.

Suradnjom s udrugom *Mjesta kreativnog pogleda* umjetnici su uz sudjelovnje vrtičkih skupina oslikali pročelja našeg vrtića muralima koji osim estetske komponente oplemenjivanja prostora ujedno služe kao i „udžbenik na otvorenom“. Derutno pročelje prenamijenili smo u metodičko-didaktičko sredstvo koje djeci uz razne naslikane teme o prirodi i okolišu pružaju priliku za stjecanjem iskustva na otvorenom i shvaćanje murala kao umjetničke intervencije u protoru.

Izradom bioenzima, svakodnevnim skupljanjem bio-otpada, radom u kompostarniku, koristeći suradnju s poljoprivrednim gospodarstvom da hrana koja se ne pojede za ručak u vrtiću služiti će kao hrana za životinje, djeca su spoznala kruženje hranidbenog odnosa među organizmima te kako stvaramo hranu za biljke našim odnosom prema prirodi.

Naš Dnevnik Malih botaničara dokazuje trud i rad kroz cijelu godinu projekta. To je knjiga koju su izradila djeca uz pomoć odgojitelja; u nju su crtala, opisivala, bilježila, dokumentirala fotografijama razvojne faze projekta te nam sada služi kao didaktičko sredstvo učenja za drugu djecu, a također i jako draga knjiga koju djeca često vole prelistati.

Svoje spoznaje, vještine, znanja i iskustvo djeca su prenosila obiteljima u svom domu, te nam roditelji često znaju reći kako su i oni oformili svoj vrt ili kako napokon svi zajedno jedu špinat ili neko drugo povrće koje prije nisu. Ovaj projekt nastavljamo i kao starija skupina, u dijelu dvorišta kojeg smo preuredili za vrt, postavili smo velike kutije u koje ćemo saditi, igrati se i učiti, a u nastavak ovog projekta biti će uključene sve skupine u vrtiću te uz razne suradnje nadograđivati ćemo naša znanja i vještine.

Ostvareni ishodi:

- konzumira hranu koja je servirana za obrok u vrtiću, prepoznaje ju i zna način uzgoja iste,
- uočava da razno bilje koje smo posadili koristi i u svojoj prehrani,
- prepoznaje važnost uzgoja i prodaje hrane uzgojene u obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima,
- ima iskustvo u neposrednom radu s prirodnim materijalima koje koristi u igri,
- stečeno iskustvo prenosi u svoj dom; s roditeljima nastavlja graditi znanje,

- prepoznaje važnost očuvanja prirode i neodgovorno ponašanje prema prirodi,
- zna koristiti nove nazive bilja, procesa sadnje, alata u razgovoru s djecom,
- zna razlikovati autohtone vrste povrća našeg zavičaja kroz stečeno iskustvo u suradnji s djecom iz vrtića Estonije i Italije,
- zna nabrojati opasnosti za ljude i životinje od zagađenog okoliša,
- ima iskustvo u izradi raznih pokusa kroz koje su praktično spoznala kako biljka raste,
- odgovorno se brinu o eko vrtu kroz svakodnevne aktivnosti u njemu,
- zna da sakupljanjem bio otpada vrtićkih obroka pomažu prirodi i stvaraju hranu u kompostarniku za njezin rast i razvoj,
- ima iskustvo u pripremanju recepata s raznim namirnicama (juha, čajevi, zimnica.),
- zna dokumentirati proces aktivnosti, igru, zanimljiva saznanja od kojih izrađuju „Dnevnih malih botaničara“ – knjigu koja služi kao didaktičko sredstvo učenja djece drugih skupina u vrtiću,
- prepoznaje edukativnu komponentu murala kao umjetničku intervenciju u derutnom prostoru te ju prenosi na zajednicu u kojoj živi.

Razdoblje u kojem je projekt trajao:

Projekt je trajao tijekom pedagoške godine (2020/2021).

6.

Dječji vrtić *Bubamara*, Gornji Kneginec

Adresa: Ul. uč. Vjekoslava Kezele 8

Telefon: 042/661-690

E-adresa: bubamara.kneginec1@gmail.com

Internetska stranica: <https://vrtic-bubamara-kneginec.hr/>

Naziv projekta: **Centar za slobodno izražavanje i konstruktivno nošenje s emocijama**

Voditelji projekta: Marija Miketek, mag.praesc.educ., Ksenija Pletenac, mag.paed

Dob djece: 5-7 godina

Dimenzija građanskog odgoja i obrazovanja: Društvena dimenzija

Cilj projekta: Naučiti djecu prepoznavanju i konstruktivnom te socijalno prihvatljivom nošenju s emocijama. Naučiti djecu raspoznavanju emocionalnih stanja kod drugih ljudi te vježbati traženje i primanje pomoći u stresnim situacijama.

Očekivani ishodi: Djeca će prepoznati emocije kod sebe i drugih, tražiti će pomoć od drugih ako mu je potrebna, efikasno će komunicirati o svojim emocijama s drugom djecom i odgajateljicama, dijete će se aktivno i konstruktivno nositi sa zahtjevnim emocionalnim stanjima, dijete će stjeći iskustvo u razumijevanju položaja drugog djeteta/osobe.

Kompetencije koje su razvijene u projektu:

U odnosu na odgajatelje: prepoznaje dječje emocionalne potrebe, dopušta izražavanje različitih emocija na društveno prihvatljiv način. Potiče djecu na samostalno rješavanje problema i na samoorganizaciju aktivnosti. U skladu s time odgajatelju ima mogućnosti bolje razvijati tzv. *pedagogiju slušanja*.

U odnosu na roditelje: Postali su svjesni da djeca imaju pravo izražavati svaku emociju, osvijestili su važnost demokratske komunikacije i omogućili djeci centre osame kod kuće

U odnosu na druge odgajatelje: osnaživanje kompetencija i timskog rada. Organizacija prostora sa centrima osame u svim odgojnim skupinama.

Tijek projekta: Kod djece je, kao i kod odraslih, raspoznavanje emocija i njihovo adekvatno prorađivanje te iskazivanje često zahtjevan zadatak. U vrtićkoj je grupi uočen niz poteškoća vezanih uz emocionalni aspekt dječjeg razvoja: izražavanje emocija na socijalno neprihvatljiv način, manjak empatije, ismijavanje i zadirkivanje pri iskazivanju određenih emocija, potiskivanje emocija, slaba komunikacija na relaciji dijete-odgojitelj vezana uz emocije (dijete se ne povjerava odgojitelju) te posljedična izražena izolacija djeteta. Na temelju primijećenih poteškoća, posebice izazova u izražavanju ljutnje, tuge i radosti, u vrtićkoj je skupini oformljen Centar za slobodno izražavanje te konstruktivno nošenje s emocijama. Centar se sastoji od predprostora (crvenog naslonjača) i glavnog dijela, ograđenog zastorima. Na vanjskoj strani Centra nalazi se kartonski kolut s prikazima emocija (ljutnja, tuga, radost, gađenje, uzbuđenje). Dijete prije ulaska u Centar vrti krug emocija te pronalazi emociju koja najbolje opisuje kako se ono trenutno osjeća. Po ulasku u Centar, odabire materijale kojima se želi baviti da bi se lakše nosilo s opterećujućim emocionalnim stanjem (na raspolaganju su anti-stres loptice, taktilne vodene podloge, lutke, senzomotorička kocka te razni drugi opuštajući materijali). Kada dijete poželi izaći iz Centra, ponovno se vraća do kartonskog kruga te nanovo određuje svoje emocionalno stanje. Djeca su na samom početku provođenja projekta upoznata sa svrhom i idejom Centra, a zatim je koncept predstavljen i roditeljima na

roditeljskom sastanku uz kratku edukaciju psihologa. Nadalje, djeca su upoznata s vrstama emocijama (putem plakata, igračaka i sl) te im je omogućen uvid u emocije odgajateljice (odgajateljica modelira emocionalna stanja te odlazak u Centar). Konačne su faze bile prepoznavanje emocija kod druge djece te kod sebe samih uz slobodno korištenje Centra te naknadno pričanje o doživljajima. Rezultati projekta uključuju veće samopouzdanje djece u iskazivanju emocija, višu razinu empatije, bolje raspoznavanje svojih i tuđih emocija, kao i češće traženje te nuđenje pomoći, te, općenito, veću spremnost i zainteresiranost za razgovor o emocijama. Pozitivni rezultati primijećeni su i kod roditelja u vidu veće osviještenosti o emocionalnim stanjima djece, veće dosljednosti u odgojnim metodama te omogućavanja veće slobode djeci u izražavanju vlastitih emocija.

Ostvareni ishodi u projektu: Dijete raspoznaje vlastite emocije (pogotovo ljutnju, tugu i radost), češće i voljnije komunicira o vlastitim emocijama s drugom djecom te s odgajateljicom, samoinicijativno predlaže odlazak u Centar, upućuje neko drugo dijete iz grupe na odlazak u Centar, češće traži pomoć kada primijeti da je uznemireno/preplavljeno i češće nudi pomoć kada primijeti da je drugo dijete uznemireno.

Razdoblje u kojem je projekt trajao: ožujak 2021. – ožujak 2022.

Projekt je prezentirana na roditeljskom sastanku i odgajateljskom vijeću.

7.

Dječji vrtić *Dječji svijet*, Varaždin

Adresa: Franje Galinca 2, 42000 Varaždin

Kontakt: 042/351-052

E-mail adresa: vrticdjecjisvijet@gmail.com

Naziv projekta: ***Mijenjajmo se***

Voditelji projekta: Ana Sudec, Nataša Gotal, Magdalena Erdelja

Odgojna skupina: 2 odgojne skupine: djeca u 5. i 6. godini, djeca u 6. i 7. godini

Dimenzije građanskog odgoja i obrazovanja: politička; društvena

Područje unutar dimenzije:

Politička dimenzija:

- razumijevanje pojma jednakosti u odnosu na pravdu i nepravdu, te usvajanje primjerenih ponašanja zauzimanja za sebe i izražavanja neslaganja

Društvena dimenzija:

- usvajanje socijalnih vještina i njihovo prakticiranje u vrtićkom kontekstu
- stjecanje komunikacijskih vještina važnih za slušanje i zauzimanje za sebe i druge
- stjecanje iskustva u razumijevanju tuđih emocija i položaja drugog djeteta u posebnim situacijama (empatičnost)
- usvajanje jednostavnih mehanizama rješavanja sukoba i stjecanje iskustva suradnje u rješavanju problema

Ciljevi projekta: potaknuti i ojačati zauzimanje za sebe, izražavanje neslaganja na primjeren način, uvažavanje drugih, razvijati osjećaj međuvršnjačke i vršnjačke podrške i suradnje prilikom donošenja zajedničkih odluka u izboru aktivnosti

Očekivani ishodi učenja: prepoznati pravedna i nepravedna ponašanja u vrtićkoj svakodnevnici; reagirati na osjećaj nepravde na društveno prihvatljiv način; izražavanje i iznošenje osjećaja, mišljenja i stavova u zauzimanju za sebe i za druge na društveno prihvatljiv način; ravnopravnost u iznošenju ideja svih koji sudjeluju u dogovaranju

Kompetencije koje su razvijane na projektu:

Socijalna i građanska kompetencija:

- razvijanje odgovornog ponašanja, pozitivnog i tolerantnog odnosa prema drugima
- razvoj suradnje i uvažavanja drugih

Inicijativnost i poduzetnost:

- iznošenje vlastitih ideja i ostvarivanje istih
- provođenje aktivnosti na inicijativu djece

Tijek projekta:

U studenom 2021. u skupini djece 5-6 godina, igrala se „Igra s mjehurićima“ (prema Axelsson Suzane). Igra omogućuje aktivno sudjelovanje djece u kretanju, zabavi, te prepoznavanje i razlikovanje pravednih i nepravednih postupaka, zauzimanje za sebe i reagiranje na nepravedne postupke.

U prvoj fazi igre, djeca formiraju krug dok odgojiteljica proziva jedno dijete koje ulazi u krug da bi hvatalo mjehuriće koje je odgojiteljica puhala. Igrom je predviđeno nepravedno postupanje odgojiteljice, koja nakon nekoliko izbora različite djece počinje uzastopno birati

isto dijete. Nakon nekoliko prozivanja istog djeteta da hvata mjehuriće sapunice, odgojiteljica započinje razgovarati s djecom o tome kako su se osjećala za vrijeme igre, jesu li svi zadovoljni, bi li što mijenjali. Djeca su nakon igre izrazila kako nisu zadovoljna načinom igranja jer nisu svi bili pozvani u krug, dok su neka djeca prozivana više puta i da je to nepošteno. Nakon razgovora s djecom, djeca mijenjaju ulogu odgojitelja, pušu mjehuriće i biraju tko ih hvata. Jednako kao i ranije odgojiteljica i djeca sada biraju jedno dijete više puta. Ponovno slijedi razgovor o njihovim osjećajima tijekom igre. Nastala je rasprava u kojoj su djeca izrazila neslaganje, a poneki i ljutnju na nepravedan postupak djeteta koje je biralo dijete za hvatanje mjehurića. U toj raspravi odgojiteljica je pitala kako to da ih ljuti način na koji je njihov prijatelj birao dijete koje hvata balone. Djeca su govorila da trebaju u krug biti birani svi po redu. Odgojiteljica je pitala zašto i od nje nisu tražili poštivanje takvog pravila. Troje djece je iznijelo svoje mišljenje u smislu kako „teta dijeli uloge djeci kako ona želi jer je ona odrasla osoba i ima pravo napraviti po svom“. Kada su odgojiteljice provele grupnu refleksiju s djecom na provedenu aktivnost, iznenadila je reakcija djece da odrasla osoba ima pravo raditi kako želi te je odlučeno da će se planirati i provoditi ciljane aktivnosti. Odlučilo se provesti aktivnosti zamjene uloga, tj. aktivnosti

Tijekom siječnja 2022. započelo se s provođenjem aktivnosti zamjena uloga u vrtiću u kojoj je dijete u ulozi odgojitelja. Djeca su se dobrovoljno javila, tko želi biti „teta u vrtiću“, odgojiteljice su napravile popis aktivnosti, a djeca su sama odabrala između ponuđenih aktivnosti koje će oni provoditi kao odgojitelj.

Izabrane aktivnosti bile su:

- serviranje i vođenje obroka (doručak, ručak i užina) – djeca su servirala obroke i brinula se o potrebama djece tijekom konzumiranja obroka
- organizacija i provođenje likovnih aktivnosti – djeca su imala mogućnost odabira likovne tehnike (glina, olovka ili tempera) i teme
- čitanje knjiga i slikovnica
- provođenje aktivnosti konstruiranja i građenja.

Kod provođenja aktivnosti s odgojiteljicom djeca su dogovorila potrebne materijale i prostor, a jedno dijete je izrazilo želju i za dokumentiranjem procesa te je od odgojitelja zatražilo i fotoaparata da bi dokumentiralo aktivnost konstruiranja. Aktivnosti „zamjene uloga“ omogućile su uživljanje djeteta u ulogu odrasle osobe. Djeca su bila pravedna u ulozi odgojitelja. Nakon svake provedene, aktivnosti odgojiteljica je razgovarala s djecom o osjećajima, doživljajima i njihovim mišljenjima o pravednosti ili nepravednosti postupanja djeteta u ulozi odgojitelja, kao i o reakcijama sve djece u aktivnosti. Pri tome su djeca imala ravnopravnu ulogu iznošenja svog mišljenja bez procjene odgojitelja o ispravnosti njihova doživljaja. Razgovori su trajali onoliko vremena koliko je bilo potrebno da djeca raspravom samostalno uoče i ukažu na postupke tijekom aktivnosti u kojima su osjećali nelagodu ili nepravdu. Nepravdu su izražavala djeca koja su bila u ulozi odgojitelja jer su govorili kako ih poneka djeca ne slušaju i ne sudjeluju u aktivnostima prema dogovoru, nego krše pravila.

Uz aktivnosti zamjene uloga djeca su svakodnevno tražila igranje igre s mjehurićima sapunice. Tijekom igre djeca su se igrala na dva načina:

1. oponašala su igru odgojitelja i birala samo svoje najbolje prijatelje
2. birali su svako dijete jednaki broj puta.

Nakon provedenih razgovora s djecom zaključili su da im je draže igrati se na način da su svi birani jednaki broj puta. Aktivnost se kontinuirano provodila jedan tjedan svaki mjesec te su sva djeca koja su želje sudjelovati u zamjeni uloga imala priliku to i učiniti. Tijekom tog razdoblja djeca su počela surađivati u svim aktivnostima, pomagati jedan drugome te su bili podrška djetetu koje je bilo u ulozi odgojitelja.

Djeca su u ulozi odgojitelja bila pravedna, slušala su ideje i sugestije drugih što je utjecalo na suradnju, a djeca koja su bila u aktivnosti također su postajala sve aktivnija i rado su surađivala.

Sredinom rujna 2022. djeca su predložila odgajateljicama da opet oni budu „tete“ u vrtiću. Započeli smo drugom fazom projekta. Naspram prve faze u kojoj je jedno dijete bilo u ulozi „tete“ i provodilo aktivnost, u drugoj fazi djeca međusobnom suradnjom dogovaraju aktivnosti koje žele provesti i predlažu ih odgojitelju. Odgojiteljice dogovaraju s djecom materijale za provođenje aktivnosti, kao i prostor u kojem će se aktivnosti provoditi.

Aktivnosti koje su djeca inicirala i koje su bile provedene:

- likovna aktivnost – dogovoreno je provođenje likovne aktivnosti. Djeca su odabrala izradu grupne slike. Odabrali su slikarsku tehniku tempere te boje koje će koristiti,
- odlazak u prirodu – odlazak u šumu i samoorganizirana igra,
- igre na otvorenom – dogovoren je odlazak na obližnje dječje igralište i livadu – djeca su se dogovorila oko sprava koje će se koristiti i koliko dugo te o igri lovača na obližnjem igralištu. Neki dječaci su izrazili želju za igranjem nogometa. Dio djece je pokazao neslaganje jer na livadi neće biti dovoljno mjesta i za igru lovača i za nogomet. Argumentiranjem, promišljanjem o tuđim idejama i argumentima dogovoreno je da zaista neće biti dovoljno mjesta, ali će se nogomet odigrati po povratku s igrališta, u dvorištu vrtića,
- razgled kazališta – potaknuta nedavnim odlaskom na kazališnu predstavu, nekolicina djece je izrazila želju za razgled prostora iza pozornice kazališta. Odgojiteljice i stručni tim su kontaktirali kazalište te je dogovorena suradnja i razgled kazališta,
- istraživanje boja – djeci su svakodnevno dostupne boce sa 6 osnovnih boja (voda pomiješana s prehrambenom bojom). Djeca su inicirala aktivnost u kojoj su miješali osnovne boje da bi dobili nove nijanse i nove boje.

Iz potrebe da pratimo razvoj ciljeva predviđenih projektom u vrtiću smo osmislili novu igru: podijeli s prijateljima. Igra je zamišljena kao podjela nekog materijala koji je cjelovit, ali se može razdijeliti na manje dijelove. Materijala mora biti manje nego što je djece u igri. Za potrebe tog zadatka mi smo se odlučili na mandarine. Igra započinje na način da se jednom djetetu daje manje mandarina nego što je djece u igri. Dijete koje ima zadatak podijeliti mandarine, ima problemsku situaciju: kako podijeliti manji broj – većem broju igrača. Tu problemsku situaciju djeca su rješavala na različite načine, a koje su djeca opisala. Dijete koje je dijelilo mandarine uočilo je da ih nema dovoljno za sve te odlučuje uzeti onima kojima je dodijelio, te daje onima koji nemaju. No, dijete uočava da se nalazi u „začaranom krugu“. Jedno dijete tada izražava neslaganje „Nije fer jer nismo svi dobili“ te odlučuje podijeliti mandarine onima koji u prvom dijeljenju nisu dobili. No, nije ni tada zadovoljno jer opet neki ostaju bez mandarine. Treće dijete izražava da bi se možda trebalo podijeliti mandarine po slučajnom odabiru (bez biranja prijatelja) „pa kak ispadne“. Četvrto dijete konstatira da bi najbolje bilo mandarine oguliti i razdijeliti jer tada bude dovoljno na sve. Do djeteta koje je

riješilo problemsku situaciju, ostala djeca su nudila pokušaje rješavanja jer su bila nezadovoljna nepravednim rezultatom, a željeli su da igra bude pravedno igrana. Na osnovu takvih reakcija djece vidljiv je razvoj sposobnosti djeteta da se zauzima za sebe i druge, na društveno prihvatljiv način i kroz otvoreno izražavanje.

Aktivnosti i igre provedene tijekom projekta razvile su kod djece socijalne vještine kojima su ostvareni svi planirani ciljevi ovog projekta, što primjećujemo kroz veću suradnju i međusobnu podršku djece, te otvoreno zauzimanje za sebe i druge, na društveno prihvatljive načine.

Projekt je predstavljen i na odgojiteljskom vijeću, te je prezentiran partnerima Erasmus+ projekta Democrac(z)y iz 5 dječjih vrtića i 4 države Europske unije, gdje je i stavljen na mrežne stranice projekta. Aktivnosti projekta kontinuirano su dijeljene s roditeljima.

Trajanje projekta: studeni 2021. – veljača 2023.

Ostvareni ishodi:

- jasno izražavanje svojih stavova i mišljenja,
- primjereno reagiranje i upozoravanje na nepravedna i nepoštena ponašanja,
- uključivanje u donošenje zajedničkih odluka dogovaranjem te razmatranje tuđih mišljenja i ideja,
- nitko nema pravo biti nepravedan.

8.

Dječji vrtić Ivančice Ivanec

Adresa: Akademika Ladislava Šabana 19, 42240 Ivanec

Telefon: +38542782328

E-adresa: ravnatelj@vrtic-ivancice.hr

Internetska stranica: <https://vrtic-ivancice.hr/>

Naziv projekta: *Lice*

Voditelj projekta: Marina Lančić, odgojiteljica

Djeca uključena u projekt: u projektu je aktivno sudjelovalo 13 djece u šestoj i sedmoj godini života

Dimenzija građanskog odgoja i obrazovanja: Kulturološka dimenzija

Područje unutar dimenzije: područje identiteta i interkulturalnosti

Ciljevi projekta:

- prepoznavanje i osnaživanje dječjeg individualiteta, autentičnosti, jedinstvenosti, različitosti i originalnosti
- stjecanje kvalitetnih iskustava učenja djece koja uključuju priliku propitivanja stvari iz različitih perspektiva, samostalno razmišljanje i djelovanje djeteta te suradničko učenje i rješavanje problema s drugima
- afirmiranje urođene znatiželje djece i poticanje njihova samomotiviranog učenja
- prepoznavanje pojmova koji obuhvaćaju djetetov osobni identitet
- razvoj interesa za različitosti, prihvaćanje i poštivanje iste
- razumijevanje sebe i vlastitog identiteta, ali i identiteta drugih

Očekivani ishodi učenja i kompetencije koje su razvijane u projektu:

- socijalna i građanska kompetencija
- digitalne kompetencije
- jačanje komunikacijskih i socijalnih vještina
- prihvaćanje različitosti
- razumijevanje sebe i vlastitog identiteta, ali i identiteta drugih
- emocionalna osjetljivost prema drugačijim kulturama, ljudima i načinu života.

Tijek projekta:

Projekt je započeo razgovorom dviju djevojčica ispred ogledala te uočavanjem različitosti na njihovim licima. Djevojčice su eksperimentiranjem sa facijalnim ekspresijama uočavale različitosti i specifičnosti lica sve djece iz skupine, ali i posebnosti na vlastitom licu. Tema je zainteresirala još nekolicinu djece koja su se uključila u projekt iznoseći razne početne teorije o tome zašto su lica ljudi različita. Posebno veliku pozornost djece izazvalo je promatranje vlastitog lica u ogledalu te istraživanje ekspresivnih mogućnosti vlastitog lica te bilježenje tih ekspresija na različite načine. Tijekom projekta djeca su vodila zanimljive rasprave o različitosti ljudskih lica ovisno o nasljednom faktoru, ali i o geografskom području s kojeg ljudi dolaze. Svoje teorije o tome djeca su prikazivala zanimljivim crtežima, raspravama i zapisima što je rezultiralo nastankom zanimljivog „Atlasa lica“. Tijekom projekta javile su se i dvije zanimljive pod teme, a to su anatomija lica i lice i emocije.

Posebno vrijedne tijekom projekta bile su i likovne ekspresije djece na temu „Lice“ gdje je bilo vidljivo da se djeca odmiču od doslovnosti i stereotipnog načina prikazivanja lica, te su

posebno naglašavala elemente koji sačinjavaju nečiji autentični izraz lica, nečiju osobnost ili prikazuju određenu emociju.

Ostvareni ishodi:

- visoka razina suradničkog učenja kroz raspravu, kritičku provjeru i zajedničku refleksiju
- aktivna uključenost roditelja u projekt
- razumijevanje sebe i vlastitog osobnog, ali i identiteta drugih
- prepoznavanje vlastitih posebnosti
- prihvaćanje i poštivanje različitosti
- uočavanje različitosti u kulturama.

Trajanje projekta: 5 tjedana

9.

Dječji vrtić *Zraka sunca*, Križevci

Adresa: Potočka 55, Križevci

Telefon: 048718657, 098582729

E-adresa: info@zraka-sunca.hr

Internetska stranica: <https://zraka-sunca.hr/index.php/hr/>

Naziv projekta: ***Igrajmo se i rastimo zajedno – živimo inkluziju***

Voditelji projekta: Ružica Bjeličić, odgojiteljica savjetnica, Tamara Bogdanović, odgojiteljica

Djeca uključena u projekt: skupina od 25 djece u dobi od 3–6 godina

Dimenzija građanskog odgoja i obrazovanja: Ljudsko-pravna

Područje unutar dimenzije: Područje djetetovih prava i odgovornosti

Cilj projekta: poboljšanje i konkretizacija inkluzivnog djelovanja vrtića u svakodnevnom životu vrtića – stvaranje prostora za zajedničku igru djece različitih sposobnosti.

Očekivani ishodi učenja i kompetencije koje su razvijane u projektu:

spoznaja da dijete može samoinicijativom utjecati na kvalitetu života u zajednici, prihvaćanje i poštivanje različitosti, razumijevanje i prihvaćanje teškoća, empatija, samopoštovanje te osjećaj ponosa i osobne odgovornosti zbog međusobnog pomaganja i suradnje.

Tijek projekta:

Prisustvo djeteta s teškoćama u razvoju u skupini potaknulo nas je na promišljanje o pronalaženju novih strategija, pristupa i metoda koje vode prema kvalitetnim i učinkovitim rješenjima za njegovo prihvaćanje i uključivanje.

Intenzivirali smo suradnju s ostalim stručnjacima i proveli niz aktivnosti o razumijevanju i prihvaćanju individualnih razlika.

Našem inkluzivnom djelovanju htjeli smo dati novu kvalitetu, konkretizaciju u svakodnevnom životu.

Tako je došlo do ideje za inicijativu izgradnje zajedničkog – inkluzivnog igrališta. Djeca i odgojiteljice skupine su svoje crteže i pismeni prijedlog predali predstavnicima grada Križevaca, a oni su prepoznali vrijednost ove inicijative.

Predložili smo prostor gdje je pristup djeci sa smanjenom pokretljivošću najlakši i gdje postoji dovoljno prostora da se postave ove sprave.

Inkluzivno igralište, kao mjesto koje uklanja fizičke i društvene prepreke i isključenosti, je otvoreno u nazočnosti predstavnika Grada Križevaca, djece iz Centra za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju i njihovih roditelja te Udruge Maslačak za djecu s intelektualnim teškoćama i njihove obitelji.

Ovo je prvi puta da su ovakve sprave postavljene na javnom dječjem igralištu.

Inkluzivno igralište smo zamislili kao sigurno mjesto na kojem se djeca svih sposobnosti mogu igrati zajedno. Razvojno je primjereno za djecu s invaliditetom, a njime se mogu koristiti i djeca bez invaliditeta.

Drugim riječima, inkluzivna igra čini ove mogućnosti dostupnima djeci bez obzira na sposobnost i podrijetlo. Svaki element igre nije dostupan svima, nego je doživljaj igranja jednako dobar za svako dijete.

Socijalizacija je jedna od najvažnijih prednosti inkluzivnog igrališta. Zahvaljujući njemu, djeca s poteškoćama ili različitostima mogu komunicirati s vršnjacima i osjećati se bolje, istovremeno razvijajući motoričke vještine i sposobnosti. Stječu samopouzdanje i povećavaju samopoštovanje kada ovladaju nekom aktivnošću koja im je prethodno bila izazovna.

Nakon službenog predstavljanja i isprobavanja sprava namijenjenih djeci s invaliditetom naša praksa poprima novu dimenziju.

Otvorenje je bila prilika za upoznavanje, druženje i zajedničku igru s djecom s teškoćama, što nam je i bio cilj – živjeti inkluziju.

Kao što su djeca rekla: „Inkluzija je kad se svi igraju zajedno i idu u vrtić i u školu“.

Projekt je predstavljen roditeljima, u lokalnim medijima i u vijestima HTV-a.

Grad Križevci prijavio je ovaj projekt kojim se potiče djecu na uključivanje i odlučivanje u lokalnim zajednicama i promociji dječjih prava na natječaj Saveza društava Naša djeca Hrvatske za Naj-projekte te je uvršten u top 3 najboljih projekata u Hrvatskoj provedenih 2020/2021. godine.

Ostvareni ishodi: izgradnja inkluzivnog igrališta, ostvarivanje pozitivne socijalne klime koja gradu osigurava socijalni kapital; djeca su usvojila vrijednosti poput prosocijalnosti, altruizma, kulture davanja i uvode ih u obitelji, škole, udruženja u koja se kasnije uključuju, osjećaj ponosa zbog međusobnog pomaganja i suradnje te pozitivan utjecaj na lokalnu zajednicu kroz vlastiti doprinos udrugama i ustanovama. Nakon tri mjeseca, postavljene su takve sprave na još jedno igralište u Križevcima.

Projekt je trajao od siječnja 2020. do ožujka 2021.

10.

Dječji vrtić *Dječja mašta*, Čakovec

Adresa: France Prešerna 32, 40000 Čakovec

Tel: 040 395 655; Mob: 095 915 6105; E-mail: dv.djecja.masta@gmail.com

Tematsko područje: Projekt je obuhvatio političku, kulturološku i društvenu dimenziju građanskog odgoja i obrazovanja.

Cilj projekta: Upoznavanjem užeg i šireg, društvenog, prirodnog i kulturnog okruženja te međukulturalnih i drugih razlika razvijati pozitivnu sliku djeteta o sebi kao i osobni i socijalni identitet. Poticanje prosocijalnog ponašanja u vidu tolerancije prema različitostima i uvažavanja potreba i specifičnosti drugih.

Voditeljice projekta: Odgojiteljice Ivančica Treska i Milica Novković

Broj djece koji je sudjelovao: 25 djece

Naziv odgojno-obrazovne skupine: Mravići (skupina djece u dobi 5-7 godina)

Sažetak projekta:

Poticaj za pokretanje projekta javio se nakon povratka djevojčice iz skupine s njenog putovanja s roditeljima. Njeno prepričavanje doživljaja izazvalo je veliku znatiželju ostale djece iz skupine te su aktivnosti planirane i vođene dječjim interesima i idejama.

Očekivani ishodi učenja projekta bili su slijedeći:

Uočiti sličnosti i različitosti prirodne i društvene okoline Hrvatske i pojedinih europskih zemalja; usporediti običaje i jezik Hrvatske i drugih europskih zemalja; naučiti nove riječi i pojmove na stranim jezicima; prepoznati sličnosti i različitosti djece iz skupine koja dolaze iz drugih kultura; razvijati pozitivne stavove prema vlastitoj kulturi i prirodnoj okolini, te onoj iz drugih europskih zemalja; usvojiti moguće načine istraživanja zadane teme – putem knjiga, enciklopedija, časopisa kao i putem internetskih pretraživača i korištenjem informacijske i komunikacijske tehnologije; uspostaviti komunikaciju s djecom iz drugih europskih zemalja; usvojiti moguće načine komunikacije na daljinu koristeći se informacijskim i komunikacijskim tehnologijama; samostalno donositi odluke o načinu predstavljanja vlastitih običaja i kulture drugima.

Provođenjem projekta razvijane su slijedeće kompetencije kod djece:

- komunikacija na materinskome jeziku
- komunikacija na stranim jezicima
- digitalna kompetencija
- učiti kako učiti
- socijalna i građanska kompetencija
- kulturna svijest i izražavanje.

Razdoblje trajanja projekta: listopad 2022.-ožujak 2023.

11.

Dječji vrtić Zvončić, predškolska ustanova Cvit Mediterana, Split

Adresa: Hektorovićeve 36, Split

Kontakt: 021/389-366

E-mail adresa: d.v.zvoncic.split@gmail.com

Naziv projekta: *Vrtić u vrtu*

Voditelji projekta: Dalibora Trumbić, Kristina Uvodić, Željka Vučić

Odgodna skupina: mješovita (15 djece u dobi od 3 do 7 godina)

Tema projekta: čuvanje i uživanje u zdravom okolišu

Dimenzije građanskog odgoja i obrazovanja: ekološka i društvena

Cilj projekta: Razvijati senzibilitet za pitanja okoliša, biološke raznolikosti, zaštite i očuvanje zdravlja te međuovisnosti svih oblika života

Očekivani ishodi učenja: stjecanje znanja o prirodoslovlju, mikrosvijetu te alatima za njihovo otkrivanje i proučavanje; usvajanje odgovornog ponašanja kojim se štiti ljudsko zdravlje i okoliš; prevladavanje strahova vezanih uz biljni i životinjski svijet; vještina samostalnog pronalaženja izvora za informacije i učenje; preusmjerenje pozornosti sa sadržaja učenja na procese učenja putem iskustvenog učenja; samoiniciranje, samoorganiziranje i samovođenje aktivnosti prema stvaralačkim idejama djeteta; uočavanje i znanje o prirodnim resursima i njihovoj proizvodnji; usvajanje ponašanja vezanih uz odgovorno korištenje prirodnih resursa; iskustvo brige i njege za biljke, životinje i okoliš u kojem živimo.

Kompetencije koje su razvijane na projektu: osnovne kompetencije u prirodoslovlju, učiti kako učiti; socijalna i građanska kompetencija; inicijativnost i poduzetnost

Opis projekta: Djeca su i prije početka ovog projekta aktivno i svakodnevno koristila vrt za igru i tjelesne aktivnosti, no trenutak kada smo osvijestili da je projekt započeo dogodio se sužavanjem prostora zbog početka građevinskih radova u neposrednoj blizini vrtića. Osjećali smo potrebu za osmišljenijim i poticajnijim preostalim prostorom, istodobno želeći zadržati osjećaj boravka u prirodi koja je zelena, bogata drvećem i travom, u koju dolaze različite životinje kao što su ptice, jež i kornjača. Roditelji, bake i djedovi su od prvog dana podržali projekt donacijama i aktivnim sudjelovanjem kroz rad u vrtu, izradu kućica za ptice, donošenje sadnica i rad u vrtu. Uz suradnju s obiteljima istaknuli bismo i suradnju sa zdravstvenom voditeljicom vrtića Sanjom Balaković Stanić i s Božom Kokanom, višim kustosom Prirodoslovnog muzeja Split. U dogovoru s upravom vrtića postavljene su nove gredice za cvjetnjak i povrtnjak. Aktivnosti smo provodili kroz različite tematske cjeline, a prema interesu djece: recikliranje, kompostiranje i odlaganje otpada; sisanje i sadenje; hrana; kukci; pčele; voda; mikrosvijet; ptice. Ostvareni ishodi kvalitativno i kvantitativno su najveći u odnosu na djecu, a u odnosu na očekivane ishode produbljuju i povezuju ekološku dimenziju s društvenom. Vidimo ih kroz veću dječju i roditeljsku/obiteljsku uključenost i aktivno sudjelovanje oko pitanja okoliša i poslova vezanih uz rad u vrtu; racionalnije korištenje resursa; promišljanje o vlastitoj ulozi djelovanja na druge i život u prirodi; poštivanje svih oblika života kroz razumijevanje međusobne povezanosti svih živih i neživih bića; veću odgovornost prema sebi, drugima i prirodi; napredak u komunikaciji kroz otvorenije i hrabrije iskazivanje svog mišljenja i ideja te veću aktivnost u ostvarivanju istih. Osviještenost o procesima koji izravno djeluju na njihov život i osjećaj zajedničke pripadnosti

kulturi vrtića je jači na svim razinama uključenosti (djeca, roditelji, odgojitelji, suradnici).
Projekt je trajao tijekom dviju pedagoških godina – 2020/2021. i 2021/2022.

12.

Dječji vrtić Maslačak, Zaprešić

Adresa: Hrvatske mladeži 4, Zaprešić, 10290 Zaprešić

Mob. 099 2667 077, telefon. 01/ 3310 866, www.maslacak-zapresic.hr, ravnatelj@maslacak-zapresic.hr

Naziv projekta: *Upoznajući druge, upoznajemo sebe*

Tematsko područje: Kulturološka i gospodarska dimenzija – nacionalni, kulturni i interkulturalni identitet

Cilj projekta: Proširivanje znanja o vlastitom kulturnom identitetu i kulturi drugih zemalja

Voditeljice projekta: Ana Gabričević i Marta Sabolek

Djeca: 27 djece u dobi od 3. do 7. godine života

Naziv odgojno-obrazovne skupine: Krijesnice

Opis projekta:

U odgojnoj skupini katoličkog vjerskog odgoja, za vrijeme Svjetskog nogometnog prvenstva, djeca su sve češće razgovarala o zemljama koje se natječu, crtala zastave te dresove drugih zemalja. Kako je prvenstvo trajalo, sve veći broj djece u vrtić dolazio je u dresovima Hrvatske nogometne reprezentacije i sudjelovao u samoiniciranim aktivnostima vezanim za prvenstvo. Odgojiteljice su primijetile kako djeca poznaju nazive zemalja te pričaju o razlikama među nekima od njih. Djeca nisu imala znanja o tome gdje je Hrvatska i koji je njen odnos s Europom i ostatkom Svijeta. Da bi produbile dječju znatiželju, odgojiteljice su se nadovezale na aktivnosti koje su djeca već sama osmišljavala. Tako su djeca upoznala hrvatsku himnu, hrvatske simbole kao što su: grb, zastava, nacionalni cvijet, glagoljica, hrvatski pleter i slično te ih prikazivali različitim izražajnim sredstvima. Posebno zanimljivo djeci je bilo uspoređivati simbole Hrvatske sa simbolima drugih zemalja. Neki su u vrtić donosili suvenire svojih roditelja koje su imali kod kuće i pomalo je nastao centar „Svijet oko mene“. U centru su djeca stavljala svoje radove, fotografije, suvenire te druga obilježja. Uvidjela su osim kulturoloških i socijalne razlike, kako ne živimo svi u jednakim uvjetima. Odlučili su pomoći djeci u siromašnim zemljama da bi mogla učiti, napredovati i imati svjetliju budućnost. U suradnji s roditeljima održana je humanitarna akcija na kojoj su djeca prodavala izrađene rukotvorine i tako razvijala poduzetnički duh, empatiju i solidarnost. Završetkom prvenstva odgojiteljice su nastojale proširiti dječje iskustvo te su se preko digitalnih platformi povezale s vrtićima iz drugih država. Kako je to bilo u vrijeme Božića, vrtići su odlučili međusobno se upoznati putem predstavljanja tradicijskih običaja u svojoj državi. Svaka skupina predstavila je svoj vrtić, grad, njegove posebnosti, kulturne i vjerske običaje blagdanskog razdoblja. Djeca i odgojitelji europskih zemalja jedni druge učili su osnovama svoga jezika. Djeca odgojne skupine Krijesnice posjetila su, upoznala i fotografirala posebnosti svoga grada (crkva, Novi dvori, kapela sv. Josipa, grobnicu Jelačić, perivoj, Vršilnicu, muzej Skurjeni), a u tome im je posebno pomogla Turistička zajednica i Gradska knjižnica u Zaprešiću. Posebno zanimljiva bila je priča knjižničarke o nastanku grada Zaprešića od prije 100 godina. Sve materijale su drugim vrtićima, zajedno s odgojiteljicama prezentirali putem videa. Upoznavanjem drugih kultura djeca su sve više iskazivala zanimanje za hrvatsku kulturnu baštinu. Projekt se nastavio dalje u smjeru upoznavanja narodnih običaja, tradicionalnih igara, narodnih plesova i pjesama. Skupinu posjećuje i majka glazbenica koja djecu upoznaje s

tradicionalnim plesom i igrama. Oformljen je i centar „Hrvatske kulturne baštine“ . Djeca poznaju svoj vlastiti nacionalni, vjerski i kulturni identitet i ponosni su na njega. Uočavaju i poštuju nacionalnu i kulturnu različitost. Tijekom projekta roditelji su pokazali izuzetnu zainteresiranost i uključenost u odgojno-obrazovni rad. Sudjelovali su na radionici izrade tradicionalnih ukrasa, pomagali u korištenju digitalnih alata te s djecom kod kuće crtali simbole Hrvatske, igrali kvizove znanja...

13.

Dječji vrtić *Remetinec*, Zagreb

Telefon: 01 659 44 20

E-adresa: vtic.remetinec@zagreb.hr

Internetska stranica: <https://vtic-remetinec.zagreb.hr/>

Naziv projekta: **Voda**

Voditelji projekta: Sanda Buljat (odgojitelj mentor), Vedrana Marković (odgojitelj savjetnik)

Dob djece: 5–7 godina

Dimenzija građanskog odgoja i obrazovanja: ekološka dimenzija

Područje unutar dimenzije: područje racionalnog korištenja energije i zagađenja okoliša

Cilj projekta: širenje spoznaje o vodi, njenoj važnosti za život svih živih bića na zemlji te racionalnoj potrošnji pitke vode

Poticaaj za izbor i provođenje projekta: neposredno iskustvo djeteta, uočavanje ekoloških problema u okruženju

Tijek projekta:

Uvažavajući autorice Uzelac i Starčević (1999) koje ističu da razvoj ekološke osjetljivosti započinje u aktivnostima percipiranja okoliša i problema u njemu te autore Lane i Rossow prema kojima je uloga istraživačkih aktivnosti u razvijanju vještina kritičkog mišljenja te sposobnosti procjenjivanja i tumačenja ekoloških podataka kojima se dolazi do povezanosti brojnih ekoloških problema, odnosno do spoznaja o njihovim uzrocima i posljedicama (izvornik: Djeca i okoliš, Vinka Uzelac, Irena Starčević, Rijeka: Adamić 1999., priručnik) kreirali smo u suradnji s roditeljima okruženje koje potiče i podržava istraživanje djece s ciljem otkrivanja ekoloških značajki vode i utjecaja ljudi na vodu.

Povratkom s ljetnih praznika, obogaćena novim iskustvima djeca su inicirala istraživanje i širenje spoznaje o moru i njegovim karakteristikama. Raznovrsnim aktivnostima djeci je omogućena prerada doživljenog i razmjena novostečenih iskustava. Susret s plastikom u moru potaknuo je dječaka u skupini na promišljanje kako ona utječe na čistoću mora i što još može onečistiti more. U svakodnevnom radu koristili smo računalo za traženje odgovora i provjeru dječjih pretpostavki te su mnogim interaktivnim sadržajima bila „izazvana“ na razna promišljanja. Tijekom gledanja edukativnog filma o zaštiti mora nametnulo se pitanje što će se dogoditi s biljnim i životinjskim svijetom ako u more iscuri nafta iz tankera što potiče djecu na promišljanje o načinima očuvanja morske obale i zaštite mora. U suradnji s roditeljima oformili smo „Muzej mora“ gdje je djeci omogućeno istraživanje morskog svijeta, širenje spoznaje o starim uporabnim morskim predmetima i njihovoj funkciji te dijeljenje novostečenih znanja s drugim skupinama u našem vrtiću. Pitanje dječaka: „Od kuda dolazi voda koju pijemo?“ i odgovor „Voda koju pijemo dolazi iz pipe i ona je čista“ pokrenuli su istraživanje o vodi na Zemlji. Saznajemo da su neka područja bogata, a neka siromašna vodom te da se vode dijele na slatke i slane. U procesu razvijanja ekološke osviještenosti djece naglasak smo stavili na istraživačke aktivnosti da bi djeca temeljem vlastitog iskustva stvarala zaključke o međuovisnosti procesa i pojava u prirodi. Istražili smo kakva je pitka voda, koja su njena svojstva i u kojim se sve stanjima pojavljuje. Proveli smo pokuse u kojima smo uočili da voda neke tvari otapa, a neke ne te da takva voda koja se ponaša kao otapalo mijenja boju, okus ili miris što dječaka u skupini navodi na zaključak da je zagađena

voda ona u kojoj se nešto otopilo. Birali smo jednostavnije pokuse koje su djeca uz nadzor mogla samostalno provoditi. Da bismo odgovorili na pitanje „od kuda dolazi voda koju pijemo i kako znamo da je čista“, obratili smo se HZJZ Andrija Štampar za suradnju. Prisustvovali smo uzorkovanju vode u našem vrtiću i saznali kako voda dođe do slavine, susreli se s pojmom vodocrpilište, doznali da se voda čisti i održava pitkom malim količinama klora. Roditelji su bili aktivni sudionici u projektu. Zajedno sa svojom djecom kod kuće su izvodili pokuse, bilježili dječje pretpostavke i zaključke te cjelokupan proces dokumentirali u formi plakata koje su djeca u vrtiću prezentirala jedna drugima i na taj način jačala samopouzdanje, prezentacijske vještine i dijelila svoja znanja s drugima. Jednodnevni izlet na selo, susret s barom i potokom u neposrednom okruženju stavlja pred djecu nove dileme, otvara nova pitanja: kakva je ta voda, što ima u njoj... razlikuju li se? Interes djece u traženju odgovora vodi nas do istraživanja mikroskopom. Slijedom dječjih pitanja o vrstama otpada koji utječe na život u vodi dječak iz skupine zaključuje da upotrebljavamo mnogo plastičnih čaša, odlučujemo o tom problemu informirati naše zdravstvene voditeljice. Od ove pedagoške godine za svu djecu u našem vrtiću uvedene su bočice za vodu.

A gdje je lokva?, pitanje je koje nas potiče na promišljanje i podsjeća na neke već provedene aktivnosti koje bi nam mogle dati odgovor. Da bismo potvrdili svoje pretpostavke, gledamo edukativan film o kruženju vode u prirodi i proširujemo svoja znanja o raznim oblicima u kojima se pojavljuje voda u prirodi.

Temeljem dotadašnjih znanja o vodi, a inspiriran kvizovima koje gleda kod kuće dječak iz skupine osmislio je kviz znanja o vodi. Pitanje o oblacima pokretač je novih istraživanja i upoznavanja djece s vrstama oblaka iz kojih proizlazi zaključak da promatrajući nebo možemo predvidjeti vrijeme. Uključili smo se u međunarodni natječaj „Look Up – Cloud Hunters“ te smo u periodu od 25. 4. do 29. 4. promatrali i fotografirali razne vrste oblaka. Poslane fotografije oblaka izložene su na „Znanstvenom pikniku 2022.“ u rujnu 2022.

Eko rječnik i eko poruke za velike i male dio su materijala koji smo u formi plakata postavili u zajedničke prostore našeg vrtića kao podsjetnik svima koji ne razmišljaju kada bacaju otpad u prirodu, nekontrolirano troše vodu, ne brinu o okolišu, te ih na taj način pokušali osvijestiti o važnosti i nužnosti očuvanja zdrave Zemlje.

Radom na projektu upoznali smo se s mnogim pričama i poetskim tekstovima o vodi. Čitajući stihove Voda, autora Mladena Kušeca djevojčica iz skupine primjećuje da oni govore o kruženju vode u prirodi te predlaže da stihove pokušamo nacrtati. Naknadno smo oslikane stihove uobličili u digitalnu slikovnicu i objavili je na mrežnim stranicama našeg vrtića.

Provedenim aktivnostima nastojali smo utjecati na razumijevanje međusobne povezanosti čovjeka i prirode i osvijestiti kod djece i odraslih načine osobnog djelovanja u procesima smanjenja onečišćenja okoliša i zaštite voda.

Ostvareni ishodi:

U odnosu na djecu:

Novousvojena znanja

- može nabrojati za što nam sve treba voda (značaj i uloga vode)
- može prepoznati utjecaj čovjeka na okoliš
- može nabrojati opasnosti za okruženje od zagađenih voda (opasnost za ljude, biljke i životinje)
- povezuje nove sadržaje s prethodnim znanjem i iskustvima

- samostalno izvodi jednostavnije pokuse.

Stечene vještine

- koristi odgovarajuće postupke zaštite vode (u vrtiću i kod kuće)
- stvara pretpostavke, uočava uzroke, posljedice i odnose
- izrađuje jednostavne mape u kojima prikazuje odnose i veze
- rješava problem koristeći se pronađenim informacijama.

Navike

- odgovorno koristi vodu u aktivnostima
- uočava u svojoj okolini (vrtiću) ako netko ne koristi odgovorno vodu
- uočava u svojoj okolini (vrtiću) ako se netko ne ponaša odgovorno prema okolišu
- pokazuje interes prema novom, postavlja pitanja
- poštuje svoj i tuđi rad.

U odnosu na ostale:

U odnosu na vrtić

- podizanje ekološke svijesti
- prestanak upotrebe plastičnih čaša u vrtiću
- konstruktivnija suradnja sa zdravstvenim voditeljicama i pedagoginjom.

U odnosu na voditelje projekta

- podizanje ekološke svijesti
- osnaživanje timskog rada
- širenje dobrih iskustava odgojne prakse.

U odnosu na roditelje

- podizanje ekološke svijesti
- aktivno uključivanje u proces i rad skupine
- pomoć u kreiranju i realizaciji aktivnosti
- iskustva koja su obogatila roditelje i djecu što je rezultiralo brojnijim zajedničkim obiteljskim odlascima u prirodu i odgovornijem odnosu prema prirodnim resursima.

Projekt je trajao od rujna 2021.do listopada 2022. kada je slijedom dječjih pitanja i promišljanja krenuo u novom smjeru. Projekt je predstavljen na stručnom aktivu u vrtiću u lipnju 2022.

14.

Dječji vrtić Maksimir, Zagreb

Adresa: Aleja A. Augustinčića 2, 10000 Zagreb

Telefon: 01 2314 976, 01 2315 712

E-adresa: vrtic.maksimir@zagreb.hr

Naziv projekta: *Maksimirski vrtićki poduzetnici*

Voditelji projekta: Silvana Bagarić (ravnateljica), Marija Jukić (odgojitelj mentor), Petra Malnar (psiholog mentor) i Lana Očko (pedagog mentor)

Odgojne skupine: Žirafe i Bambini felici, ukupno 38 djece u dobi od 5 do 7 godina

Tema projekta: Poticanje razvoja poduzetničkih kompetencija u poticajnom okruženju kroz iskustveno doživljavanje u razdoblju od listopada 2021. do svibnja 2022. godine. Područje prava sudjelovanja.

Ciljevi projekta:

Podizanje svijesti javnosti i donositelja odluka o važnosti stvaranja okruženja za razvijanje poduzetničkih kompetencija i poduzetnosti u djece predškolske dobi 2. Razvijanje poduzetničkih kompetencija u djece predškolske dobi.

Očekivani ishodi učenja: imenovati i objasniti više osobina poduzetnika, osmisliti inovativna i kreativna rješenja na probleme u poznatom okruženju, koristiti različite otpadne materijale za kreiranje novih uporabnih predmeta, prepoznati poduzetničku priliku u okruženju i stvoriti vlastitu poduzetničku priliku na temelju interesa, razlikovati resurse (materijalna i nematerijalna sredstva) u neposrednoj okolini i mogućnosti njihove upotrebe, kreirati novu vrijednost na temelju dostupnih sredstava, prepoznati prednosti i nedostatke individualnog rada i rada u timu, izraziti svojim riječima kako poduzetnici svojim proizvodima (ili uslugama) rješavaju probleme, potrebe ili želje svojih korisnika, identificirati problem, potrebu ili želju nekog korisnika, kreirati vlastiti proizvod kao rješenje problema, potreba ili želja korisnika, prilagoditi svoje rješenje (u vidu prototipa) povratnim informacijama korisnika, izdvojiti što je potrebno za uspješan javni nastup razlikovati primjere dobrog i lošeg javnog nastupa, osmisliti i predstaviti se primjerenim držanjem, govorom i fokusom na slušatelja, izraziti vlastito mišljenje o kvaliteti vlastite i tuđe prezentacije, primijeniti tehnike koje će umanjiti osjećaj treme i jačati samopouzdanje za vrijeme prezentiranja te odbojnost i nelagodu prema javnom nastupu.

Kompetencije koje su razvijane tijekom projekta: Poznaje i zastupa svoja prava te se odgovorno ponaša. Jasnije izražava svoje mišljenje, želje i ideje. Pronalazi nove i originalnije načine rješavanja različitih problema. Spremno je pružiti pomoć drugima. Samostalno osmišljava nove načine za igru.

Opis projekta: Prema istraživanju Instituta za društvena istraživanja u Zagrebu i Centra za istraživanje i razvoj obrazovanja svega 2,1% učenika u Hrvatskoj ima poduzetan profil. Sklonost prema inicijativnosti i poduzetnosti opada tijekom osnovnoškolskog obrazovanja što je zabrinjavajući podatak. Iznimno niska razina osviještenosti o važnosti poduzetničkih vještina te nedostatak aktivnosti koje razvijaju ovakve neophodne vještine kod djece bili su povod u osmišljavanju jedinstvenoga pilot projekta „Maksimirski vrtićki poduzetnici“ u partnerstvu s Institutom za menadžment. Projekt je financiran sredstvima Europskog socijalnog fonda. Projekt se provodio kroz četiri modula u dvije odgojne skupine djece u dobi

od 5 do 7 godina života uz pisanu suglasnost roditelja, sveukupno 38. Praktične aktivnosti s djecom su se provodile od listopada 2021. do svibnja 2022. Aktivnosti su uslijedile nakon prethodne edukacije voditelja projekta našeg vrtića. Uslijedilo je osmišljavanje aktivnosti, priručnika i radne bilježnice kao i poticajnog materijalnog okruženja vezanog uz aktivnosti.

U prvom modulu djeca su otkrivala svoje sposobnosti i unutarnje snage koje smo nazvali *supermoći*. Pomoću njih smo od raznih materijala izrađivali razne predmete kao što su čarobne kape, lutke sa supermoćima i platnene vrećice od starih majica. Izradili su od nečeg starog nešto novo. U drugom modulu djecu su posjetile poduzetnice Iva Kumić i Saša Španović koje su pokazale kako od ideje nastaju razne promjene koje su se pretvorile u posao koji vole i od kojeg žive. Nakon toga djeca su stavljena u ulogu poduzetnika te su iskustvenim učenjem upoznata s poduzetničkim procesom kojeg pokreću tri sile koje su u međusobnom djelovanju. Stvarali su nove vrijednosti tj. proizvod koristeći predmete od drveta, dajući svojoj ideji konkretan izgled.

U trećem modulu uz pomoć metode *design thinking* djeca se susreću sa stvarnim problemom azila Dumovec te provode svoja rješenja u djelo.

U četvrtom modulu djeca uče vještine javnog nastupa kao važne sastavnice predstavljanja poduzetničkih projekata. Slijedeći elemente kvalitetnog javnog nastupa svako je dijete vrednovalo kratak nastup prijatelja. Iznenadujuća je bila činjenica koliko su djeca bila objektivna. Potrebno je istaknuti kako su djeca vrednovala svaku provedenu aktivnost i voditelja označujući onaj emotikon s kojim su se poistovjetila. Također su lijepljenjem određene količine naljepnica (zvjezdica) u radne bilježnice vrednovali svoj napredak kroz aktivnosti.

Nakon provedenih modula uslijedio je završni sajam koji je bio presjek provedenih aktivnosti po modulima. Na sajmu djeca su roditeljima kao uzvanicima predstavila poduzetničke inicijative u kojima su sudjelovali, proizvode koje su kreirali i rezultate ostalih aktivnosti u kojima su sudjelovali tijekom izvođenja programa. Novčana sredstva koja su prikupljena na sajmu donirana su odlukom djece svake skupine: djevojčici kojoj su bila potrebna nova invalidska kolica i udruzi Crveni nosovi.

Svaki od modula imao je svoje specifičnosti i značajke koje djeci prenose znanja i vještine u svrhu dobivanja cjelovitog uvida u poduzetničke procese, vrijednosti i djelovanja te se uvelike oslanja na iskustveno učenje, a ne na učenju pojmova. Putem raznih inovativnih alata i metoda poticala se kreativnost, inovativnost, samopouzdanje, donošenje zaključaka, sposobnost timskog rada i kritičkog razmišljanja te suosjećanje. Poticala se i sposobnost djeteta da iznosi vlastite ideje koje propituje, isprobava i evaluira. Sreća i zadovoljstvo koja je rasla iz aktivnosti u aktivnost je dokaz zanimljivosti i uspješnosti ovog projekta.

Projekt je predstavljen na prvom programu Hrvatskog radija u nekoliko emisija: *Umijeće odrastanja* i *Zavrti zvrk* u kojima su sudjelovala i djeca i odgojiteljica, te u emisiji Dobro jutro prvog programa HRT-a. U sklopu manifestacije *Mjesec hrvatske knjige* održana je izložba dječjih radova nastalih tijekom projekta koja je privukla interes informatora gradskih knjižnica. Informatorima je održana radionica o tijeku projekta. Izašao je i članak u *Školskim novinama* o posebnostima i dobrobiti projekta. Rezultati provedenih aktivnosti izneseni su i na završnoj konferenciji projekta i na nekoliko odgojiteljskih vijeća. Ostvareni su svi očekivani ishodi.

I na kraju djecu je razveselio posjet Rimac grupi. Mate Rimac je pritom izjavio: *Danas se u poduzetništvo prvenstveno kreće zbog jedinstvene ideje te osobnog izazova, a ne zbog profita. Profit dolazi kasnije. Potreba za promjenom kreće od malih nogu, a maksimirski vrtićki poduzetnici su upravo ti od kojih očekujem pozitivne promjene u društvu.*

15.

Dječji vrtić Sopot, Zagreb

Adresa: Viktora Kovačića 18c, Zagreb

Kontakt telefon: 01 6679 367

E-mail: [vrtic.sopot@zagreb.hr](mailto:VRTIC.SOPOT@ZAGREB.HR)

Naziv projekta: *Usvajanje hrvatskog jezika kao inog i razvijanje međukulturalne kompetencije kod djece rane i predškolske dobi*

Odgojna skupina: „Cvrčak“, mješovita vrtićna skupina (3-7 godina) s posebnim programom tjelesne i zdravstvene kulture i sporta i „Zvončić“, mješovita vrtićna skupina (3-7 godina) po alternativnoj koncepciji Rudolfa Steinera

Voditelji projekta: odgojiteljice Martina Jokić Maršić i Melita Novinčak

Ostali sudionici uključeni u projekt: Roditelji djece iz skupine, logoped, psiholog

Trajanje projekta: travanj 2022. – studeni 2023.

Tematsko područje: Komunikacija na materinskom i stranom jeziku, interkulturalna osjetljivost

Dimenzije građanskog odgoja i obrazovanja: društvena, ljudsko-pravna, kulturološka

Kompetencije koje su razvijane u projektu:

Komunikacija na hrvatskom jeziku

Znanje: usvaja hrvatski kao drugi ili strani jezik

Vještine: poznavanje vokabulara i oblikovanje jezičnog iskaza

Stavovi: osjećaj ponosa zbog mogućnosti komuniciranja

Poznaje i prihvaća obilježja različitih kultura

Znanja: zna karakteristike drugih gradova; obilježja kultura

Vještine: nabraja znamenitosti drugih gradova; ponavlja prstovnu i gestovnu igru

Stavovi: ima pozitivan stav o svojoj kulturi i cijeni različitosti i pripadnike drugih kultura

Ciljevi projekta: Poticati učenje hrvatskog jezika kao inog jezika, ljubav za hrvatski jezik i njegovu aktivnu primjenu u svakodnevnim spontanim igrama i aktivnostima te upoznati elemente kulture hrvatskog govornog područja. Krajnja je svrha socijalna inkluzija djece koja se nalaze u nepovoljnom položaju zbog kulturnih različitosti i nepoznavanja jezika školovanja u Republici Hrvatskoj

Očekivani ishodi: usvajanje ishoda iz područja jezika i govora; povećana međukulturalna osjetljivost

Izvori i poticaji: upis sve većeg broja djece kojoj hrvatski nije materinski jezik, socijalna inkluzija djece drugih kultura, prilagodba aktivnosti i sadržaja s obzirom na poznavanje hrvatskog jezika

Tijek projekta:

Projekt se odvijao od travnja 2022. i odvijat će se do studenog 2023. u prostorima Dječjeg vrtića Sopot u Zagrebu.

Zbog povećane mobilnosti i migracija stanovništva iz europskih i neeuropskih država, europska društva i obrazovni sustavi postaju sve više multikulturalni i višejezični. Prema dostupnim podacima među migrantskim je skupinama tek 32% odraslih osoba s razvijenom osnovnom pismenošću, a samo 13% njih poznaje jezik zemlje u koju su doselili (Eurostat,

EU-LFS (2014). Tijekom pedagoške godine 2022/2023 u Dječji vrtić Sopot uključeno je 18 inojezične djece. Uključivanjem inojezične djece, susreli smo se s dva izazova:

– prvi, što je moguće ranije osigurati inojezičnoj djeci usvajanje jezika obrazovanja odnosno hrvatskog jezika

– drugo, pomoći im u očuvanju svojega materinskoga jezika.

Osnovna načela kojima smo se vodili bili su izbor sadržaja te primjena metoda učenja i poučavanja primjerenih razvojnoj dobi djeteta. Uvažavali smo individualne razlike u predznanju, sposobnostima, motivaciji, stilu i strategijama učenja te je u komunikaciji dijete bilo u središtu odgojno-obrazovnog procesa s naglaskom na njegovoj uključenosti. Učenje i poučavanje jezika provodi se u interakciji s drugima u fizičkome i digitalnome okruženju. Poticali smo primjenu naučenoga u stvarnim životnim situacijama, čime se u učenju i poučavanju otvaraju mogućnosti za autentičnu komunikaciju na hrvatskom jeziku. Odgojno-obrazovni proces provodio se u poticajnome i sigurnome okruženju u kojemu svako dijete ima priliku ostvariti uspjeh, a posebno je važno poticanje suradnje, kreativnosti i uvažavanje kulturnih različitosti. Poticali smo razvoj metajezične osviještenosti djece, pomoću koje djeca uočavaju obilježja jezične strukture u različitim jezicima, što povećava učinkovitost u njihovoj uporabi. Prilikom postavljanja ishoda za pojedino dijete, na tromjesečnoj razini pisao se Individualizirani odgojno-obrazovni kurikulum.

Ostvareni ishodi:

dijete razumije poznate riječi i osnovne fraze koje se odnose na njega, njegovu obitelj i neposrednu konkretnu okolinu

- dijete može voditi jednostavnu konverzaciju,
- moći postavljati i odgovarati na jednostavna pitanja o dobro poznatim temama ili da bi zadovoljilo svoje potrebe,
- dijete prepričava vlastite događaje i doživljaje (u obiteljskom kontekstu na materinskom jeziku, a u vrtiću na hrvatskom jeziku),
- poticanje razvoja fonološke svjesnosti na materinskom i hrvatskom jeziku,
- poticati razvoj interkulturalne osjetljivosti kod djece,
- dijete predstavlja svoju kulturu djeci u skupini,
- dijete iskazuje ljubav prema svojoj kulturi te prihvaća i iskazuje interes za druge kulture.

16.

Dječji vrtić Videk, Brdovec

Adresa: P. Beluhana 2b, Brdovec, 10291 Prigorje Brdovečko

Mob. 099 7013 034; telefon: 01 400 8069, www.dv-voidek.hr e-mali:

Naziv projekta: ***Biti drugačiji***

Tematsko područje: Društvena dimenzija građanskog odgoja – razumijevanje tuđih emocija i položaja drugih ljudi u posebnim situacijama (empatičnost)

Cilj projekta: Senzibilitet za osobe s invaliditetom i općenito osobe kojima je potrebna pomoć te ovladavanje vještinama koje omogućuju povezivanje i humano postupanje

Voditeljice projekta: Tea Bubalo i Marina Mađerić

Djeca: 25 djece u 6. i 7. godini života

Naziv odgojno-obrazovne skupine: Lavići

Opis projekta:

U odgojno-obrazovnoj skupini se provodi projekt HCK „Kutić humanosti“. Tijekom razgovora o tome kako i kome pomazemo ili možemo pomoći jedan dječak izjavljuje da ne moramo pomagati samo onima koji nemaju novaca, te kako ima ljudi koji se teško kreću i slabije vide i čuju ili ih nešto boli. I njima je potrebna pomoć. Odgojiteljica Marina sjetila se dječaka s umjetnom pužnicom koji je pohađao ovaj vrtić. Pozvala ga je u vrtić da bi djeci približio način na koji se on snalazi u okolini bez pužnice i s pužnicom. Da bi se lakše poistovjetili s osobama oštećenog sluha, istraživali su ostala osjetila na koja je ta populacija orijentirana prilikom snalaženja u okolini. Uvježbalo se izvršavanje zadatka bez verbalne komunikacije, korištenje i usvajanje dvoručne znakovne abecede, osnove znakovnog jezika kao i korištenje istog u svakodnevnim aktivnostima, gledanje animiranog filma bez zvuka. Djeca su pogađala odakle dolazi zvuk, te što proizvodi takav zvuk. Istraživali su i načina na koji se u okolini snalaze slabovidne osobe. Odgojiteljice su izradile taktilnu igru „Namjesti lavu rep“. Zadatak je zavezanih očiju na sliku lava staviti rep. Igrala se varijanta igre "pokvareni telefon", crtanjem prstom po leđima. Voće se istraživo mirisom, okusom i dodiranjem, zatvorenih očiju. Izradili su štap za slijepce, razgovarali o karakteristikama i teškoćama slabovidnih i slijepih osoba, igrali igru „vjeruj prijatelju“. Djeca su upoznala Breillovo pismo, odnosno, Brailleovu abecedu. U vrtiću su gostovali psi i trener terapijskih pasa i pasa pomagača. Djeca su imala priliku upoznati njihovo značenje i način na koji pomažu ljudima. Jednog dječak se kroz ovo druženje oslobodio straha od psa. Između djece se razvila živa diskusija o tome kome bi trebalo ustupiti mjesto u vlaku, tramvaju i autobusu. Pokazala je da postoje različita razmišljanja i da djeca dobro znaju iznijeti i argumentirati svoja razmišljanja. Došlo se do ideje snimanja videa na temu "kome ustupiti mjesto u javnom prijevozu". Izjave djece i proigravanje situacija pokazale su da postoji senzibilitet za osobe kojima je potrebna pomoć. Video je prikazan roditeljima.

U sklopu projekta provedena su dvije humanitarne akcije usmjerene na dječji onkološki odjel bolnice Rebro i Dom za djecu u Nazorovoj. U vrijeme Adventa odgojiteljice su priredile predstavu za djecu i roditelje „Mala usamljena zvijezda“ koja naglašava važnost „darivanja sebe“. Njome su potakle djecu i roditelje da se sjete usamljenih članova obitelji ili ljudi iz susjedstva te da im posvete vrijeme i iskažu pažnju.

Kod djece, roditelja i odgojitelja se uočava veća povezanost, empatija i osjetljivost na potrebe drugih. Roditelji izjavljuju da ih djeca upozoravaju kada i kako mogu pomoći ljudima koje susreću i ponosni su na djecu. Djeca se ponose poznavanjem znakovnog jezika. Međusobno tiše komuniciraju i češće koriste dodir i gestu za uspostavljanje komunikacije. Pažljiviji su i tolerantniji u međusobnom ophođenju. Isto se zapaža u odnosima odgojitelja, roditelja i svih zaposlenika vrtića.

17.

Dječji vrtić Velika Gorica, Velika Gorica

Adresa: Pucekovićeve 2, 10410 Velika Gorica

E-adresa: info@vrtic-vg.hr

Naziv projekta: **Glazbena slikovnica „Djevojčica Vida u čarobnoj šumi „most u inkluziji djeteta s teškoćama u razvoju**

Voditelj projekta: Višnja Orešković, odgojitelj mentor

Dob djece: 3-7 godina

Skupina: posebni dramsko-scenski program, 26-ero upisane djece

Dimenzija građanskog odgoja i obrazovanja: društvena dimenzija

Područje unutar dimenzije: razumijevanje tuđih emocija i položaja drugog djeteta u posebnim situacijama

Kompetencije koje su razvijene u projektu: socijalna i građanska kompetencija, komunikacija na materinskom jeziku, kulturna svijest i izražavanje

Cilj projekta: Razvoj kompetencija za cjeloživotno učenje a naročito razvoj samopoštovanja i poštovanja drugih, razvojem samopouzdanja i pozitivne slike o sebi osnažiti dijete s TUR-om da bi moglo aktivno participirati u skupini u skladu s vlastitim mogućnostima i interesima, uzajamno pomaganje i prihvaćanje različitosti.

Očekivani ishodi:

- djeca razumiju tuđe emocije i položaj drugog djeteta u posebnim situacijama, uočavaju potrebe osobe koja ima poteškoće, žele pomoći drugome
- dijete s poteškoćama aktivno sudjeluje u svakodnevnim aktivnostima u skupini u skladu s vlastitim mogućnostima i interesima i na taj se način osnažuje
- svojom aktivnošću dijete pronalazi vlastite vrijednosti
- djeca slobodno izražavaju svoje mišljenje te uvažavaju mišljenje drugih
- sudjelovanje u demokratskom odlučivanju te razumijevanje istog.

Opis projekta: Dijete i njegove specifične potrebe i interesi osnovno je izvorište koje je potaknulo cijeli projekt, a to je prvenstveno bila glazba i njezine vrednote kao izražajno sredstvo i most za uključivanje djeteta s poteškoćama u razvoju i djeteta s poteškoćama u razvoju govora u odgojno-obrazovni proces s maksimalnim dobrobitima za samo dijete. Prateći sve češću prisutnost upravo tih specifičnosti, osobito poteškoća u razvoju govora u svom dugogodišnje odgojno-obrazovnom radu, nastala je ideja za kreiranjem poticaja u obliku glazbene edukativno-kreativne slikovnice „Djevojčica Vida u čarobnoj šumi“ čiji sam autor a nastala je u suradnji s Udrugom Raspjevani svijet te je jedan od glavnih pokretača cijelog projekta. Prilikom čitanja slikovnice „Djevojčica Vida u čarobnoj šumi,“ dijete s poteškoćama u razvoju pokazuje poseban interes za glazbeni dio same slikovnice, često pjeva i pleše, želi biti vila iz priče. Uključuju se i roditelji djevojčice na način da potiču djevojčicu na pjevanje pjesama kod kuće, izražavanje pokretom, često joj čitaju slikovnicu na inicijativu same djevojčice. I ostala djeca iz skupine pokazuju velik interes za slikovnicu i glazbu . Djeca često organiziraju glazbene aktivnosti koje uključuju i izražavanje pokretom, sviranje udaraljka, pjevanje pjesama iz priče uz klavir, istraživanje zvukova i tonova. Polazišna točka samog projekta bila je izjava dječaka Davida da je Natali (dijete s TUR-om – teškoće u razvoju govora, usporen kognitivni i socioemocionalni razvoj) invalid jer čudno priča.

Krenula je rasprava o tome tko su zapravo invalidi te su djeca imala priliku izraziti svoje spoznaje i mišljenje uvažavajući jedni druge, pokušali smo biti u ulozi osoba s različitim invaliditetima (slijepi, gluhoonijemi i sl), u suradnji s kolegicom suradnicom edukacijskom rehabilitatoricom koja je i sama invalid upoznali smo kako se kreću slijepa osoba uz pomoć štapa. Djeca su potom došla do zaključka da Natali nije invalid ali je ipak drugačija. Čitajući slikovnicu, djeca predlažu da napravimo predstavu prema priči za naše roditelje. Dramsko-scenskim igrama prema priči slikovnice djeca se uživljavaju u ulogu djevojčice s poteškoćom u razvoju govora i na taj način stječu iskustva u razumijevanju tuđih emocija i položaja drugog djeteta u posebnim situacijama. Sudjeluju u svim segmentima nastajanja same predstave, izradi scenografije te demokratskim glasovanjem odabiru uloge. Upravo na taj način glavna uloga pripada djevojčici s poteškoćama u razvoju govora a dijete s poteškoćama u razvoju dobiva važnu ulogu u glazbenoj igri iz predstave. Budući da Natali najčešće sudjeluje u ulozi vile koja pleše, organizirali smo i posjet Edukativnoj muzejskoj akciji gdje su djeca imala priliku upoznati različite vrste plesova te smo ugostili članicu plesnog kluba Megablast koja je upoznala djecu s hip hop plesom. To je potaknulo i drugu djecu da se uključe u plesne aktivnosti zajedno s Natali.

Ostvareni ishodi: djeca prihvaćaju i razumiju međusobne različitosti, uključuju dijete s teškoćama u igru, pokazuju suosjećanje i empatiju, pokazuju interes za potrebe osobe koja ima teškoću, dijete s teškoćama u razvoju se osjeća sigurno, slobodno i prihvaćeno, obraća se drugoj djeci, otvorenija za suradnju, djeca slobodno izražavaju svoje mišljenje, uvažavaju mišljenje drugih, razumiju princip demokratskog odlučivanja

Razdoblje u kojem je projekt trajao: tijekom 2021/22. pedagoške godine

18.

Dječji vrtić *Smilje*, PO Građa, Šibenik

Voditelji projekata: Marija Bogdanović, Ivana Blaić, Ljiljana Vujko Berić odgojiteljice, Loreta Prgin, pedagoginja

Broj djece: 22

Naziv projekta: „Šibenski balun“

Tematsko područje: Razvojna prava, prava sudjelovanja

Dimenzija građanskog odgoja i obrazovanja: Društvena, ljudsko-pravna

Razdoblje u kojem je trajao projekt: 2021/22. pedagoška godina

Ostali sudionici uključeni u projektu: Članovi košarkaškog kluba Šibenik; košarkaši i direktor D. Bašić, direktor društva sportske rekreacije “Sport za sve 08 Forca Šibenik” T. Travčić, i kondiciona trenerica nogometnog kluba D. Baraka Čala,, odbojkaška trenerica A. Šabić, teniske trenerice I. Baranović, A. Pera, trenerica balotaškog kluba K. Vukošić Popov, trener vaterpolo kluba “Solaris” D. Šupe, profesionalna košarkašica A. Jelavić

Kompetencija/je koje su razvijane u projektu:

- Osposobljen za aktivnosti istraživanja i učenja svih sportova u našem gradu koji imaju loptu kao sredstvo za igru
- Osposobljen je koristiti komunikacijske i socijalne vještine nužne za život u zajednici
- Osposobljen za stvaranje navika vježbanja i sklonosti prema različitim sportovima
- Vještine timske igre, sposobnost prihvatanja poraza, mirno rješavanje konfliktnih situacija
- Samostalna podjela uloga, prema spoznaji o vlastitim predispozicijama i sklonostima za neki sport
- Nova znanja i upotreba istih u održavanju zdravih životnih navika; održavanje osobne higijene i urednosti prostora, odlazak na počinak u adekvatno vrijeme, navika konzumiranja zdravih prehrambenih proizvoda

Ciljevi projekta:

- Stjecanje novih znanja o raznolikosti šibenskih sportova, s naglaskom na sportive s loptom
- Nova znanja o sportašima i njihovim osobito-stima, posebno o sportašima koji su proslavili grad Šibenik
- Poticanje na sudjelovanje u različitim sportskim aktivnostima uz poštivanje "fair play" igre
- Potaknuti u djeci ljubav prema sportu, kao i interes za aktivno bavljenje sportom
- Razvijanje zdravih životnih navika uz pomoć projektnih aktivnosti i suradnji sa profesionalnim sportašima
- Oblikovati i usavršavati vještine i sposobnosti vezane uz sve “okrugle” sportove, kao i integracija istih u svakodnevni život.

Očekivani ishodi:

- Uključuje se u aktivnosti, postavlja pitanja
- Pronalazi rješenja u određenoj problemskoj situaciji
- Sudjeluje u timskom načinu igre; poštuje pravila, surađuje, čeka red, poštuje fair-play način igre, poraz podnosi na “sportski” način, daje priliku drugima za sudjelovanje u igri
- Poznaje razne sportove s loptom, sportaše, načine igranja određenog sporta (pravila), navike života profesionalnih sportaša.

Izvori i poticaji:

- Dječji radovi, crteži, poster, plakati, enciklopedije
- Dječje izvještaje
- Didaktika nastala tijekom projekta
- Sportske aktivnosti, poligoni na dvorištu
- Igre “treninga” u dvorištu (nogomet, košarka, boćanje, tenis, odbojka.)
- Posjet gradskom bazenu Crnica
- Posjet sportskoj dvorani Baldekin
- Posjet teniskim terenima
- Posjet kineziologa dječjem vrtiću
- Posjete profesionalnih sportaša i trenera.

Tijek projekta:

Poticaj za projekt bila su djeca koja su u dvorištu vrtića svakodnevno igrala nogomet, košarku, odbojku, tenis... Dječaci su svakodnevno oblačili razne dresove različitih stranih ali i naših nogometnih i košarkaških klubova. U sobi se formiraju različiti centri sporta koji se kontinuirano nadopunjuju novim materijalom i didaktikom. Djeca se samostalno uključuju, promišljaju, planiraju aktivnosti, određuju i poštuju pravila. Biraju vrijeme igre, biraju sport, dijele se u skupine, ekipe.

Sve to utječe na kvalitetnu komunikaciju i razvoj socijalnih vještina. Izrađuju se razni tekstilni i slikovni materijali (pravila pojedinog sporta, poznati šibenski sportaši, šibenski dresovi različitih sportova, šibenski navijači.). Izrađuju se razne igre natjecateljskog duha (nogomet, košarka, tenis..). Pomoću sporta razvijaju se predčitalačke vještine, izrađuju se razne didaktičke igre: „slovo na slovo“, „riječ na riječ“– sportovi i lopte. U stolno manipulativnom centru izrađuju se puzzle, memory, križić kružić, čovječe ne ljuti se, interaktivni plakat.

Djeca odlaze u posjet sportskom centru Crnica, zatvorenom i otvorenom bazenu. Trener vaterpolo kluba Solaris gosp. Denis Šupe upoznaje ih s vaterpolom.

Također odlaze u posjet sportskoj dvorani Baldekin gdje ih gosp. Domagoj Bašić, direktor KK Šibenika i nekoliko košarkaša istoimenog kluba upoznaju s košarkom, pravilima, fair play igrom, pravilima u košarci..

U suradnji s sportskim rekreacijskim centrom Forca 08 u posjet im dolazi gosp. Tomislav Travčić; osnivač društva sportske rekreacije “Sport za sve” i kondiciona trenerica Diana Baraka Čala. Djeci poklanjaju branke za nogomet te nekoliko nogometnih lopti. Upoznaju djecu s nogometom pravilima te važnosti sporta za očuvanje zdravlja.

Također odlaze na teniske terene na kojima za njih trening tenisa pokazuje profesionalna trenerica Isabelle Baranović, te ih upoznaje sa terenom, pravilima i rekvizitima.

Upoznaju se i sa posebnom balotaškom tehnikom “petanque” i osobitostima toga sporta, kada ih na dvorištu vrtića posjećuje osnivačica balotaškog petanque kluba gđa. Kristina Vukošić donoseći posebne rekvizite za taj spor. Pokazuje im način igre, koju potom zajedno pokušavaju odigrati.

Odlaze u kuglanu gdje im gospođin Bore iz kuglaškog saveza “Šubićevac“ pokazuje način na koji je igra kuglanje i pogađaju čunjevi na uskoj platformi.

Trenerica odbojkaškog kluba Anja Šabić posjećuje ih i upoznaje sa specifičnostima odbojke; štitnicima, spužvastim loptama za trening za djecu, načinom igre, pravilima, a na dvorištu vrtića organiziraju odbojkaški “turnir” na kojem pokušavaju ponoviti naučeno.

Na kraju pedagoške godine kompetencije razvijene tijekom projekta došle su do izražaja na sudjelovanju na dječjoj Olimpijadi svih vrtića grada Šibenika gdje djeca osvajaju 1..mjesto u nogometu.

Za još kvalitetniji boravak na dvorištu, udruga Sport za sve djecu dariva novim nogometnim branicima.

Ostvareni ishodi:

U odnosu na djecu:

- Razvija svijest o važnosti sporta i zdravih navika u svakodnevnom životu
- Prihvaća svakog člana grupe kroz timsku igru
- Promišlja, uči, kritički razmišlja, uvažava različitosti ali se zauzima za sebe
- Poznaje pravila igre različitih sportova
- Razvija sposobnost međusobne komunikacije i tolerancije
- Pronalazi izvore informacija u enciklopedijama, karti svijeta te raznim sportskim knjigama
- Poznaje sve sportove s “balunom” u svom gradu i ima mogućnost uključiti se u željeni sport.

U odnosu na roditelje:

- Pomaganje u prikupljanju materijala za izradu didaktike i svakodnevnih aktivnosti tijekom projekta
- Povećanje interesa roditelja za pitanje bavljenja sportom kod svoga djeteta
- Uključivanje u sve faze projekta, veći interes za rad odgojne skupine
- Kvalitetnija komunikacija s odgojiteljem
- Bolja povezanost s ostalim roditeljima iz skupine.

U odnosu na odgojitelje:

- Promatranje i slušanje djece s ciljem boljeg razumijevanja individualnosti svakog djeteta
- Detaljnije dokumentiranje aktivnosti različitim sredstvima
- Češća zajednička refleksija odgojitelja
- Realizacija i praćenje dogovorenih aktivnosti
- Zajedničke evaluacije o prethodno održanim aktivnostima
- Podizanje stručne razine odgojitelja kroz profesionalni i osobni razvoj
- Osjećaj zadovoljstva s profesionalnim postignućima, želja za daljnim napretkom u radu.

19.

Dječji vrtić Šlapica, Oroslavje

Adresa: Kralja Tomislava 31a

Telefon: 098/1860-878; 049/300-490

E-adresa: info.slapica@gmail.com

Internetska stranica: <https://djecji-vrtic-slapica.hr/>

Naziv projekta: **Međunarodni dan tolerancije – Romi**

Voditelji projekta: Lucija Prpić Babić, odgojitelj predškolske djece, Tomislav Ručević, mag.psych., Jelena Mikulec, univ. bacc. praesc.educ

Dob djece: 4-7 godina

Dimenzija građanskog odgoja i obrazovanja: kulturološka dimenzija

Područje unutar dimenzije: kulturni identitet i interkulturalnosti, poštivanje različitosti, jezika i običaja

Kompetencije koje su razvijene: komunikacija na materinskom jeziku, učiti kako učiti, kulturna svijest i izražavanje

Cilj projekta: Razvoj osjećaja pripadnosti vlastitoj kulturi i tradiciji uz prihvaćanje vrijednosti drugih kultura, usvajanje pojmova: „nomad“, „nomadski život“, senzibilizacija roditelja, odgojitelja i šire javnosti na važnost poštivanja različitosti te smanjivanje predrasuda prema romskoj populaciji

Očekivani ishodi učenja: učiti nova saznanja o kulturi, običajima i jeziku Roma te ih usporediti s vlastitim običajima i kulturom, osvijestiti važnost socijalnog identiteta te senzibiliteta za druge, smanjivanje predrasuda prema pripadnicima romske populacije

Opis projekta: Povod za projekt bila je rasprava između djece koja su se igrala u dvorištu i čula kako prolazi kombi iz kojeg netko viče: „Skupljamo staro željezoo!“ „Idu Cigani!“ - povikala je djevojčica K. Oni nas budu uzeli, veli moja mama!“, rekao je dječak F. Dječak V. na to je odgovorio: „Oni skupljaju stari otpad da bi mogli živjeti jer od njega rade nove stvari.“

Kako svake godine povodom Međunarodnog dana tolerancije koji se održava 16.11., prema interesima djece koju pratimo, kroz slobodnu igru odaberemo jednu državu, narod ili kontinent tako smo ove godine prema razgovoru djece odabrali Rome. U našoj sredini ima jako puno Roma koji dolaze ovdje kamionima tražiti glomazni otpad.

Romi su nomadski narod, što znači da nemaju svoje stalno mjesto boravka i da žive na raznim mjestima. Fokusirali smo se na poticaj djece, da smanjimo predrasude prema Romima, da ih naučimo kako oni ne krađu djecu te da riječ „Cigan“, nije pogrdan naziv, koje je njihovo porijeklo, čime se bave, zašto skupljaju stari otpad, što znači riječ reciklirati, njihova kultura i običaji (narodna nošnja, ples i romska kola). Projekt smo započeli s istraživačkom aktivnošću s jabukama u kojoj su djeca zaključila kako su sve jabuke izvana različite, a iznutra iste. Time smo zaključili da se to može odnositi i na nas ljude. Izradili smo romsku zastavu i razgovarali o tome što Romima predstavlja kotač u sredini. Dječak V. rekao je da se kotač okreće, a da to sigurno znači da kotač predstavlja to kako se Romi kreću po Hrvatskoj. Djevojčica V. se složila jer je rekla da Romi nemaju svoju državu.

Djeca su za vrijeme trajanja projekta naučila osnovnu kulturu komuniciranja na romskom jeziku (bajaškom i kalderaškom), romsku abecedu i romske pozdrave:

Dobro jutro – Bunâ điminjaca, Dobar dan – Bunâ zuva, Dobra večer – Bunâ sara

Laku noć – P šas bun, brojeve do 10 (1 – Unu, 2 – doj, 3 – tri, 4 – patru, 5 – šinjš, 6 – šasâ, 7 – šapći, 8 – opt, 9 – novâ, 10 – zeši) te osnovne boje (crvena – rošu, žuta – galbnâ, zelena/plava – vânat, ljubičasta – ljubičastâ, crna – njagrâ, bijela – albâ) i da je im je crvena najdraža boja.

Dob djece i njihove razvojne karakteristike usmjeravale su tijekom aktivnosti i realizaciju projekta. Projekt se provodio i u srednjoj skupini u aktivnostima prilagođenima uzrastu, a fokus provedbe je bio usmjeren na stariju skupinu, koja je sudjelovala i u snimanju kratkog dokumentarnog filma o Romima koji će se prikazivati na Svjetski dan Roma (8.4) na Hrvatskoj radio televiziji. Aktivnosti djece srednje skupine bit će prikazane u PPT prezentaciji. U suradnji s roditeljima prikupljali smo razni reciklirani materijal (kutije, rollice toaletnog papira, stare vješalice, limenke i dr) od kojeg smo radili aktivnosti (bor, vlak, kolo sreće, garažu za aute, vješalicu za wc) i na taj način pokazali djeci kako Romi skupljajući otpad recikliraju stvari, od starih dijelova rade nešto novo ili prodaju da bi zaradili novac kojim će kupiti što im je potrebno. Prepoznavši naš projekt, u goste nam je došla Vedrana Šajn, romkinja, voditeljica i nositeljica prvog i jedinog internetskog radija „Vedri radio“, posvećenog djelu i radu 22 nacionalne manjine u Hrvatskoj koja je djeci pročitala „Romske priče - Paramiče priče“ te im pokazala tradicionalnu romsku narodnu nošnju, objasnila kako Romi pričaju na dva narječja unutar svog jezika te plesala romsko kolo. Sve to snimala je ekipa HRT-a, koja će taj kratki dokumentarni film prikazati na televiziji povodom Svjetskog dana Roma u travnju.

Djeca su bila oduševljena i uzbuđena na dan snimanja. Svi su gledali u snimatelja, željni pokazati sve što su naučili te su surađivali prema uputama režisera. Roditelji su svojim suglasnostima potvrdili sudjelovanje djece u snimanju filma te su bili jako ponosni na cjelokupan projekt.

Djeca su likovnim radovima komunicirali sa svojom okolinom i pokazivala kako vide svijet oko sebe. Tijekom projekta dječje su igre postale bogatije i maštovitije. Naučili su puno novih izraza, razvijali govornu komunikaciju i učili se strpljenju pri razgovoru.

Djeca su samostalno izradila lutke od rasparenih čarapa, dajući im naziv „Mio i Mao“ te sama izmislila tekst kojim su se predstavili ostalima u skupini.

Vrijednost projekta je i u ostvarenju partnerskog odnosa s roditeljima koji su zainteresirano prateći dječje aktivnosti postajali, uz odgojitelje, kreatori odgojno-obrazovnog rada. Djeca su donosila reciklirani materijal te su samim time promišljali zajedno s roditeljima što bi mogli novo napraviti te su tako nastajale nove ideje. Rana interkulturalna iskustva pomažu nam svima u odgoju djece lišene stereotipa, predrasuda i netolerancije. Upravo smanjenje predrasuda i mišljenja prema Romima kod djece i neposredno kod roditelja pridonijela je ostvarenju cilja projekta.

Od prikupljenog recikliranog materijala napravili smo bor za Božić i vlak za prikupljanje donacija za akciju „Lucijino svjetlo“ koje smo poklonili djeci na odjelu za onkologiju u Klaićevoj bolnici. Projekt smo dokumentirali foto i videozapisima, što nam je služilo za refleksiju, analizu te poticanje međusobnog učenja i rasprave. Nažalost, zbog vremenskih prilika nismo stigli dovršiti romska kola u vrijeme trajanja projekta, ali djeca nisu zaboravila te smo završili dva mjeseca kasnije, a pritom se i prisjetili svega što smo naučili o Romima gledajući film „A Romale“ koji je bio prikazan 4. travnja na Hrvatskoj radio televiziji.

O vremenu prikazivanja filma obavijestili smo roditelje koji su usmenim putem izrazili veliko zadovoljstvo cjelokupnoj provedbi projekta kao i znanjima i vrijednostima koje su djeca, a neposredno i oni stekli u vrijeme trajanja projekta.

Ostvareni ishodi: djeca su osvijestila važnost poštivanja različitosti u govoru, iznose svoje mišljenje, stvaralački se i kreativno izražavaju, usvojeni su novi pojmovi vezani uz način života, kulturu i jezik Roma, pojačane su komunikacijske kompetencije i emocionalna povezanost s djecom u skupini

Razdoblje u kojem je projekt trajao: od 4. studenog do 21. studenog 2022.

20.

Dječji vrtić *Bubamara*, Bjelovar

Adresa: Prilaz Andrije Hebranga 10, Bjelovar

Telefon/mobitel: 095/447-4477

E-adresa: dvbubamarabjgmail.com

Naziv projekta: ***Igra prirodnim materijalima***

Voditeljice projekta: Anamarija Mikulić, odgojiteljica, Marija Elena Haloš, odgojiteljica

Djeca: starija jaslička skupina *Leptirići* (16)

Tematsko područje: Ekologija

Dimenzija građanskog odgoja i obrazovanja: društvena i ekološka

Područje unutar dimenzije: razvijanje socijalnih i komunikacijskih vještina važnih za ophođenje s drugim ljudima te vještina nenasilnog rješavanja sukoba te usmjeravanje na važnost održivog razvoja i čuvanje prirodnih bogatstva.

Cilj projekta: Cilj nam je bio različitim aktivnostima i prirodnim poticajnim materijalima utjecati na cjelokupni razvoj djeteta te nastojati poboljšati razvoj ekološke svijesti u sklopu projekta *Eko škole*.

Očekivani ishodi učenja: Da djeca kroz manipuliranje upoznaju pojmove: puno-prazno, otvoreno-zatvoreno, teško-lako, veliko-malo, razvijaju finu motoriku, okulomotornu koordinaciju te govor. Otkrivaju vlastite mogućnosti, a time potičemo u djeteta osjećaj kompetentnosti, samostalnosti, razvoja pozitivne slike o sebi (ja to mogu).

Opis projekta:

Prirodni materijali su sastavni dio odgojno-obrazovne prakse u našem vrtiću. Oni omogućavaju prikupljanje informacija o neposrednom okruženju, upoznavanju i spoznavanju prirode.

Primijetivši interes djece za igru i istraživanje prirodnih rasipnih materijala te spoznajom o velikoj vrijednosti senzomotoričke stimulacije ali i ekološke svijesti odlučile smo sve centre sobe našeg dnevnog boravka obogatiti raznim prirodnim materijalima – temeljeći se na drvetu.

Tako smo iz naše sobe dnevnog boravka na neko vrijeme maknule većinu plastičnih igračaka te ostavile samo one od prirodnog materijala (drveta). Tijekom prikupljanja materijala i uporabom prirodnina u svakodnevnim aktivnostima, djeci je omogućeno isprobavanje i neprekidno istraživanje da bi postigla svoj cilj u svladavanju različitih vještina.

Projekt je trajao 3 tjedna, glavni zadaci projekta bili su nam razvijati osjetljivost o važnosti očuvanja okoliša i prirode, omogućiti djeci neposredno iskustveno doživljavanje drveta i ostalih prirodnih materijala te stvoriti situacije za opuštanje, osjećaj zadovoljstva, odnosno uvjete za međusobnu toleranciju i suradnju.

Upotreba prirodnih materijala u kontekstu dječjih aktivnosti pokazala se kao nepresušan izvor nadahnuća, poticaj djeci na traženje novih, originalnih načina igre te ujedno razvoj ekološke osjetljivosti.

Suradnja s roditeljima omogućila je bogaćenje materijalnog okruženja; na kreativnoj radionici izrađeni i sakupljačkim aktivnostima donirani poticaji pridonijeli su unaprjeđenju kvalitete provedenih aktivnosti.

Plan projekta:

Planiranje aktivnosti usmjerili smo na cjelokupni razvoj a uključivale su aktivnosti raznovrsnog izražavanja i stvaranja, spoznajni razvoj, istraživačke aktivnosti, tjelesne aktivnosti, finu motoriku, izražavanje putem građenja i oblikovanja različitim prirodnim materijalima te simboličke igre.

Materijalno okruženje u projektu obogatile smo kroz sve centre. Provodili smo likovno stvaralaštvo, dramske, scenske te glazbene aktivnosti: U likovnom stvaralaštvu djeci je bilo svakodnevno dostupno drvene bojice, papiri, ali smo isprobali i neke nove likovne tehnike kao što je crtački ugljen i drvene pločice, slikanje perom umjesto kista te modeliranje glinom. Dramske i scenske aktivnosti provodili smo kroz igrokaze, nakon pročitanih slikovnica koje smo zatim razradili, najzastupljenija slikovnica bila je „Tri prašćića“.

Centar za istraživanje zvuka najvećim dijelom obogatile smo izrađenim poticajima, šuškalice punjene raznim prirodnim materijalima, drvene udaraljke, bubnjevi, šuškalice – visilice i sl. Djecu smo poticali na manipuliranje zvučnim „igračkama“, proizvodnju zvukova i usmjeravanje pozornosti na zvučne podražaje.

Obiteljski centar obogatile smo drvenim namirnicama, plodovima (kesteni, orasi, i sl), drvenim priborom za jelo, metlama od šiba te drvenim stolom i stolicama (panjevima), drvenim kolicima za lutke, drvena kućica za lutke, drvene lutkice i namještaj, ali i krpene lutke koje smo izradili u suradnji s roditeljima na zajedničkoj radionici te na taj način obogatili simboličku igru.

U centru građenja djeci smo ponudile razne drvene materijale – kocke raznih veličina, drvene oblutke svih veličina, letvice, drveni vlak te drvenu maketu grada uz drvene figurice životinja, ljudi te drvenih vozila te na taj način poticale predmatematičke vještine konstruiranjem raznih „građevina“, ali i simboličku igru.

Istraživačko-spoznajni centar nam je bio glavni centar našeg projekta kojeg smo oformile poput centra prirodnina u kojem smo djeci ponudile mnoštvo prirodnih materijala: drvene štapiće, špatule, male drvene oblutke, češere, kestene, orahe, kamenje svih veličina, kukuruz, perje, grančice, koru drveta, mahovinu te razne taktilne vrećice. Isto tako ponudile smo stol za rasipne materijale u kojem smo izmjenjivale kukuruz, piljevinu, pšenicu, mahovinu, kamenčiće te razne plodove koji je privlačio najviše dječje pažnje. Djecu su ti materijali potakli na istraživanje ručicama te stjecanje iskustva dodirrom.

Aktivnosti djece unutar projekta nastajale su na osnovu potreba svakog pojedinog djeteta i skupine, a koje su svakodnevnim promatranjem i istraživanjem uočile odgojiteljice. Svojim su povratnim reakcijama djeca neposredno utjecala na smjer i način provođenja projekta. Različita dokumentacija koja je nastala tijekom našeg projekta imala je mnoge namjene, a to su prvenstveno prisjećanje djece na važne trenutke i ključne događaje vezane uz projekt, te praćenje tijeka razvoja projekta pa i evaluacije i prezentacije drugim osobama (roditelji, sustručnjaci, šira društvena sredina). Oblici dokumentacije koje smo koristili tijekom projekta su individualni i zajednički uradci djece, razne fotografije te izričaji djece pokretom.

U projekt su se uključili i roditelji kroz sudjelovanje na radionici u izradi krpenih lutaka te isto tako donošenjem raznih prirodnih materijala.

Broj roditelja koji je sudjelovao u projektu procjenjujemo na desetak.

Ishodi i postignuća našeg projekta očituju se kroz mnoštvo novih informacija i saznanja koja imaju različite dobrobiti za dijete, odgojitelje ali i roditelje. Dobrobiti za dijete su razvijena znatiželja i duboka uronjenost u aktivnost kojom se bave i koju samostalno organiziraju i

iniciraju, odličan razvoj socijalnih vještina i izraženost osobnosti svakog pojedinog djeteta, zadovoljenje potrebe za novim informacijama, istraživanjem te igrom. Dobrobit za roditelje očituje se u osjećaju sigurnosti te povjerenja u odgojitelje te osjećaju aktivne uključenosti u sva događanja u skupini. Dobrobiti za odgojitelje su mnogostruke. Osnaživanje svojih stručnih i osobnih kompetencija, stjecanje novih znanja i vještina, stjecanje veće sigurnosti u radu, ali i shvaćanje značaja svakodnevnog refleksivnog promišljanja vlastite odgojno obrazovne prakse i praćenja djetetovih interesa i potreba.

Tjelesni i psihomotorički razvoj:

Razvoj fine motorike šake poticali smo kroz različite likovne tehnike, stolno-manipulativne igre te manipuliranje prirodninama u istraživačkim aktivnostima. Raznim drvenim stolno-manipulativnim igrama poticali smo razvoj koordinacije preciznosti u uporabi s predmetima (grupiranje, razvrstavanje, umetanje, nizanje). Razvoj psihomotoričkih sposobnosti u složenim vještinama poticale smo raznim tjelesnim igrama kao npr. slaganje poligona od drvenih oblutaka, grana, letvica, špage te smo na taj način razvijali grubu motoriku tijela (hodanje, preskakanje,..).

Socioemocionalni razvoj i razvoj ličnosti:

Razvoj dječje kompetencije poticali smo pridržavanjem dogovora u igri (stolne igre, tjelesne igre), poticali smo razvoj samovrednovanja samoprocjenom uspješnosti u aktivnostima konstruiranja u centru građenja te u tjelesnim aktivnostima. Te isto tako razvoj suradništva u skupnom radu (likovnom izražavanju, simboličkim igrama..)

Spoznajni razvoj:

Poticali smo razvoj prostorne percepcije te stjecanja iskustva dodirom kroz razne tjelesne i istraživačke aktivnosti, ali i kroz simboličku igru u obiteljskom centru i centru građenja.

Govor, izražavanje, komunikacija i stvaralaštvo

Usvojili smo nove pojmove, proširili i obogatili rječnik, poticali razvoj jezika, razumijevanje i korištenje novim riječima za predmete, pojave i radnje kroz slikovnice, slikopriče, brojalice i pjesmice.

21.

Dječji vrtić *Konavle, Cavtat*

Adresa: Cavtat, Put od Cavtata bb

internetska stranica <https://vrticikonavle.hr/>

Naziv projekta: ***Osjećaji u milom Cavtatu***

Odgojna skupina: Svrdonice (22 djece u dobi od 3 do 7 godina)

Voditeljice projekta: odgojiteljice Jelena Kulišić (savjetnica), Marija Mihatović (mentorica), Sandra Sturica (odgojiteljica), Toni Pali (prvostupnik psih)

kontakt: marijindom2017@gmail.com

Ostali sudonici uključeni u projekt: muzejska pedagoginja Petra K.Fox, članovi obitelji, glumica N. Burđelez, knjižničarka J.Vragolov

Dimenzija građanskog odgoja i obrazovanja: društvena (upravljanje emocijama i empatija; područje upravljanja sukobima)

Kompetencije koje su razvijane u projektu: upravljanje vlastitim emocijama; važavanje i razumjevanje osjećaja drugih; nastoji sukob pretvoriti u suradnju

Ciljevi projekta: prepoznavanje, imenovanje, izražavanje, prihvaćanje i razlikovanje osjećaja, razumijevanje tuđih osjećaja i poticanje razvoja empatičnosti, te usvajanje jednostavnih mehanizama rješavanja sukoba i stjecanje iskustva suradnje u rješavanju problema.

Očekivani ishodi projekta: da dijete prepozna i imenuje osnovne osjećaje, prepozna i isprobava različite načine, može izreći što ga plaši, veseli, ljuti, rastužuje, može opisati kako se drugi osjećaju na osnovu njihova ponašanja, razlikuje situacije slaganja i sukoba, traži pomoć kad je u sukobu, pokušava pomoći drugome, te može navesti barem rješenje u problemskoj situaciji

Izvori i poticaji: slikovnica „Raznobožno čudovište“ i „Emociometar gospodina Kroka“, centar „Osjećaja“, „Kutija puna osjećaja“ (didaktička kutija), problemske slikovnice, dječje izjave, dječji radovi, crteži, poster, plakati, cd-ovi s instrumentalnom glazbom, posjeti i radionice u Kući Bukovac „Milom Cavtatu, druženje s glumicom N. B., posjet knjižnici, knjižničarka J.V., likovne, glazbene, dramsko-scenske i pokretne igre, zrađeni materijali i sadržaji za igre u centru osjećaja, senzometar, interaktivna ploča s imenima, izložba dječjih radova „Mom milom Cavtatu“, druženje djece, roditelja i ostalih uzvanika u Kući Bukovac

Tijek projekta: Početkom pedagoške godine primjetile smo kako djeca trebaju podršku u reagiranju u složenijim situacijama kao što su sukobi, dogovori, kompromisi. Teško su pronalazila zajednička rješenja, te nisu razumjela kako se drugi u takvim situacijama osjećaju. To nas je potaknulo da krenemo u istraživanje svijeta dječjih emocija. Projekt smo nazvali „Osjećaji u milom Cavtatu“. Slikovnicu „Raznobožno Čudovište“ autorice Anne Llenas za skupinu je darovala djevojčica Sara. Ta slikovnica inspirirala nas je na kakav način vizualno osmisliti centar „Osjećaji“. Tijekom mjeseca rujna formiran je novi centar kao poticaj za istraživanje osjećaja. U osmišljavanju i izradi centra sudjelovala su i djeca. U centru su se nalazili didaktička kutija „Kutija puna osjećaja“, slikovnice, jednobojni plakati u bojama emocija po uzoru na slikovnicu „Raznobožno čudovište“, prozirne boce, fotografije djece, poster s emocijama, izrađeni senzometar, igru „Kako se danas osjećam“, plakat s vrstama osjećaja, radni listovi, interaktivna zvučna ploča s imenima, ogledala, flomasteri, bojice, papiri, jastuci, stol i stolice. U centru su djeca svakodnevno razgovarala o trenutnim

osjećajima, izražavala ih, prihvaćala, bilježila bojama, te prenosila drugima kroz razgovor. Djeca su i od kuće „donosila“ osjećaje o kojima su željela razgovarati u centru. U sklopu projekta provodile su se i raznovrsne glazbene, likovne, dramsko-scenske, govorno-jezične, simboličke aktivnosti i igre. Tako je na primjer u cavtatskoj knjižnici knjižničarka Josipa djeci čitala problemske slikovnice, a djeca su slušala, analizirala, te raspravljala o osjećajima. U projekt su se uključili i članovi obitelji, sestre Đive, Nađa i Petra, brat Nikša, baka Meri, mama Žana koji su djeci čitali priče o emocijama. Posjetila nas je i glumica Kazališta Marina Držića Nika koja je djeci na primjeren način odgovorila na pitanja mogu li se osjećaji glumiti, možemo li ih prepoznati po boji, jačini glasa, pokretu ili izrazu lica. U razdoblju provođenja projekta odgojiteljice su za skupinu izradile raznovrsne sadržaje i materijale senzo-metar, igru „Kako se danas osjećam“, plakat s vrstama osjećaja, radne listove, interaktivnu zvučnu ploču s imenima da bi djecu potaknule na istraživanje, prepoznavanje, izražavanje, prihvaćanje svojih i tuđih emocija. Emocija ljubavi prožela se kroz sve aktivnosti tijekom projekta. U razgovoru s djecom primijetile smo da emociju ljubav doživljavaju najčešće usmjerenu prema drugim osobama. U obližnjem muzeju „Kuća Bukovac“ tijekom mjeseca prosinca predstavljena je izložba „Milom Cavtatu uspomena“ koju smo iskoristili da djeci na prihvatljiv način približimo kako emocija ljubavi nije usmjerena samo prema drugim osobama nego i prema mjestu, običajima, tradiciji, glazbi. Izložba je najavljena rečenicom nepoznatog bukovčevog biografa „Malo ima ljudi, koji su tako zaljubljeni u svoje rodno mjesto, košto je Bukovac u svoj Cavtat.“ U razgovoru s muzejskom pedagoginjom Petrom K. F. dogovorena je suradnja u sklopu projekta. Napravljen je detaljan plan provedbe što je uključivalo i izložbu dječjih radova u Kući Bukovac. Djeca su najprije šetnjom kroz mjesto vidjela umjetnine Vlaha Bukovca koje je izradio i naslikao za svoj mili Cavtat. Nakon pogledane izložbe i umjetnina u mjestu djeca su izrazila želju da naprave svoje diorame. U suradnji s muzejskom pedagoginjom u skupini se održala radionica za izradu diorama na temu „Našem milom Cavtatu“. Djeca su kombiniranim tehnikama izradila individualne i grupne diorame. Izrađene diorame izložile su se u Kući Bukovac. U pripremi izložbe sudjelovala su i djeca. Na izložbi, druženju i prezentaciji projekta *Osjećaji u milom Cavtatu* prisustvovali su roditelji i ostali uzvanici.

Ostvareni ishodi:

Djeca su se radeći na projektu, istražujući slobodnije izražavala, razumijevala i iskazivala svoje i tuđe emocije kako pozitivne tako i negativne. To im je pomoglo u rješavanju sukoba i stjecanju iskustva suradnje u rješavanju problema ne samo s vršnjacima nego i s obitelji i drugim odraslim osobama. Kroz različite svakodnevne konverzacijske aktivnosti čitanje slikovnica, slušanje priča, razgovore, pripovijedanje djeca su se oslobađala straha od izražavanja vlastitih osjećaja, razvijala su komunikacijske i jezične vještine, te usvajala i bogatila svoj rječnik.

Roditelji su osvijestili da djeca otvorenije govore o svojim osjećajima, češće ih imenuju u određenim prigodama, te ih zanima kako se drugi osjećaji u odnosu na njihova ponašanja. Kroz interakcije s djecom dobili su bolji uvid u različite razvojne mogućnosti vlastitog djeteta. Prezentacija projekta roditeljima je pomogla u boljem razumijevanju osmišljavanja, provedbe i realizacije projekta kao pristupa koji se temelji na dječjim interesima, potrebama, te pružanju bogatije mogućnosti učenja.

Stalna interakcija djece, roditelja i njihove okoline, uspjela je odgojiteljicama pomoći u izgrađivanju boljeg razumijevanja dječjih emocija, sukoba među djecom, te definiranja vlastite uloge u poticanju njihova socioemocionalnog razvoja. Osvjestile su da rad s emocijama može biti i preventivna mjera kojom se može sprječiti pojava ne prihvatljivih socioemocionalnih ponašanja. Projektna metoda još jednom se pokazala kao uspješan okvir kako za odgojno-obrazovni rad odgojitelja tako i za promatranje, proučavanje i istraživanje dječjeg svijeta.

Razdoblje u kojem je projekt trajao: od rujna 2022. do ožujka 2023.

Napomene: projekt je prezentiran djeci, roditeljima i ostalim uzvanicima na izložbi i druženju u Kući Bukovac u ožujku 2023.

22.

Dječji vrtić *Latica*, Zadar

Adresa: Asje Petričić 5D, 23 000, Zadar

Telefon: 385 23 630 601

E-adresa: ravnateljica@dv-latica.hr

Naziv projekta: **Naša mala knjižnica**

Voditeljica projekta: Iva Benček, mag.praesc.educ.

Skupina: Inkluzivna mješovita skupina (djeca od 3-7 godina)

Tema projekta: Inkluzija djeteta s teškoćama u razvoju

Dimenzija građanskog odgoja i obrazovanja: Društvena i ljudsko pravna

Ciljevi projekta: Upoznavanje djece s važnosti pisanog teksta te različitom vrstom literature, poticanje literarne i likovne kreativnosti djeteta, upoznavanje s knjižnicama grada Zadra, izrada knjižnice u sobi dnevnog boravka te pravilnog korištenja iste (bonton u knjižnici) te suradništvo, uočavanje i poštivanje različitosti i prava drugih.

Ishodi učenja: Djeca razlikuju različite vrste pisanog teksta te ga sortiraju u knjižnici koju su izradili, djeca shvaćaju da pomoću knjiga mogu istraživati, učiti i zabavljati se, svako dijete u skupini zna napisati svoje ime, fina motorika je poboljšana a čitačke vještine znatno su napredovale, djeca jedni druge potiču, uče jedni od drugih i surađuju, zajedno stvaraju priče, pojedina djeca upuštaju se u izradu vlastitih literarnih djela, uočavamo važnost knjižnica u našem gradu te ih bolje upoznajemo a djeca s roditeljima češće posjećuju knjižnicu.

Kompetencije koje su razvijane u projektu: Samostalno planiranje i organiziranje aktivnosti: izrade priča, stripova i plakata, ispravno korištenje digitalnih tehnologija, pravilno korištenje literature, raspoznavanje i sortiranje literature, pisanje i prepoznavanje pojedinih slova, empatija te kvalitetan rad u grupi.

Opis projekta:

Planiranje i započinjanje

Predstavljeni projekt primjer je uspješne inkluzije, zajedničkog učenja kroz igru te sretnog suživota u vrtiću. Nastaje u inkluzivnoj skupini koja broji četrnaestero djece urednog razvoja te dvoje djece s poremećajem iz spektra autizma. Projekt započinje u veljači 2022. godine kada je Leon počeo crtati stripove te svojim radovima zainteresirao prijatelje. Stripovi su imali dozu humora te bi Leon redovito nasmijao cijelu skupinu. Naime, dječak Leon dijete je s poremećajem iz spektra autizma koji zna čitati i pisati. Također zrači neopisivom toplinom te je blage i nježne naravi. Leonov smiren pristup uz interesantna znanja svu djecu privlači, te im on otkriva svoj čaroban svijet. Djeca pokazuju veći interes za slovima i pisanim tekstom. Uviđaju da tekst može biti interesantan, poučan i zabavan. U ovoj mješovitoj skupini nekolicina djece zna čitati, neka djeca prepoznaju pojedina slova, a pojedina, na početku ovog projekta, ne prepoznaju niti jedno slovo. Različita literatura privukla je interes sve djece.

Razvoj projekta

Uskoro i ostala djeca počinju donositi literaturu od kuće te se uključuju u aktivnosti izrade stripova. Zajedno stvaramo priču „Voda“. Projekt aktivno podržavaju roditelji djece. U vrtiću djecu opskrbljujemo raznim poticajnim materijalima za razvoj predčitačkih vještina te za učenje kroz igru. U sobi dnevnog boravka formiramo centar „Knjižnica“. Svaki dan centar knjižnice sve je bogatiji. Djeca su često na kauču ili strunjačama s knjigom u ruci. Čitaju jedni

drugima. Uspostavljamo suradnju s Gradskom knjižnicom Zadar, te sa Znanstvenom knjižnicom Zadar u čijoj Izložbenoj dvorani organiziramo i izložbu likovnih radova pod nazivom „Leon i prijatelji“ povodom svjetskog dana svjesnosti o autizmu.

Refleksija s evaluacijom

Projekt završava radionicom s roditeljima na kojoj smo zajedno izradili priču o našoj skupini „Priča o Zvezdicama“. Sva djeca u skupini po završetku projekta znala su napisati svoje ime. Interes za slovima, pričama i drugim pisanim tekstom je svakodnevan. Kao rezultat projekta može se istaknuti pobuđeni interes djece za čitačkim vještinama, razvoj kompetencija za cjeloživotno učenje. te kao najveću dobrobit ističemo razvoj tolerancije i empatije jer je inkluzija u našoj skupini zaživjela u pravom smislu te riječi. Leon je dobio riječima neopisivu podršku a jednako mnogo, na svoj način, dao svojim prijateljima.

23.

Dječji vrtić *Vandela Božićković*, Hvar

Telefon/telefaks: 021/ 741 837

E-adresa: ravnateljica.vrtichvar@gmail.com

Naziv projekta: *Naš sunčani otok*

Voditelji projekta: mag. praesch. educ. Ana Antanasijević, univ. bacc. paed Josipa Karković, prof. paed. Veronika Puljić

Odgojna skupina: mješovita (20 djece u dobi od 4 do 5 godina)

Tema projekta: Pravo djece na razvoj osobnog i zavičajnog identiteta

Dimenzije građanskog odgoja i obrazovanja: Kulturološka dimenzija (razvoj zavičajnog identiteta kod djece vrtićke dobi i očuvanje kulturne i zavičajne baštine), društvena dimenzija (komunikacija, socijalne vještine)

Cilj projekta: Upoznati djecu s kulturnom i prirodnom baštinom otoka Hvara, zatim potaknuti razvoj osobnog i zavičajnog identiteta djece. Razviti suradnju i interakciju među djecom i odraslima te potaknuti razvoj mašte i kreativnosti u vidu likovnog, motoričkog, govornog i glazbenog izričaja.

Očekivani ishodi učenja: Razvoj svijesti o važnosti očuvanja kulturne i prirodne baštine, razvoj pozitivne slike o sebi, razvoj samosvijesti i samopoštovanja te razvoj sposobnosti stjecanja bogatijeg iskustva i spoznaja, razvoj samostalnosti snalaženja u novoj okolini i otvorenost djeteta prema svijetu oko sebe i prema novim iskustvima, razvoj sposobnosti glazbene komunikacije i razvoj likovnog izražavanja doživljenog, opaženog i osmišljenog, razvoj motoričkih vještina, radoznalost i samoinicijativnost djeteta, visoka uključenost djeteta u odgojno obrazovne aktivnosti.

Kompetencije koje su razvijane na projektu: Komunikacija na materinskom jeziku (razvoj govora, komunikacije i izražavanja), razvoj socijalnih i građanskih kompetencija, kulturna svijest i izražavanje, inicijativnost i poduzetnost, razvoj spoznajnih kompetencija, razvoj motoričkih vještina.

Opis projekta: Poticaj za provedbu ovog projekta bilo je čitanje istinite priče "Putovanje jednog kita" koja se dogodila na našem otoku. Ona govori o dječaku Toniju koji je pronašao nasukanog kita na plaži Paklenog otoka Ždrilca. Djeca su se jako zainteresirala za ovu priču te ih je ona potakla na brojna pitanja. Iskazano zanimanje i interes djece za istraživanje ove priče, a ujedno i okruženja našeg otoka odlučili smo proširiti, provesti u djelo te je na kraju nastao čitav projekt. Aktivnosti koje bismo odvojile su: istraživačke aktivnosti (posjet mjestima radnje poput muzeja Franjevačkog samostana, otoka Ždrilca, otoka Galešnika i posjet Gradskoj knjižnici i čitaonici), susret s autorom priče za još veći doživljaj priče, životno praktične aktivnosti (melem od lavande, sapun od ružmarina, tradicionalni paprenjaci), izrada makete od pedagoški neoblikovanih materijala da bi djeci bolje dočarali i prikazali priču, razne likovne aktivnosti (modeliranje glinamolom, tehnika crtanja olovkom, slikanje vodenim bojama, ljepljenje i korištenje neoblikovanog materijala), učenje novih riječi na dijalektu i glazbeno scenski nastup na pjesmu o kitu. Sudjelovanjem u raznovrsnim aktivnostima, istraživanjem našeg otoka kroz izlete i šetnje, posjećivanjem znamenitosti, djeca su doživjela ovu priču kroz iskustvo i na taj način upoznala i naučila dio naše kulturne baštine i ljepote našeg otoka. Tijekom ovog projekta djeca su razvila osjećaj pripadnosti

svome kraju te razvili pozitivnu sliku o sebi i svom zavičajnom identitetu. Upoznali su dio prošlosti svoga otoka, obogatili rječnik novim riječima na dijalektu i spoznali važnost očuvanja kulturne baštine. Pokazala su interes za istraživanje svoga otoka, kao i mogućnost samostalnog snalaženja u novoj okolini. Iskusila su neka nova iskustva poput odlaska na nova mjesta, vožnju brodom. Ostvarili smo suradnju sa užom i širom lokalnom zajednicom. Djeca su se upoznala s novim likovnim tehnikama rada. Na taj način su proizvela svoje samostalne radove prema vlastitim interesima. Provedenim aktivnostima tijekom projekta potaknuli smo djecu na ljubav prema zavičaju i pridonijeli izgradnji osobnog, kulturnog i nacionalnog identiteta djeteta.

24.

Dječji vrtić Sunčana (područni objekt Vrbani)

Adresa: Dječji trg 2, 10090 Zagreb

Područni objekt Vrbani 29, 10090 Zagreb

telefon 01/ 3867– 420

e-mail: vrtic.suncana@zagreb.hr

internetska stranica: <https://vrtic-suncana.zagreb.hr/>

Naziv projekta: **U zdravom tijelu zdrav duh**

Voditelji projekta:

1) Petra Vidović, odgojitelj/ mag.praesc.educ.

2) Vlatka Novak, odgojitelj djece rane i predškolske dobi

Dob djece: 3-5 godina

Tematsko područje/područja:

Prava djece – razvojna prava; prava sudjelovanja

Dimenzija: društvena

Ostali sudionici uključeni u projekt:

Roditelji, pedagog, kineziolog, Udruga „Zeleni klik“, Sportsko društvo Lavići, Atletski klub

Mladost, Odbojkaški klub Mladost

Cilj projekta:

Osvijestiti važnost kretanja i uravnotežene prehrane za djecu predškolske dobi

Potica za izbor i provođenje projekta:

Posljedice pandemije bile su vidljive kod djece naših odgojnih skupina. Zatvaranje parkova i nemogućnost održavanja izvanvrtićkih aktivnosti ostavili su posljedice na dječji razvoj. Roditelji su bili vrlo nesigurni što je često bilo vidljivo u odnosu s djecom kada su ih sputavali i ograničavali u njihovoj potrebi za kretanjem.

Opis aktivnosti projekta:

Primijetili smo pojačanu motoričku aktivnost djece u situacijama kada su skakutali i trčali po sobi dnevnog boravka ili stajali za stolom u aktivnostima koje su zahtijevale sjedenje. Svjesni smo kako suvremeni ubrzani način života, kojim dominiraju slabije kretanje i neuravnotežena prehrana, utječe i na djecu naše odgojne skupine. Sa svjesnošću da je kretanje jedna od najprimarnijih potreba djeteta koja omogućava optimalno funkcioniranje i očuvanje njegova zdravlja, odlučili smo osmisliti projekt koji će objediniti važnost svakodnevnog kretanja i usvajanja zdravih životnih navika.

Netom prije započinjanja projekta postali smo skupina s integriranim sportskim programom. Dječju biološku potrebu za kretanjem, koja se često javljala u ograničenom prostoru sobe dnevnog boravka, zadovoljili smo na način da smo centre aktivnosti odvojili preprekama koje su zahtijevale provlačenje ili prelaženje prepreka i na taj smo način, osim u prostoru dvorane za vrijeme tjelesnog vježbanja s kineziologom, pokret integrirali i u svakodnevno funkcioniranje djece u skupini. Djeca su smisleno razvijala biotička motorička znanja, a s druge pak strane, iz sigurnosnih razloga prevenirali smo mogućnost trčanja po sobi dnevnog boravka.

Zbog sve veće potrebe za svakodnevnim kretanjem, odlasci s djecom izvan prostora vrtića postali su naša rutina kojoj su se djeca radovala i s veseljem planirala i davala prijedloge

kamo će nas odvesti naš sljedeći izlet. „Izleti“ su bile šetnje uz potok, odlazak malih planinara na obližnje brdo, igre istraživanja u obližnjoj šumi te prolazak tunelom na drugu stranu naselja. Iako naizgled samo obične kratke šetnje, „izleti“ su djeci predstavljali velik iskorak iz svakodnevice te su činili nezamjenjiv način obogaćivanja dječjeg iskustvenog učenja. Boravak izvan poznatog vrtićkog okruženja bila je prilika da djeca, uz mogućnost slobodnog kretanja, slijede dogovorena pravila ponašanja, a prikupljanje plodina iz prirode i njihovo unošenje u vrtić, kao i stvaranje sjećanja tijekom zajedničkih *izleta*, još su danima bili poticaj svakodnevnoj dječjoj igri i aktivnostima. Sakupljenim plodinama obogatili smo istraživačko-spoznajni centar u sobi dnevnog boravka. Također je zaživjela dječja samoinicirana simbolička igra (piknik, kampiranje, ljetovanje) koju smo obogatili poticajima poput deka, ruksaka, posuđa i ostalog pedagoški neoblikovanog materijala.

Djeca su kod kuće prenosila doživljaje s *izleta*, a roditelji su prepoznali važnost i vrijednost istih pa su i sami tražili destinacije u blizini vrtića i davali nam ideje gdje bi nas mogla odvesti naša sljedeća pustolovina. Rado su sudjelovali u pripremi svega što je djeci bilo potrebno za odlazak na *izlet*.

Odličnu suradnju s roditeljima ostvarili smo i njihovim gostovanjem tijekom sportskog vježbanja u dvorani s kineziologom. Uključivali smo jednog roditelja po terminu, oni bi odjenuli sportsku opremu i s djecom ravnopravno sudjelovali u ostvarivanju planiranih motoričkih zadataka tijekom cijelog nastavnog sata. Svako dijete imalo je priliku svom roditelju prezentirati dogovorena pravila skupine, stečene rutine i svoje fizičke sposobnosti. Roditeljima smo pružili priliku da promatraju svoje dijete u vrtićkom okruženju, u interakcijama s vršnjacima i odgojiteljicama te spoznaju važnost kretanja i učenja kroz igru.

Dječji interes za kretanjem i upoznavanjem raznovrsnih sportova u okviru integriranog sportskog programa potaknuo nas je na suradnju sa širom lokalnom zajednicom. Organiziranim odlascima na sportske terene i posjećivanjem raznih sportskih klubova širili smo dječju spoznaju o vrstama sportova i mogućnostima ljudskoga tijela. Kako djeca još nisu imala pet godina da bi se mogla voziti autobusom, i u ove projektne aktivnosti uključili smo roditelje koji bi djecu dovodili na dogovoreno mjesto. Organizirali smo posjet atletskom klubu *Mladost* i odbojkaškom klubu *Mladost* gdje su djeca imala priliku susresti se sa sportašima koji su za njih pripremili ogledni trening tijekom kojeg su djeca usvajala osnovne motoričke elemente atletike i odbojke. U dogovoru s članovima klubova motorički sadržaji bili su prilagođeni individualnim potrebama svakog djeteta. Prisutnost odgojitelja djeci je pružala sigurnost, a interakcija sa sportašima otvorila im je mogućnost za susret i upoznavanje s članovima šire lokalne zajednice. Nakon svakog susreta, po povratku u vrtić, ponudu poticaja u sobi dnevnog boravka obogatili smo tematskim stolno-manipulativnim poticajima (puzzle, memory kartice, slagarice, umetaljke). Provodili smo likovne aktivnosti na temu „Ja kao sportaš“ u različitim tehnikama (crtačke, slikarske i kiparske). Fotografije sportova u sportskom centru djecu su potaknule na imitiranje pokreta sportaša koje su upoznali.

Kako smo uočili da mnoga djeca u vrtiću odbijaju jesti brojne namirnice poput povrća ili voća, nametnula se potreba za poticanjem na isprobavanje sve većeg broja novih okusa i upoznavanjem djece s važnošću uravnotežene prehrane za pravilan rast i razvoj. Započeli smo s razgovorom o piramidi prehrane i osvještavanjem o važnosti raznolike i uravnotežene prehrane. Kroz raznovrsne aktivnosti i obilježavanje važnih datuma (Dan jabuka, Dan kruha i zahvalnosti za plodove zemlje, Tjedan zdravlja, Međunarodni dan sporta, Međunarodni dan

plesa) djeci su ponuđeni poticaji za slobodno istraživanje u pripremi zdravih obroka poput voćnih sokova, frapea, juhe od bundeve, ražnjića od voća, kolača i savijača od jabuka te pripremu domaćeg kruha i zimnice. U svim aktivnostima djeca su samostalno birala i odlučivala o sastojcima i okusima. Dana im je mogućnost da ravnopravno sudjeluju u pripremi hrane. Mogli su rezati nožićima, guliti i ribati voće i povrće, mijesiti tijesto i slično. Pritom smo uvijek pripremali i alternativne oblike obroka za djecu s alergijama.

Da bismo zaista živjeli ono što promoviramo projektom, s djecom smo razgovarali što bi se moglo naći na slavljeničkom stolu kod proslave dječjih rođendana. S obzirom da rođendane slavimo u vrijeme voćne užine, proslave smo obogatili voćnim tortama koje su postale kruna svakog vrtićkog slavlja.

Dolaskom zime i sve češćim pobolijevanjem, djeca su vlastita iskustva odlaska kod liječnika reflektirala kroz simboličku igru unutar obiteljskog centra. Bio je to poticaj da oformimo centar liječnika koji je opremljen mnoštvom predmeta koje nalazimo u svakoj liječničkoj ordinaciji. Djeca su proširila svoje znanje o funkcijama i građi ljudskoga tijela uz pomoć rendgenskih snimki, makete kostura te enciklopedija i videozapisa o ljudskom tijelu. Spoznala su da se naše tijelo pokreće uz pomoć kostiju, mišića i zglobova.

Dolaskom proljeća na terasi smo odlučili posaditi cvijeće. Tijekom razgovora s djecom dječak D. B. rekao je kako njegova baka u vrtu sadi cvijeće, djevojčica S. K. je spomenula kako njezina majka u vrtu ima luk, papriku i rajčicu na što se umiješao dječak V. Z. i rekao da on „ima papriku i paradajz u dućanu“. Budući da se razvila rasprava među djecom, odgojiteljice su uvidjele da neka djeca nemaju razvijenu spoznaju o rastu i razvoju biljaka. Tako se razvila suradnja s udrugom Zeleni klik. Uredili smo naš vrtićki vrt na povišenim gredicama i posadili smo nekoliko voćaka. Bilo je tu raznovrsnog povrća (rajčica, paprika, salata, blitva, kelj, mrkva, luk), začinskog bilja (ružmarin, menta, kadulja) te stabla jabuke, kruške i šljive. Roditelje smo uključili u prikupljanje sadnica i zemlje za sadnju. Djeca su imala priliku sudjelovati u svim sezonskim aktivnostima poput pripreme vrta za sadnju, sađenju biljaka, zalijevanju, promatranju rasta i zrenja plodova, svakodnevnom prikupljanju plodova i pripremi vrta za zimu. Boravkom na zraku u popodnevnim satima, kada bi roditelji dolazili po djecu, ona su im ponosno pokazivala naš vrt i plodove. Naučili smo koje su biljke prijatelji, a koje nije dobro saditi preblizu. Članice udruge Zeleni klik upoznale su nas sa starinskom metodom vlaženja zemlje uz pomoć glinenog ćupa, a naučili smo i zašto u jesen vrt pokrивamo slamom. Djeca su spoznala važnost kišne gliste i kukaca koji su važni za rast i razvoj biljaka, a dozrele plodove koristili smo u pripremi zdravih obroka.

Budući da su djeca pokazala veliki interes za sve aktivnosti iz projekta, plan nam je nastaviti nadograđivati projekt novim aktivnostima.

Ostvareni rezultati:

U odnosu na djecu:

- zna imenovati dijelove tijela
- razumije funkciju unutarnjih organa (srce, pluća, probavni organi)
- razumije mogućnosti tijela (brzina, fleksibilnost, izdržljivost)
- razumije važnost brige za zdravlje (kretanje, higijena, uravnotežena prehrana, odlazak liječniku)
- zna prepoznati zdravu i nezdravu hranu
- razumije važnost konzumiranja tekućine

- može izvršiti motorički zadatak i elemente pojedinih sportova
- iskazuje emocije, maštu i kreativnost kroz svakodnevne aktivnosti
- dijete je otvoreno prema svijetu oko sebe i prema novim iskustvima suradnje s lokalnom zajednicom
- može donijeti odluke koje se odnose na planiranje aktivnosti.

U odnosu na roditelje:

- upoznaje odgojno-obrazovni rad u vrtiću kao i uvjete u kojima dijete zadovoljava svoje potrebe i prava
- osviještena važnost kretanja i uravnotežene prehrane.

U odnosu na odgojitelje:

- razumije potrebe djece i roditelja
- jača suradnju i partnerstvo s roditeljima
- osviještena važnost kretanja, uravnotežene prehrane i brige o zdravlju.

Projekti osnovne šole – razredna nastava

1. Jedan tjedan, zdravlja vrijedan

Škola

Osnovna škola Antuna Branka Šimića

Krotovica 15, Zagreb

Telefon/telefaks: 01 2864000

E-adresa: ured@os-absimic-zg.skole.hr;

Voditeljica

Dubravka Čubrić

Učenici

U izradi projekta sudjelovali su učenici 4.a razreda (Barun Karla, Benko Zefić Leona, Bilobrk Matija, Budimir Matea, Ćurić Lucija, Geršić Dea, Glasnović Filip, Goreta Lea, Horvat Marko, Ivić Josip, Jolić Josip, Matić Ana, Matić Ivan, Ostojić Andrija, Palić Jakov, Pušić Jure, Stričević Roić Gabriel, Šeketa Lucija, Tolić Karla, Tomkić Ana)

Popis učenika koji će predstavljati projekt na Smotri

Barun Karla, Bilobrk Matija, Goreta Lea, Tomkić Ana

Tema projekta

Zdravlje – Kako pozitivno utjecati na fizičko i mentalno zdravlje djece

Cilj

Razvijati odgovoran pristup prema osobnom zdravlju te odgovoran i solidaran odnos prema zdravlju drugih ljudi. Prepoznati i pravilno izabrati zdrave životne navike i ponašanja. Poticati zdravstvenu pismenost i odgovorno ponašanje prema zdravlju (tjelesnom, mentalnom, emocionalnom, socijalnom) koje mijenja loše zdravstvene navike i stil života.

Očekivani ishodi

Razumijevanje važnosti pravilne prehrane i primjene redovite tjelesne aktivnosti za osobno zdravlje. Razumijevanje ljudskih i dječjih prava, primjena timskog rada i uočavanje njegovih vrijednosti. Izbor problema prema interesu i sposobnosti učenika za pronalazak rješenja. Uporaba IKT u istraživanju.

Kompetencije

Učiti kako učiti i činiti; učiti kako živjeti i raditi zajedno

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Od prošlogodišnjeg projekta Zzzujim za pčele zaokupljeni smo zdravljem našeg planeta i odgovornosti ljudi za promjene koje se događaju. Često dijelimo s učiteljicom, i međusobno, svoja iskustva o događajima za koje smo čuli i vidjeli u našoj zajednici ili medijima. Već smo četvrti razred pa smo svjesni kako situacija baš nije sjajna. Najviše nas brine zdravlje ljudi,

osobito djece. U našoj školi susrećemo djecu koja imaju ozbiljne zdravstvene smetnje. Shvatili smo kako je i naše zdravlje ugroženo, kako tjelesno tako i mentalno. U razgovoru i provedenim anketama, vrlo brzo smo otkrili da naše zdravstvene navike nisu idealne i da ih treba mijenjati što prije. Odlučili smo djelovati brzo pa smo pokušali u našem tjednom rasporedu pronaći mjesto za mnoge aktivnosti kojima bismo pozitivno utjecali na naše zdravlje. Projekt smo nazvali Jedan tjedan, zdravlja vrijedan.

Oblikovanje mogućih rješenja problema

Sljedeći korak bio je promisliti i odlučiti koja su moguća rješenja našeg problema. Imajući na umu jake i slabe strane problema koji nas je zaokupio, zajedničkom raspravom došli smo do nekoliko mogućih rješenja. Jedno rješenje je bilo izrada slikovnice koja bi temom obuhvatila naš projekt ili poučne brošure s dobrim zdravstvenim navikama. Kako smo mi razred koji voli glumiti i stvarati predstave, druga ideja je bila osmisliti scenarij s porukom našeg projekta. U tome bismo sigurno uživali i predstavu bi vidjeli učenici drugih razreda, ali to bi dugo trajalo i pitanje je koliko bi dugoročno pomoglo u mijenjanju naših navika i navika gledatelja. Bilo se teško odlučiti jer su oba rješenja imala puno dobrih strana. Proširivanje i prenošenje znanja o zdravlju i mijenjanju zdravstvenih navika jako je važno, ali zaključili smo kako je najvažnije djelovati odmah.

Izbor najboljeg pristupa rješenju problema

Imajući na umu jake strane mogućih rješenja i potrebu brzog djelovanja odlučili smo odmah krenuti u akciju. Odlučili smo se za rješenje Jedan tjedan, zdravlja vrijedan i započeli ga planirati. Imali smo na umu ograničenost vremenom pa smo detaljno proučili naš raspored da bismo svaki dan pronašli mjesto za naše aktivnosti. Također smo, olujom ideja i pretraživanjem interneta, osmislili niz aktivnosti koje ćemo rasporediti u jednom tjednu. Mnoge su prednosti ovog rješenja, od timskog rada, neposrednog rješavanja problema do trenutnog stvaranja zdravih navika. Nedostatak su uvijek troškovi, ali u ovom projektu najveći je nedostatak vrijeme potrebno za provođenje svih planiranih aktivnosti.

Plan djelovanja

Za ostvarenje našeg cilja napravili smo plan sljedećih aktivnosti: izrada i provođenje anketa o navikama i načinu života djece, istraživanje problema u medijima, izrada likovnih i literarnih radova, raznih vježbi, traženje stručnjaka i ustanova koje bi nam mogle pomoći, izrada rasporeda aktivnosti za Jedan tjedan, zdravlja vrijedan, razne radionice izrade antistresnih loptica, smoothie napitaka, pečenja palačinki, staze za hodanje, vježbe opuštanja, krug kontrole, poruke zahvalnosti.

Ostvareni rezultati

Ostvarujemo planirane aktivnosti i postajemo odličan tim. Problem koji pokušavamo riješiti ovim projektom uči nas mnogočemu. Ostvarujemo zadane korake projekta i mnoge ishode koji nas uče odgovornom ponašanju prema sebi, svojim bližnjima i zajednici, prema svim živim bićima i našem planetu. Provodimo planirane aktivnosti i trudimo se živjeti Jedan tjedan, zdravlja vrijedan. Predstavljamo naš projekt i upoznajemo ljude i ustanove koje nam

možu pomoći. Obilježili smo Tjedan mozga u organizaciji Hrvatskog društva za neuroznanost.

Predstavljanje projekta

Projekt je bio predstavljen: učiteljima i stručnoj službi škole, našim roditeljima, učenicima ostalih četvrtih razreda, Hrvatskom društvu za neuroznanost. Projekt planiramo prezentirati učenicima naše škole, našim sugrađanima i medijima.

2. Odjavi se i kreni!

Škola

Osnovna škola Horvati; Horvaćanska 6, Zagreb

Telefon/telefaks: 01 3838870

E-adresa: ured@os-horvati-zg.skole.hr;

Voditeljica

Dubravka Rušnov

Učenici

U izradi projekta sudjelovali su učenici 3.a razreda (Matej Blažević, Milica Brkić, Fabijan Crnokić, Robert Ilić, Izak Ilijević, Lota Ivančić, Franka Jukić, Josip Knežević, Šimun Koporc, Vito Kudlek, Lana Lukić, Cvita Mandić, Eva Marija Mandić, Luka Milić, Josip Pešorda, Marija Magdalena Raguž, Nikolina Rajković, Martin Steinocher, David Škarica, Ema Werner, David Zelić)

Popis učenika koji će predstavljati projekt na Smotri

Izak Ilijević, Lota Ivančić, Lana Lukić, Ema Werner

Tema projekta

Aktivnosti svakodnevnog života

Cilj projekta

Cilj našeg projekta je naučiti praktične vještine koje će nam biti korisne u životu.

Očekivani ishodi učenja i kompetencija koje su razvijane u projektu

osr A.2.1. Razvija sliku o sebi

osr A.2.3. Razvija osobne potencijale

uku A.2.1. Upravljanje informacijama: Uz podršku učitelja ili samostalno traži nove informacije iz različitih izvora i uspješno ih primjenjuje pri rješavanju problema

goo A.2.1. Ponaša se u skladu s ljudskim pravima u svakodnevnom životu

goo A.2.2. Aktivno zastupa ljudska prava

uku A.2.4. Kritičko mišljenje: Učenik razlikuje činjenice od mišljenja i sposoban je usporediti različite ideje

zdr B.2.2. Uspoređuje i podržava različitosti

zdr B.2.3.A Opisuje zdrave životne navike

osr B.2.2. Razvija komunikacijske kompetencije

osr C.2.4. Razvija nacionalni i kulturni identitet zajedništvom i pripadnošću skupini

osr C.2.1. Razlikuje sigurne od nesigurnih situacija u zajednici i opisuje kako postupiti u rizičnim situacijama

zdr C.2.1. Opisuje najčešće opasnosti u kućanstvu i okolini te osnovne postupke zaštite

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Projekt smo započeli početkom ove školske godine. Razgovarali smo koliko je važno brinuti o sebi i naučiti na koji način možemo brinuti o sebi. Počeli smo razmišljati i malo nas je bilo strah priznati koliko vremena provodimo na mobitelu igrajući igrice i gledajući crtiće. Željeli smo to promijeniti i znali smo da moramo poduzeti neke korake. Razmišljali smo kako kvalitetno ispuniti slobodno vrijeme. To nas je potaknulo na akciju. Željeli smo to na roditeljskom sastanku približiti roditeljima. Evo kako i na koji način smo krenuli. Projektu smo dali ime Odjavi se i kreni! Istraživali smo koliko vremena provodimo igrajući igrice i gledajući crtiće. O tome smo anketirali učenike. Željeli smo nešto poduzeti i potaknuti okolinu kako može trošiti svoje vrijeme i donositi kvalitetnije odluke o tome. Aktivnosti svakodnevnog života su nužne za razvoj svake osobe.

Oblikovanje mogućih rješenja problema

Cilj našeg projekta je naučiti praktične vještine koje će nam biti korisne u životu. Razgovarali smo o tome što je dobro, a što loše u našoj odluci. Dobro je u našoj odluci da ćemo sudjelovati u kućanskim poslovima i družiti se s ukućanima. Imat ćemo informacije iz vremena kako i kada su naši roditelji, djedovi i bake sudjelovali u svakodnevnim aktivnostima u svom domu. Napraviti ćemo naš fotoalbum. Loše u našoj odluci je da ćemo imati poteškoće u organiziranju slobodnog vremena, ne znamo koje poslove smijemo, a koje ne smijemo raditi u svojem domaćinstvu, kako ćemo nabaviti materijal i napraviti fotoalbum, pronaći osobe koje će nam u tome pomoći. Odabrali smo tri politike, tri moguća rješenja.

Izbor najboljeg pristupa rješenju problema

Odlučili smo se za treće rješenje izrada našeg fotoalbuma (Svakodnevne aktivnosti u našem domu). Odabirom ovog rješenja poštuju se dječja prava, da svoje mišljenje slobodno kažu i budu saslušani. Radili smo radionice Šivanje dugmadi i Voćna salata. Dok smo šivali dugmad razgovarali smo o važnosti poznavanja i sudjelovanja u aktivnostima kućanskih poslova. Tako smo prepoznavali odnose među članovima obitelji i uočavali različitosti i sličnosti. Zajedno smo govorili o dječjim pravima i pravima ljudi. Osvijestili smo sličnosti i različitosti u našim domaćinstvima. Razmijenili smo iskustva i uživali u druženju. Kroz radionice smo prošli teme tolerancije, nenasilje i pozitivnog stava prema drugima. Poticali smo stvaralaštvo. Izradili smo fotoalbum naših kućanskih aktivnosti. U izradi fotoalbuma rado su nam je pomogli naši roditelji. Uvijek je bilo živo i veselo. Mi s veseljem sudjelujemo u svakodnevnim aktivnostima u našoj obitelji.

Plan djelovanja

Nakon osmišljenog rješenja dogovorili smo se o aktivnostima koje ćemo poduzeti. U radionicama Šivanje dugmadi i Voćna salata smo uživali u druženju u našoj učionici. Izmjenjivali smo iskustva i bili jako kreativni. Sa svojim ukućanima smo uživali u kućanskim poslovima. Izradili smo fotoalbum.

Predstavljanje projekta

Projekt smo predstavili na Učiteljskom vijeću (13.2.2023), Stručnom vijeću razredne nastave (27.12.2022) i roditeljskom sastanku (15.2.2023). Projekt smo predstavili u Školi u prirodi na Medvednici (22.3.2023).

Osvrt učenika na stečeno iskustvo

Zadovoljni smo, sretni, veseli i ispunjeni pozitivnom energijom jer smo naučili da izjava „Dosadno mi je.“, kod nas više ne stanuje. Kroz obvezu svakodnevnih aktivnosti u svom domu osjećamo se aktivno i ispunjeno, a ujedno pomažemo odraslima te stječemo radne navike. Kaže se da svatko sam odlučuje o trošenju svog vremena. No, izgubljeno vrijeme ne može se vratiti i stoga je važno kvalitetno provoditi slobodno vrijeme. Na kraju, što god radili, nastojimo provesti vrijeme veselo i korisno za pamćenje. Fotoalbum ćemo staviti u školsku knjižnicu. Projekt ćemo nastaviti.

3. Kreni od sebe, važniji si no što misliš!

Škola

Osnovna škola Josipa Račića; Srednjaci 30, Zagreb

Telefon/telefaks: 01 3844999

E-adresa: racic@os-jracica-zg.skole.hr;

Voditeljice

Dragana Rakonca, Darija Jurič

Učenici

U izradi projekta sudjelovali su učenici polaznici grupe Građanski odgoj i obrazovanje, 4.a razreda (Jakov Bušić, Lorena Jogun, Lovro Malić, Maša Orlić, Nika Pintarić, Julija Prtenjača, Cvita Salečić, Jagor Srhoj, Marta Špoljarić, Sara Tomašević, Vid Županić)

Popis učenika koji će predstavljati projekt na Smotri

Pia Karin, Lucija Milković, Lara Mišić Lokmer, Tonia Vidić, Tara Lu Sladojević

Tema projekta

Građanski odgoj i obrazovanje; Održivi razvoj; Učiti kako učiti; Osobni i socijalni razvoj. Razvijanje svijesti o očuvanju prirode i zaštite okoliša. Sudjelovanje u zajedničkim aktivnostima u razrednome odjelu na temu klime i održivosti.

Cilj projekta

Stjecanje znanja o uzrocima i posljedicama klimatskih promjena. Poticanje učenika na odgovorno ponašanje prema okolišu i preuzimanje aktivne uloge u promicanju zaštite okoliša u obitelji, školi i lokalnoj sredini. Shvaćanje važnosti razvrstavanja otpada i recikliranja u svakodnevnom životu. Promicanje aktivnog uključivanja učenika u donošenje osobnih odluka vezanih za klimu i održivost, a jednako tako promicanje ideja održivog razvoja među svim učenicima i djelatnicima škole.

Očekivani ishodi učenja i kompetencija koje su razvijane u projektu

Uz podršku učiteljice učenici određuju ciljeve učenja, odabiru pristup učenju te planiraju učenje. Korištenje informacija iz različitih izvora i uspješno primjenjivanje pri rješavanju problema. Svjesni su da pozitivno ili negativno ljudsko djelovanje ima posljedice na prirodu i okoliš. Opisuju kako pojedinac djeluje na zaštitu prirodnih resursa. Prepoznaju važnost očuvanje okoliša za opću dobrobit. Razlikuju različite vrste otpada i kako ispravno razdvajati. Objašnjavaju važnost ispravnog odvajanja otpada i recikliranja. Prepoznaju i određuju koji su pristupi učenju/rješavanju zadatka korisniji za ostvarivanje ciljeva. Učenici smatraju važnim osobni doprinos unaprjeđenju života i rada škole.

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Učenci 4.a razreda Osnovne škole Josipa Račića, polaznici grupe Građanski odgoj i obrazovanje, prethodnih godina obilježavali su medni dan i tom prilikom nastojali naglasiti važnost pčela i konzumaciju meda u svakodnevnom životu. Sadili su biljke, upoznali važnost uvjeta života, upoznali su učenike i djelatnike škole tko su pernati susjedi našeg naselja i koja je njihova važnost. U suradnji s Hrvatskim crvenim križem proveli su radionice na temu klimatske promjene. Aktivnosti su obuhvaćale zaštitu okoliša i razvrstavanje otpada. Upoznali su se sa zelenim slikovnicama koje govore o načinu kako pomoći planetu Zemlji. Istraživanje ih je dovelo do publikacije Europske komisije Naš planet naša budućnost. Saznali su razliku između globalnog zatopljenja i klimatskih promjena kao i što je to efekt staklenika. Svidjela im se brošura 52 koraka do zelenijeg grada. Istražili su koje od tih koraka su napravili, a koje mogu još napraviti. Naučili da je zdrav okoliš temeljno ljudsko pravo i da samo zajedničkom borbom mogu ublažiti posljedice klimatskih promjena. Pronašli su nekoliko priručnika s praktičnim aktivnostima o spoznaji klimatskih promjena i što možemo učiniti da usporimo te promjene. Razgovarali su kako potaknuti ostale učenike da što više sudjeluju u aktivnostima za ublažavanje klimatskih promjena. Odlučili su u sklopu Projekta građanin, Kreni od sebe, važniji si no što misliš! pronaći odgovore za svoja pitanja.

Oblikovanje mogućih rješenja problema

Klimatske promjene velik su izazov s kojim se svijet suočava danas. Učenci su razgovarali kako motivirati ostale učenike naše škole da nekoliko sati tijekom školske godine provedu aktivnosti na podizanju razine svijesti i znanja o klimatskim promjenama. Došli su do prijedloga mogućih rješenja: poruke na panoima, objava na stranici škole i školski kurikulum. Kod rješenja poruke na panou dobro je to što bi isprintali ekološke poruke koje su odabrali. Motivirali bi dio učenika na poštivanje pročitanog. Nedostatak je što bi to vidio manji broj učenika, veći dio ne bi bio zainteresiran i potrebna nam je veća količina papira u boji. Jedno od rješenja je objava materijala i aktivnosti koje smo prošli na stranicu škole. Dobro u njihovoj odluci je što materijale može vidjeti veći broj korisnika, bili bi na vidnom mjestu, pogledao bi tko želi i kada želi, veću mogućnost za pokazati što su radili. Nedostatak je ne provodi se u sklopu nastave, pa samim tim nije obavezno, slabija motiviranost učenika, zahtjeva dobru organizaciju vremena.

Najbolji pristup rješenju problema

Uporište za najbolje rješenje pronašli su u Kurikulumu međupredmetne teme Održivi razvoj, u dokumentu škole Školskom kurikulumu. Prednosti ovog rješenja je mogućnost uključivanja svih učitelja i učenika škole, aktivnosti bi prilagodili dobi učenika i ima dosta priručnika koji bi pomogli u provedbi. Vizija škole treba biti realnih mogućnosti, dogovorene aktivnosti trebaju se dosljedno provoditi i važna je motiviranost pojedinih sudionika.

Plan djelovanja

Za realizaciju cilja projekta planirali su sljedeće aktivnosti: razgovor s ravnateljem škole, upoznavanje sa školskim kurikulumom, popunjavanje obrasca za Školski kurikulum za školsku godinu 2023.-2024., pronalaženje smjernica za aktivnosti, slaganje dokumentacijske mape, izrada portfelja i prezentacija projekta u školi i izvan škole.

Ostvareni rezultati

Naučili su korake u realizaciji projekta, strpljivo slušali jedni druge, izražavali svoje mišljenje, saznali razlike između globalnog zatopljenja i klimatskih promjena kao i što je efekt staklenika, koje korake mogu poduzeti da škola bude zelenija, da nijedna aktivnost koju poduzimamo za zaštitu Zemlje nije mala, važnost kružnog gospodarstva i odgovornog ponašanja prema okolišu, preuzimanje aktivne uloge u promicanju zaštite okoliša u obitelji, školi i lokalnoj sredini. Smjernice koje su pronašli u priručnicima podsjetnik su, poticaj, popis ideja i poziv da ozbiljno shvatimo situaciju vezanu za klimu i održivost i da se svi zajedno počnemo baviti klimom i održivosti.

Predstavljanje projekta

Projekt su predstavili u školskoj knjižnici. Predstavit će se na Županijskom stručnom vijeću iz građanskog odgoja i obrazovanja i drugih međupredmetnih tema, kao i na Županijskoj Smotri projekata iz područja građanskog odgoja i obrazovanja i drugih međupredmetnih tema. Zahvaljujemo se ravnatelju Franji Gudelju i knjižničarki Dariji Jurič na podršci tijekom realizacije projekta i učiteljici Dragani što nam je omogućila sudjelovanje u ovom projektu.

4. Ja sam Fabijan

Škola

Osnovna škola Kajzerica Žarka Dolinara 9, Zagreb

Telefon/telefaks: 01 6454780

E-adresa: ured@os-kajzerica.skole.hr;

Voditeljica

Vanessa Golubić

Učenci

U izradi projekta sudjelovali su učenici 4.c razreda (Marin Bolanča, Nika Bulić, Bartol Grgurević, Fabijan Havrlišan, Marko Horak, Noel Jozes, Žana Klarić, Luka Kosić, Jan Kukec, Nina Leskovar, Mak Novak Vukosavljević, Ena Petrović, Lana Rakić, Dominik Sakač, Tadija Terek, Karlo Tišljar, Sara Rafaela Valjin, Mia Vilovčević, Julian Vuković, Marko Zdjelar, Dorja Žilić)

Popis učenika koji će predstavljati projekt na Smotri

Nika Bulić, Žana Klarić, Lana Rakić, Mia Vilovčević

Cilj projekta

Potaknuti učenike na prihvaćanje različitosti

Tematsko područje

Ja (osr)

Ja i drugi (osr)

Mentalno i socijalno zdravlje (zdr)

Promišljaj poduzetnički (pod)

Djeluj poduzetnički (pod)

Demokracija (goo)

Očekivani ishodi učenja i kompetencije koje su razvijene u projektu

osr A.2.2. Upravlja emocijama i ponašanjem.

osr B.2.1. Opisuje i uvažava potrebe i osjećaje drugih.

osr B.2.2. Razvija komunikacijske kompetencije.

osr B.2.4. Suradnički uči i radi u timu.

pod A.2.1. Primjenjuje inovativna i kreativna rješenja.

pod B.2.2. Planira i upravlja aktivnostima.

zdr B.2.2.C. Uspoređuje i podržava različitosti.

goo B.2.1. Promiče pravila demokratske zajednice.

goo B.2.2. Sudjeluje u odlučivanju u demokratskoj zajednici.

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

U razrednom odjelu imamo Fabijana, učenika s Aspergerovim sindromom koji pokazuje poseban interes za područje biologije i kemije. Primijetili smo da mu se neki učenici, zbog posebnih interesa, rugaju. Učiteljica je odmah reagirala na takvo ponašanje te smo na Satu razrednog odjela razgovarali po čemu smo slični, a po čemu se razlikujemo. Ispunjavali smo i anketni upitnik o tome kakvi smo prijatelji i poštujemo li različitosti. Nakon obrade anketnih upitnika shvatili smo da u našem razredu postoji problem. Raspravljali smo o dobivenim podacima te zaključili da su različitosti bogatstvo te da neke učenike treba poticati na njihovo prihvaćanje i poštivanje. Pri samom spominjanju različitosti odmah smo istaknuli Fabijana i njegove osobine i interese. Odlučili smo se za provođenje razrednog projekta.

Oblikovanje mogućih rješenja problema

Polazište u provođenju projekta potražili smo u članku 29. Konvencije o pravima djeteta na jeziku bliskom djeci. Raspravljali smo kako potaknuti učenike na međusobno poštivanje različitosti i suradnju, a ujedno Fabijanu omogućiti da se u razrednom odjelu osjeća ugodno dijeleći svoje znanje. Razmatrali smo prijedloge i isticali njihove dobre i loše strane.

Izbor najboljeg pristupa rješenju problema

Prije izbora najboljeg pristupa rješenju problema s Fabijanom smo napravili intervju. Nakon što smo odbacili neke prijedloge, odlučili smo se za Fabijanove radionice. Raspravljali smo o dobrim i lošim stranama ovog prijedloga. Ugostili smo Fabijanovu mamu koja nam je ispričala kakav je bio kao malo dijete te s kakvim se sve izazovima susretala u njegovu ranom djetinjstvu.

Plan djelovanja

Zajedno smo odlučili koje će biti teme Fabijanovih radionica te smo projektu dali ime. Fabijan nas je poučio o imunološki sustavu, ljudskom mozgu, kristalima i egzoplanetima. Ovo je samo dio znanja koje će nam prenijeti Fabijan. Izradili smo slikovnicu u stihovima te je napravili i u digitalnom obliku.

Ostvareni rezultati

Nakon provedenog projekta osvrnuli smo se na isti ispunjavanjem ankete. Naučili smo: samostalno uočavati probleme, predlagati mjere za poboljšanje rada u razrednom odjelu, suradnički učiti, uvažavati tuđe mišljenje, istraživati i obrađivati podatke. A jesmo li potaknuli sve učenike na poštivanje različitosti, nismo sigurni. To će pokazati vrijeme.

Predstavljanje projekta

Projekt smo predstavili roditeljima na roditeljskom sastanku i učenicima 4.b. Projekt je predstavljen na mrežnoj stranici škole i u školskoj radio emisiji te ćemo ga predstaviti na Županijskoj smotri projekata iz područja građanskog odgoja i obrazovanja i drugih međupredmetnih tema.

5. Zeleni balkoni i prozori

Škola

Osnovna škola Vjenceslava Novaka; Vile Velebita 15 A, Zagreb

Telefon/telefaks: 01 2853800

E-adresa: ured@os-vnovaka-zg.skole.hr;

Voditeljica

Branka Ražov

Učenicima

U izradi projekta sudjelovali su učenici 3.a razreda (Biščan Robert, Boras Matej, Buj Raina, Cesar Juraj, Čolak Nika, Đurić Rita, Galić Pia, Glasnović Josip Ivan, Hrvčić Šimun, Kuhar Tin, Kukić Karla, Kuzmanović Marko, Levačić Rajnović Petra, Losana Stiperski Leonardo, Majstorović Ana, Matjašić Sara, Miletić Nicole, Mužić Patricija, Ostrunić Ana Lena, Petrović Nika, Slišković Niko, Slišković Noa, Šturlić Šimun, Vudrag David, Zeba Natalie)

Popis učenika koji će predstavljati projekt na Smotri

Boras Matej, Čolak Nika, Galić Pia, Ostrunić Ana Lena

Tema projekta

Održivi razvoj – Utjecaj ljudi na vlastito zdravlje brigom o biljkama

Cilj projekta

Stjecanje spoznaja o uzrocima i posljedicama ljudskoga utjecaja na prirodu, razvijanje empatije i odgovornosti prema vlastitom okruženju, prirodi i svim živim bićima te motivacije za djelovanje na dobrobit okoliša i svih ljudi.

Očekivani ishodi učenja i kompetencija koje su razvijene u projektu

Razumijevanje ljudskih i dječjih prava, primjena timskog rada i uočavanje njegovih vrijednosti. Izbor problema prema interesu i sposobnosti učenika za pronalazak rješenja. Uporaba IKT u istraživanju. Analiza načela i vrijednosti ekosustava te prepoznavanje važnosti očuvanja okoliša za opću dobrobit. Učiti kako učiti i činiti; učiti kako živjeti i raditi zajedno

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

U protekle tri godine školovanja, svakodnevno smo razgovarali o brizi za zdravlje, zdravom načinu života, kao i o zanemarivanju brige o prirodi te smo nastojali pomoći koliko možemo. Svoje početke gradili smo u piramidi zdravlja, uz sakupljanje Stekeez-a; iduće godine provodili smo duge i česte šetnje uz obližnji potok u Studentskom gradu, koji je okružen vrtovima, gdje smo uočavali međusobnu povezanost, točnije simbiozu biljaka, kukaca i utjecaja prirode (položaja, vode, klime i utjecaja sunca i vjetra). U trećem razredu shvatili smo kako moramo produbiti svoje znanje i početi živjeti s načelima prirode. Zaključili smo kako je

najveći problem ubrzan način života te da iz tog problema proizlazi stotine drugih. Razmišljali smo o tome kako promjena životnih navika i razvitak tehnologije utječe na zdravlje biljaka, životinja i ljudi. Čuli smo za veliku opasnost koja prijete biljkama i donijeli smo odluku. Odlučili smo istražiti o čemu se radi i početi stvarati svoje zelene oaze u najbližem okruženju. Saznali smo kako su veliki problem pesticidi kojima se prska voće, povrće i ostalo bilje, a koji je otrovan za kukce te ubrzan rast biljaka dodavanjem različitih supstanci proizašlih iz laboratorija, dodavanjem hormona potičući tako rast biljaka iste veličine i oblika. Obratili smo se: Agronomskom i Veterinarskom fakultetu, Udruzi za zaštitu prirode Animalia, Pčelarskom savezu i Zrinjevcu i zamolili ih za pomoć. S Agronomskog i Veterinarskog fakulteta smo dobili upute na koji način ćemo pomoći očuvanju biljnih i životinjskih vrsta (kukaca), Iz udruge za zaštitu prirode smo putem Zoom-a slušali zanimljivosti o kukcima, kako čovjek nemilosrdno uništava prirodna staništa i kako su kukci prijateljska vrsta, da ovisimo o njima i da su veoma važna karika u hranidbenom lancu. Zrinjevac nam je darivao sadnice za školski cvjetnjak. Pčelarska zadruga nam je donirala slikovnice i teglice s medom, za kojeg smo obećali da ćemo pojesti jednu žlicu dnevno. Upoznali smo ravnatelja prof. Žarka Ćorića s našim projektom i dobili njegovu podršku. Projekt smo nazvali Zeleni balkoni i prozori.

Oblikovanje mogućih rješenja problema

Sljedeći korak bio je promisliti i odlučiti koja su moguća rješenja našeg problema. Imajući na umu jake i slabe strane problema koji nas je zaokupio. Zajedničkom raspravom došli smo do mogućih rješenja: sadnja različitih biljaka ili izrada edukativnih slikovnica. Bilo se teško odlučiti jer su oba rješenja imala puno dobrih strana. Bili smo svjesni kako je proširivanje i prenošenje znanja o opasnostima koje prijete biljkama, a na taj način i kukcima jako važno. Istovremeno, silno smo željeli zasaditi biljke koje neće biti prskane pesticidima i koje će kukci moći pronaći na našim balkonima, a i u dvorištu naše škole. Postavljanjem ukrasnih biljaka na prozore stvarali bismo pozitivno ozračje u svojim interijerima: domovima, učionicama i školskim hodnicima.

Izbor najboljeg pristupa rješenju problema

Nastojali smo zadovoljiti jake strane mogućih rješenja, a izbjeći slabe. Odvažili smo se objediniti oba rješenja tako što ćemo od svakog uzeti ono što će biljkama najviše pomoći. Kao najbolje rješenje našeg problema odabrali smo sadnju ukrasnih, začinskih, jestivih i medonosnih biljaka i izradu edukativnih slikovnica. Prednost ove odluke je što svi učenici sudjeluju u aktivnostima, borave u prirodi i neposredno rješavaju problem, a izradom slikovnice proširuju i prenose znanja o simbiozi biljaka i kukaca i zaštiti okoliša. Nedostatak su uvijek troškovi koji su ovoga puta vezani uz sjeme i sadnice potrebne za kućanstva i vrijeme potrebno za aktivnosti.

Plan djelovanja

Napravili smo plan i započeli ga ostvarivati. Odlučili smo izraditi: poučni strip Kukci su prijateljska vrsta; likovnim i literarnim radovima opisivali smo balkone iz bajke, a literarno smo pronalazili i objašnjavali moguća rješenja našeg problema; poslali smo elektronsku poštu

ustanovama koje bi nam mogle pružiti podršku; odlučili smo pozvatiiskusne predavače i potražiti savjete i pomoć, izraditi strip, izraditi poučnu igru (memory), izraditi članak s glavnom porukom našeg projekta i posaditi biljke u dvorištu naše škole. Odlučili smo uključiti i ostale učenike Eko skupine naše škole i roditelje u veliku akciju sadnje. Ujedno, ponosni smo na školu Vjenceslava Novaka, koja je nositelj Zelene zastave.

Ostvareni rezultati

Problem koji pokušavamo riješiti ovim projektom uči nas kako ostaviti ljepši svijet budućim naraštajima. Ostvarujemo planirane aktivnosti i postajemo odgovorniji prema prirodi koja nas okružuje. Ostvarujemo zadane korake projekta i mnoge ishode koji imaju zajednički cilj, a to je odgovorno ponašanje prema svim živim bićima i okolišu. Izrađena je većina dijelova edukativne slikovnice Zeleni balkoni i prozori koja će potaknuti zajednicu u kojoj živimo da i oni pomognu. Planiramo i pripremamo sadnju ukrasnih, jestivih, začinskih i medonosnih biljaka. Predstavljamo naš projekt i upoznajemo ljude i ustanove koje nam mogu pomoći.

Predstavljanje projekta

Projekt je bio predstavljen učiteljima i stručnoj službi škole, roditeljima, djelatnicima prethodno navedenih fakulteta, udruga i Zrinjevca. Projekt planiramo prezentirati učenicima naše škole, ostalim građanima i medijima. Nijedan korak ovog projekta ne bismo mogli ostvariti sami. Zato zahvaljujemo svima koji su nam pomogli: ravnatelju prof. Žarku Ćoriću, djelatnicima Agronomskog i Veterinarskog fakulteta, Zrinjercu i udrugama koje su se odazvale, našim roditeljima, učiteljima i ostalim članovima zajednice koji dijele brigu za biljke i zaštitu prirode, baš kao i mi.

“Sreća – to je biti s prirodom, gledati je i s njom govoriti.” L. N. Tolstoj

6. Staklenke ukrasi, prirodu spasi!

Škola

OŠ Vežica, Kvaternikova 49, 51000 Rijeka

Telefon:051 453 868

E-pošta:iskola@os-vezica-ri.skole.hr;

Voditeljica projekta

Miljenka Rumora, učiteljica razredne nastave

Učenici

Nika Mauhar, Matilda Valić, Vita Flego, Vito Večerina i učenici 1.a razreda

Tema projekta

Društvena zajednica

Cilj projekta

Educirati učenike na pravilno odvajanje staklenog otpada te kako na kreativan način iskoristiti staklenke u domaćinstvu.

Očekivani ishodi učenja i kompetencije

goo C.1.1. Sudjeluje u zajedničkom radu u razredu.

odr C.1.1. Identificira primjere dobrog odnosa prema prirodi.

odr A.2.1. Razlikuje pozitivne i negativne utjecaje čovjeka na prirodu i okoliš.

osr A.1.3. Razvija svoje potencijale.

uku A.1.1. Upravljanje informacijama. Učenik uz pomoć učitelja traži nove informacije iz različitih izvora i uspješno ih primjenjuje pri rješavanju problema.

pod A.1.1. Primjenjuje inovativna i kreativna rješenja.

odr B.1.1. Prepoznaje važnost dobronamjernoga djelovanja prema ljudima i prirodi.

ikt C.1.1. Učenik uz učiteljevu pomoć provodi jednostavno istraživanje radi rješenja problema u digitalnome okružju.

ikt C.1.2. Učenik uz učiteljevu pomoć djelotvorno provodi jednostavno pretraživanje informacija u digitalnome okružju.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Na satu razrednika smo razgovarali o važnosti odvajanja otpada. Naučili smo što je otpad i kako ga pravilno odvajati. U grupama smo raspravljali kamo odlažemo otpad. Neki učenici su rekli da sav otpad odlažu u kantu za smeće, a neki su rekli da razvrstavaju otpad. Nekoliko naših prijatelja je reklo da staklene i plastične boce vraćaju u trgovinu i za to dobiju 7 centi po boci. Otpad se može ponovno iskoristiti, popraviti ili reciklirati. Ispred naše škole nalazi se spremnici za odlaganje otpada. Na internetu smo pronašli podatak kako se u Rijeci nalazi Riperaj mjesto na kojem građani mogu besplatno popraviti neispravne sitne kućanske uređaje,

razbijeni i oštećeni namještaj, odjeću, igračke i slične stvari.. Ripera je prvi takav projekt u Republici Hrvatskoj. To nas je potaknulo na razmišljanje, moraju li baš u spremnik svi predmeti od stakla koji nam nisu potrebni ili se mogu upotrijebiti. Što sa staklenkama od nutelle, pekmeza, kave i raznog ukiseljenog povrća? Moraju li i one završiti u spremniku? Odlučili smo istražiti kako se mogu iskoristiti staklenke, a da ne završe u otpadu. Podijelili smo se u grupe i počeli istraživanje. Razgovarali smo s roditeljima, bakama, djedovima i susjedima. Ispunili smo Upitnik za uočavanje problema, u kojem smo napisali što sve moramo napraviti kad se pojavi neki problem i tko je odgovoran za rješavanje tog problema. Odlučili smo provesti anketu među učenicima da bismo vidjeli što oni misle o našem istraživanju. Anketirali smo učenike razreda. Svi ispitanici podržavaju naš rad. Na pitanje: Jesi li upoznat kako se razvrstava otpada? 87% učenika je odgovorilo da je poznato. Samo 12% učenika je znalo da se u narančasti spremnik odbacuje staklo. Svi ispitanici smatraju da se staklenke iz domaćinstva mogu iskoristiti i to za sadnju cvijeća, staviti u staklenke pekmez, olovke, bojice, igračke ili obojiti staklenke koje će služiti za ukras. Na internetu smo pronašli podatke koji idu u prilog našem istraživanju. Mnogi umjetnici koriste staklenke u svojem radu. Oslikavaju ih, prodaju i tako ponovno staklenke postaju upotrebljive. Zaključili smo da je važno brinuti se o otpadu i da sve stvari koje nam nisu potrebne ne trebaju završiti na odlagalištu, već se mogu iskoristiti. U tome su nas podržali svi s kojima smo razgovarali.

Moguća rješenja problema

Naučili smo da kad se pojavi neki problem on se može riješiti politikom. Politika je donošenje odluke za rješenje problema. S učiteljicom smo pretraživali internet i pronašli podatak kako u Hrvatskoj postoji Zavod za zaštitu okoliša i prirode. To je ustanova koja se brine o okolišu. U Gradu Rijeci održavanjem čistoće i brigom za otpad brine se Komunalno društvo Čistoća. Učiteljica nam je objasnila i Kurikulum škole u kojem piše kako je važno kod učenika razvijati ekološku svijest i poduzetničke ideje. Proučili smo i Konvenciju o pravima djeteta koja štiti naša prava. Zaključili smo da je važno pravilno odlagati otpad, ali je jako važno i reciklirati predmete koji nam više nisu potrebni. Izradili smo dva načina na koji je moguće pravilno zbrinjavati staklenke.

Prvi način:

Odlazimo odgovorno staklenu ambalažu – radionice za učenike

Da bismo učenike upoznali s pravilnim odlaganjem staklenki moguće je organizirati radionice. Staklo je materijal koji se može beskonačno puta reciklirati i ponovno koristiti. Zato je važno upoznati učenike kako je važno boce i staklenke odlagati u spremnik za staklo. Ako se staklo odlaze u prirodi trebat će mu više od milijun godina da se razgradi. Ova politika je važna za jačanje ekološke svijesti učenika. Korištene staklenke uvijek moramo odlagati u spremnike za staklo, a boce vraćati u trgovine uz naknadu ili odlagati u spremnik. Time pokazujemo koliko volimo prirodu i čuvamo je za buduće generacije. Ova politika je jako važna, a postoje i zakoni koji obvezuju građane na odvajanje otpada.

Drugi način

Staklenke ukrasi, prirodu spasi

Stare staklenke svi imamo kod kuće. Umjesto da ih odlazemo u spremnike možemo im osmisliti novu namjenu. Anketirani učenici su predložili da bi staklenke mogle poslužiti kao

svijećnjaci, vaze za cvijeće. Oslikane staklenke se mogu napuniti raznim orašastim plodovima, voćem, perlicama, bombonima, kavom, šećerom, a u razredu mogu služiti za odlaganje kistova ili olovaka

Najbolji pristup

Razred je prihvatio politiku Staklenke ukrasi, prirodu spasi. Cilj nam je razviti svijesti o važnosti čuvanja prirode. Prednosti ove naše politike bile bi velike. Svi učenici u razredu uključili bi se u oslikavanje staklenki. Razvijali bi vještine slikanja, pisanja i kreativnosti. Potaknuli bismo i naše roditelje da sakupljaju staklenke. Glavni nedostatak ove naše politike je novac koji će nam biti potreba za kupovinu boja.

Naša učiteljica nam je objasnila da sve što radimo mora biti prema glavnom zakonu Republike Hrvatske, a to je Ustav. Nitko ne smije raditi ništa što ne piše u Ustavu. Ne smijemo svojim radom naštetiti nikome. Ispunili smo upitnik o ustavnosti i zaključili da su sve naše aktivnosti u skladu s Ustavom. Prema Konvenciji o pravima djeteta u članku 13. piše da dijete ima pravo na slobodu izražavanja, a u članku 29 piše da se odgoj i obrazovanje djeteta mora usmjeriti na poštivanje zaštite okoliša. Ovu našu politiku možemo riješiti na razini škole i nije potrebno uključivati tijela vlasti na razini lokalne zajednice i države.

Plan djelovanja

Da bismo proveli našu politiku Staklenke ukrasi, prirodu spasi, napravili smo plan rada. S idejom smo upoznali ravnateljicu i psihologinju škole koje su nas podržale u radu. Naša učenica će upoznati Vijeće učenika i Vijeće učitelja s našim istraživanjem.

Razgovarali smo s roditeljima, bakama i djedovima i svi su nas podržali u našem radu. Posjetili smo Riperaj, malu gradsku radionicu gdje građani mogu popraviti kućanske uređaje, oštećeni namještaj, igračke... U Riperaju smo ukrašavali staklenke i naučili kako je važno reciklirati staklo. Na web stranici škole objavit ćemo naše aktivnosti. Za Dan škole u lipnju 2023. napraviti ćemo izložbu za učenike i roditelje, a za širu javnost u Mjesnom odboru Podvežica. Na Božićnom sajmu ćemo prodavati staklenke. Informirat ćemo javnost o našim aktivnostima putem lokalnog tiska i televizije. Važno nam je da se javnost upozna kako smo kao mali građani potaknuli učenike da na najbolji način iskoriste staklenke i time doprinesu zaštiti okoliša.

Javno predstavljanje projekta

Županijska smotra projekata 3.4.2023. Rijeka. Učenicima mlađih razreda i na Učiteljskom vijeću.

Ostvareni rezultati

Učenici su posjetili Riperaj gradsku radionicu gdje građani mogu popraviti kućanske uređaje, oštećeni namještaj, igračke i sl. Djelatnica Riperaja održala je radionicu s učenicima i pokazala im kako mogu oslikavati staklenke. Radeći na projektu učenici su proveli anketu, upoznali zakone koji se bave zbrinjavanjem otpada. Znanje o problemu su stjecali iz različitih izvora. Razvili su vještine timskog rada i komunikacije. Naučili su kako se rješavaju problemi. Oslikavali su staklenke.

Osvrt učenika na naučeno

Vita: Bilo mi je jako korisno proučavati važnost pravilnog odvajanja otpada. Svojim radom pokazali smo prijateljima da je važno iskoristiti staklenke, a ne odložiti u spremnik jer time čuvamo okoliš. Puno smo se družili i to je najljepše.

Vito: Super je bilo kada smo ukrašavali staklenke i volim kako mi djeca možemo rješavati probleme

Nika: Sviđa mi se ovakav rad jer smo učili igrajući se. Istraživali smo, družili se i puno toga naučili.

Matilda: Sretna sam što smo se družili i zajedno istraživali.

Loren: Naučili smo zašto je važno reciklirati otpad. Tema mi je bila zanimljiva i poučna.

7. Put riječkog svjetionika

Škola

OŠ Nikola Tesla; Trg Ivana Klobučarića 1, Rijeka

Tel/telefax 385 51 315 226 / 317 165

E-mail: tajnistvoosntesla@gmail.com;

Voditeljica

Marijana Vižentin Miknić, učiteljica razredne nastave

Učenici

Učenici 4.a razreda sudjelovali su u izradi projekta:

Jan Barbir, Niko Brančella, Nika Brković, Teo Cvjetović, Dora Černeka, Roko Čurin, Mauro Gardić, David Golubović, Ante Host, Martina Jokić, Ivan Lončar, Matej Lončar, Jakov Pejić, Martina Perušić, Gabriel Petrc, Kiara Plavotić, Lana Rudari, Dora Schubert, Korina Šikljan, Evan Širola, Linda Šarunić, Tisa Štefanić, Rudi Talan, Andrej Tomljanović, Zorba Zurovac, Ivan Žic.

Učenici koji će predstavljati projekt na Smotri:

Dora Schubert, Kiara Plavotić, Martina Jokić, Ivan Žic.

Rezerve: Nika Brković i Lana Rudari

Tematsko područje

Kulturološko, ljudsko-pravno, društveno i gospodarsko.

Cilj

Osvješćivanje važnosti poznavanja i očuvanja industrijsk baštine, njezino populariziranje u školi i lokalnoj zajednici.

Očekivani ishodi učenja i kompetencije:

Učenik razvija kulturni i nacionalni identitet, promiče ga u školi i široj društvenoj zajednici.

Primjenjuje kreativna i inovativna rješenja za promoviranje baštine.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Šetajući riječkim lukobranom netko od učenika našeg razreda rekao je da se na kraju nalazi svjetionik zelene boje. Vrativši se u školu razgovarali smo o lanternama i svjetionicima te smo bili iznenađeni saznajući da se riječki svjetionik nalazi na Mlaki.

Počeli smo istraživati i informirati se te nas je zainteresirala ova neobična priča o riječkom svjetioniku.

Zanimalo nas je koliko učenici naše škole znaju o riječkom svjetioniku te smo odlučili provesti po razredima kratku anketu.

Rezultati su nas iznenadili.

Nakon provedene ankete i analize prikupljenih podataka, postali smo sigurni da ovom vrijednom spomeniku, koji je dio industrijske baštine našeg grada moramo pridati veću pažnju i barem učenike naše škole upoznati s njegovim zanimljivim putem kroz povijest.

Moguća rješenja problema

Proučavajući moguća rješenja problema proučavali smo Konvenciju o pravima djeteta, proučili smo mrežne stranice Ministarstva znanosti i obrazovanja, Ministarstva kulture i medija, Konvenciju o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine, Muzeja grada Rijeke, Riječke baštine, Plovputa, i dr.

Pratili smo tisak i ostale medije, koristili udžbenike, stručnu literaturu, prikupljali informacije putem interneta.

Nakon detaljnog proučavanja uvidjeli smo da naše istraživanje možemo provesti na više načina.

prikazivanjem PowerPoint prezentacije
organizacijom izložbe u prostorima škole
odlaskom na terensku nastavu (posjet svjetioniku)
izrdom slikovnice

Izbor najboljeg pristupa rješavanju problema

Od četiri moguća načina rješavanja problema odlučili smo se za izradu razredne slikovnice. Ona može biti poticaj za različite oblike dječjega izražavanja. Cilj nam je informirati i privući pažnju najmlađeg uzrasta naše škole.

Dobra strana ovog pristupa je što smo od početka bili jako motivirani za temu te vrlo brzo sami osmislili načine na koje to možemo učiniti.

Tijekom istraživanja problema prakticirali smo rad u grupama, rad u paru te individualni rad. Naučili smo istraživati, donositi odluke te razvijali međusobne odnose.

Budući da je tema slikovnice industrijska baština istaknuli bismo i terenski rad kao osnovnu metodu upoznavanja i istraživanja industrijske baštine koju učenici rado prihvaćaju, za razliku od uobičajenog rada u učionici.

Ovakav način rješavanja problema prihvatljiv je i lako nam ga je ostvariti jer nisu potrebna velika financijska sredstva.

U ostvarenju ove politike imamo podršku roditelja, učiteljice, škole i lokalne zajednice.

Plan djelovanja

Naš razred bio je jako motiviran za učenje o industrijskoj baštini našeg grada te za izradu slikovnice o riječkom svjetioniku.

Napravili smo plan djelovanja i svatko je svojom idejom i prijedlogom doprinio razradi plana.

Naučili smo da osim kulturne i prirodne baštine postoji i industrijska baština.

Jedna od njih je priča o riječkom svjetioniku koji će sljedeće godine imati 140 godina te i danas služi svrsi.

Počeli smo sami istraživati, čitati i informirati se o riječkom svjetioniku.

Odlučili smo se za izradu slikovnice.

Nastavili smo se dalje informirati o slikovnicama te naučili da je izrada slikovnice stvaralački projekt koji djeci daje mogućnost da izraze maštovitost i svoje talente te razviju svoje umjetničke potencijale.

Izradu slikovnice započeli smo stvarajući ideju priče i lik koji je glavni nositelj.

Razgovarali smo o ideji, istraživali, rješavali probleme i tražili rješenja u stvarnju priče.

Nakon višemjesečne pripreme, istraživanja, planiranja, organizacije i stvaranja nastala je razredna slikovnica o riječkom svjetioniku.

Ostvareni rezultati

Radeći na projektu naučili smo provoditi projekt, istraživati, raditi u timu i prezentirati. Provodili smo ankete, istraživali, informirali se, poučavali, ali i učili. Usvojili smo komunikacijske i socijalne vještine koje će nam biti korisne u daljnjem školovanju i životu.

Shvatili smo koliko je vrijedno i važno upoznavanje s industrijskom baštinom. Zaključili smo da učenici slikovnicu shvaćaju kao igru pa je tako i učenje sa slikovnicom zabavno. Slikovnica može biti izvor informacija koje učenici trebaju usvojiti jer dijete putem slikovnice dobiva odgovor na mnoga pitanja te saznaje da je knjiga izvor znanja. Slikovnicom potičemo maštu, stvaralaštvo i različite načine istraživanja – imamo puno prostora za pokazati svoju kreativnost.

Javno predstavljanje projekta

Projekt smo predstavili učenicima mlađih razreda naše škole, učenicima starijih razreda koji su uključeni u slobodnu aktivnost Projekt građanin, na Vijeću učenika naše škole, roditeljskom sastanku našeg razreda te na Županijskoj smotri projekata Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo.

8. „Igrajmo se, igrajmo!“

Škola

Osnovna škola Legrad; Petra Zrinskog 10, Legrad, 48316 Đelekovec

Telefon: 048 835011

e-mail: ured@os-legrad.skole.hr;

Voditeljica

Tamara Marcinjaš

Učenci

Broj učenika u projektnoj skupini: 18

Lana Androci, 1.r., Damijan Arnuš, 3.r., Kaja Dominković, 3.r., Nika Gerendaj, 4.r., Lucija Goričanec, 1.r., Hana Jug, 3.r., Nikolina Jug, 4.r., Tena Kociper, 4.r., Mia Mohorko, 4.r., Valentino Oršoš, 4.r., Leon Pučić, 1.r., Linda Terek, 2.r., Vito Tišlerić, 3.r., Tin Vadjun, 4.r., Nina Vugrač, 3.r., Damjan Židov, 2.r., Dorijan Židov, 4.r., Doroteja Židov, 3.r.

Popis učenika koji će predstavljati projekt na Smotri (4): Nika Gerendaj, 4.r., Nikolina Jug, 4.r., Tena Kociper, 4.r. i Linda Terek, 2.r.

Tematsko područje projekta

društveno, ljudsko-pravno, političko, gospodarsko ili ekonomsko i ekološko.

Cilj projekta

Obnova dotrajalih sprava na dječjim igralištima u općini Legrad

Opis

Izbor i istraživanje problema:

Učenci naše škole već dugi niz godina provode projekte iz građanskog odgoja tako da im je sve teže pronaći problem u svojoj zajednici kojim bi se mogli baviti. Škola je nova, uredna i opremljena i sve u njoj funkcionira dobro. Općina jako puno sredstava ulaže u uređenje mjesta pa ni tu nema nekih nedostataka. Virtualno smo prošetali svojim mjestom i zapitali se čime smo nezadovoljni. Zaključili smo da su sprave na dječjim igralištima već dotrajale te da bi ih trebalo obnoviti. U samom Legradu su tri dječja igrališta, a svako selo ima još po jedno. Kako učenici naše škole, posebno nižih razreda, mnogo vremena provode na igralištima, igranje na dotrajalim spravama postalo je opasno. Proučili smo Konvenciju o pravima djeteta u kojoj piše da djeca imaju pravo na igru i pravo na sigurnost. Zaključili smo kako su oba ova naša prava ugrožena dotrajalim spravama te smo odlučili pokušati riješiti ovaj problem.

Moguća rješenja problema:

U smišljanju ideja kako pristupiti rješavanju problema predložili smo sljedeće:

1. Organizirat ćemo se i sami popraviti igrališta
2. Organizirat ćemo radnu akciju za sve učenike naše škole i svi zajedno popraviti igrališta

3. Organizirat ćemo radnu akciju u koju ćemo uključiti roditelje
4. Zamolit ćemo za pomoć Općinu Legrad

Razmotrili smo svaki prijedlog. Zaključili smo kako smo uglavnom mi najveći krivci što su nam igrališta u lošem stanju. Iz lokalnih novina saznali smo da su igrališta obnovljena prije nekoliko godina. Došli smo do zaključka kako sami ne možemo obnavljati sprave. Ni ostali učenici naše škole ne bi mogli raditi takve poslove. Roditelji bi nam možda željeli pomoći. No, kako smo proučili Vodič o sigurnosti dječjih igrališta, saznali smo kako je Općina zadužena za dječja igrališta te smo zaključili kako mi sami, a ni uz pomoć roditelja bez Općine ne smijemo pokušavati obnavljati igrališta. Zato nam se zadnji prijedlog, da zamolimo Općinu za pomoć, učinio najboljim te smo ga prihvatili.

Najbolji pristup rješenju problema:

Proučivši Konvenciju o pravima djeteta, zaključili smo kako mi imamo pravo na sigurna igrališta te smo to pravo željeli ostvariti. Proučili smo dostupne lokalne novine iz kojih smo saznali kada su i na koji način igrališta obnovljena. Proučili smo Vodič o sigurnosti dječjih igrališta iz kojega smo saznali kako su dječja igrališta u nadležnosti lokalne samouprave, dakle Općine Legrad. Također smo naučili da se eventualna šteta prijavljuje komunalnom redaru koji obavještava o tome načelnika Općine, a on opet dogovara popravak. Kako već dugo godina uspješno surađujemo s načelnikom naše općine, i ovaj put smo mu se odlučili obratiti s povjerenjem.

Plan djelovanja:

Na terenu smo obišli igrališta i prikupili dokazni materijal, slike oštećenja i stanja igrališta. Osmislili smo plan. Pripremili smo izlaganje i posjetili ravnatelja te smo ga upoznali s namjerom da se bavimo ovim problemom. Zamolili smo ga za dopuštenje koje smo i dobili. Nakon toga smo izradili online anketu kojom smo istražili mišljenje o ovome problemu ostalih učenika naše škole, roditelja i mještana. Uglavnom su dijelili naše mišljenje kako sprave trebaju obnovu. Naučili smo pisati zamolbu te smo je uz pomoć učiteljice napisali i poslali načelniku općine. Dobili smo pozitivan odgovor u kojem nas je načelnik pohvalio za naš trud te obećao pomoći i dati urediti igrališta.

Ostvareni rezultati

Tijekom rada na projektu naučili smo ispitivati javno mišljenje, izrađivati anketu, pisati zamolbu, pretraživati korisne dokumente, Zakone i Pravilnike. Dobili smo pozitivan odgovor Općine na našu zamolbu za popravkom sprava na dječjim igralištima u kojem nam je objašnjeno kako će to imati u planu. Smatramo kako smo uspješno realizirali svoj projekt i iako još moramo pričekati na obnovu sprava, naš cilj je ostvaren.

Projekt je bio predstavljen na roditeljskom sastanku u OŠ Legrad, u Legradu, 28.2.2023.

9. Smanjite bacanje hrane!

Škola

OŠ „Đuro Ester“; Trg slobode 5, 48 000 Koprivnica

Telefon: 048 622433

e-mail: ured@os-gjuro-ester-koprivnica.skole.hr; sanja.prelogovic@skole.hr

Voditeljica

Biserka Knez

Učenicima

Broj učenika u projektnoj skupini: 8

Podaci o učenicima (ime i prezime svakog člana skupine, razred): Iris Kiš, 4.b, Mata Kovač, 4.b, Sara Kovačev, 4.b, Filip Međimorec, 4.b, Iva Petrović, 4.b, Domagoj Podravec, 4.b, Ana Sedlić, 4.b, Lana Stančir, 4.b

Popis učenika koji će predstavljati projekt na Smotri (4): Iris Kiš, Sara Kovačev, Iva Petrović, Domagoj Podravec

Tematsko područje projekta

Održivo gospodarenje i zaštita okoliša

Cilj

Prepoznati problem u školskom okruženju i osmisliti primjerena rješenja. Razvijati kritičko mišljenje te osobnu i društvenu odgovornost koje su nužne za održivost. Motivirati učenike da djeluju na dobrobit okoliša i ljudi.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Učenicima Eko grupe 4.b razreda predložili su za rješavanje tri problema: „Razvrstavanje otpada“, „Smanjiti bacanje hrane“ i „Štednja vode“. Odlučili su se za drugu temu jer su primijetili da učenici u školskoj blagovaonici vraćaju mnogo nepojedene hrane. Istražili su što o tom problemu piše u elektroničkim novinama, na stranicama Zavoda za javno zdravstvo i stranicama Obrtničke škole Koprivnica te saznali da je bacanje hrane globalni problem na koji možemo utjecati jer mi u kućanstvima najviše bacamo. Provjerili su kakva je zakonska osnova za rješavanje tog problema u Ustavu RH i Zakonu o zaštiti okoliša.

Dvije učenice Obrtničke škole Koprivnica prezentirale su im svoje istraživanje problema bacanja hrane. Podatke su još prikupljali promatranjem koliko hrane učenici vraćaju nakon jela, upitnikom za učenike i učitelje u alatu Forms te razgovorom s kuharicama.

Moguća rješenja problema

Nakon provedenih istraživanja učenici su predložili moguća rješenja: kuhati samo ono što svi vole, kuhinja radi svaki drugi dan, kriške kruha rezati na pola, dati drugome ako nam je previše, uzimati onoliko hrane koliko ćemo pojesti, vratiti cijelo natrag ako nismo pojeli, uzeti

sa sobom i pojesti kasnije, natpisi za blagovaonicu, oglasna knjiga, plakat za hodnik, letak za učenike, koristiti ostatke za nova jela. Za svako rješenje pronašli su dobre i loše strane.

Najbolji pristup rješenju problema

Nakon rasprave odlučili su da će napraviti letak, plakat i natpise za blagovaonicu te uzimati onoliko hrane koliko će pojesti. U suradnji s roditeljima napraviti će malu eko kuharicu s receptima kako iskoristiti ostatke nekih jela, a u suradnji s kuharicama probati da se kriške kruha režu na pola.

Plan djelovanja

Podijeliti se u dvije grupe koje će projekt predstaviti učenicima prvog razreda i ispitati ih usmeno pitanjima iz upitnika. Jedna grupa će raditi plakat za školski hodnik, a druga letak za učenike. Svaki član Eko grupe napisat će, uz pomoć roditelja, recept za jedno jelo koje kod kuće rade od ostataka prethodnog obroka. Recepti će se objediniti u knjigu alatom Book Creator, a roditelji će je moći pogledati putem poveznice. S kuharicama će dogovoriti da se narezani kruh još prereže na pola. Promatranjem će pratiti količinu vraćene nepojedene hrane te na kraju pitati kuharice je li se ta količina smanjila.

– ostvareni rezultati: Usmenim upitnikom ispitani su učenici prvih razreda. Plakat je izložen u hodniku. Napravljena je eko kuharica. U tijeku je podjela letaka učenicima.

Dodani su još natpisi na majice, plaćeni povratnom naknadom za plastične boce i limenke.

Projekt se nastavlja.

Projekt je bio predstavljen

– ravnateljici i učenicima u četvrtom i prvom razredima

– 6. ožujka, 7. ožujka, 23. ožujka i 24. ožujka 2023.

10. Biram ljubaznost

Škola

Osnovna škola Jože Horvata Kotoriba; Ignaca Svetomartinskog 1, 40 329 Kotoriba

Telefon/telefaks: 040 682124

E-adresa: ured@os-jozehorvata-kotoriba.skole.hr;

Voditelji:

Adela Horvat, diplomirana učiteljica razredne nastave, učitelj mentor

Nenad Podgorelec, diplomirani učitelj razredne nastave, učitelj mentor

Učenici

1. A razreda koji su sudjelovali u izradi projekta: Bogdan Nives, Bogdan Patrik, Bogdan Tina, Hasnaš Rian, Horvat Damjan, Horvat Tessa, Ignac David, Krušelj Ana, Orehovec Ela, Oršoš Esmer, Sušec Eva, Svrta Lucija, Škoda Lovro, Tilošanec Arijan, Vidović Vanja, Vojvoda Ela.

Učenici 3. B razreda koji su sudjelovali u izradi projekta: Balog Erik, Balog Ivana, Balog Marija, Bogdan Leo, Bogdan Marina, Bogdan Nikolina, Božek Ema, Fuš Dora, Gregurec Nika, Horvat Hana, Horvat Mia, Horvat Mihael, Lučić Ruben, Markan Ivan, Matulic Ivano, Novak Karla, Oršoš Filip, Rajher Stela, Škoda David.

Učenici koji će predstavljati projekt na smotri: Krušelj Ana i Orehovec Ela (1. A) te Gregurec Nika i Novak Karla (3. B).

Tematsko područje

Domena A – Ljudska prava

Domena B – Demokracija

Domena C – Društvena zajednica

Kurikulum Građanskog odgoja i obrazovanja, MPT Osobni i socijalni razvoj, MPT Poduzetništvo, MPT Održivi razvoj

Cilj projekta

Osvijestiti kod učenika poželjne ljudske vrijednosti i odlučiti da nam ljubaznost postane sastavni dio naših života u razrednom odjelu, cijeloj školi, obitelji i široj društvenoj zajednici (u onome tko ju prima, ali i u onome tko ju daje) uz promicanje dobrih međuljudskih odnosa koji su utemeljeni na poštovanju i toleranciji drugih.

Očekivani ishodi učenja i kompetencije koje su razvijane u projektu:

goo A.1.1., goo A.2.1. Ponaša se u skladu s dječjim pravima u svakodnevnom životu.

goo B.1.1, goo B.2.1. Promiče pravila demokratske zajednice.

goo C.2.1. Sudjeluje u unaprjeđenju života i rada škole.

goo C.1.4., goo C.2.4. Promiče razvoj školske kulture i demokratizaciju škole.

goo C.2.2. Promiče solidarnost u školi.

odr C.2.1. Solidaran je i empatičan u odnosu prema ljudima i drugim živim bićima.

osr A.1.2., osr A.2.2. Upravlja emocijama i ponašanjem.
osr B.1.2. Razvija komunikacijske kompetencije.
osr B.1.1., osr B.2.1. Opisuje i uvažava potrebe i osjećaje drugih.
osr B.2.4. Suradnički uči i radi u timu.
pod B.1.2., pod B.2.2. Planira i upravlja aktivnostima.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Mi, mali istraživači ovog projekta (učenici 1.a i 3.b razreda), uočili smo problem izostanka ljubaznosti među učenicima. Najviše je to bilo vidljivo u doba pandemije gdje se nije pridavala tolika pažnja ljubaznosti. Uočili smo da ljubaznost među ljudima polako nestaje te da je važno pokazivati ljubav i obzirnost prema svim živim bićima. Mi bismo htjeli biti više okruženi ljubaznošću i živjeti u okruženju koje će poticati tu važnu vrijednost. Uočili smo da su ljubazna djeca blaga, srdačna, poštuju drugu djecu te ne prave razliku između djevojčica i dječaka. Ljubaznost je sve potrebija – danas više nego ikad. Danas živimo u svijetu koji je jako neljubazan. Nedostaje taj osjećaj za brigu čovjeka prema drugim ljudima. Nikad nije kasno okrenuti novi list i biti ljubazan. Naš je moto: “Ljubaznost pokrenimo, na bolje sve okrenimo”! Ljubaznost vraća osmijeh i dovodi do promjene u svima nama. Učenike želimo osvijestiti na primjenjivanje djela ljubaznosti u svim situacijama u kojima se ukaže prilika. Razvijati empatiju jedni prema drugima. Poticati poduzetnost učenika. Sudjelovati u humanitarnim akcijama te činiti dobra djela. Istinska ljubaznost nam pomaže da se bolje osjećamo. Otvara nam mogućnosti stupanja u bolji kontakt s drugim ljudima, stvara pozitivno i smireno okruženje. Tek onda kada ljubaznost primjenjujemo, činimo dobra djela. Ljubaznost može biti prenosiva. Ako nekome uputimo osmijeh, možemo očekivati da će nam on osmijehom uzvratiti. Ljubaznost može biti odabrana, a nikako nametnuta. Zato smo nazvali naš projekt “Biram ljubaznost”. Tako je mislio i Mahatma Gandhi, indijski političar, govoreći: “Miris zauvijek ostane u ruci onoga tko vam je pružio ružu.” Pratili smo učenike svakodnevno pri ulasku u školu i bilježili koliko učenika pozdravlja. Koriste li učenici ljubaznost na svakom koraku. Na satovima razrednika proveli smo anketu na temu Ljubaznost. Iz prikupljenih smo podataka saznali da učenici nemaju naviku pozdravljanja niti ne znaju puno o ljubaznosti i vrlo malo je primjenjuju. Bili su usredotočeni samo na sebe. Prisjetili smo se i prvog dana škole kada su nam stariji učenici poželjeli dobrodošlicu, uputili nam osmijeh i čarobne riječi. Osjećali smo se bolje kada nam se netko pristojno obratio, dao nam kompliment, nasmiješio nam se, pridržao nam vrata škole otvorenima ili ustupio svoje mjesto u redu. Shvatili smo koliko su ta djela važna u svakodnevnoj komunikaciji i u nastavi. Poticanjem uporabe tih djela u našim se razredima razvilo pozitivno ozračje. Time smo i kod drugih učenika naše škole osvijestili potrebu za što ljubaznijim ponašanjem. Potaknuli smo učitelje, djelatnike škole i učenike da maksimalno cijene ljudske vrijednosti. Razmišljali smo o malim i jedinstvenim načinima kojima smo primjenjivali ljubaznost. Otkrili smo da ljubaznost ne stoji ništa, ali čini čuda i djeca se bolje osjećaju.

Proučili smo zakone i propise: Ustav Republike Hrvatske, Konvenciju o pravima djeteta, Statut OŠ Jože Horvata Kotoriba, Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi i Nastavni plan i program zdravstvenog odgoja za osnovne i srednje škole. Temu ljubaznosti

uočavali smo u udžbenicima svih odgojno-obrazovnih predmeta, časopisima, novinskim člancima, književnim djelima naše lektire te na različitim internetskim stranicama.

Moguća rješenja problema

Nakon pažljivog proučavanja problema i zakona uočili smo tri moguća rješenja problema. Razdvojili smo njihove pozitivne i negativne strane.

Rješenje: Odgovornost na pojedincu

Pozitivna strana ovog rješenja ovisi o motivaciji pojedinca, uvjetima iz kojih pojedinac dolazi i kakvih je informacijskih i komunikacijskih sposobnosti.

Kod pojedinaca je ponekad teško razviti osjećaj ljubaznosti. Utjecati na njihovu predodžbu o ljubaznosti te je uočavati oko sebe. To je negativna strana ovog rješenja.

Rješenje: Odgovornost na razredu

Ovisi o motiviranosti razrednog odjela i razrednika. Žele li učenici slijediti upute razrednika i u kojoj mjeri te koristiti metode i izvan razreda.

Neka su djeca ljubaznija u odnosu na svoje vršnjake. Možemo se zapitati je li to stvar odgoja ili jednostavno imaju razvijeniji osjećaj za tuđe potrebe i želju za pomaganjem. Razrednik može poticati tu njihovu pozitivnu osobinu, no istovremeno treba pratiti jesu li ljubazni prema drugima na vlastitu štetu. Postoje djeca koja će, zbog potrebe i želje da se svide vršnjacima ili zbog vlastitog nedovoljnog samopouzdanja, raditi sve za druge čak i u situacijama kada će naštetiti sebi.

Pozitivna strana ovog rješenja je da bi kod učenika u razrednim odjelima potaknuli ljubav, ljubaznost i dobrotu. Osvijestili bi važnost međusobnog pomaganja i osjećaja solidarnosti prema onima kojima je to potrebno. Mnogi učenici se ne bi osjećali usamljeno.

Negativna strana ovog rješenja je nemotiviranost razrednog odjela ili razrednika. Zbog prevelikog broja aktivnosti vezanih za ljubaznost, može doći do zasićenosti učenika i ne primjene izvan razreda.

Rješenje: Odgovornost cijele škole

Za dobar odnos između nas učenika, učenika i djelatnika cijele škole i roditelja kod kuće, potrebna je uljudna komunikacija. Ljubazno izražavanje će kod nas poticati rast ljudskih vrednota, maštovitost, samostalnost te pozitivnu suradnju u skupini.

Pozitivna strana ovog rješenja je pokrenuti val ljubaznosti koji će širiti pojedinac, razredni odjel i cijela škola. Odlučili smo na nivou cijele škole (od 1. do 8. razreda) obilježavati značajne dane kroz godinu koji se tiču ljubaznosti različitim predavanjima, radionicama ili stilom odijevanja. Sadržaje i planove uvrstit ćemo u razvojni plan škole.

Negativna strana ovog rješenja je da neki razredni odjeli neće moći ostvariti sve planirane aktivnosti. Uključenjem u pojedine aktivnosti razvijat će barem dio ljudskih vrijednosti.

Nakon razmatranja dobrih i loših strana pojedinog rješenja odlučili smo se za najbolji pristup, a to je treće rješenje. Različitim predavanjima, radionicama i akcijama razvijat ćemo ljudske vrijednosti kod učenika te poticati ljubaznost u situacijama kada se pruži prilika za djelovanjem.

Najbolji pristup rješenju problema

Odlučili smo nadograditi razvojni plan škole aktivnostima vezanim za ljubaznost na razini cijele škole. Uključivanjem učenika u različite aktivnosti tijekom školske godine i obilježavanjem značajnih dana razvijale bi se ljudske vrijednosti kod učenika.

Odlučili smo surađivati s(a):

Ravnateljicom naše škole, gospođom Snježanom Matoš

Sa stručnim suradnicima naše škole: Martinom Katar, psihologinja, Petrom Brezovec, socijalna pedagoginja, Anom Novak, knjižničarka OŠ Jože Horvata Kotoriba, Mariom Friščićem, knjižničar Knjižnice i čitaonice Kotoriba, Načelnikom Općine Kotoriba, Darijom Friščićem, roditeljima naših učenika, udrugom „Društvo naša djeca“, Dječjim vrtićem Kotoriba.

Pozitivne strane ovog našeg pristupa:

Osjećamo se bolje kada nam se netko pristojno obrati, kada nam da kompliment, nasmiješi nam se i pozdravi.

Češće ćemo koristiti čarobne riječi, pomagati starijim članovima obitelji te potrebitima. Sudjelovat ćemo u različitim humanitarnim akcijama na razini škole i lokalne zajednice. Pozdravljat ćemo djelatnike, učenike i goste naše škole. Uljudno ćemo komunicirati s učiteljima i drugim učenicima u razredu te ćemo se u radu pridržavati razrednih pravila i kućnog reda škole. Pokušat ćemo osvijestiti poželjne ljudske vrijednosti te da ljubaznost postane sastavni dio života u razrednom odjelu, cijeloj školi, obitelji i široj društvenoj zajednici. Javit ćemo se na natječaj kojeg organizira naša škola, a njegov cilj je potaknuti učenike na promišljanje o ljudskim vrijednostima i svjetlu u našim životima.

Dobrim djelima probat ćemo razvijati pozitivan društveni život naše zajednice.

Plan djelovanja

Na početku nastavne godine, na Satu razrednika, pričali smo o prihvatljivim i neprihvatljivim oblicima ponašanja u školi. Uočili smo da učenici sve manje pozdravljaju druge ljude oko sebe te da se sve manje koriste čarobnim riječima. Zbog covida-19 i online nastave, učenici su se rjeđe družili i razvijali komunikacijske vještine. Nestala je empatičnost prema drugim ljudima. To nas je potaknulo da osmislimo projekt „Biram ljubaznost“. Idejom smo na roditeljskom sastanku upoznali roditelje te ravnateljicu naše škole, gospođu Snježanu Matoš. Proveli smo anketu među učenicima iz koje smo htjeli saznati koliko učenici znaju o ljubaznosti i koliko je često primjenjuju u svojoj obitelji, školi i društvenoj zajednici. Anketom smo potvrdili naše zaključke sa Sata razrednika. Izradili smo plan aktivnosti po mjesecima za pojedini razred, odnosno, cijelu školu. Dogovorili smo radionice s psihologinjom naše škole Martinom Katar te socijalnom pedagoginjom Petrom Brezovec. Radionice će se odvijati za vrijeme Satova razrednika. Socijalna pedagoginja Petra Brezovec pomoći će nam u obilježavanju svih važnih datuma vezanih za ljubaznost. Idejom projekta upoznali smo načelnika Općine Kotoriba, Darija Friščića, koji je rekao da u Općini, također, trebaju biti ljubazni i slušati glas mještana. Pohvalio je našu ideju i zaželio čim uspješnije realizaciju projekta. Suradnju smo započeli i s udrugom „Društvo naša djeca“. U vrijeme adventa udruga je prigodnim poklonima obradovala učenike slabijeg imovinskog stanja. Na razini škole sudjelovali smo u humanitarnoj akciji Humana Nove, donacijama za Azil „Priatelji“ Čakovec te skupljanju čepova za akciju „Plastičnim čepovima do skupih lijekova“.

Dan nakon obilježavanja Dana ljubaznosti, poklonima i ljubaznim natpisima darivali smo mještane Kotoribe. Posjetili smo školsku i mjesnu knjižnicu gdje smo u suradnji s knjižničarkom Anom Novak i knjižničarom Marijom Friščićem pronalazili književna djela u kojima ima puno sadržaja na temu ljubaznosti. Naša škola organizator je natječaja „Joža Horvat – književnik i moreplovac“. Cilj je ovogodišnjeg Natječaja potaknuti učenike na promišljanje o ljudskim vrijednostima i svjetlu u našim životima. Kreativnim i praktičnim radovima učenici se mogu natjecati u literarnom, likovnom i fotografskom izrazu. Ovim natječajem proširit ćemo ljubaznost i na druge škole koje će sudjelovati u našem natječaju. Svoj projekt predstaviti ćemo Dječjem vrtiću Kotoriba s ciljem da djeca od ranije dobi uočavaju i primjenjuju ljubaznost kao ljudsku vrednotu.

Predstavljanje projekta

Projekt je predstavljen učenicima i djelatnicima naše škole te načelniku Općine Kotoriba. Projekt ćemo predstaviti DV Kotoriba, *online* drugim školama, u novinskim člancima, a bit će objavljen i na mrežnim stranicama škole.

Ostvareni rezultati

Svojim projektom skrenuli smo pozornost roditeljima i učenicima na zajedničko druženje i razvijanje empatije u obiteljima i školi. Osvijestili smo kod učenika pojam ljubaznosti kao ljudsku vrijednost koju je potrebno stalno poboljšavati. Naš projekt uvršten je u Razvojni plan škole koji će se nadograđivati svake godine.

Osvrt učenika na stečeno iskustvo

Meni se projekt Biram ljubaznost jako sviđa jer nas uči da budemo ljubazni i dobri jedni prema drugima. Razne ankete, crteži i listići su zabavni i poučni kako za mene tako i za moje prijatelje iz razreda.

Nika

U projektu Biram ljubaznost mi se sviđelo što smo naučili da trebamo raditi samo dobre stvari. Također, sada puno više pomažem drugima nego prije jer sada znam što zapravo znači riječ ljubaznost.

Karla

Radionice su mi se vrlo sviđale jer su kreativne i zanimljive. Zaključila sam da trebam biti prema svima ljubazna pa će mi se ljubaznost vratiti.

Mia

Jednim ljubaznim djelom možemo riješiti svađu. Ljubaznost je besplatna.

Mihael

Projekt mi se sviđa jer svi trebamo biti ljubazni jedni prema drugima i tada se svi osjećamo lijepo.

Ema

Za mene je ljubaznost poučna jer ako ćemo biti ljubazni prema nekome, onda će i taj netko biti ljubazan prema nama.

David

U projektu mi se sviđalo učenje djece lijepom ponašanju. Svaki dan pokušavam biti ljubazna prema drugima.

Nikolina

Ideja projekta nam se jako sviđa jer širimo ljubaznost.

Ivano/Ivan

Projekt mi se svidio. Najzanimljivija mi je bila radionica koju je održala socijalna pedagoginja. Naučila sam da treba biti ljubazan prema drugima, ali i prema samome sebi.

Stela

Projekt je poučan jer nas uči da trebamo biti ljubazni prema drugima.

Dora

11. Kako smanjiti otpad od hrane?

Škola

Osnovna škola Hodošan, Braće Radića 2/A, 40320, Hodošan

Telefon/ Telefaks: 040 679 – 451, 040 679 – 516

E-adresa: osh@os-hodosan.skole.hr;

Voditeljica

Sanja Rašan, učiteljica razredne nastave, savjetnica

Učenici

kombiniranog razrednog odjela 2/4. p razreda

2.p – Dolores Horvat i Ema Miklaužić

4.p – Roko Čižmešija, Jakov Horvat, Lidija Horvat, Melani Ignac, Lara Klobučarić, Karla Kramar, Marin Mato Medić, Erika Miklaužić i Elkaz Štiglec

Učenici koji će predstaviti projekt

Lara Klobučarić (4.p), Dolores Horvat (2.p), Erika Miklaužić (4.p) i Karla Kramar (4.p)

Tema projekta

Projekt građanin

– pravo na zdravu hranu i odgovorno ponašanje prema hrani

– pravo na zdrav i čist okoliš te odgovornost za očuvanje čistoće okoliša

Cilj

Istražiti zašto bacamo hranu, kako smanjiti otpad od hrane i podizati svijest o važnosti smanjenja otpada od hrane.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Na satovima Prirode i društva iz kurikularne teme „Brinem o sebi i okolišu“ od prvog razreda učimo o važnosti i načinima sortiranja otpada. O tome smo učili i na satovima Hrvatskog jezika i na Satu razrednika. Predstavnici Gospodarsko komunalnog poduzeća Pre-kom Prelog i Zaštitarsko-ekološke udruge Prode Hodošan održavali su nam edukacijske radionice o važnosti i načinu sortiranja otpada. Od njih smo saznali da se kuhana i pečena hrana te meso ne smatraju biološkim otpadom, već ostalim otpadom te ih odlažemo u crnu kantu. To znači da i hrana onečišćuje okoliš, što nas je iznenadilo i ponukalo na istraživanje. Zanimalo nas je baca li se puno hrane i kako smanjiti otpad od hrane. Odлучili smo provoditi projekt pod nazivom „Kako smanjiti otpad od hrane?“

Moguća rješenja problema

Raspravljajući na temu otpada od hrane olujom ideja predlagali smo moguća rješenja problema. Svaku ideju smo zapisali, promislili o njoj i raspravili je li ostvariva i na koji način ju možemo ostvariti. Između svih ponuđenih ideja izabrali smo ove:

- razgovarati s ravnateljem, pedagoginjom i roditeljima dopuštaju li nam provođenje ovaj projekt i možemo li računati na njihovu pomoć i suradnju
- razgovarati s našom školskom kuharicom Ines Horvat i zamoliti ju za pomoć i suradnju
- proučiti Konvenciju o pravima djeteta u vezi s hranom
- istražiti u udžbenicima, na internetu, u časopisima i u raznim brošurama
- proučiti naš školski jelovnik
- istražiti koliko se hrane baca u našoj školi i zašto
- anketirati učenike PŠ Palinovec koju hranu radije jedu, a koju ne
- anketirati roditelje, rođake i susjede kako oni rješavaju otpad od hrane
- mali kuhari – uz pomoć naše školske kuharice Ines Horvat i učiteljice od ostataka hrane u školi napraviti druge obroke
- prezentirati rezultate projekta drugima

Najbolji pristup rješenju problema

Prema navedenim idejama napravili smo detaljan plan djelovanja po kojem smo dalje radili na našem projektu. Ravnatelj, pedagoginja, školska kuharica i roditelji podržali su nas i obećali nam pomoć i suradnju. Proučili smo Konvenciju o pravima djeteta i saznali da sva djeca na svijetu imaju pravo na zdravu i uravnoteženu prehranu, ali i dužnost da jedu zdravu hranu, a ne samo ono što im je ukusno. Na taj način preuzimaju odgovornost za svoje zdravlje.

Rastužilo nas je kad smo na internetu vidjeli da nažalost jako puno djece na svijetu gladuje pa čak i umire od gladi. To nas je još više potaknulo na rad na projektu. Istraživanjem u udžbenicima, na internetu, u časopisima i u raznim brošurama saznali smo da nam hrana daje energiju za život i važna nam je za pravila rast i razvoj, ali samo zdrava hrana, dok nezdrava hrana šteti zdravlju. Otkrili smo koja je zdrava, a koja nezdrava hrana. Pomoću piramide i tanjura zdrave, pravilne i uravnotežene prehrane saznali smo koje namirnice, koliko i kada trebamo jesti. Istraživali smo koliko se hrane baca u našoj Područnoj školi Palinovec.

Anketirali smo učenike naše škole koju hranu vole, a koje ne vole jesti. Znamo da hrana košta pa smo računali koliko novaca nepotrebno potrošimo bacajući hranu. Anketirali smo roditelje, rođake i susjede koliko bacaju hrane, kamo ju bacaju i kako rješavaju problem viška hrane.

Na youtube-u proučavali smo razne recepte kako još možemo iskoristiti ostatke hrane za pripremu drugačijih i ukusnih obroka.

Odlučili smo i mi postati mali kuhari pa smo u našoj školskoj kuhinji uz pomoć školske kuharice i učiteljice od ostataka hrane radili druge ukusne obroke.

Ostvareni rezultati

Analizom ankete učenika saznali smo da većina učenika voli jesti nezdravu hranu, kao što su: pizza, sendviči, klipići, eurokrem na kruhu i sl. Ne vole jesti variva i to najviše bacaju. Rezultate ankete prikazali smo stupčastim dijagramom. Ustanovili smo da se u našoj područnoj školi baca puno hrane.

Analizom ankete roditelja, rođaka i susjeda ustanovili smo da svi sortiraju otpad. Ostatke kuhane i pečene hrane najviše ispitanika jedu tu istu hranu za večeru ili drugi dan ili daju domaćim životinjama. Ne bacaju je u crnu kantu za ostali otpad. Vjerujemo da ljudi koji nemaju domaće životinje puno više hrane bacaju, osobito u gradovima. Od dvadeset

ispitanika samo se jedan izjasnio da od ostataka hrane napravi neko drugo jelo. Osim toga dali su nam i vrijedne savjete.

Izračunali smo da bacanjem pola kruha dnevno, mjesečno i godišnje nepotrebno trošimo više novaca.

Od ostataka hrane u školi napravili smo druge ukusne obroke i namirnice: krušne mrvice, pohani kruh, popečke od riže i arancine – slastice od narančine kore.

S užitkom smo ih pojeli, a ponudili smo i našim prijateljima iz drugog kombiniranog razrednog odjela, njihovoj učiteljici i drugim učiteljima koji su bili u školi.

Shvatili smo, naučili i zaključili:

- hrana nam daje energiju za život i važna nam je za pravilan rast i razvoj, ali samo zdrava te uravnotežena prehrana
- bacanjem hrane bacamo i novac kojim smo ju kupili i nepotrebno trošimo još novaca za kupnju druge hrane
- važno je pripremiti dovoljne količine hrane, ali ne previše
- prilikom kupnje hrane treba najprije planirati što će se kuhati i koje su nam namirnice za to potrebne
- ostatke hrane od ručka možemo staviti u hladnjak i pojesti za večeru ili za ručak drugi dan, a možemo ih staviti i u zamrzivač i podgrijane jesti nakon nekoliko dana
- ostatke hrane možemo pomiješati s drugim namirnicama te napraviti i druge ukusne obroke
- važno je osvijestiti kod djece i odraslih važnost zdrave, pravilne i uravnotežene prehrane te smanjenja otpada od hrane radi čistijeg okoliša, a i uštede novaca.

Poruka svima:

- jedemo da bismo živjeli, a ne živimo da bismo jeli
- moramo jesti ono što je zdravo, a ne samo što nam je ukusno
- svi imamo pravo na zdravu, pravilnu i uravnoteženu prehranu, ali svi se moramo odgovorno ponašati prema hrani, a samim tim i prema našem zdravlju
- prestanite bacati hranu jer na taj način čuvate čistoću okoliša i štedite novac

Projekt je bio predstavljen

- ravnatelju, pedagoginji, roditeljima, učiteljici i učenicima drugog kombiniranog odjeljenja naše područne škole
- učenicima Područne škole Sveti Juraj u Trnju te učenicima razredne nastave Osnovne škole Hodošan, učenicima nekih drugih škola
- svim učiteljima naše škole na Učiteljskom vijeću

Plan djelovanja

- surađivati s Gospodarsko komunalnim poduzećem Pre-kom Prelog i Zaštitarsko-ekološkom udrugom Prode Hodošan
- svojim djelovanjem nastojat ćemo razvijati svijest u djece i odraslih o važnosti smanjenja otpada od hrane radi očuvanja čistoće okoliša, a i uštede novaca

12. Lakši prelazak na euro

Tema projekta

Razvoj financijske pismenost kod djece školske dobi upoznavanjem eura i zajedničkim učenjem kako ispravno upravljati novcem na dobrobit školske, lokalne i šire društvene zajednice.

Cilj projekta

Upoznati euro, olakšati prelazak na euro i pomoći drugima da to što lakše učine.

Stvaranje dobrih novčanih navika, poput štednje za svoje ciljeve i pravilno raspoređivanje džeparca prema vlastitim mogućnostima. Osposobljavanje učenika za uočavanje problema financijske pismenosti te traženje rješenja kroz timski rad i suradnju.

Škoal

III. osnovna škola Čakovec, Ivana pl. Zajca 24, 40 000 Čakovec

Telefon/telefaks: 040 328 001

E-adresa: treca-os-cakovec@ck.t-com.hr;

Voditelji

Aleksandar Bartolić, učitelj razredne nastave

Zdenka Novak, mag.prim.educ., učitelj savjetnik

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 21 učenik

Polaznici izvannastavne skupine Mali građani: Petar Naglić, Gabi Dovečer, Nina Dumančić, Luna Horvat, Amalija Jeđud, Tin Ivelić, Lucija Kondić, Aida Kovačić, Saša Kutnjak, Antonio Lisjak, Sabina Logožar, Timon Mikec, Andrija Naglić, Muna Pavleković, Karlo Pavlic, Jona Purić, Izak Radek, Nikša Slaviček, Jan Šarić, Josip Vidović i Erik Zaspan.

Učenici koji će predstavljati projekt na Smotri:

Petar Naglić, 4.a, Izak Radek, 2.a, Jan Šarić, 2.a, Erik Zaspan, 2.a

Opis

Izbor problema

Od samog početka školske godine svugdje oko nas, doma u školi, u dućanu ... čula se jedna vijest, jedinstvena za sve građane Republike Hrvatske, s prvim danom 2023. uvodi se euro kao službena valuta. Na sastancima Malih građana zamolili smo učitelje da nam objasne tko je donio tu odluku. Saznali smo da je Vijeće Europske unije u srpnju 2022. utvrdilo da Republika Hrvatska ispunjava sve uvjete za uvođenje eura. U međusobnom razgovoru pitali smo se ako nam je teško bilo odreći se lipa i zaokružiti na kune, kako će nam tek biti s eurima o kojima baš puno ne znamo. Shvatili smo da imamo problem jer nismo dovoljno informirani o uvođenju eura, niti pripremljeni. Ne znamo kako izgledaju novčanice i kovanice eura. Koliko je eura potrebno da platimo odlazak na školsku kazališnu predstavu ??? Kako ćemo to preračunati? Dakle, još jedna teškoća – teškoća s preračunavanjem. Odlučili smo provjeriti je

li to samo nama problem ili je to problem i ostali učenika i odraslih naše škole. Na sastancima Malih građana osmislili smo anketu pod nazivom Euro i mi – što ćemo svi. Marljivo smo hodnicima škole anketirali učenike od 1. do 8. razreda i odrasle (učiteljice, učitelje, ravnateljicu, psihologinju tajnice, tete spremačice, tete kuharice, roditelje...) . Rezultat ankete nas nije iznenadio. Obradom ankete i crtanjem tabličnih prikaza podatka, u kojem smo pravi stručnjaci, bilo je vidljivo da svi imaju isti problem: otkud euro, zašto euro, kako izgleda euro novčanica i euro kovanica, što je to 7, 53450, do kada plaćanje kunama i lipama

Istražili smo i društvenu važnost problema o uvođenju eura. Pronašli smo dokumente koji nam mogu u tome mogu pomoći: Zakon o uvođenju eura kao službene valute u RH, Zakon o zaštiti potrošača, Konvencija UN-a o pravima djece ...

Donijeli smo zajedničku odluku: potruditi ćemo se istražiti sve o euru i uvođenju eura s ciljem da ga upoznamo i olakšamo si prelazak na euro i na taj način pomognemo sebi te da o istraženom i otkrivenom educiramo druge i njima također olakšamo prelazak na euro.

Oblikovanje mogućih rješenja problema

Podijelili smo se u dvije skupine. Svaka je raspravljala i oblikovala najbolji način rješavanja problema. Predlagali smo da je potrebno temeljito proučiti financijsku literaturu, koje nema malo i nije sva na hrvatskom jeziku. Zaključili smo da smo za to još i premali jer ne baratamo stručnim pojmovima financijskog svijeta. Bila bi nam potrebna i najmanje jedna radionica tjedno iz područja financijske pismenosti, a svi stručnjaci su veoma zauzeti i teško je to ostvariti. S druge strane činilo nam se da bi naše samostalno istraživanje uz vodstvo učitelja koji nam stalno govore da nikad nije prerano učiti o novcu te posjet banci dalo najviše rezultata u rješavanju našeg problema. Smatrali smo da bi istraženo mogli pretvoriti u Letak o uvođenju eura. Letak koji je razumljiv nama djeci jer tako bi najlakše educirali i naše prijatelje. Raspravljali smo o dobrim i lošim stranama naših mogućih rješenja problema.

Najbolji pristup rješenju problema

Nakon rasprave odabrali smo da je istraživanje uz vodstvo učitelja, posjet banci i izrada Letka o uvođenju eura najbolje moguće rješenje našeg problema. Rješenje koje smo odabrali ima temelje u Konvenciji o pravima djece, Zakonu o uvođenju eura i Zakonu o zaštiti potrošača te je dobar put učenja djece upravljati novcem odnosno jačanju financijske pismenosti kod učenika.

Razvoj plana akcije

Zajedničkim snagama osmislili smo i dogovorili aktivnosti koje ćemo poduzeti:

- Predstavljanje problema ravnateljici škole, tajnici i računovođi te članovima Školskog odbora
- Posjet Novoj hrvatskoj banci
- Upoznavanje novčanica i kovanica eura
- Upoznavanje tema o eurima u matematičkim udžbenicima
- Izrada brojevne crte preračunavanja
- Plaćanje računa s eurima
- Istraživanje dvojnih cijena u dućanima
- Raspolaganje džeparcem
- Prilagodba novčanika eurima i centima

- Izrada Letka o uvođenju eura koji će biti primjeren djeci
- Upoznavanje razrednih prijatelja s Letkom o uvođenju eura
- Podjela letka zainteresiranim učenicima
- Obilježavanje Svjetskog i Europskog dana novca – 16.3.

Predstavljanje plana akcije široj zajednici

Projekt smo predstavili Vijeću učenika, Školskom odboru, učiteljima naše škole i roditeljima te na internetskim portalima lokalnih medija.

Ostvareni rezultati

Ponosni smo na ostvarene rezultate. Radom na projektu obogatili smo svoju financijsku pismenost. Uživali smo u banci, natjecali se u kvizu u povodu Dana štednje. Oduševili smo djelatnike banke znanjem o džeparcu, kreditima naših roditelja za kupnju kuće ili stana. Upoznali smo sve čari eura i centa, prepoznajemo ih i opipom, a pred očima imamo osobe, biljke, životinje, građevine koje krase naše hrvatske eure. Ojačali smo i matematičke vještine. Rijetko tko sada tako dobro zna koliko se kuna krije u 5, 10, 15 eura, koliko eura trebamo za najsličice naših nogometnih reprezentivaca... Volimo crtati i sve otkriveno istraživanjem pretvorili smo u crtež jer slika govori više od riječi. Međusobno smo surađivali, ali i suradnjom učili i podučavali druge. Lakše nam je jer smo olakšali sebi i drugima prelazak na euro. Sigurnijim koracima gradimo put koji smo nazvali Euro po euro mali školski džeparac.

13. Mudro klikni

Škola

Osnovna škola Belica, dr. Ljudevita Gaja 21, 40319 Belica

Telefon/telefaks: 040 845220

E-adresa: ured@os-belica.skole.hr;

Voditeljice

Lidija Hertarić, učiteljica razredne nastave

Silvija Micek, učiteljica informatike, učitelj savjetnik

Učenci

U realizaciji projekta sudjelovali su učenici 2.b razreda PŠ Gardinovec uz suradnju učenika razredne i predmetne nastave OŠ Belica i PŠ Gardinovec.

Učenici koji će predstavljati projekt na smotri: Sara Vranović (2.b), Katarina Kolarić (2.b), Leo Mavrin (3.b) i Julia Horvat (2.b)

Tematsko područje

Društvene komunikacijske vještine – Projekt građanin (Medijska pismenost)

Cilj

Pravilna i primjerena uporaba i snalaženje na društvenim mrežama, osvijestiti pitanje vršnjačkog nasilja, posebno dimenziju etiketiranja, poticanje uljudne komunikacije na društvenim mrežama, odgovorno i sigurno korištenje digitalnih medija

Očekivani ishodi učenja i kompetencija/e koje su razvijane u projektu

goo C.1.1. Sudjeluje u zajedničkom radu u razredu.

osr A.1.1. Razvija sliku o sebi.

osr A.1.2. Upravlja emocijama i ponašanjem.

osr B.1.1. Prepoznaje i uvažava potrebe i osjeća druge

osr B.1.2. Razvija komunikacijske kompetencije.

ikt A.1.1. Učenik uz učiteljevu pomoć odabire odgovarajuću digitalnu tehnologiju za obavljanje jednostavnih zadataka.

ikt B.1.3. Učenik primjenjuje osnovna komunikacijska pravila u digitalnome okružju

ikt B.2.3. Učenik primjenjuje komunikacijska pravila u digitalnome okružju.

uku D.1.2. Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć.

OŠ HJ A.1.1. Učenik razgovara i govori u skladu s jezičnim razvojem izražavajući svoje potrebe, misli i osjeća.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Svjesni smo da današnje informacijsko društvo mijenja dosadašnji način života. Digitalni mediji postali su naša svakodnevnica. Međutim, nismo svjesni koje sve digitalne tragove

ostavljamo. Koliko su informacije koje pretražujemo pouzdane i točne? Jesu li učenici svjesni koliko vremena provode na društvenim mrežama, kako to utječe na njih, njihove prijatelje i roditelje? Kako se djeca sve ranije susreću s digitalnim medijima smatramo da je učenike već od najranije dobi potrebno poticati na njihovo odgovorno korištenje. Mediji utječu na formiranje javnog mišljenja i nameću nam različite standarde. Pogotovo je to izraženo kod učenika koji velik dio vremena provode na društvenim mrežama i pod utjecajem su tzv. influencera. Proučili smo dokumente i zakone koji se odnose na zadani problem, proveli anketu među učenicima i roditeljima. Anketni listići su nam pokazali da čak i učenici prvog razreda vrijeme provode na društvenim mrežama, da stariji učenici vole komentirati objave drugih učenika ne misleći na to da svojim komentarima mogu nekoga uvrijediti. Zaključili smo da je pravo vrijeme da s učenicima od najranije dobi pokušamo razvijati kritičko promišljanje u digitalnom svijetu.

Moguća rješenja problema

Provođenjem ankete utvrdili smo da problem postoji. Nametnulo se pitanje kako ga riješiti? Kako stati na kraj vrijeđanju na društvenim mrežama, ruganju, pisanju ružnih riječi? Zajedničkim raspravama došli smo do mogućih rješenja problema. Proučili smo Konvenciju o pravima djeteta i Obiteljski zakon. Saznali smo da dijete ima pravo izraziti svoje mišljenje, a odrasli ga trebaju poslušati i ozbiljno razmotriti, da dijete ima pravo istraživati različite stvari i dijeliti svoje mišljenje s drugima kroz igru, priču, crtež, pisanje ili na bilo koji drugi način koji nije štetan ili uvredljiv za druge ljude. Proučavajući zakone i propise uvidjeli smo da problem možemo rješavati kroz dvije politike: organizirati aktivnosti za učenike ili organizirati radionice za roditelje. Analizirali smo prednosti i nedostatke predloženih ideja i odabrali ono što smatramo najboljim rješenjima. Odlučili smo osmisliti aktivnosti za učenike čitave škole. Otkrili smo da provođenjem radionica tima Pet za net možemo puno naučiti, a njihove radionice vezane uz sigurnost na internetu provoditi na satovima razrednika i informatike. Također smo saznali da mnogi roditelji ne znaju mnogo o digitalnim medijima. Manji broj učenika ima roditelje za prijatelje na društvenim mrežama ili im roditelji znaju pristupne podatke. To nam je bio dovoljan poticaj da u projekt uključimo i roditelje kroz edukativnu tribinu. Ravnatelj i pedagoginja podržali su nas u našem naumu.

Najbolji pristup rješenju problema

Nakon što smo mnogo naučili o neprimjerenim ponašanjima djece na društvenim mrežama postalo nam je jasno kako je najvažnije ta znanja prenijeti na što više učenika. Kao najbolji pristup rješavanju problema odabrali smo edukaciju i radionice za sve učenike. Kroz razgovore s učenicima i učiteljima odlučili smo da ćemo se svake godine aktivno uključivati u obilježavanje Dana sigurnijeg interneta. Kroz radionice na satovima razrednika i informatike naučiti kako poštovati sebe i druge u digitalnom svijetu, kako poštovati svoju i tuđu privatnost te poticati odgovornije ponašanje na društvenim mrežama. Dogovoriti suradnju s mladima iz Kluba Prostor – „CeZam“ Čakovec te nekom drugom školom i vidjeti kako se mladi i učenici u drugoj sredini nose s komunikacijom na internetu. U školi izrađivati plakate, letke i urediti pano sa savjetima za online komunikaciju. Zamoliti pedagoginju da organizira predavanje za roditelje o utjecajima digitalnih medija na samopouzdanje vršnjaka.

Plan djelovanja

Plan djelovanja uključivao je niz različitih aktivnosti. O uočenom problemu razgovarali smo s ravnateljem, pedagoginjom, učenicima, učiteljima, članovima obitelji i predstavnicima Centra za mlade Čakovec. Pomoću ankete ispitali smo učenike i roditelje o navikama u digitalnom svijetu. Uvjerili smo se da mladi sve češće komuniciraju putem društvenih mreža. Svake ćemo godine obilježiti Dan sigurnijeg interneta. Na Satovima razrednika i Informatike provodile su se radionice za sve učenike. Obradili smo niz različitih tema, a provodeći radionicu „Snaga riječi“ došli smo do spoznaje da komentari doista utječu na nas. Uredili smo pano sa savjetima za online komunikaciju. Razgovarali smo s roditeljima o utjecajima digitalnih medija na samopouzdanje djece. Promišljali smo o stereotipima u medijima, utjecaju influencera, lažnim vijestima, odnosno dezinformacijama. Psihologinja Tatjana Žižek roditeljima je održala predavanje pod nazivom „Odgoj djeteta u 21. stoljeću“.

Projekt je bio predstavljen

Vijeću učenika, Učiteljskom vijeću, učenicima škole, roditeljima, široj javnosti putem web stranice škole te lokalnim medijima putem pisanog izvješća o ciljevima i rezultatima projekta. Članak o Projektu građanin bit će objavljen u lipnju u školskom časopisu Osmoškolac.

Ostvareni rezultati

Odabrani problem sustavno smo istraživali, dokumentirali i oblikovali plan rješavanja problema u više koraka. Naučili smo istraživati na internetu i shvatili koliko je važan timski rad. Međusobno smo surađivali i uvažavali mišljenja drugih učenika. Pojedinci i udruge spremno su s nama podijelili svoja znanja. Potaknuli smo vršnjake na odgovornije korištenje digitalnih medija kao i uljudniju komunikaciju na društvenim mrežama. Naučili smo biti odgovorniji prema sebi, svojim roditeljima i prijateljima. Razvijali smo svijest o trajnosti podataka na internetu i potrebi zaštite i poštovanja svojih i tuđih osobnih podataka.

14. Plodovima iz prirode do zdravlja i štednje

Škola

Osnovna škola Sveti Martin na Muri

Telefon/telefaks: 040 868206, 040 868206

E-adresa: skola@os-svetimartinnamuri.skole.hr;

Voditeljice

Maja Goričanec, učiteljica razredne nastave

Ksenija Perčić, učiteljica razredne nastave

Učenici

Učenici koji su sudjelovali u izradi projekta: učenici 2. i 4. razreda Osnovne škole Sveti Martin na Muri

Učenici koji će predstavljati projekt na smotri: Eda Baumgartner (2. razred), Dorotea Babić (2. razred), Borna Colar (4. razred), Hana Mezga Hrženjak (4. razred)..

Tema projekta

Upoznati okolinu s alternativnim načinima liječenja koje mogu naći u prirodi, uštedjeti u proračunu kućanstva proizvodnjom vlastitih proizvoda iz okoline.

Odgovorno i racionalno trošenje prirodnih resursa (biljaka) i njihov utjecaj u sprječavanju ili liječenju bolesti. Odgovorno rukovođenje financijama kućanstva.

Očekivani ishodi učenja i kompetencije koje su razvijene u projektu

Građanski odgoj i obrazovanje

Ljudska prava

goo A.1.1. Ponaša se u skladu s dječjim pravima u svakodnevnom životu.

goo A.2.1. Ponaša se u skladu s ljudskim pravima u svakodnevnom životu.

Društvena zajednica

goo C.1.1. Sudjeluje u zajedničkom radu u razredu.

goo C.2.1. Sudjeluje u unaprjeđenju života i rada škole

Cilj

Upoznati okolinu s alternativnim načinima liječenja koje mogu naći u prirodi, smanjiti korištenje antibiotika, uštedjeti u proračunu kućanstva proizvodnjom vlastitih proizvoda iz okoline.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Dolaskom u školu, hladnijim vremenom i izlaganjem većem broju ljudi učenici su primijetili problem pojave bolesti kao što su prehlada, kašalj, gripa, crijevne tegobe što rezultira problemom učestalog korištenja antibiotika što bi se moglo spriječiti ili ublažiti alternativnim

biljnim pripravcima od ljekovitog bilja. Također su svjedočili češćim odlascima u ljekarne i većim financijskim izdacima u obiteljima.

Rezultati ankete koja je provedena na učenicima, njihovim roditeljima i školskim djelatnicima ukazuju da ponekad boluju od prehlade i kašlja, a manje od želučanih tegoba, gripe i streptokoka. Anketa pokazuje da više od 50% ispitanika odlazi 1-2 puta godišnje liječniku, a čak 6,5% ispitanika 2-5 puta. Oko 50% ispitanika konzumira 1-2 puta godišnje antibiotik dok čak 8% konzumira 2-5 puta što pokazuje povećano korištenje. Financijski utrošak u ljekarnama iznosi kod 34,9% ispitanika do 50 eura godišnje, 14,3% ispitanika do 100 eura, 7,9% ispitanika više od 100 eura, a 42,9% ispitanika do 20 eura. 58% ispitanika ne koristi biljne pripravke za ublažavanje simptoma ili sprječavanje nastanka bolesti. Rezultati su pokazali potrebu educiranja učenika, njihovih roditelja i djelatnika o ljekovitim svojstvima ljekovitog bilja iz školskog vrta i prirode uz rijeku Muru. Korištenje tih pripravaka smanjilo bi odlazak liječniku, korištenje antibiotika te povećalo budžet kućanstva. Iz tog razloga učenici su odlučili istražiti ljekovitost tih biljaka, načine kako se mogu koristiti, pronaći lokaciju gdje se mogu ubrati. Također su odlučili napraviti brošuru o ljekovitom bilju i tako educirati javnost i zajednicu. U suradnji sa školskim kuharom napravit će čajne pripravke te ih probati i konzumirati u školi i ponuditi zajednici.

Učenici su istražili dokumente i zakone koji se odnose na navedeni problem, a to su:

Konvencija o pravima djeteta

Ustav Republike Hrvatske

Statut OŠ Sveti Martin na Muri

Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi

Nastavni plan i program zdravstvenog odgoja za osnovne i srednje škole

Zakon o zaštiti prirode

Moguća rješenja problema

Nakon pažljivog proučavanja problema i zakona učenici su predložili tri moguća rješenja problema te odredili njihove pozitivne i negativne strane.

1. rješenje: Istraživanje, načini upotrebe, pronalaženje, izrada i korištenje biljnih ljekovitih pripravaka
2. rješenje: Manje izlaganje grupi ljudi, izolacija
3. rješenje: Veća informiranost o problemu putem literature, medija, reklama

Nakon razmatranja pozitivnih i negativnih strana pojedinog rješenja, učenici su se odlučili za najbolji pristup, a to je prvo rješenje.

Najbolji pristup rješenju problema

Učenici su odlučili istražiti ljekovitost biljaka i njihov utjecaj na organizam te njihovo pravilno korištenje. Zajednicu su educirali o najboljim načinima konzumiranja biljnih pripravaka. Konzumiranjem biljnih pripravaka smanjili su broj odlazaka liječniku te konzumiranje antibiotika. Povećali su budžet kućanstava.

Učenici su odlučili upoznati ostale učenike, njihove roditelje i školske djelatnike sa svojom idejom te načelnika općine Sveti Martin na Muri gospodina Martina Sršu.

Plan djelovanja

Nakon uočenog problema i određivanja najboljeg rješenja učenici su upoznali ravnateljicu, djelatnike, ostale učenike i načelnika općine s idejom. Posjetili su i pogledali multimedijalnu zbirku pod nazivom „Jen den v živleju mlinara Franca Žalara““ gdje su se upoznali s načinima liječenja ljudi prije osamdeset godina. Upoznali su se s različitim mješavinama ljekovitog bilja. Istražili su ljekovitost i utjecaj biljaka iz školskog vrta i onih koje mogu ubrati u prirodi uz tok rijeke Mure. Označili su njihovu lokaciju. Odlučili su napraviti brošuru kojom će educirati zajednicu o utjecaju i najsigurnijim načinima korištenja čajnih mješavina. Čajne mješavine su izradili i ponudili djelatnicima i učenicima škole za konzumaciju.

Ostvareni rezultati

Izlaganjem ideje te predstavljanjem brošure o ljekovitosti biljaka educirali smo djelatnike, učenike i zajednicu o njihovom utjecaju na organizam i načinima korištenja. Upoznali smo ih s lokacijama gdje ih mogu naći i načinima branja. Redovitim konzumiranjem utječemo na zdravlje organizma i njegove otpornosti na bolesti. Smanjiti ćemo odlaske k liječniku i uštedjeti novac koji je utrošen na kupnju različitih biljnih pripravaka koje konzumiramo tijekom blažih simptoma.

Projekt je bio predstavljen

Projekt je predstavljen Vijeću učenika i Nastavničkom vijeću OŠ Sveti Martin na Muri te ostalom osoblju škole, načelniku općine Martinu Srši. Projekt ćemo predstaviti na web stranicama škole, Ljetopisu UZ Tinček te drugim školama.

15. Slike pričaju

Škola

OŠ Ivanovec, Ulica bana Jelačića 26, Ivanovec, 40000 Čakovec

Telefon i telefaks: 040 337221

E-adresa: ured@os-ivanovec.skole.hr;

Voditeljica

Irena Levačić, 098 389 430, irika25@gmail.com;

Učenici

Učenici 4. A razreda OŠ Ivanovec: Lena Barlović, Vida Fučko, Jakov Goričanec, Marta Horvat, Vili Horvat, Zara Lesjak, Saša Mihalic (Ž), Nina Petković, Stjepan Ratajec, Teo Ružić, Bono Smolkovič, Noah Sokač, Šimun Šuplika, Marta Zadravec, Karlo Žerjav.

Projekt će na smotri predstavljati učenici Dječjeg foruma Ivančica: Zara Lesjak, Saša Mihalic (Ž), Stjepan Ratajec, Marta Zadravec.

Tematsko područje

Međupredmetne teme: Građanski odgoj – domena Društvena zajednica, Osobni i socijalni razvoj, Učiti kako učiti

Cilj

Razviti kod učenika govorne kompetencije, komunikacijske vještine, samopoštovanje i upravljanje svojim emocijama.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Učenici 4.A razreda primijetili su da imaju problem u usmenom izražavanju, komunikaciji s drugima i javnom nastupu. Gotovo svima je bilo izuzetno teško usmeno komunicirati, glasno izreći svoj stav ili mišljenje. Kako se ionako mnogo vremena izgubilo (online nastava u 1. i 2. razredu) odlučili su da taj problem treba čim prije i što kvalitetnije riješiti.

Na posljednjim stranicama čitanke istaknuti su ishodi koje bi trebali usvojiti tijekom godine. Na Satovima razrednog odjela raspravljalo se o razvoju samopouzdanja i samopoštovanja. Iz tog smo razloga proučili:

- Opću deklaraciju o ljudskim pravima (čl. 26, 27)
- Konvenciju o pravima djeteta (čl. 12, 13, 15, 27, 29, 31)
- Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (čl. 5, 19)

Moguća rješenja problema

Nakon proučavanja dokumenata koji se odnose na život i rad učenika, navodili smo prijedloge za rješavanje našeg problema:

- Svakodnevno prepričavanje književnih tekstova
- Dramatizacija igrokaza

- Glumom iskazati određeni problem
- Pričanje uz slike
- Samostalno pjevanje

Nakon razgovora i iznošenja svojih mišljenja te izdvajanja dobrih i loših strana navedenih prijedloga, odlučili smo se za ono koje smo smatrali najboljim.

Najbolji pristup rješenju problema

Svi smo se složili da bi nam najlakše bilo govoriti uz zadane slike. Kako smo u školi u međuvremenu imali predstavljanje kamišibaj kazališta, odlučili smo se upravo za to.

Plan djelovanja

Odlučili smo našu ideju najprije predstaviti ravnateljici. Nakon toga krenut ćemo u proučavanje načina rada kamišibajem, iza čega slijedi nabava kazališta u kovčegu. Pri tome namjeravamo zatražiti pomoć Mjesnih odbora Ivanovec i Štefanec. Nakon što uvježbamo tekst i naslikamo slike, predstavljat ćemo priče, bajke i legende učenicima naše škole i Dječjeg vrtića Pčelica koji nam je u susjedstvu.

Projekt je bio predstavljen

Projekt je najprije bio predstavljen Kseniji Korent, ravnateljici škole. Nakon što nam je izrazila podršku, projekt smo predstavili predsjednici Mjesnog odbora Ivanovec Meliti Kraljić i predsjedniku Mjesnog Odbora Štefanec Ivici Križaiću. Predstavili smo ga i našim roditeljima na zajedničkom roditeljskom sastanku. O tome smo informirali učenike naše škole na internetskim stranicama i fb grupi škole. Kako će se održavati predstave, informacije ćemo slati u fb grupe (Zbornica 4. razreda, Razvojne igre za djecu), lokalnim medijima i Školske novine. Projekt će se predstaviti i na 11. županijskoj smotri projekata iz područja Građanskog odgoja i obrazovanja i drugih međupredmetnih tema za osnovne i srednje škole Međimurske županije – Projekt građanin.

Ostvareni rezultati

Projekt je u tijeku i pravi rezultati tek se naziru. Učenici stječu vještinu međusobnog komuniciranja i suradnje, iznošenja ideja i prijedloga. Razvija se suradničko učenje, kao i osnove kulturnog ophođenja s odraslima. Potiče se kreativnost u usmenom i likovnom izražavanju. Najveća je vrijednost jačanje samopouzdanja i otklanjanja nelagode u javnom nastupu.

Osvrt učenika na stečeno iskustvo

Učenici pokazuju pozitivne promjene, vidljiva je angažiranost i zainteresiranost za takav način rada. Iako im je teško, ističu da ih rad na projektu veseli. Još uvijek imaju tremu, ali im to nije više nesavladiva prepreka. Svi su se složili da im je to dobar poticaj za samostalnost u radu koja će im trebati u jesen kad krenu u 5. razred.

16. Veseli odmor

Škola

Osnovna škola Strahoninec; Čakovečka 55, Strahoninec, 40 000 Čakovec

Telefon/telefaks: 040 333 408

E-adresa: ured@os-strahoninec.skole.hr;

Voditeljica

Rozmari Vinković, učiteljica Informatike

Učenici

Ivna Subotić (2. a), Karla Lacković (2. b), Ivano Hasnaš (2. b), Maksim Borko Ivinović (2. b), Jan Kovač (3. a), Jan Topolnjak (3. a), Lucijan Đunđuš (3. a), Korina Mesarić (3. b), Zara Danilović (3. b), Karlo Vranović Dežić (4. a), Vjera Šlezak (4. b)

Učenice koje će predstavljati projekt:

Ivna Subotić (2. a), Zara Danilović (3. b), Korina Mesarić (3. b), Vjera Šlezak (4. b)

Tema

Zabavan, kreativan i aktivan veliki odmor.

Cilj

Kreativno i aktivno provoditi vrijeme velikog odmora. Razvijanje svijesti učenika o pravilnom iskorištavanju vremena velikog odmora, međusobno druženje učenika bez mobitela, te razvijanje zajedništva i tolerancije.

Očekivani ishodi učenja i kompetencija u projektu

goo A. 2. 1. Ponaša se u skladu s ljudskim pravima u svakodnevnom životu.

goo A. 2. 2. Aktivno zastupa ljudska prava.

goo B. 2. 2. Sudjeluje u odlučivanju u demokratskoj zajednici.

goo C. 2. 1. Sudjeluje u unapređenju života i rada škole.

goo C. 2. 3. Promiče kvalitetu života u školi i demokratizaciju škole.

osr B. 2. 2. Razvija komunikacijske kompetencije.

osr B. 2. 3. Razvija strategije rješavanja sukoba.

osr B. 2. 4. Suradnički uči i radi u timu.

osr C. 2. 3. Pridonosi razredu i školi.

ikt A. 2. 3. Učenik se odgovorno i sigurno koristi programima i uređajima.

uku A. 2. 1. Uz podršku učitelja ili samostalno traži nove informacije iz različitih izvora i uspješno ih primjenjuje pri rješavanju problema.

uku A. 2. 3. Učenik se koristi kreativnošću za oblikovanje svojih ideja i pristupa rješavanju problema.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Dana 29. kolovoza 2022. Učiteljsko vijeće Osnovne škole Strahoninec donijelo je Odluku o zabrani korištenja mobilnih uređaja za vrijeme trajanja nastavnih sati i odmora, osim uz dozvolu učitelja. U listopadu 2022. učenici Novinarske grupe Strahominci snimili su emisiju „Mobiteli u školi (nova pravila)“ u kojoj ravnatelj, učitelji i učenici komentiraju Odluku. Česti odgovor učenika bio je da su u ranijem periodu za vrijeme odmora igrali igrice na mobitelu, a sada im je dosadno. Na izvannastavnoj aktivnosti Mali građani upustili smo se u raspravu o Odluci i zaključili da je problem to što učenici ne provode velike odmore zabavno i kreativno. Imamo dva velika odmora po 15 minuta i nastava se odvija u dvjema smjenama. Da bismo pronašli pravo rješenje za uočeni problem, proučavali smo dijelove Ustava Republike Hrvatske, Zakona o odgoju i obrazovanju osnovnih škola, Konvenciju o pravima djece, Statut i Kućni red Osnovne škole Strahoninec. Posebnu pažnju privukla nam je Konvencija o pravima djeteta. Ona u članku 31. govori o pravu na odmor, slobodno vrijeme i igru primjerenu djetetovoj dobi. Odlučili smo pomoći učenicima da velike odmore provode aktivno, kreativno i zabavno.

Moguća rješenja problema

Odlučili smo pomoći učenicima da velike odmore provode aktivno, kreativno i zabavno. Ali kako? Napravili smo intervju s učiteljicama razredne i predmetne nastave koje su bile na promatranju u europskim školama u sklopu Erasmus projekta da bismo dobili informacije kako tamo učenici provode velike odmore. Podijeli smo se u skupine i raspravljali o mogućim rješenjima problema. Svaka skupina imala je mnogo ideja, međutim, nakon rasprave odabrala je i prezentirala jedan prijedlog.

Kao prvo moguće rješenje učenici su naveli odlazak na školsko dvorište.

Pozitivna strana ovog rješenja jest da bi učenicima koristio boravak na svježem zraku.

Negativna strana ovog rješenja jest da učenici mogu biti na dvorištu samo dok je lijepo vrijeme.

Kao drugo moguće rješenje učenici su naveli uređenje posebnoga školskog prostora.

Pozitivna strana ovog rješenja jest međusobna komunikacija i druženje učenika različitih razrednih odjeljenja.

Negativna strana ovog rješenja jest nedostatak prostora.

Kao treće moguće rješenje učenici su naveli izradu i nabavu društvenih i didaktičkih igara.

Pozitivna strana ovog rješenja jest da će učenici moći igrati društvene i didaktičke igre tijekom velikog odmora.

Negativna strana ovog rješenja jest da nećemo moći sami izraditi sve igre, a za kupovinu nemamo financijska sredstva.

Kao četvrto moguće rješenje zadnja skupina predložila je stolni nogomet u školskom holu.

Pozitivna strana ovog rješenja jest da će svim učenicima biti zabavno igrati stolni nogomet.

Negativna strana ovog rješenja jest da su potrebna sredstva za kupnju stolnog nogometa.

Nakon razmatranja pozitivnih i negativnih strana mogućih rješenja problema pristupili smo glasanju. Odluke 3 i 4 dobile su isti broj glasova te smo zaključili da ćemo izradom i nabavom društvenih i didaktičkih igara te stolnog nogometa omogućiti učenicima da vrijeme velikog odmora provedu aktivno, kreativno i zabavno. Igre ćemo postaviti u nekoliko kutaka Škole, a stolni nogomet u hol. Projekt smo jednoglasno nazvali „Veseli odmor“.

Najbolji pristup rješenju problema

Nakon donesene odluke o najboljem pristupu rješavanju problema odlučili smo istražiti koje bi igre učenici igrali, te smo napravili anketu u programu Forms. Zamolili smo učiteljice iz Informatike da učenici ispune online-anketu na satu Informatike da bismo dobili što više mišljenja.

Plan djelovanja

S idejom smo upoznali ravnatelja, pedagoginju, učitelje, učenike, roditelje i načelnika Općine Strahoninec, koji su ju prihvatili i ponudili pomoć i suradnju u realizaciji. Sami smo izradili nekoliko igara „Čovječe, ne ljuti se”. Budući da živimo u ekološki osviještenom vremenu, odlučili smo izraditi i postaviti plakat te zamoliti učenike da doniraju društvene i didaktičke igre, umjesto da tražimo ravnatelja financijska sredstva za kupnju istih. Posjetili smo načelnika Općine Strahoninec, gospodina Franju Lehkeca, u prostorijama Općine i zamolili ga za financijska sredstva za kupnju stolnog nogometa koji bismo postavili u školski hol. U suradnji s Likovnom grupom nacrtali smo igru „Školice“ u školskom dvorištu.

Ostvareni rezultati

Radom na projektu „Veseli odmor“ naučili smo kako raditi u timu, istraživati, donositi odluke i prezentirati. Izradom igara, nabavkom stolnog nogometa te prikupljenim društvenim i didaktičkim igrama omogućili smo učenicima veći izbor aktivnosti za aktivan, kreativan i zabavan veliki odmor.

Projekt je bio predstavljen

ravnatelju Škole, pedagoginji, učiteljima, roditeljima, učenicima i načelniku Općine Strahoninec, na internetskoj stranici Škole, u školskom listu „Klopotec”, na smotri projekata, na internetskim stranicama Međimurskih novina, index.hr i eMeđimurju. Do kraja školske godine projekt ćemo predstaviti široj lokalnoj zajednici na završnoj priredbi.

Osvrt učenika na stečeno iskustvo

Radom na projektu „Veseli odmor“ obogatili smo učenicima vrijeme velikog odmora izradom igara „Čovječe, ne ljuti se”, prikupljanjem društvenih i didaktičkih igara te nabavom stolnog nogometa. Razvijali smo suradničko učenje i timski rad. Bili smo sretni za vrijeme provedbe projekta i zadovoljni smo s ishodom. Oduševljena lica naših prijatelja najveća su nam radost i ponos.

17. Čarobna osmica

Škola

VI. osnovna škola Varaždin

Dimitrija Demetra 13, 42000 Varaždin

Telefon/telefaks: 042 260343

E-adresa: os-varazdin-006@skole.t-com.hr; 6.os-tajnistvo@vz.htnet.hr;

Voditeljica

Rosana Štrocinger

Učenci

U izradi projekta su sudjelovali učenici koji su članovi skupine „Mali građani“: Zoa Barić (5. razred), Iva Šipek (5.razred), Maša Prekupec (5.razred), Mura Lazar (5.razred), Leda Vincek (1. razred), Lovro Knežević (1. razred), Jan Hutinski (1. razred), Rubi Zadravec (1. razred), Mara Drumev (1. razred), Ema Galevski (1. razred), Sonja Hudoletnjak (1. razred) i Mikel Mišković (1. razred).

Projekt će predstaviti učenice: Rubi Zadravec, Mara Drumev, Iva Šipek i Zoa Barić.

Tema projekta

Zdravlje – Pravilna prehrana učenika

Cilj

Potaknuti učenike da promijene svoje prehrambene navike te da na osobnoj razini promišljaju o zdravoj prehrani kao i važnosti zdrave i raznolike prehrane za njihovo zdravlje. S time svakako povezati potrebu da se smanji količina hrane koja se u školi baca.

Očekivani ishodi učenja i kompetencije koje su razvijane u projektu

zdr A.2.2 / A. Razlikuje pravilnu od nepravilne prehrane i razumije važnost pravilne prehrane za zdravlje.

osr A.1.1. Razvija sliku o sebi.

uku A.1.1. Upravljanje informacijama Učenik uz pomoć učitelja traži nove informacije iz različitih izvora i uspješno ih primjenjuje pri rješavanju problema.

uku A.1.4. Kritičko mišljenje Učenik oblikuje i izražava svoje misli i osjećaje.

goo B.1.2. Sudjeluje u odlučivanju u demokratskoj zajednici.

goo C.2.1. Sudjeluje u unaprjeđenju života i rada škole.

odr B.2.1. Objasnjava da djelovanje ima posljedice i rezultate.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Na početku školske godine učenici su saznali da će Grad Varaždin u svim gradskim osnovnim školama provesti projekt „Čarobna osmica“. Projekt podrazumijeva besplatnu užinu za sve učenike te uvođenje jednakoga jelovnika zdrave prehrane u sve škole.

To je „Male građane“ potaknulo na raspravu hoće li taj projekt promijeniti prehrambene navike učenika. Zanimalo ih je hoće li to donijeti očekivane rezultate ili će sad učenici umjesto plaćanja užine, novac trošiti na kupovinu klipića ili nečeg drugog da bi izbjegli zdravu hranu. Također se postavljalo pitanje koliko će se pripremljene hrane u školi učenici stvarno pojesti, a kolike količine hrane će se bacati.

Učenici su istražili dokumente i zakone koji se odnose na problem: Zakon o odgoju i obrazovanju te Konvenciju o pravima djece.

Prikupljali smo podatke o mišljenju šire javnosti o prehrani učenika u školi. Tako su učenici provodili intervjue s roditeljima, anketu s učenicima u školi, a pročitali su i različita mišljenja o tome u raznim medijima.

Zaključili smo kako je problem prehrane u školi od velike važnosti te želimo istražiti sve prednosti i nedostatke gradskog projekta.

Oblikovanje mogućih rješenja problema

Podaci do kojih se došlo su pokazali da većina učenika smatra kako je odlična ideja uvođenje istog jelovnika u sve gradske škole, većina učenika želi jesti ili barem probati nova jela koja se uvode jer shvaćaju važnost zdrave prehrane za svoje zdravlje, ali su i svjesni velikih količina hrane koja se baca. Razmišljali smo o tome što mi možemo učiniti da bi pomogli realizaciji gradskog projekta i naveli učenike da zaista prihvate zdravu hranu u školi.

Učenici su istaknuli moguća rješenja problema: napraviti radijsku emisiju „Mojih 6 minuta“ i govoriti o zdravoj hrani; organizirati nagradnu igru u kojoj bi se nagradio razred koji pojede najviše zdrave hrane; napraviti edukativne listiće o zdravoj hrani ili provoditi razne aktivnosti, ali tijekom cijele školske godine.

Sve navedeno može na neki način pomoći. Nakon razmatranja jakih i slabih strana pojedinog rješenja, učenici su se odlučili za najbolji pristup.

Izbor najboljeg pristupa rješenju problema

Učenici su zaključili da je problem koji istražuju jako važan, a promjene prehrambenih navika nisu moguće u kratkom vremenu pa je odlučeno da je najbolji mogući pristup provoditi razne aktivnosti tijekom cijele školske godine. Tako će se poticati učenike da stalno razmišljaju o važnosti zdrave hrane.

Suradnjom s autorima gradskog projekta Čarobna osmica ćemo uspostaviti suradnju te pokušati u sve aktivnosti uključiti i roditelje da bi svi zajedno doprinjeli kvaliteti života i zdravlju svakog pojedinca. Upravo se prehrambene navike stvaraju kod kuće, odnosno, svjesni smo da projekt neće u potpunosti uspjeti ako neće biti podrške roditelja i njihove želje da se, po potrebi, mijenjaju prehrambene navike u obitelji.

Plan djelovanja

Učenici su najprije razgovarali s gospodinom Hostićem, jednim od autora projekta Čarobna osmica te razmijenili informacije do kojih su došli radeći na projektu.

Informirali su gradonačelnika o projektu na kojem radimo te istaknuli dobre strane projekta, ali i moguće probleme s obzirom da nemaju sve škole jednaki broj učenika niti jednake uvjete za uvođenje pripremanja zdrave prehrane u škole. Poseban problem u našoj školi je da prostor blagovaonice nije dovoljno velik s obzorom na broj učenika, zato imamo tri odmora u kojima

se učenicima poslužuje užina. Prema mišljenju učenika naše škole, termini užine ne odgovaraju svima jer jesti kuhana jela u 8:45 je malo prerano. Učenici viših razreda imaju problem jer smatraju da im predviđeno vrijeme od 10 minuta nije dovoljno da bi došli do blagovaonice, uzeli hranu i pojeli je.

Potaknuli smo raspravu o jakim i slabim stranama uvođenja zdrave prehrane u škole na Vijeću učenika naše škole kao i na Dječjem gradskom vijeću Varaždin.

U školi smo proveli projekte Tjedan školskog doručka i Zdravi tjedan. Tada su učenici sami pripremali svoje obroke i shvatili koliko je vremena i truda potrebno za pripremu hrane. Razrede smo poticali da prate količinu hrane koja se baca u njihovom razredu i pokušaju je smanjiti.

Za Satove razrednika smo pripremili prezentaciju rezultata ankete provedene u školi i predložili da raspravljaju o svojim prehrambenim navikama. Također su razredi mogli pozvati nutricionistu, gospodina Hostića da bi im on održao predavanje o zdravoj hrani.

Informirali smo učenike naše škole da u Gradskom muzeju Varaždin postoji izložba i radionica za učenike pod nazivom „Dobar tek!“. To je još jedna prilika da učenici nešto nauče o pravilnoj prehrani.

S gospodinom ravnateljem smo razgovarali o potrebi da se promijene termini užine i produlji trajanje odmora u vrijeme kad učenici konzumiraju jelo.

Grad Varaždin se zaista trudi, zajedno s nama, da upozna javnost sa sve većim problemom pretile djece i potrebi uvođenja zdrave hrane u školske jelovnike. Nadamo se da ćemo svi zajedno, uz projekt Čarobna osmica, postići glavni cilj, a to je da učenici prepoznaju dobrobit zdrave hrane.

Ostvareni rezultati

Učenici su radom na projektu razvijali svoje vještine istraživanja, suradničkog i iskustvenog učenja, komunikacijske i digitalne kompetencije, razvijali sposobnost pisanja, izrade plakata i javnog predstavljanja.

Sva naša istraživanja, timski rad, prezentacije i članci na školskoj mrežnoj stranici i lokalnim medijima polako ispunjavaju zadane ciljeve.

U međuvremenu smo dobili informaciju od ravnatelja da će se uskoro u našoj školi mijenjati termini užine i trajanje odmora predviđenih za to.

Učenici su shvatili važnost zdrave hrane, trude se i dalje barem probati nova jela, ali, nažalost, količinu hrane koja se baca, za sada, nismo uspjeli smanjiti.

Predstavljanje projekta

Projekt je bio predstavljen učenicima i roditeljima naše škole putem mrežne stranice škole, a u planu je odražavanje roditeljskih sastanaka s temom zdrave prehrane u školi.

Planiramo još jednom o projektu govoriti na Vijeću učenika naše škole, na Dječjem gradskom vijeću Varaždin te rezultate projekta prezentirati gradonačelniku.

Projekt želimo predstaviti Uredu pravobraniteljice za djecu te dogovoramo zajednički susret.

O projektu ćemo i dalje informirati širu javnost putem medijima jer vjerujemo kako širu javnost zanima potreba za kvalitetnom i zdravom prehranom svih učenika.

Mnogo je još toga što planiramo učiniti da bi Čarobna osmica zaista postala čarobna i promijenila prehrambene navike svim učenicima te im poboljšala zdravlje. Ovo je ozbiljan projekt na kojem planiramo nastaviti raditi i druge školske godine.

18. Dodajmo malo boje za bolje igralište moje

Škola

Osnovna škola Izidora Poljaka Višnjica
Donja Višnjica 156, 42250 Lepoglava
Telefon / Telefaks: 042 703163
E-adresa: ured@os-ipoljaka-visnjica.skole.hr;

Voditeljica

Ema Štrocinger mag.prim.educ.

Učenci

Učenci koji su sudjelovali u izradi projekta su članovi grupe „Mali građani“ iz 2. razreda: Sebastijan Jagarinec, Margareta Kranjčec, Mia Galinec, Dorotea Križanec, Zara Visinski, 3. razreda: Marija Špiranec, Dora Glavica i 4. razreda: Lovro Hiržin. Projekt će predstaviti učenici: Dora Glavica, Marija Špiranec, Zara Visinski i Margareta Kranjčec.

Tematsko područje

Građanski odgoj i obrazovanje – goo C.2.1. Sudjeluje u unaprjeđenju života i rada škole.
Poduzetništvo – pod A.1.1. Primjenjuje inovativna i kreativna rješenja.

Cilj

Potaknuti učenike na brigu o vlastitom okolišu škole, povećati ekološku svjesnost i uključenost u život zajednice.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Na početku godine, pitalo se učenike što misle koji je najveći problem u našoj školi. Učenci su individualno zapisivali probleme, no većinom su se složili oko jednog zajedničkog problema – uništeno školsko igralište. Igralište je kroz godine bilo dosta išarano, ne postoje koševi za smeće niti mjesta za odmor.

Kroz razgovor s ravnateljicom, saznali smo da je igralište staro nekih 10-tak godina. Od njegovog postavljanja, nije bilo većih obnova nego je samo bilo održavano. Pošto učenici naše škole (pogotovo učenici nižih razreda) koriste to igralište, došli su na ideju da ga obnove. Učenice su istražile dokumente i zakone koji se odnose na problem: Vodič o sigurnosti dječjih igrališta, Zakon o odgoju i obrazovanju učenika osnovnih i srednjih škola (čl. 61, st. 1), Opća deklaracija o ljudskim pravima (čl. 19) i Konvenciju o pravima djeteta (čl. 31, st. 1).

Osim učenika iz grupe „Mali građani“, o problemu smo upitali i ostale učenike škole. Učenci viših i nižih razreda uočavaju isti problem te svojim idejama upotpunjuju ovaj projekt.

Moguća rješenja problema

Učenice su kroz nekoliko tjedana osmišljavali moguća rješenja ovog problema. Prijedlozi su bili: skuplja varijanta uređenja igrališta i jeftinija varijanta uređenja igrališta.

Učenici su prvo planirali: kupiti nova igrala, klupice, stolove, postaviti nove koševе i golove, postaviti kamere (da bi mogli nadzirati one koji uništavaju igralište), posložiti kutiju s igrama (društvene igre, lopte, vijače).

Nakon istraživanja i dodatnih razmatranja ove ideje, učenici su zaključili da bi ipak to bila preskupa varijanta te su krenuli na osmišljavanje jeftinije varijante. Zaključili su da bi bilo odlično da oboje igrala na igralištu, samostalno izrade te postave klupice i stolove, ukrase igralište s ukrasima koje mogu uzeti kod kuće (letvice, stare vaze, zemlju za biljke) te da u potpunosti očiste igralište.

Najbolji pristup rješenju problema

Kao što je već prije spomenuto, učenici su se odlučili na jeftiniji pristup rješavanju problema iz razloga što su zaključili da se uz manje uloženog novca te zajedničkim radom može puno toga postići.

U ovom pristupu imali su punu podršku ravnateljice škole te svih učenika i djelatnika.

Plan djelovanja

Osmišljena je anketa kojom se ispitivao stav ostalih učenika škole o školskom igralištu.

Dogovorena je akcija čišćenja i uređivanja igrališta u kojoj su sudjelovali učenici škole, učitelji i roditelji.

Ostvareni rezultati

Učenici su uz pomoć roditelja i učitelja uspjeli obnoviti staro školsko igralište. Obojali su sva igrala (tobogan, ljuljačke), postavili su nove klupice i stolove te ukasili igralište. Pobrинуli su se i za čistoću igrališta na način da su prvo pokupili svo smeće, a kasnije postavili i nove koševе za odlaganje smeća.

Predstavljanje projekta

Projekt je predstavljen učenicima i učiteljima naše škole te je objavljen na mrežnim stranicama škole.

Projekt će se predstaviti i na županijskoj Smotri za Građanski odgoj i obrazovanje.

19. Otpad zbrini, o potomcima brini

Škola

Osnovna škola Svibovec, Područna škola Gornja Poljana

Gornja Poljana 74, 42223 Varaždinske Toplice

Tel. / Fax: 042 637 577

E-adresa: tajnistvo@os-svibovec.skole.hr, os.svibovec@gmail.com;

Voditeljica

Dubravka Mihalić, mag. prim.educ., učiteljica savjetnica

Učenici

Učenici koji su sudjelovali u izradi projekta

Elizabet Balažinec, Laura Balažinec, Magdalena Bedeković. Gabrijela Horvat, Matija Horvat, Sabina Huzjak, Fran Juričinec, Klara Merkaš, Ines Obad, Matej Obad, Nika Obad, Gabriel Parabić i Ema Vudrag.

Učenici koji će predstavljati projekt na smotri:

Laura Balažinec, Magdalena Bedeković, Fran Juričinec i Matej Obad

Tematsko područje

Zaštita okoliša i organiziranost svijeta oko nas.

Ljudska prava i demokratske građanske odgovornosti

Identificiranje problema javne politike u našoj zajednici.

Ljudsko-pravno: odgovorno ponašanje u zajednici

Domena

Međupredmetne teme

odr A.2.1. Razlikuje pozitivne i negativne utjecaje čovjeka na prirodu i okoliš.

odr B.2.1. Objašnjava da djelovanje ima posljedice i rezultate.

odr B.2.2. Prepoznaje primjere održivoga razvoja i njihovo djelovanje na lokalnu zajednicu.

odr B.2.3. Opisuje kako pojedinac djeluje na zaštitu prirodnih resursa.

Kurikulum međupredmetne teme Održivi razvoj

Cilj

Osvijestiti sugrađane o važnosti pravilnog odlaganja otpada kao važan osiguravatelj održivog razvoja. Postupcima zaštite i čuvanja okoliša – šuma, voda, livada očuvati prirodne resurse za život. Potaknuti da se prema živome svijetu u prirodi odnose s poštovanjem.

Očekivani ishodi učenja i kompetencije koje su razvijene u projektu:

Uočavaju da ljudski utjecaji na prirodu i okoliš mogu biti pozitivni i negativni. Prepoznaju utjecaj na okoliš koji su posljedica ljudskih aktivnosti. Kritički promišljaju o višestrukim učincima ljudskih utjecaja / djelovanja na prirodu i okoliš. Svjesni su da ljudsko djelovanje ima posljedice na prirodu, okoliš i ljudsko zdravlje.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Tijekom razgovora na Satu razrednika o mogućim tema koje bismo mogli istraživati, uočili smo da nam je priroda kojom šćemo i rijeka uz koju živimo svaki dan sve više zagađena.

Šćući prirodom vidimo različite vrste otpada: plastične boce, plastične vrećice, limenke sokova, televizijske aparate, namještaj, perilice rublja, građevinski otpad. Jednom je netko na svoje oči vidio kako netko punu traktorsku prikolicu otpada baca u rijeku Bednju.

Iz tog razloga smo donijeli odluku da ćemo se baviti problemom zbrinjavanja otpada u našem zavićaju.

Na internetu smo proućavali podatke koliko je potrebno pojedinoj vrsti materijala da se razgradi u prirodi. Osim dugotrajne razgradnje, svi materijali ostavljaju trajne promjene na tlu i u vodi u kojoj se razgrađuju.

Osim toga vrijeme raspadanja određenih materijala ovisi ne samo o vrsti otpada, nego i uvjetima u kojima se nalazi. Tako na primjer, vrijeme raspada limenki u moru je dvostruko dulje nego na kopnu.

Opušći, koje često vidimo u prirodi, ćine oko 20 posto otpada prikupljenog ćišćenjem oceana. Istraživanja su pokazala da kemikalije koje otpuštaju opušći mogu biti dovoljno otrovne da ubiju 50 posto morske i slatkovodne ribe koje su im izloćene 96 sati.

Proućavajući problematiku zagaćivanja prirode: vode, tla i zraka, saznali smo da je to složena problematika. Doneseni su i zakoni na koji naćin bi se trebao zbrinjavati otpad.

Zaštitom okoliša bave se mnoge zakonodavne institucije: Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Zavod za zaštitu okoliša i prirode, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Registar onećišćavanja okoliša, Hrvatski zavod za javno zdravstvo – Slućba za toksikologiju, Registar dozvola za gospodarenje otpadom.

Unatoć mnogobrojnim propisima i zakonima, kako to obićno biva, priroda i dalje ostaje ugroćena.

Proućavajući zakonske odredbe, saznali smo da je svaki grad i općina u Republici Hrvatskoj dućan svojim graćanima osigurati spremnike za odvajanje otpada na kućnom pragu i izgraditi reciklaćno dvorište na koje svi graćani koji žive na području nekog mjesta mogu dovesti sav otpad i besplatno ga odloćiti u njemu. Taj isti otpad se sortira i dalje reciklira.

U cilju što bolje proućavanja problematike odlaganja otpada, razgovarali smo s gradonaćelnicom Grada Varaćdinskih Toplica i saznali da je za nać Grad izgraćeno reciklaćno dvorište otvoreno 2. sijećnja 2020. godine.

Moguća rješenja problema

Nakon paćljivog proućavanja problema i zakona uočili smo 4 moguća rješenja problema te smo raććlanili njihove pozitivne i negativne strane:

Prvo rješenje:

Izrada plakata i postavljanje na javna mjesta

Pozitivne strane: vidljivi su i uoćljivi,

Negativne strane: puno rada, potrebna mjesta uz ceste, kad padne kića plakati su mokri i više nisu ćitljivi, ometaju vozaće u voćnji jer privlaće paćnju.

Drugo rješenje:

Izrada letaka i dijeljenje po kućama

Pozitivne strane: informacije dođu do svake kuće, sažeto napisano najvažnije uz odlaganje otpada

Negativne strane: velika potrošnja resursa: papira i boje iz printera, rijetko tko čita letke, jer se često nađu u sandučićima, završe u košu za otpad

Treće rješenje:

Javna akcija čišćenja dogovorenog dijela prirode

Pozitivne strane: timski rad i dogovaranje zainteresiranih osoba, nas djece i roditelja, očišćen dio javne površine, druženje i činjenje dobrog djela

Negativne strane: nema publiciteta i rijetko tko zna što je napravljeno ako nema odjeka u javnosti, ostaje usamljena aktivnost pojedinaca

Četvrto rješenje:

Osmišljavanje akcije – uključivanje roditelja i društvene zajednice

Pozitivne strane: Kroz akciju možemo ostvariti suradnju s roditeljima i lokalnom zajednicom. Akcije imaju ciljeve i planirane aktivnosti i lakše je doći do povratne informacije o uspješnosti provođenja.

Negativne strane: potrebno vrijeme i organizacija većeg broja ljudi

Najbolji pristup rješenju problema

U raspravi koju smo vodili dok smo razmatrali ponuđena rješenja, došli smo do zaključka kako se problem čišćenja i održavanja prirode čistom neće desiti „preko noći“. Rješavanje problema zahtjeva vrijeme i planirane aktivnosti.

Odlučili smo se za četvrto rješenje: osmišljavanje akcije koju bismo organizirali u našoj lokalnoj zajednici. Najjednostavnije je djelovati lokalno. Važno je aktivnost djelovanja usmjeriti na starije sugrađane.

U školu smo pozvali gradonačelnicu Grada Varaždinskih Toplica i s njom podijelili svoja razmišljanja i zapažanja u vezi nekontroliranog i odlaganja otpada u prirodu, u blizini naših kuća, uz i u rijeku Bednju.

Akcija koju smo osmislili i koju bismo provodili nosila bi naziv: Otpad zbrini, o potomcima brini!

Akcija bi imala više aktivnosti:

Izraditi prezentaciju utjecaja otpada na okoliš i predstaviti ga roditeljima na roditeljskom sastanku.

Svoja saznanja predstaviti ravnateljici i stručnom timu škole, učiteljima i učenicima i učiteljima škole i pozvati ih na suradnju.

Dogovoriti i organizirati čišćenje jednog dijela prirode uz pomoć starijih, članova naših obitelji, ali i mještana sela.

Snimiti kratak edukativni film koji promoviraju čistu prirodu: tlo, vodu i zrak. Izrada različitih promotivnih materijala o važnosti očuvanja prirodnih uvjeta života.

Pozitivne strane pristupu rješenja problema: kroz organizaciju akcije uključen je veći broj sudionika koji svojim djelovanjem kroz akciju osvještavaju važnost čuvanja prirode oko nas. Suradnja škole i lokalne zajednice u razvijanju i stjecanju novih životnih navika u očuvanju prirodnih resursa, suradnja između učenika, roditelja, lokalne zajednice, vježbaju se komunikacijske vještine, razvijaju se informacijske i komunikacijske vještine i istraživački pristup rješavanju problema, razvija se samopouzdanje učenika.

Plan djelovanja

Djelovanje je započelo fotografiranjem bliže i dalje okoline škole, javnih prostora oko kuća, šuma i livada, uz puteve kojima se svaki dan prolazi. Analizirali smo rezultate fotografija i uočili smo da je situacija zabrinjavajuća.

Staklene boce, plastične boce, vrećice, građevinski materijal, metalni dijelovi i puno otpada koje je već počeo proces raspadanja i truljenja – što znači da je već dugo u prirodi na istom mjestu.

Akcija je dobila je plan.

Najprije smo istraživali kako otpad koji se raspada u prirodi, utiče na prirodu: koliko mu treba vremena da se raspadne te kako utiču na tlo i vodu u kojoj se razlažu. Istražit ćemo kako se otpad može ponovno upotrijebiti, reciklirati.

Gdje građani mogu odlagati sve vrste otpada i na koji način se to može uraditi.

Izrada prezentacije na kojoj ćemo svoju akciju predstavili učenicima i učiteljima naše škole kao i ravnateljici i gradonačelnici grada.

Istu prezentaciju predstaviti roditeljima.

Izraditi letke sa nekoliko kratkih poruka i sličica i staviti ih na oglasne ploče našeg grada.

Tijekom travnja organizirati akcije čišćenja javnih površina na području našeg grada u dogovoru sa ravnateljicom i gradonačelnicom.

Sve skupa medijski popratiti, pozvati lokalne novinare koji bi svojim člancima i slikama mogli potaknuti građane da ne bacaju otpad u prirodu.

Plan djelovanja je akciju predstaviti što većem krugu ljudi kako u našim selima iz kojih dolazimo, tako i stanovnicima ostalih sela i grada Varaždinske Toplice.

Cilj je podići svijest naših sugrađana za potrebom čuvanja prirodnog bogatstva koje imamo u našem zavičaju: šuma, livada, polja i rijeke Bednje koja teče našim zavičajem.

Projekt je bio predstavljen

Projekt je predstavljen gradonačelnici Varaždinskih Toplica, ravnateljici škole Svibovec kao i stručnom timu naše škole.

Projekt u cijelosti planiramo predstaviti roditeljima na roditeljskom sastanku u našoj područnoj školi.

Učenicima škole Svibovec na Vijeću učenika škole.

Učiteljima naše škole na Učiteljskom vijeću.

20. Sva lica emocija

Škola

Osnovna škola Đure Prejca Desinić; Ratkajeva 8, Desinić

Telefon: 049 343191

E-pošta: ured@os-djure-prejca-desinic.skole.hr;

Voditeljica

Božica Mandić

Učenik

Marko Antolić, Nina Antolić, Filip Bat, Leona Boršić, Tin Boršić, Mateo Bračun, Nika Dvoršak, Borna Fiket, Noa Fiket, Veronika Frlić, Nina Ivšak, Renata Jurak, Mateja Kralj, Marcela Kroflin, Erik Kundih, Ivan Lazar, Eva Lenić, Edi Miklenić, Filip Ocvirk, Lovro Šlogar, Nikola Štehec

Učenici koji će predstavljati projekt: 1. Marko Antolić, 4.a, 2. Renata Jurak, 4.a, 3. Eva Lenić, 4.a, 4. Leona Boršić, 4.a

Tema

Osobni i socijalni razvoj

Cilj

Učenici će moći prepoznati i imenovati svoje trenutne emocije i otvoreno razgovarati o njima te na taj način prepoznavati svoja emocionalna stanja, razumjeti njihovo značenje te iskoristiti ono što im emocija poručuje. Na taj će način prilagođavati izražavanje emocija i svoje reagiranje na način da ono odgovara kontekstu situacije i ciljevima osobe.

Očekivani ishodi učenja i kompetencija/e koje su razvijane u projektu:

Građanski odgoj i obrazovanje

goo B.2.1. Promiče pravila demokratske zajednice.

goo B.2.2. Sudjeluje u odlučivanju u demokratskoj zajednici.

Osobni i socijalni razvoj

osr A.2.1. Razvija sliku o sebi. Opisuje svoje pozitivne i negativne osobine, uspjehe i neuspjehe.

osr A.2.2. Upravlja emocijama i ponašanjem.

osr A.2.3. Razvija osobne potencijale

osr B.2.1. Opisuje i uvažava potrebe i osjećaje drugih.

osr B.2.2. Razvija komunikacijske kompetencije.

osr B.2.3. Razvija strategije rješavanja sukoba.

osr B.2.4. Suradnički uči i radi u timu.

osr C.2.1. Razlikuje sigurne od nesigurnih situacija u zajednici i opisuje kako postupiti u rizičnim situacijama.

Poduzetništvo

pod A.2.1. Primjenjuje inovativna i kreativna rješenja.

pod A.2.2. Snalazi se s neizvjesnošću i rizicima koje donosi.

pod B.2.1. Razvija poduzetničku ideju od koncepta do realizacije.

pod B.2.2. Planira i upravlja aktivnostima.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Kad smo došli u prvi razred, učiteljica nas je upoznala s emotikonima uz pomoć kojih smo iskazivali svoje osjećaje, vrednovali rad u skupini ili smo provodili samovrednovanje. Oni su nam služili i za iskazivanje emocija prilikom neke problemske situacije u kojoj bismo se našli ako bismo odabrali poneka neprihvatljiva ponašanja. Ubrzo smo ih počeli koristiti i na satovima lektire te smo na taj način lakše prepoznavali osobinu glavnog ili sporednog lika i uočavali smo kako su te emocije utjecale na ponašanje određenog lika u lektirnom djelu.

Svakodnevno se tijekom boravka u školi borimo sa stresom, boli, tugom i gubitkom, brigom, tjeskobom i panikom, osjećajem izdvojenosti i osamljenosti, odbačenosti, ali i sramom zbog različitosti. I, pitali smo se kako komunicirati s drugima, a pritom se, bez sukoba i napada zauzeti za sebe. Odlučili smo istražiti emocije i kako one djeluju u svakome od nas, na naše svakodnevno raspoloženje, na donošenje odluka i motivaciju, moramo li i možemo li kontrolirati svoje emocije te koje su najčešće reakcije na pojavu neugodnih emocija.

Učenici iz projektne skupine upoznaju se s metodom Projekt građanin i mogućnostima rješavanja problema po tome modelu. Projektna skupina istraživala je što piše u Konvenciji o dječjim pravima, proučavali su Kurikulum međupredmetnih tema Osobni i socijalni razvoj, Građanski odgoj i obrazovanje i Poduzetništvo te istraživali načine na koji se međupredmetne teme mogu primijeniti na moguće rješavanje problema.

Moguća rješenja problema

Učenici projektne skupine podijelili su se u četiri manje skupine. Svaka skupina raspravljala je i pokušala oblikovati najbolji način rješavanja problema. Temeljem istraženih činjenica, učenici su razmišljali i o tome tko im može pomoći u mogućem rješavanju problema.

Predlažu se četiri moguća rješenja problema:

1. prijedlog: Upoznaj emocije – radionice za učenike
2. prijedlog: Izraditi rječnik emocija
3. prijedlog: Izraditi plakat emocija
4. prijedlog: Snimanje videouradaka o iskazivanju emocija

Tijekom diskusija unutar skupine, često nismo uspjeli usuglasiti mišljenja, no naučili smo konstruktivno raspravljati poštujući osnovna načela komunikacije. Budući da je predstavnik svake skupine trebao iznijeti zajedničke stavove skupine, morali smo podijeliti odgovornost unutar svake skupine i surađivati. Tako se pokazalo da znamo i uspješno pregovarati i surađivati poštujući tuđe mišljenje bez obzira bilo ono u suglasju s mojim ili ne.

Prva skupina učenika zauzela se za stav da organiziramo i provedemo nekoliko radionica za učenike u tijeku kojih ćemo osvijestiti emocije i načine izraza lica te uočiti kako osjećaj djeluje na naše ponašanje i kako tada pokažemo emociju na licu ili pokretom tijela. Druga je skupina predložila da napišemo mali rječnik emocija jer učeći o emocijama, naučimo mnoštvo riječi kojima iskazujemo emocije. Poredali bismo ih abecednim redom, napisali njihovo značenje i poslužile bi za ostale učenike prilikom učenja o emocijama. Treća je skupina

predložila da svaki od nas odabere po jednu emociju koju će prikazati svojim licem. Fotografirat ćemo ju i napraviti ćemo plakat emocija, tj. emotivnih ekspresija lica. Četvrta je skupina predložila snimanja malih videoklipova s dramskim improvizacijama u kojima ćemo pokazati moguće problemske situacije s iskazivanjem emocija i kako su one utjecale na ponašanja likova.

Najbolji pristup rješavanju problema

Raspravljajući i sagledavajući rješenja svake od četiri grupe, zaključili smo da najbolje rješenje proizlazi iz svih prijedloga zajedno. Da bismo naučili o emocijama, potrebno je organizirati radionice, skupljat ćemo riječi koje govore o emocijama čitajući lektiru, zapisivat ćemo ih u bilježnicu i određivat ćemo njihova značenja te primijeniti znanje dok čitamo lektiru i raspravljamo o nekim odnosima i ponašanjima likova te ćemo fotografirati određenu emociju koji pokazujemo licem i izraditi plakat *Sva lica emocija*.

Plan djelovanja

Nakon analize dobivenih informacija, članovi projektne skupine predložili su plan djelovanja (akcije):

1. Istražiti i zapisivati riječi koje govore o emocijama čitajući lektiru
2. Organizirati radionice za učenike o osnovnim emocijama i načinima kako djeluju na ljudsko ponašanje
3. Istražiti tko se bavi ekspresijama lica i zamoliti pomoć za određenu ekspresiju lica
4. Istraživati slikarski rukopis poznatih slikara koji slikaju portrete
5. Ostvariti suradnju s psihologom koji se bavi ljudskim emocijama u radu s djecom
6. Istraživati i fotografirati ekspresije lica prijatelja u razredu
7. Poslati mail zamolbe izdavačkoj kući da tiska plakate
8. Predstaviti plan akcije
9. Javno predstaviti problem i rješenja.

Predstavljanje projekta

Projekt smo predstavili učenicima i djelatnicima škole, roditeljima te učiteljima, učiteljicama provoditeljima Građanskog odgoja i obrazovanja na njihovom Županijskom vijeću. Tijekom travnja, predstaviti ćemo projekt u medijima.

Ostvareni rezultati

Sve što je planirano je i realizirano. Organizirane su radionice tijekom kojih su se učenici upoznavali s osnovnim emocijama: strahom, ljutnjom, srećom, gađenjem, prijezirom, tugom i iznenađenjem. Čitajući lektiru zapisivali su riječi kojima opisujemo emocije te istraživali kako određena emocija djeluje na ponašanje lika. Proučavali smo određene ekspresije lica na portretima poznatih slikara te koristili njihov slikarski rukopis u prikazu određenih emocionalnih stanja likova iz lektire. Fotografirali smo ekspresije lica te poslali mail zamolbe izdavačkoj kući za tiskanje plakata koji nam je odobren i tiskan u 60 primjeraka. Kontaktirali smo Centar za neverbalnu komunikaciju UnaVita te dobili povratnu informaciju o fotografiranim ekspresijama lica. Projekt je javno predstavljen u ožujku učenicima i djelatnicima škole te učiteljima na njihovom Županijskom stručnom vijeću Građanskog odgoja i obrazovanja.

Osvrt učenika na stečeno iskustvo

Naučila sam kako graditi svoje samopouzdanje. Puno su mi pomogle radionice o emocijama u nošenju sa strahom. Ponosna sam kako znam prepoznati emociju svoje sestre i kako znam da iza njenog, ponekad neprihvatljivog ponašanja prema meni, stoji, zapravo, njena ljutnja i strah, ali i povjerenje u mene da mi može izreći što ju muči. Naučila sam slušati drugog. Eva Dugo sam šutio i samo promatrao što se oko mene događalo. Bio sam zatvoren u sebe. Naučio sam da ne mogu druge mijenjati, već se trebam zauzeti za sebe i mijenjati sebe. Odlučio sam progovoriti o svojim osjećajima. Još je teško, ali to mi pomaže. Nikola

Da su moji roditelji znali tako komunicirati kako ja znam i prepoznavati određene emocije, nikada se ne bi rastali. I sada znam kako ljubav rase: ti meni učiniš nešto lijepo, ja tebi učinim nešto lijepo, ali nadodam tog lijepog malo više. Na isti se način ljubav gasi: ti meni učiniš nešto loše, ja tebi učinim nešto loše, ali nadodam tog lošeg malo više. Mateo

21. Fićo i Točka, naši kućni prijatelji

Škola

Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog Zabok, Đački put 1, 49210 Zabok

Telefon:049 221050

E-pošta: os-ksaver-sandor-djalski@kr.t-com.hr;

Voditeljice

Mihaela Mihovilić i Ružica Kotarski

Učenici

Čačko Matej, 3.š; Marta Ferdelja, 3.š; Patrick Gojšić, 3.š; Paola Grabušić, 3.š; Anabela Gregurić, 3.š; Borna Herceg, 3.š; Ema Hren, 3.š; Deni Huić, 3.š; Juršetić Nikola,3.š; Manuel Kolar, 3.š; Adrian Ocvirek, 3.š; Lara Rafajec, 3.š; Antonijo Sambol, 3.š; Leona Skozrit, 3.š; Una Tesla, 3.š; Martin Tretinjak, 3.š; Leo Vrančić-Posavec, 3.š; Josip Fotivec, 4.š; Lana Goričanec, 4.š; Iva Gregurić, 4.š; Jelena Gregurić, 4.š; Katarina Hranić,4.š; Ena Jurec, 4.š; Jana Jurinec, 4.š; Tia Jurinec, 4.š; Mila Kopjar, 4.š; Vilim Kužnar, 4.š; Matej Marković, 4.š; Damjan Vidiček,4.š

Učenici koji će predstavljati projekt: 1.Anabela Gregurić, 3.š, 2.Borna Herceg, 3.š, 3.Josip Fotivec, 4.š, 4.Tia Jurinec, 4.š

Tema

Zaštita životinja

Cilj

Upoznati učenike i roditelje kako se brinuti za kućnog ljubimca, razvijati odgovornost i ljubav za kućne ljubimce. Raditi na unapređivanju brige za kućne ljubimce.

Očekivani ishodi učenja i kompetencija/e koje su razvijane u projektu:

Građanski odgoj i obrazovanje

Goo B.2.1. Promiče pravila demokratske zajednice.

Goo B.2.2. Sudjeluje u odlučivanju u demokratskoj zajednici.

Osobni i socijalni razvoj

Osr. A.2.3. Razvija osobne potencijale. Prepoznaje da problemi mogu imati različita rješenja.

Predlaže različita rješenja problema.

Održivi razvoj

Odr.B.1.1. Prepoznaje važnost dobronamjernog djelovanja prema ljudima i prirodi.

Odr.C.2.1. Solidaran je i empatičan u odnosu na ljude i prema drugim živim bićima. Navodi ljudska prava i prava životinja.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Povodom Svjetskog dana životinja 4. 10. Školski volonterski klub zajedno s Klubom malih tehničara organizira humanitarnu akciju prikupljanja hrane i potrepština za životinje, štice

skloništa za napuštene životinje „Luč Zagorja“. U humanitarnu akciju uključuju se i učenici Područne škole Špičkovina. Nakon vrlo uspješne akcije predstavnici vijeća učenika 1. do 4. razreda na Vijeću učenika Škole pohvaljuju akciju te predlažu da se slična aktivnost organizira na području područne škole, u naseljima Dubrave Zabočke i Špičkovine. Preko te aktivnosti učenici, roditelji i ostali mještani upoznali bi se s potrebama kućnih ljubimaca te bi se unaprijedila briga za njih. Sa svojim prijedlogom predstavnici Vijeća učenika upoznaju projektne skupine 3. i 4. razreda koja se složila s prijedlogom i tako se krenulo u aktivnosti osmišljavanja projekta. Učenici iz projektne skupine upoznaju se s projektom „Građanin“ i mogućnostima rješavanja problema u okviru međupredmetnih tema Osobni i socijalni razvoj, Održivi razvoj i Građanski odgoj i obrazovanje.

Projektne skupine istraživala je što piše u Konvenciji o dječjim pravima i mogu li se ona primijeniti na kućne ljubimce, istraživala je o brizi za kućne ljubimce i postoji li zakon o kućnim ljubimcima.

Moguća rješenja problema

Učenici projektne skupine podijelili su se u četiri manje skupine. Svaka skupina raspravljala je i pokušala oblikovati najbolji način rješavanja problema. Temeljem istraženih činjenica učenici su razmišljali i o tome tko im može pomoći u mogućem rješavanju problema.

Moguća četiri prijedloga:

1. Prijedlog: Informiranje učenika o kvalitetnoj skrbi za kućne ljubimce
 2. Prijedlog: Informiranje učenika i roditelja o kvalitetnoj skrbi za kućne ljubimce
 3. Prijedlog: Izrada informativnih brošura koje bi se podijelile mještanima Dubrave Zabočke i Špičkovine
 4. Prijedlog: Izrada osobne karte kućnih ljubimaca s područja Dubrave Zabočke i Špičkovine
- Tako su učenici, članovi projektne skupine, iznosili različite prijedloge i rješenja.

Prva projektne skupine predložila je da se o problemu brige za kućne ljubimce informira učenike putem istraživanja o kućnim ljubimcima na području Dubrave Zabočke i Špičkovine te informacija koje su učenici prikupili na mrežnim stranicama o brizi za kućne ljubimce.

Druga projektne skupine složila se s prvom, ali dodaju da je važno s problemom upoznati roditelje jer se oni pretežito brinu za kućne ljubimce.

Treća projektne skupine zaključila je da bi bilo jako korisno da se na temelju istraživanja i dobivenih informacija napravi informativna brošura koja bi se podijelila kućanstvima te tako utjecala na povećanje skrbi o kućnim ljubimcima.

Četvrta projektne skupine slaže se sa svim navedenim i dodaje da bi bilo zanimljivo zabilježiti koji kućni ljubimci žive na području Dubrave i Špičkovine, istražiti kojoj pasmini pripadaju i izdvojiti zanimljivosti o njima. Tako bi se mještani još više zainteresirali za kućne ljubimce, otkrili nove stvari o njima, jačala bi ljubav, pa prema tome i briga za kućne ljubimce.

Najbolji pristup

Glasnogovornici svake skupine obrazlagali su svoje prijedloge pred svima. Članovi projektne skupine raspravljali su o slabim i jakim stranama prijedloga, a javnim su glasanjem izabrali najboljim prijedlog četvrte projektne skupine koja nadopunjuje prijedloge svih projektne skupine izradom osobnih karata kućnih ljubimaca učenika na području Dubrave Zabočke i Špičkovine. S obzirom da je područje Dubrave Zabočke i Špičkovine veliko i ima kućanstava

iz kojih nema učenika u školi, nije moguće sve kućne ljubimce popisati, već će se istraživanje i rješavanje problema ograničiti samo na kućanstva iz kojih učenici polaze Područnu školu Špičkovina. Pristupilo se razvoju plana djelovanja.

Plan djelovanja

Nakon analize dobivenih informacija, članovi projektne skupine predložili su plan djelovanja (akcije):

10. Izrada i provođenje online ankete za učenike PŠŠ o brizi za kućne ljubimce
11. Organizacija posjeta veterinaru Saši Mohaču u Veterinarsku ambulantu Zabok koja se nalazi blizu škole
12. Istražiti tko se brine za napuštene životinje, razgovarati s komunalnim redarom
13. Pristupiti izradi informativne brošure o brizi za kućne ljubimce
14. Izraditi knjigu kućnih ljubimaca
15. Predstaviti plan akcije
16. Javno predstaviti problem i rješenja

Predstavljanje projekta

Projekt je bio predstavljen učenicima i roditeljima u školi, širem građanstvu na web stranicama škole i grada Zaboka, na mrežnom portalu "zagorje.com" i u tjedniku "Zagorski list". Krajem ožujka projekt je predstavljen na priredbi za mještane Dubrave Zabočke i Špičkovine.

Ostvareni rezultati

Sve što je planirano je i realizirano. Učenici su posjetili Veterinarsku ambulantu Zabok, izradili su brošuru te su s rezultatima istraživanja upoznali učenike i roditelje. Izrađena je knjiga kućnih ljubimaca. Učenici su pozvali volontere iz skloništa za napuštene životinje „Luč Zagorja“, od njih su saznali kako se brinuti za napuštene životinje i kako udomiti štice skloništa. Projekt je javno predstavljen krajem ožujka na priredbi na koju su pozvani mještani i roditelji Dubrave Zabočke i Špičkovine te svi koji su sudjelovali u projektu. U planu je posjet skloništu "Luč Zagorja" u travnju, prikupljanje i predaja potrebnih potrepština za životinje u skloništu.

Osvrt učenika na stečeno iskustvo

Učenici su puno toga naučili o kućnim ljubimcima, unaprijedili su svoje znanje i skrb o kućnim ljubimcima. Promišljali su i iznosili svoje ideje, kritički raspravljali i zajednički donosili rješenja. Uživali su u zajedničkom radu, pokazali su svoju svestranost i jačali svoje samopouzdanje. Ponovno su osvijestili i shvatili važnost brige za kućne ljubimce te kako je imati kućnog ljubimca velika odgovornost, ali i životna radost. Jako su ponosni na svoj uradak i s veseljem su ga predstavili.

22. Otvorimo vrata igri

Škola

Osnovna škola „Valentin Klarin Preko, PŠ Kali; Cesta hrvatskih branitelja 39/H, 23273 Preko
Telefon: 023 286 115; *telex*: 023 286 115
E-mail: vkларin@os-vklarин-preko.skole.hr;

Voditeljica

Ana-Marija Hatadi Ostojić

Učenci

Učenci drugog razreda u školskoj godini 2022/2023. OŠ „Valentin Klarin“ Preko, PŠ Kali
Projekt će predstavljati: Ivano Blaslov, Niko Gobin, Toni Vitlov i Fiona Zelenčić.

Tematsko područje

Građanski odgoj i obrazovanje (Ljudska prava, Društvena zajednica), Osobni i socijalni razvoj (Ja i društvo), Održivi razvoj (Dobrobit).

Cilj

Osposobiti učenike kroz suradničko i iskustveno učenje za aktivno i učinkovito obavljanje građanske uloge. Poticati ih da postanu odgovorni članovi razredne i školske zajednice. Razvijanje pouzdanja u vlastite snage pri traženju odgovora na aktualna pitanja i probleme društvene zajednice. Stjecanje sljedećih kompetencija Građanskog odgoja i obrazovanja: socijalne vještine, prihvatljivo ponašanje, samostalnost, samopouzdanje, međusobno uvažavanje kroz pridržavanje zajednički dogovorenih pravila.

Očekivani ishodi učenja i kompetencija/e koje su razvijane u projektu:

- goo A.1.2. Aktivno zastupa dječja prava.
- goo B.1.1. Promiče pravila demokratske zajednice.
- goo B.1.2. Sudjeluje u odlučivanju u demokratskoj zajednici.
- goo C.1.1. Sudjeluje u zajedničkom radu u razredu.
- goo C.1.2. Promiče solidarnost u razredu.
- goo C.1.3. Promiče kvalitetu života u razredu.
- goo C.1.4. Promiče razvoj razredne zajednice i demokratizaciju škole.

Opis

Izbor problema

Na samom početku drugog razreda učenici su se prisjetili da su građani naše domovine i da imaju dječja prava. Dječja prava koja su naučili u prvom razredu sada trebaju primjenjivati. Primjenjivanjem pravila uče kako se treba ponašati u društvu. Ponovili su i kako trebaju izreći svoje mišljenje.

Izražavanjem svoga mišljenja mogu motivirati i pokrenuti zajednicu u kojoj žive. To će raditi tako da će upozoravati na ono što ih smeta ili što smatraju da bi trebalo biti bolje.

Aktivnosti

Dječja prava ponovili su čitajući Konvenciju o pravima djeteta te provjerili svoje znanje igrajući igru „Čovječe, ispravi se!“.

Posebno su im se svidjela ova prava:

imaš pravo izraziti svoje mišljenje,

imaš pravo na pristup informacijama i

imaš pravo na igru i odmor.

Posebno su proučili pravo: imaš pravo na igru i odmor.

Na satu razredne zajednice razgovarali su o problemima koje su već uočili prošle godine a vezani su uz školski okoliš. Probleme su zapisali na ploču i proveli javno glasovanje:

Urediti školski okoliš (cvijeće, ukrasni grmovi, stabla)

Dječje igralište (nemaju sigurno mjesto za igru za vrijeme odmora)

Opasni zidovi oko škole.

U razredu je provedeno javno glasovanje kojim su odredili problem proučavanja.

Najviše glasova dobio je problem nedostatka dječjeg igrališta.

Odredili su ime svojeg projekta: „Otvorimo vrata igri“.

Istraživanje društvene važnosti projekta

Promatrajući ostale učenike svoje škole shvatili su da je ovaj problem jako važan za sve njih. Ni oni nemaju sigurno mjesto za igru za vrijeme odmora. Također su došli do zaključka da bi se na igralištu mogli igrati i poslijepodne kada nema nastave te da bi se tu mogla igrati i djeca koja još ne idu u školu.

Oblikovanje mogućih rješenja problema

Uočili su kako bez pomoći odraslih neće moći riješiti ovaj problem. Tako su za početak potražili pomoć svojih roditelja na roditeljskom sastanku. Učenici su objasnili plan igrališta. Roditelji su predložili da pomoć za izgradnju igrališta treba zatražiti od Općine Kali, poduzetnika ali i od svakog učenika područne škole sa donacijom koju mogu dati. Predložili su studenticu arhitekture, L. D. koja je iz Kali, da im nacрта stručni nacrt igrališta za djecu. Roditelji su bili oduševljeni njihovom akcijom.

Izbor najboljeg pristupa rješenju problema

Dobro je što učenici i dalje misle na dobrobit svih učenika njihove škole i ne odustaju od svojih zamisli. Prilikom fotografiranja okolice škole uočili su da imaju dosta prostora na kojem bi se u budućnosti moglo izgraditi dječje igralište. Ravnatelja će pozvati u školu i predstaviti mu projekt.

Sa načelnikom općine već imaju dobru suradnju pa će ugovoriti sastanak.

Nije dobro što ne mogu problem riješiti bez odraslih i što je njihova igra u dvorištu škole i dalje bez velike sigurnosti.

Razvoj plana akcije

- ispunjavanje ankete
- fotografiranje okoliša škole
- istraživanje izgleda dječjeg igrališta (internet, u mjestu)
- crtanje plana dječjeg igrališta

- osmišljavanje pravila ponašanja na igralištu
- predstavljanje plana roditeljima
- izrada plana razgovora s ravnateljem škole i s načelnikom općine
- osmišljavanje loga i poruke
- predstavljanje projekta učenicima naše škole
- predstavljanje projekta na stranicama naše škole

Ispunili su anketu na izvannastavnim aktivnostima. Na satu prirode i društva, kada su promatrali jesen, fotografirali su prostor oko škole, a na izvannastavnoj aktivnosti su crtali što bi sve njihovo igralište trebalo imati. Istraživali su kako treba izgledati dječje igralište. Poslužili su se internetom i uz nadzor učiteljice proučavali izgled dječjeg igrališta. Posjetili su dječje igralište u izgradnji na lokaciji Male Lamjane kao i dječje igralište u centru mjesta u Parku branitelja u Kalima. Bili su oduševljeni. Povratkom u učionicu nastalo je njihovo idejno rješenje igrališta za djecu kakvo žele u dvorištu škole. Zajedno su se dogovorili što će gdje biti i tko će što crtati. Crtež ili plan igrališta rezultat je timskog rada svih učenika drugog razreda.

Sakupljene materijale pokazali su ravnatelju škole. Prilikom razgovora sa ravnateljem saznaju kako je on već razmišljao o tom problemu, ali nije uspio pronaći rješenje. Kako je sada na kraju ravnateljskog mandata smatra da neće uspjeti ništa učiniti po tom pitanju. Čestitao im je na pokrenutom projektu i uputio ih na razgovor s načelnikom općine.

Nakon što su dogovorili sastanak sa načelnikom pričali su mu o svom problemu u općinskoj vijećnici. Načelnik im govori da bi se za pomoć u ostvarivanju projekta trebali obratiti predstavnicima županije. On trenutno nije u mogućnosti ništa poduzimati jer je usred prijevremenih izbora.

Bez obzira što nisu došli do konačnog rješenja problema i dalje će prezentirati projekt i tako upozoriti društvenu zajednicu na postojeći i problem. Povratkom u školu crtali su logo rojekta i osmišljavali poruku.

Poruka projekta glasi: „Neka igra bude maštovita, zabavna i sigurna!“

Osmislili su pravila ponašanja na dječjem igralištu:

- Svaka svađa oko penjalica, klackalica, kućice je zabranjena
- Smeće bacaj u koš
- Pomozi mlađima od sebe
- Poštuj starije
- Ne govori ružne riječi
- Ponašaj se prijateljski
- Uživaj u igri

Predstavljanje plana široj zajednici

Projekt je predstavljen na stranicama škole:

http://www.os-vklarin-preko.skole.hr/skola/ps_kali?news_hk=5386&news_id=916&mshow=777#mod_news

Javno predstavljanje ponudnog rješenja problema

Učenici su prvo predstavili projekt svim učenicima. Nekoliko mjeseci kasnije projekt su predstavili poduzetnicima iz svoga mjesta.

Refleksija o stečenom iskustvu

Učenici su dolaskom u drugi razred s nestrpljenjem očekivali novi projekt iz građanskog odgoja. Svježe im je ostalo u pamćenju kako još ima neriješenih problema oko njihove škole. Gotovo jednoglasno su odlučili čime će se baviti ove godine. Vrlo ozbiljno i odgovorno obavljali su sve zadatke. I dalje ih osobito veseli i motivira to što ih odrasli slušaju i nastoje im pomoći. Nije ih obeshrabilo što nisu došli do konkretnog rješenja problema već su odlučili i dalje prezentirati svoj projekt da bi privukli pozornost na ono što ih muči. Shvatili su da je njihovo zalaganje bitno za sudjelovanje u društvu u kojem žive.

23. Govor kamena i biljaka našeg kraja

Škola

Osnovna škola Obrovac; Bana J. Jelačića 13, 23450 Obrovac

E-mail škole: obrovac@os-obrovac.skole.hr;

Telefon/fax: 023/687 590

Voditeljice projekta

Dijana Marić, Marina Martinović

Učenici

Učenici trećeg razreda Osnovne škole Obrovac: Helena Veselinović, David Barić, Luka Milić, Leo Marinković

Tematsko područje

Ekološko, kulturološko, društveno, zaštita okoliša, organiziranost svijeta oko nas

Cilj

Aktivno uključivanje djece u donošenju odluka, objasniti sličnost i razlike, uočavati važnost međuovisnosti čovjeka i okoliša. Potaknuti zanimanje za stvaranje originalnih predmeta iz okoliša.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Problem kojim smo se odlučili baviti u našem projektu je onečišćena priroda, posebno naša rijeka Zrmanja i njen okoliš. U suradnji s lokalnim vlastima i inicijativom čistog okoliša, te zaštitom naše ljepotice Zrmanje došli smo na zajedničku ideju da se uključimo u čišćenje okoliša te od kamenja i biljaka da im vratimo sjaj i da se okrenemo tradiciji našeg kraja. Ljepotica koja teče kroz naš Obrovac a služi za piće cijele Županije ne smije biti onečišćena i zagađena. Do sad su to radili učenici od 5. do 8. raz. jer mi u našoj školi veoma brinemo a uređenjem i čišćenjem okoliša. Međutim kako učenici odlaze iz naše škole i završavaju je, odlaze u srednju izgledalo nam je da se ta tradicija polako napušta. Mi u posjeti Gradskoj upravi i razgovoru s turističkim djelatnicima odlučili smo se da dajemo naš mali doprinos i da se nastavi tradicija uređenja naše jedine ljepotice kojoj se svaki turist divi kad dođe u posjet našem kraju.

Na satovima razrednika, prirode i društva, mješovite grupe dogovorili smo se da ćemo osmisliti projekt u kojem će učenici prema svojim željama i mogućnostima od iskorištenih starih stvari, gline, biljke izrađivati i neke preoblikovati u nove, sve ono što se da iskoristiti od stvari da to upotrijebimo koliko smo u mogućnosti. Na satovima se razgovaralo koliko su drveće i biljke a ujedno i sve što nas okružuje bitno za život ljudi. Svrha učenja bila je osvijestiti učenike o štetnom utjecaju civilizacijskog utjecaja na čovjekov okoliš, te ih potaknuti na poduzimanje akcija koje će pridonijeti njegovoj zaštiti i očuvanju.

Najvažnija je svrha projekta što su učenici imali zadatak prikupljati kamenčiće – oblutke, biljke iz okoline rijeke Zrmanje, preoblikovati ih te osmisliti da oni dobiju staru ali novu dimenziju izgleda. Zagađenje je jedan od najvećih problema današnjice. Zagađenje prirode je jedna od najvećih mana čovjeka koja se pojavljuje u novije vrijeme. Ono što nam je prvo palo na pamet to je smeće. Pa zar toliko toga ima?

Tad smo se pozvali na Zakon o zaštiti okoliša i to čl.6 i čl.24

Kojim putem krenuti?

Istraživanje društvene važnosti problema

U razredu u kojem se projekt provodio nastava iz predmeta Građanski odgoj i obrazovanje bila je u korelaciji s prirodom i društvom, informatikom, mješovitom grupom, hrvatskim jezikom, matematikom. Organizirala se po nekoliko učenika u dvije grupe a održavala se po dva školska sata.

Tema projekta vezana je za praktičnu primjenu, odnosno izradu rada koji uključuje programiranje kao jednu od aktivnosti i korištenje digitalnih alata i medija. Da bi se procijenilo što su učenici naučili i kako primjenjuju stečena znanja u među predmetnim temama: Osobni i socijalni razvoj, Zdravlje, Građanski odgoj i obrazovanje, Poduzetništvo, Održivi razvoj, Informacijsko i komunikacijska tehnologija osmišljen je projekt pod navedenim naslovom; Govor kamenja i bilja u našem kraju. Gdje god da pogledamo, u bilo kojem smjeru, slike koje vidimo nas čine zabrinutim. Kako živimo u ruralnom području, svjesni smo dobrobiti koje ono donosi, ali nameće se pitanje; Trebamo li biti zadovoljni s tim i je li to sebično? Svaki predmet je govori svoju priču a mi smo joj željeli dati smisao. Prvi radni zadatak je bio kako reciklirati i imitirati prirodu a u cilju smanjenja otpada odnosno ekološkog otiska–manje smeća više cvijeća. Od njih su izrađivali razne predmete: posude za čuvanje stvari i posude za cvijeće. Prikupljajući stare pronađene lonce i posude, oblagali smo ih oblucima i sadili cvijeće koje smo nalazili uz korito rijeke. Nakon toga su izrađivali razne ukrase od gipsa, bojali ih i ukrašavali suhim cvijećem koje smo prešali i stavljali u posude. Zatim su ukrašavali staklenke i male boce sa konopima i trakama. Krenulo se jednostavnim slikama, bocama, limenkama, svijećnjacima, starim drvenim predmetima te rodila se ideja izrade nakita.

Oblikovanje mogućih rješenja

Željelo se istražiti kojim će se izvorima učenici koristiti za pribavljanje podataka, informacijama i sadržajima te na koji će se način to sve učiniti. Olujom ideja došli smo do nekoliko mogućih rješenja. Zadnji projekt od učenika je zahtijevao primjenu znanja i vještina koje su stekli u dosadašnjem učenju iz pojedinih predmeta i objediniti ih te osvijestiti koliko je potrebno malo da bi drugi i mi sami bili sretni. Svi učenici su imali pravo koristiti se svi stručnim i nestručnim časopisima, informacijama, suprotstavljanju mišljenja te slobodu izražavanja. Rado nam je pomogla i turistička zajednica jer nas je upućivala koja su područja sigurna za šetnju oko rijeke Zrmanje.

Izbor najboljeg pristupa rješavanju problema

Da bi se ciljevi mogli ostvariti, osmišljen je opći predložak za projektni zadatak. Svaki je učenik imao zadatak pronaći jednu stvar ili iskorištenu stvar iz svog okruženja te donijeti u školu. Zadatak se morao izrađivati na satovima razrednika, prirodi i društvu, jer učenici nisu

mogli sami nego su trebali biti vođeni u radu. Tijekom planiranja projekta pretpostavilo se određeni broj pitanja koji bi se mogli pojaviti tijekom izvođenja projekta: Kako započeti projekt? Kako napraviti selekciju da se neki učenik ne bi osjećao loše ako mu rad ne uspije? Koje podatke i na koji način uključiti u rad? Kako uključiti učenike koji žele raditi a nemaju slobodnog vremena? Kako će se pratiti napredak učenika?

Da bismo mogli odgovoriti na sva ta pitanja učenika, oni su mogli svakodnevno donositi radove te se informirati o daljnjem napredovanju o svom radu.

Razvoj plana akcije

Da bi se cilj našeg projekta ostvario napravljen je plan. Upoznati su lokalna vlast, ravnatelj te roditelji koji su podržali učenike u radu. Učenici su razgovarali s roditeljima, bakama i djedovima o starim stvarima. Na internetu su pronađeni načini, crteži, filmovi i videouraci kako neke stare stvari restaurirati i dati im novi izgled. Surađivalo se sa školskom zadrugom „Bura“ te složila se dokumentacijska mapa i izradio portfelje. Na kraju će se projekt prezentirati u školi, izvan škole a sredstva koja se dobiju prodajom na izložbi upotrijebit će se pomoć djeci „Škole u Africi“, gdje naša škola pomaže djeci u Africi dugi niz godina. Pošto radimo već duži niz godina i pomažemo slabijima i onima koji nemaju sredstava i uvjeta za život to je bila dodatna motivacija našim učenicima da se još više uključe u projekt.

Predstavljanje plana akcije široj zajednici

Sa svim idejama upoznata je gradska struktura te razgovaralo se s njima da nam pomognu u čišćenju, uređivanju okoliša te financijskim sredstvima. Oni su se na to rado odazvali jer su i odrasli do sad više puta organizirali dobrovoljno čišćenje rijeke s ronilačkim ekipama.

Projekt se predstavio na školskoj razini te sad ga planiramo predstaviti i na županijskoj smotri građanskog odgoja i obrazovanja i drugih javnih događanja u mjestu. Proizvodi koji su se izradili bit će na prodajnoj izložbi u sklopu škole, na Božićnom sajmu.

Sva sredstva od prodajnih proizvoda bit će uplaćena za djecu koja su slabijeg imovinskog stanja te ostatak djeci „Škole za Afriku“.

Ostvareni rezultati

Kod učenika se razvijao osjećaj zajedništva, humanosti, samopouzdanja svijesti o materijalnim i nematerijalnim stvarima kako male stvari mogu pomoći i usrećiti druge te kako se zajedništvom može postići više nego što očekujemo. Prikupljanje i obrada podataka obavljalo se razgovorom propitujući interese učenika u kojem su sudjelovali učenici koji su radili na projektu. Statistika uspješnosti napravljena je prema kriterijima kvalitete dobivenog rada koji je bio prisutan od samog početka tako da su se učenici poticali za sve većim uspjesima.

Očekivani ishodi učenja i kompetencija koje su razvijene u projektu

Prednost provođenja školskog projekta za učenike se ogledao prije svega u brizi za okoliš, mogućnosti uspoređivanja teoretskih i praktičnih znanja kroz niz aktivnosti u kojima su aktivno sudjelovali. Povećana motivacija za sudjelovanjem u nastavnom procesu, mogućnost sudjelovanja prema vlastitim mogućnostima i interesima, učenje timskog i projektnog rada, vrednovanje svojih i tuđih radova, odgajanje humanosti i pomaganje drugima te postati

svjestan svojih interesa. Za učitelja takav projekt pomogao je unaprjeđivanju poučavanja, omogućio im je istraživanje novih metoda poučavanja kao i primjenu tehnologije u obrazovne svrhe. Učiteljima, učenicima, roditeljima, da pokažu svoju kreativnost u osmišljavanju aktivnosti za učenike, pružila im se prilika za uočavanje učeničkih potreba i u skladu s njima unošenje poboljšanja u odgojno-obrazovni proces. Kako se izrađivalo tako je kod učenika raslo samopouzdanje koliko mogu napraviti i koliko su njihove ručice vrijedne a ideje su dolazile jedna za drugom.

Naš cilj je da viđeno i naučeno iz ovog projekta implementiramo u našu lokalnu zajednicu te na taj način pokušamo promijeniti svijest lokalnog stanovništva u pogledu očuvanja prekrasne prirode našeg zavičaja.

Naši školski prozori sad su ukrašeni prirodnim cvijećem iz naše okoline, stari lonci postali su novi jer su dobili novi ogrtač od oblutaka iz rijeke, na hodnicima su vidljiva djela naših malih ručica koje planiramo svaki dan nadopunjavati a s ponosom drugim kad dođu kod nas možemo pokazati što sve možemo!

24. Čajoljupci

Škola

Osnovna škola Pujanki; Tijardovićeve 30, 21000 Split

Telefon: 021 376 320

E-mail: ured@os-pujanki-st.skole.hr; marija.celanmijic@gmail.com;

buljjadranka4@gmail.com;

Tematsko područje

Projektna nastava za ekološki osviještenog građanina – Projekt građanin, Ljudsko pravna i društvena dimenzija, razvijanje samopoštovanja, suradničkog učenja, međugeneracijske solidarnosti komunikacijskih vještina i prihvaćanja različitosti; Ekološka – pravo na zdrav okoliš, pravo na zdravu prehranu, razvijanje ljubavi prema prirodi.

Cilj

Razvijanje povezanosti s prirodom

Razvijanje navika pristojnog ponašanja za stolom

Poticanje navika čitanja

Razvijanje navike pijenja čaja

Voditeljice

Jadranka Bulj, dipl. učiteljica razredne nastave, Marija Čelan-Mijić, dipl. knjižničarka

Učenici

Niko Lukić, Marita Zaneta Marjanović, Toma Talijančić, Pavao Peronja

Vizija (željeno stanje na kraju razdoblja)

U našoj školi obrazovni sustav je prilagođen osobinama i potrebama svakog učenika.

Vještine stečene tijekom projekta Čajoljupci predstavljaju temelj za cjeloživotno odgajanje i obrazovanje.

Misija

Sustavno poticanje učenika u osnovnoj školi na međusobno uvažavanje, suživot i poštivanje kroz stvaranje okruženja u kojem se omogućuje aktivna suradnja učitelja i učenika.

Aktivna suradnja s roditeljima, učiteljima škole, starijim osobama i udrugama u nastavnom procesu. Upoznavanje s kulturnom baštinom.

Razvijanje samopouzdanja te tako doprinijeti razvoju pozitivne društvene klime u školi i široj zajednici. Unaprijediti kvalitetu obrazovanja u našoj školi. Razvijati ekološku svijest praktičnom primjenom u nastavi. Samostalno pronalaženje dodatnih izvora znanja, povećati količinu usvojenog znanja kod učenika. Aktivnija suradnja učenika OŠ Pujanki s udrugama.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Prepoznavanje problema u vlastitoj sredini kroz osobno iskustvo, razgovor s odraslima. Prikupljanje podataka o navikama pijenja čaja kod učenika i roditelja, te obrada podataka. Raspravljavanje u manjim skupinama, predlaganje i selekcioniranje problema kojim će se razred baviti, predlaganje naziva projekta i izbor plakata.

Istraživanje i prikupljanje podataka o problemu. Razgovor o dobrobitima pijenja čaja, korištenje knjižnice, udžbenika, prikupljanje podataka na internetu, slušanje izlaganja fitoterapeuta, interpretiranje podataka, slaganje dokumentacijske mape. Međugeneracijska suradnja – razgovor sa starijim članovima obitelji koji uzgajaju ljekovito bilje.

Biranje loga našeg projekta.

Učenici vježbaju sustav glasovanja i biraju najbolji logo/ plakat.

Moguća rješenja problema

Učenici istražuju o ljekovitom bilju, vrstama čaja, običajima ispijanja čaja u svijetu. Učenici izrađuju plakat o ceremoniji čaja i prezentiraju ceremoniju razredu.

Projekt prezentiramo rukovodstvu škole i roditeljima. Zajedno uživamo u čaju.

Najbolji pristup rješavanju problema

Cijeli razred raspravlja o svom omiljenom piću, raspravljamo o štetnostima zaslađenih i gaziranih pića. Razgovaramo o dobrobitima pijenja čaja.

Na kraju razred izabire rješenje za koje ima argumente.

Provodimo završnu anketu među roditeljima i učenicima.

Slazemo se da je čaj zdraviji od zaslađenih, gaziranih pića.

Plan djelovanja

Učenici su isplanirali aktivnosti koje će provesti da bi planirani ishodi bili uspješno realizirani.

Pripremili su i pokazali su postupak sijanja ljekovitog bilja.

Projekt se provodi redovito u prostorijama matične škole u učionici te uključuje učenike iste škole. Projekt je osmišljen tako da svi učenici 1.a razreda sudjeluju u provedbi projekta.

Dogovorili su se o provedbi ankete.

O vremenu i mjestu odvijanja sati učenici su redovito obaviješteni.

Ostvareni rezultati

Već u samom početku provođenja projekt *Čajoljupci* naišao je na pozitivne kritike ravnatelja, učitelja, učenika i stručne službe škole. Iako u početku nepovjerljivi, učenici prihvaćaju ideju prijateljske pomoći te uviđaju pozitivne strane solidarnosti među učenicima.

Učenici radeći na projektu usavršavaju društvene vještine, kao što su vještina istraživanje, vještina javne prezentacije problema, vještina službene komunikacije i vještina suradničkog djelovanja.

Prikazati ove ostvarene rezultate nekom evaluacijom: provesti mjerenje, anketu, napraviti intervju, grafički predočiti ako su rezultati mjerljivi ili napraviti anketu prije i poslije pa usporediti. Istražiti ima li takav program još neka škola. Kontaktirati i utvrditi sličnosti tj. razlike.

Predstavljanje projekta

Uspješnost projekta Čajoljupci temeljen je na bliskoj suradnji nositelja projekta s roditeljima, djelatnicima škole i samim učenicima te je zbog toga nužno projekt predstaviti svim zainteresiranim stranama.

Projekt ćemo predstaviti na Županijskim stručnim vijećima razredne nastave, uključeni smo i u e-Twinning projekt, a isti namjeravamo predstaviti i u sklopu ERASMUS-ova projekta.

Projekt predviđen kroz 2022. i 2023. godinu.

25. Posebno prijateljstvo

Škola

OŠ Kupljenovo, PŠ Pojatno; Matije Gupca 53, 10 295 Kupljenovo

Telefon: 01/3393652

E-adresa: kupljenovo@os-kupljenovo.skole.hr;

Voditeljica

Danijela Lacković

Učenci

U provedbi projekta sudjelovali su svi učenici 3.r. PŠ Pojatno: Noa Antolić, Lyra Bešić, Noa Bilandžija, Jana Bosnar, Lana Jedvaj, Matea Jekešić, Paulina Kramarić, Silvija Pokupec Bahun, Valerija Popović, Franka Šalković

Učenici koji predstavljaju projekt: Lyra Bešić, Jana Bosnar, Paulina Kramarić, Silvija Pokupec Bahun, Valerija Popović

Tema

Inkluzija učenika s teškoćama

Cilj

Stvoriti i njegovati ugodno razredno ozračje i prijateljske odnose među učenicima. Jačati svijest o tome da smo svi dio zajednice i da jedni na druge utječemo. Sudjelovati u javnom životu na lokalnoj razini. Pripremiti učenike na život u demokratskom društvu. Upoznati propise i zakone. Potaknuti suradničko učenje. Potaknuti na istraživanje. Vježbati javni nastup. Dokazati da je uspješno inkluzivno obrazovanje moguće. Razbiti predrasude o autizmu.

Očekivani ishodi učenja i kompetencija

Razvijanje demokratske svijesti, poticanje na aktivno sudjelovanje u demokratskim procesima u školi, aktivno i odgovorno sudjelovanje u odlučivanju, iznošenje ideja i stavova, uvažavanje mišljenja drugih, prihvaćanje ideja i dogovora, pokazivanje interesa za ishod zajednički planiranih aktivnosti.

goo A.2.1. Ponaša se u skladu s ljudskim pravima u svakodnevnom životu.

goo A.2.2. Aktivno zastupa ljudska prava.

goo B.2.2. Sudjeluje u odlučivanju u demokratskoj zajednici.

goo C.2.3. Promiče kvalitetu života u školi i demokratizaciju škole.

goo C.2.1. Sudjeluje u unaprjeđenju života i rada škole.

Opis

Izbor problema

U našem se 3. razredu odvija inkluzija autističnih učenika u redovnom odjeljenju i po redovnom programu uz individualizirane postupke. Kako u osnovi ove teškoće stoje izazovi u ostvarivanju socijalnih odnosa i društvene komunikacije izazov ostvarivanja ugodnog

razrednog ozračja pokazao se zahtjevnim već u 1. razredu. Iako uvijek i u svakoj prilici njegujemo toleranciju različitosti, zbog nedovoljno podataka i razine svijesti o vrsti teškoća i njihovim značajkama među učenicima su se događali nesporazumi, nerazumijevanje i česti sukobi koji su se negativno manifestirali i među roditeljima. Učenici su izrazili svoje nezadovoljstvo međusobnim odnosima te odlučili aktivno se uključiti u projekt kojemu je cilj stvaranje ugodnog ozračja za sve učenike u razredu. Vođeni sviješću o posebnosti ove tematike projekt su nazvali Posebno prijateljstvo.

Istraživanje društvene važnosti problema

Postojanje problema nezadovoljavajuće kvalitete odnosa među učenicima dokazali smo upitnicima za učenike i roditelje. Također, razgovorom smo utvrdili da učenici ne znaju dovoljno o samom autizmu i utjecaju njegovih značajki na stvaranje društvenih veza. Zaključili smo da, iako od 1. razreda njegujemo dobre odnose i toleranciju moramo naučiti kvalitetnije komunicirati s učenicima s teškoćama na njima prihvatljiv način da bi se svi bolje razumjeli. Uzimajući u obzir sve specifičnosti našeg razrednog izazova bilo je jasno da ćemo se tijekom projekta služiti svim dostupnim materijalima o odabranoj temi.

Oblikovanje mogućih rješenja problema

Dvije su skupine razgovarale o mogućim rješenjima i ponudile svoje ideje. Predložene su alternativne politike: Više se igrati i dokazati da smo svi jednako važni i Bolje se međusobno upoznati da bismo se bolje razumjeli. Skupine su navele jake i slabe strane ponuđenih alternativnih politika te prijedloge za moguća rješenja problema.

Izbor najboljeg pristupa rješenju problema

Nakon izlaganja skupina razred je raspravljao o mogućnostima izbora. Učenici su zaključili da žele provesti dobre ideje obiju predloženih javnih politika. Pokazali su da im je svima stalo do zajedništva i dobrih odnosa. Smatrali su da će tako brže i kvalitetnije doći do rješenja. Stoga je demokratskim postupkom odlučeno da će se provesti najbolji prijedlozi obiju politika.

Razvoj plana akcije

Svi su učenici aktivno sudjelovali u izradi plana akcije. Predložili su da se trebaju bolje upoznati da bi se međusobno bolje razumjeli te se više zajedno igrati i uključiti u igru sve učenike. U svrhu upoznavanja provodit ćemo radionice s temom tolerancije različitosti, uključiti stručnjake – školskog psihologa, udruge koje se bave osobama s teškoćama, istraživati podatke dostupne u medijima, čitati slikovnice i gledati filmove s temom tolerancije i prihvaćanja različitosti. Upoznat ćemo značajke autizma kroz međusobne razgovore i komunikaciju među učenicima, čitanje dostupne literature i gledanje filmova, uključivanje udruga i stručnjaka. Istraživanjem autističnih osoba doznat ćemo više o specifičnim razlikama između tipičnih i atipičnih osoba. Naučit ćemo da svi možemo u nečemu biti uspješni. Sprijateljit ćemo se i s onima s kojima se prije nismo družili. Naučit ćemo na ispravan način reći kad nam se nešto ne sviđa. Prihvatit ćemo drukčije ideje i sudjelovati u igrama koje nam se možda čine neobičnima.

Ostvareni rezultati

Prateći plan akcije, održavali smo radionice na kojima smo se bolje upoznali. Na radionici Pitaj me, pitam te učenici su jedni drugima postavljali pitanja o ponašanjima koja im se čine neobičnima. Željeli su doznati npr. zašto njihov prijatelj plače i glasno viče, a zašto se drugi često vuče po podu i zašto stalno nosi jaknu. Atipični su učenici željeli saznati što je to igra i zašto se djeca igraju. S ciljem stvaranja osjećaja zajedništva i uključivanja svakog učenika izrađivali smo zajedničke radove – slikovnice o osjećajima, sliku za majice, vrata učionice, te sudjelovali u zajedničkim školskim aktivnostima i radionicama – nastupi folklora, božićne i druge radionice. Uključili smo stručnjake: novu školsku psihologinju koja je održala radionicu, udruge Rubikon i ASK te volontere programa R.E.A.D., Čitaj (o) psu. Čitali smo slikovnice, slušali bajke i basne na Festivalu bajki i gledali filmove s temom tolerancije i prihvaćanja različitosti. Proučavali smo obilježja autizma čitajući slikovnice i gledajući filmove. Istraživali smo uspješne autistične osobe i tako naučili da svi mogu biti uspješni bez obzira na teškoće. Obilježili smo dane svjesnosti o osobama s različitim vrstama invaliditeta. Sudjelovali smo na obilježavanju Dana svjesnosti o autizmu kao gosti Udruge Rubikon. Isticali smo dobre osobine svih učenika i koristili njihove izražene sposobnosti, npr. izvrsno znanje engleskoga jezika naših atipičnih učenika iskoristili smo kao suradničko učenje i pomoć u učenju ostalim učenicima. Vježbali smo izražavanje neslaganja na prihvatljiv način.

Predstavljanje projekta

Projekt smo predstavili našim učenicima i učiteljima, na Vijeću učenika, roditeljima na roditeljskom sastanku, Gradskoj upravi grada Zaprešića, na otvaranju obilježavanja Svjetskog dana svjesnosti o autizmu u Udruzi Rubikon, u tiskanom mjesečniku Zaprešić, časopisu za promicanje urbane kulture, sporta i gospodarstva, u eteru Radija Kaj i ZFM, na programu Zagorske televizije i TV-Zapad, na mrežnim i facebook stranicama navedenih medija, naše škole, grada Zaprešića i uključenih udruga.

Refleksija o stečenom iskustvu

Proveden je osvrt na projekt u obliku upitnika. Učenici su se izjasnili da su već tijekom projekta bili zadovoljniji odnosima u razredu, ali i da su svjesni da na odnosima treba i dalje raditi. Svidjelo im se sudjelovanje u projektu. Većina učenika smatra da je puno pridonijela projektu svojim radom. Jako su zadovoljni timskim radom u kojem su poticali jedni druge te uvažavali tuđa mišljenja. Naučili su da postoje različiti oblici komunikacije. Nakon projekta su uspješniji u izražavanju neslaganja bez svađanja. Naučili su tražiti informacije i predstaviti nađene podatke. Sudjelovali su u suradničkom učenju. Naučili su da su autistične osobe jednako vrijedne i sposobne, razlikuje nas samo način doživljavanja svijeta oko nas i komuniciranja. Svi željno iščekuju nastavak projekta.

26. Ekipa B

Tema projekta

Suradnja i timski rad u istraživanju i rješavanju problema iskorištavanja školskog dvorišta u svrhu promicanja sportskih aktivnosti
Solidarnost i društveno koristan rad

Cilj

Iskorištavanje školskog dvorišta u svrhu sportske aktivnosti

Škola

Osnovna škola Ljudevita Gaja; Ljudevita Gaja 2, 10290 Zaprešić

Telefon: 01 3355655

E-adresa: tajnistvo@os-ljudevita-gaja-zapresic.skole.hr

Voditeljice

Martina Velikov i Martina Prgomet

Učenicima

U izradi projekta sudjelovali su svi učenici 1.d razreda: Luna Avdić, Iskra Blaić, Filip Borošak, Ana Đurić, Jan Galic, Mihael Glavač, Alexander Gabriel Hanić, Antonio Hotko, Jakov Ićitović, Jana Jerneić, Lovro Jurković, Petar Kahrić, Borna Kovač, Tena Kovač, Luka Leto, Vito Mačak, Jakov Perić, Lucija Skender, Franko Škrlec, Marija Tadić, Josip Vdović, Lorena Videk, Ema Vukadinović

Učenicima koji predstavljaju projekt na Smotri: Jakov Ićitović, Ema Vukadinović, Jan Galic, Jakov Perić

Očekivani ishodi učenja i kompetencija/e koje su razvijane u projektu

Promicanje kvalitete života u školi. Razvijanje smisla za inicijativu i poduzetništvo. Unapređenje odnosa u timskom radu te postupaka istraživanja. Pronalaženje podataka koristeći se različitim izvorima.

goo A.1.2. Aktivno zastupa dječja prava

goo C.1.1. Sudjeluje u zajedničkom radu u razredu

goo C.1.4. Promiče razvoj razredne zajednice i demokratizaciju škole

osr A.1.3. Razvija svoje potencijale

osr C.1.3. Pridonosi skupini

pod B.1.2. Planira i upravlja aktivnostima

Opis

Izbor problema

U razredu, školi i lokalnoj zajednici tijekom mjeseca listopada učenici su uočavali probleme koje je učiteljica zapisivala na razredni pano te su glasovanjem unutar razrednog odjela

odabrali problem koji žele riješiti, a to je iskorištavanje školskog dvorišta za sportske aktivnosti.

Istraživanje društvene važnosti problema

Učenici su proveli anketu o izgledu i uređenju školskog dvorišta među učenicima od 1. do 8. razreda. U anketi je sudjelovalo 85 ispitanika. 68 ispitanika smatra da bi dijelove školskog dvorišta trebalo bolje iskoristiti. 72 ispitanika želi u školskom dvorištu dio za neki sport. Iz ankete smo doznali da bi najveći broj učenika u školskom dvorištu igrao odbojku, tenis i badminton. 63 ispitanika smatra da je dobra ideja u školskom dvorištu postaviti stupove za badminton. Prije nego što smo krenuli rješavati naš problem učiteljica nam je objasnila kratke dijelove iz Ustava Republike Hrvatske, Zakona o lokalnoj samoupravi, Konvencije o pravima djeteta i Statuta Osnovne škole Ljudevita Gaja. Iz navedenoga doznali smo da imamo pravo iznositi svoja mišljenja i davati prijedloge za rješenje problema

Oblikovanje mogućih rješenja problema

Podijeljeni u tri skupine učenici su raspravljali i oblikovali moguća rješenja problema, a to su: Postavljanje terena za mini golf, postavljanje stolova za stolni tenis te postavljanje stupova i mreže za badminton. Učenici su utvrdili pristup i postupke za ponuđena rješenja problema navodeći jake i slabe strane tih rješenja.

Izbor najboljeg pristupa rješenju problema

Glasnogovornik svake skupine pred cijelim razredom obrazložio je pristup skupine rješavanju problema. Objasnio je koje su jake, a koje slabe strane njihova ponuđenog rješenja. Cijeli razred raspravljao je o svim prijedlozima i tražio argumente za i protiv ponuđenih rješenja. Nakon razmatranja svih jakih i slabih strana mogućih rješenja problema, odlučili su se za rješenje problema koje ima najviše jakih strana, odnosno za ono kojem možemo pristupiti, a to je postavljanje stupova i mreže za badminton.

Razvoj plana akcije

Cijeli razred planirao je aktivnosti koje će se poduzeti da bi se proveo plan i došlo do realizacije predloženih rješenja problema:

projekt predstaviti ravnatelju škole

pronaći mjesto u školskom dvorištu gdje bi se postavili stupovi za badminton

istražiti gdje se sve mogu kupiti stupovi i mreža

kontaktirati obrtnike

pronaći osobu koja će postaviti stupove

javno predstaviti projekt

Ostvareni rezultati

Prateći plan akcije kontaktirali smo obrtnika koji je prvo htio donirati stupove, a zatim je svoj rad htio naplatiti. Doznali smo da se u spremištu škole nalaze stupovi. U dogovoru s ravnateljem iskoristit ćemo te stupove ravnatelj je obećao da će škola kupiti mrežu i to ne samo za badminton već i za odbojku. Škola će također nabaviti umjetnu podlogu za teren kako se na terenu ne bi stvaralo blato. Betonske temelje za stupove postaviti će domar škole.

Predstavljanje projekta

Projekt je objavljen na internetskim stranicama i Facebooku škole. 24. 3. 2023. predstavljen je u Gradskoj upravi te objavljen na njihovim mrežnim stranicama. Objavljen je 24. 3. 2023. u radio emisiji „Zaprešić jučer danas sutra“, 25. 3. 2023. u radio emisiji "Gradski skener" te na mrežnim stranicama Radio stanice Zaprešić Zfm. 24. 3. 2023. o projektu bila je reportaža na Televiziji Zapad koja se također nalazi i na njihovim društvenim mrežama. Projekt će biti predstavljen na Vijeću učenika 31. 3. 2023. U mjesecu travnju bit će objavljen u gradskom mjesečniku, časopisu za promicanje urbane kulture, sporta i gospodarstva.

Refleksija o stečenom iskustvu

Proveden je osvrt na projekt u pisanom obliku. Učenici su se izjasnili da su bili sretni za vrijeme provedbe projekta te da su zadovoljni s ishodom projekta. Većina učenika smatra da je puno pridonijela projektu svojim radom. Jako su zadovoljni timskim radom u kojem su poticali jedni druge te uvažavali tuđa mišljenja. Svi željno iščekuju kada će krenuti u novi projekt.

27. Mi to možemo

Tematsko područje

Projektna nastava za demokratskog građanina – Projekt građanin;
Ekološka dimenzija (čuvam okoliš, prirodnu i kulturnu baštinu zavičaja), Ljudsko-pravna (prava i odgovornosti), Društvena dimenzija (razvijam vještine pregovaranja, upravljanja radom skupine, prezentacijske vještine i javni nastup, stječem samopouzdanje, sudjelujem u akcijama solidarnosti, ravnopravnost u odnosu na dob, spol, etičku, vjersku i dr. pripadnost, razvijanje samopoštovanja, suradničkog učenja, upoznavanje kulturne baštine...

Cilj

Razvijati građansku kompetenciju koja učenicima omogućuje obavljanje građanske dužnosti. Koristiti blagodati prirode. Sačuvati tradiciju izrade kozmetičkih eko proizvoda uz iskustvo naših stariji. Proizvesti eko proizvod od mente. Osvijestiti učenike o važnosti čuvanja prirode. Poticati razvoj socijalnih vještina, solidarnost i aktivno sudjelovanje u nastavnom procesu. Razviti ljubav prema zavičaju i domovini. Osposobiti učenike na međusobno uvažavanje svih osoba te odgovorno ponašanje. Poticati uljudno ponašanje učenika u učionici i izvan nje. Kulturnim ponašanjem učenici bi mogli biti međusobno primjer jedni drugima. Suradnja s roditeljima učenika 2.B razreda.

Uključiti lokalnu zajednicu aktivnom suradnjom učenika 2.B razrednog odjela OŠ Pujanki s udrugom MI Zlatno doba i roditelje učenika.

Sve provedene aktivnosti u sklopu su priprema za Erasmus projekt „Sustain Healthy Minds on a Healthy Planet“ (Održati zdrave umovi na zdravom planetu) i realizaciju njegova cilja razvijanje poduzetničkih vještina.

Škola

Osnovna škola Pujanki; Tijardovićeva 30, 21000 Split

Telefon: 021 376 320

E-mail: ured@os-pujanki-st.skole.hr; ana.alujevicrgas@gmail.com;

antonija.bezicradman@gmail.com; mate.glavinovic@skole.hr;

Voditeljice

Ana Alujević Grgas, učiteljica, mr.sc. Antonija Bezić Radman, prof. biologije i kemije

Učenici

Učenici 2. b razreda OŠ Pujanki: Niko Ćurčić 2.r., Manuela Janjić 2.r., Marija Maleš 2.r., Toni Ćurčić 2.r.

Učenici nižih i viših razreda u šk. god. 2021. 2022. 1.B i 5.B i 2022. 2023. 2.B i 6.B ostali zainteresirani.

Okvirni vremenik projekta:

- početak: listopad 2021.
- kraj: lipanj 2023.

Vizija

U našoj školi obrazovni sustav je prilagođen osobinama i potrebama svakog učenika. Vještine stečene tijekom projekta Mi to možemo predstavljaju temelj za cjeloživotno odgajanje i obrazovanje.

Misija

Sustavno poticanje učenika u osnovnoj školi na međusobno uvažavanje, suživot i poštivanje kroz stvaranje okruženja u kojem se omogućuje aktivna suradnja učitelja i učenika.

Aktivna suradnja s roditeljima, učiteljima škole, starijim osobama i udrugama u nastavnom procesu. Upoznavanje s kulturnom baštinom.

Razvijanje samopouzdanja te tako doprinijeti razvoju pozitivne društvene klime u školi i široj zajednici. Stariji učenici primjer su mlađim učenicima. Unaprijediti kvalitetu obrazovanja u našoj školi. Razvijati ekološku svijest praktičnom primjenom u nastavi. Samostalno pronalaženje dodatnih izvora znanja, povećati količinu usvojenog znanja kod učenika. Aktivnija suradnja učenika OŠ Pujanki s udrugama.

Očekivani ishodi učenja i kompetencije koje su razvijane u projektu:

U našoj školi obrazovni sustav je prilagođen osobinama i potrebama svakog učenika.

Vještine stečene tijekom projekta Mi to možemo predstavljaju temelj za cjeloživotno odgajanje i obrazovanje.

Sustavno poticanje učenika u osnovnoj školi na međusobno uvažavanje, suživot, čuvanje prirode i kulturne baštine te stvaranje okruženja u kojem se omogućuje aktivna suradnja učitelja i učenika.

Aktivna suradnja s učiteljima škole, starijim osobama i udrugama u nastavnom procesu.

Razvijanje samopouzdanja te tako doprinijeti razvoju pozitivne društvene klime u školi i široj zajednici. Stariji učenici primjer su mlađim učenicima. Unaprijediti kvalitetu obrazovanja u našoj školi. Samostalno pronalaženje dodatnih izvora znanja, povećati količinu usvojenog znanja kod učenika. Aktivnija suradnja učenika OŠ Pujanki s udrugama.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Na poticaj učiteljice Ane, poneseni „Olujom ideja“, učenicima su navirale ideje: zasaditi biljke (kameni cvijet), napraviti pokus, od mente napraviti eko proizvode, uključiti roditelje koji će upoznati učenike s različitim zanimanjima....

O ostvarenju svojih idejama upoznali su Ravnatelja škole i roditelje. Ravnatelj i roditelji podržali su učeničke prijedloge.

U projekt su se uključili i neki od bivših učenika učiteljice Ane.

Uporište za istraživanje problema pronašli su u:

Nacionalnom okvirnom kurikulumu za školsko obrazovanje gdje je naglašeno razvijanje odgovornog odnosa prema kvaliteti okoliša.

Konvencija o pravima djeteta u čl. 29. ističe da obrazovanje djeteta treba usmjeriti prema poticanju zaštite okoliša.

Podršku su dobili od Ravnatelja škole i stručne službe.

Učenici učiteljice Antonije Bezić Radman i učiteljice Ane Alujević Grgas primijetili su probleme koji se ponekad javljaju:

- učenici nemaju dovoljan znanja o biljkama i sadnji biljaka
- učenici ne znaju dovoljno o menti, biljci našeg zavičaja
- učenici ne pokazuju dovoljno poštivanja prema starijim osobama
- učenici viših razreda osnovne škole žele prenijeti svoja iskustva na mlađe učenike koji ponekad ne žele prihvatiti njihovu pomoć i saslušati ih
- roditelji učenika vole svoja znanja podijeliti s učenicima

Nakon razgovora s učiteljicama Antonijom Bezić Radman i Anom Alujević Grgas, učenici su se odlučili uključiti u rješavanje problema.

Učiteljice i učenici došli su do zaključka da je odabrani problem prisutan i u drugim školama u Republici Hrvatskoj. Učitelji su odlučili o problemu najprije razgovarati sa stručnim suradnicima u školi.

Moguća rješenja problema

Projektna skupina predložila je nekoliko mogućih rješenja problema:

- učenici sudjeluju u Udruzi Mi – Zlatno doba na prigodnoj izložbi uoči Valentinova
- učenici izrađuju eko proizvod kremu za ruke i sapun od ljekovite biljke
- učenik viših razreda želi prenijeti svoja znanja, istražena pokusom na učenike nižih razreda
- učenici viših razreda izrađuju ekološke ukrase za bor i poklanjaju ih učenicima nižih razreda, na taj im način pokazuju da ih uvažavaju
- učenici izrađuju prigodne čestitke za blagdane i označivače za knjigu
- učenici izrađuju lončanice i sade Kameni cvijet te ga poklanjaju majkama za Majčin dan
- roditelji učenika vole svoja znanja podijeliti s učenicima

Svaki od spomenutih problema učenici detaljno proučavaju, uočavaju pozitivne i negativne strane vezane uz provedbu te odgojno-obrazovni karakter svakog pojedinog problema.

Najbolji pristup rješavanju problema

Projektna skupina s planovima, pravilima i ciljevima akcije upoznaje djelatnike škole, roditelje te učenike matične škole.

Projekt za koji su se učenici odlučili nakon detaljne analize mogućih problema nazvali su Mi to možemo.

Učenici su raspravljali o jakim i slabim stranama ponuđenih rješenja.

Izabrali su rješenje koje je najuspješnije primijenjeno, a to je sadnja sadnica u lončanicama i izrada kreme i sapuna od mente.

- suradnja s udrugom „Mi – Zlatno doba“ na Danima baka i djedova i za Valentinovo bila je zanimljiva jer su svi učenici 2.b razreda OŠ Pujanki izložili svoje radove
- suradnja s učenicima viših razreda pri pokazivanju pokusa bila je dinamična, učenici se žele družiti, a učenici iz viših razreda vole prenijeti svoja znanja učenicima nižih razreda
- izrada predmete: označivače stranica za knjige, čestitki za blagdane... od materijala iz neposredne blizine, recikliranih materijala, vrlo je zanimljiva, ali traži mnogo vremena
- kao najbolji pristup rješavanju učenici su odabrali postupak sadnje sadnica u posudice koju su sami izradili te izrada kreme i sapuna od mente u izradi su učestvovali svi učenici

Projekt *Mi to možemo* je projekt koji se temelji na volontiranju učenika matične škole s ciljem međusobnog uvažavanja učenika, učitelja, starijih osoba, upoznavanje s kulturnom baštinom ...

Projekt financijski ne opterećuje školu ni roditelje. Razvija pozitivnu prijateljsku i radnu klimu između učenika i njihovih učitelja.

Plan djelovanja

Učenici su isplanirali aktivnosti koje će provesti da bi planirani ishodi bili uspješno realizirani.

Pripremili su i pokazali su postupak nastajanja kreme od svinjske masti i eteričnog ulja mente. Projekt se provodi redovito u prostorijama matične škole u učionici te uključuje učenike iste škole. Projekt je osmišljen tako da svi učenici 2.b razrednog odjela sudjeluju u provedbi projekta. Dogovorili su se o provedbi ankete.

O vremenu i mjestu odvijanja sati učenici su redovito obaviješteni.

Ostvareni rezultati

Već u samom početku provođenja projekt *Mi to možemo* naišao je na pozitivne kritike Ravnatelja, učitelja, učenika i stručne službe škole. Iako u početku nepovjerljivi, učenici prihvaćaju ideju prijateljske pomoći te uviđaju pozitivne strane solidarnosti među učenicima.

Učenici radeći na projektu usavršavaju društvene vještine, kao što su vještina istraživanje, vještina javne prezentacije problema, vještina službene komunikacije i vještina suradničkog djelovanja.

Prikazati ove ostvarene rezultate nekom evaluacijom: provesti mjerenje, anketu, napraviti intervju, grafički predočiti ako su rezultati mjerljivi ili napraviti anketu prije i poslije pa usporediti. Istražiti ima li takav program još neka škola. Kontaktirati i utvrditi sličnosti tj. razlike.

Predstavljanje projekta

Uspješnost projekta *MI to možemo* temeljen je na bliskoj suradnji nositelja projekta s roditeljima, djelatnicima škole i samim učenicima te je zbog toga nužno projekt predstaviti svim zainteresiranim stranama.

Projekti osnovne šole – predmetna nastava

1. Smanjimo otpad od hrane u školskoj kuhinji

Škola

Osnovna škola Grigora Viteza; Kruge 46, Zagreb

Telefon/telefaks: 01 5599 680 / 01 6699 687

E-adresa: tajnistvo@os-gviteza-zg.skole.hr;

Voditeljica

Lidija Zečević

Učenici

U izradi projekta sudjelovali su učenici 8. i 6. razreda (Katarina Bešeker, Luka Ivanović, Luca Šimić, Lara Augustin, Lucija Lončar, Petra Rebić)

Popis učenika koji će predstavljati projekt na Smotri

Luka Ivanović, Luca Šimić, Lara Augustin, Lucija Lončar, (Petra Rebić)

Tematsko područje

Gospodarsko i ekološko

Cilj projekta

Osvijestiti količinu bačene hrane u školskoj kuhinji te potaknuti smanjenje otpada od hrane.

Očekivani ishodi i kompetencije koje su razvijene u projektu

Unaprjeđenje rada škole, prepoznavanje zdrave prehrane, angažiranje u zaštiti okoliša, istraživački i suradnički pristupanje problemu, predlaganje rješenja problema

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Tijekom satova građanskog odgoja razgovarali smo o mogućim temama za ovogodišnji projekt. Neke ideje odnosile su se na ekološke probleme poput bacanja plastike. Većina problema bila je usmjerena na prehranu. Odlučili smo istražiti problem bacanja hrane u školskoj kuhinji. Najprije smo poslušali predavanje o utjecaju proizvodnje hrane na klimatske promijene. Na stranicama Ministarstva zdravstva pronašli smo smjernice za prehranu učenika, a na stranicama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo preporuke za izradu jelovnika u školi. Temeljem toga napravili smo intervju s ravnateljicom i kuharicom kao osobama odgovornima za sastavljanje jelovnika.

Oblikovanje mogućih rješenja problema

Dosjetili smo se tri moguća rješenja problema te smo o njima demokratski razgovarali. Prvo rješenje je promjena jelovnika čije bi prednosti bile samo pravo izbora hrane, ali bi bilo izazovno to uskladiti financijski i po svačijem ukusu. Sljedeća ideja je bila kompostiranje kao dobar način smanjenja otpada, ali se pokazalo da bi tijekom ljetnih mjeseci to izazivalo neugodne mirise te da to ne bi bilo primjereno za područje grada u kojem se škola nalazi.

Treće rješenje je izrada zanimljivih anketa te brošura koje imaju zadatak osvijestiti problem te promijeniti prehrambene navike učenika.

Izbor najboljeg pristupa rješenju problema

Kao najbolje rješenje problema izabrali smo izrade informativnih anketa i brošura. Brošure smo odlučili napraviti u jednom od dostupnih digitalnih alata da bismo izvještali digitalne kompetencije. Anketu smo također izradili u digitalnom alatu, te smo se bavili metodama obrade podataka.

Plan djelovanja

Na temelju odslušanog predavanja „Utjecaj bacanja hrane na klimatske promjene“ izradili smo anketu u digitalnom alatu. Anketa je podijeljena sa svim učenicima u školi te je svatko mogao sudjelovati u ispitivanju znanja, ali i još mogućih rješenja. Anketa je pokazala da su svi učenici svjesni da su previše izbirljivi. Temeljem istog predavanja napravili smo informativnu brošuru s podacima za koje su učenici anketom pokazali da nisu znali, te u brošuri učenike potaknuli da ukoliko im se obrok ne sviđa da ga ostave cijelog nekome drugome. Također, nekoliko smo dana nakon obroka fotografirali bačenu hranu s ciljem osvještavanja količine bačene hrane. Od toga smo napravili plakate te ih stavili u školsku kuhinju.

Predstavljanje projekta

Projekt je javno predstavljen na satovima izvannastavne aktivnosti Građanski odgoj i obrazovanje te na satovima razrednika nekih razreda. U planu je širenje aktivnosti na kućanstva te predstavljanje teme roditeljima. U planu je još u uključivanje u Javni poziv „Hrana nije otpad i ja mogu utjecati“ Ministarstva poljoprivrede.

2. Pravo na zdrav okoliš

Škola

Osnovna škola Miroslava Krleže; Kaptol 16, Zagreb

Telefon/telefaks: 01 4817460

E-adresa: osmk@os-mkrleze-zg.skole.hr;

Voditelji

Diana Konsuo, Igor Salopek

Učenci

U projektu su sudjelovali učenici 5.a razreda (Anđelina Bratulić, Jan Hacek, Frida Maria Pehar, Leon Meker, Paula Milka Pehar, Luka Hacek, Andro Duka, Eva Vitorova, Amelie Štedul, Elina Maria Wahl, učenica 5.b Anastasia Kravchenko, učenici 7.b Karlo Krmpotić i Monika Miličević, učenice 8.b Franka Filipan i Leona Kudrić)

Popis učenika koji će predstavljati projekt na Smotri

Anđelina Bratulić, Jan Hacek, Frida Maria Pehar, Leon Meker

Cilj projekta

Aktivno sudjelovanje učenika u promišljanju o bliskim problemima, izradi plana akcije i djelovanja u svrhu poticanja na aktivno sudjelovanje u životu zajednice.

Očekivani ishodi i kompetencije koje su razvijane u projektu

- Učenik prepoznaje i istražuje pojave i probleme u zajednici uočavajući njihovu važnost, njihove uzroke i posljedice te njihov utjecaj na život članova zajednice.
 - Učenik razumije sebe kao dio zajednice i prepoznaje svoj utjecaj na okoliš
 - Učenik samostalno osmišljava i provodi aktivnosti koje su usmjerene na lokale ekološke probleme
 - Učenik poznaje i razumije oblike i procedure pokretanja promjena u lokalnoj zajednici
- Kompetencija za život (građanstvo, osobna i društvena djelatnost), učiti kako učiti (kritičko mišljenje i rješavanje problema, kreativnost i inovativnost) kompetencije za rad (suradnja, komunikacija).

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Projekt Pravo na zdrav okoliš odvija se u izvannastavnoj aktivnosti Građanski odgoj i obrazovanje koji se od tekuće školske godine odvija u našoj školi kao dio eksperimentalnog uvođenja građanskog odgoja u gradu Zagrebu. Projektne aktivnosti koncipirane su nakon istraživanja interesa učenika i koncipirane u module Pravo na zdrav okoliš i Ljudska prava. Izbor problema odrađen je istraživanjem interesa učenika (olujom ideja) i određenja tema koje će obrađivati te je zaključeno kako je tema zdravog okoliša i utjecaja na okoliš jako aktualna i učenici su sam problem prepoznali kao važan te odmah ukazali na mogućnosti promjene. Aktivnosti planirane i ostvarene unutar modula Pravo na zdrav okoliš: učenici će istražiti i

raspraviti što znači pravo na zdrav okoliš učenici će istražiti vrste otpada koji se proizvode u školi učenici će istražiti na koji način možemo potaknuti sudionike odgojno-obrazovnog procesa na odvajanje otpada učenici će steći uvid u količine miješanog otpada i odlagalište Grada Zagreba Jakuševac učenici će koncipirati, isplanirati i provesti aktivnosti informiranja drugih učenika škole o mogućnostima i obvezama recikliranja u školi učenici će na kraju u suradnji sa spremačicama analizirati pravilnost odvijanja otpada i poteškoće prisutne učenici će smisliti kako pribaviti odgovarajuće spremnike za 4 vrste otpada učenici će izraditi plakat o pravilnim metodama odvajanja otpada sa zornim primjerima organizacija vlastitog hoda za klimu na Dan planeta Zemlje učenici će istražiti i prepoznati probleme koje smatraju bitnima učenici će raspraviti o mogućnostima uključenja u davanje doprinosa u rad organizacija Nakon određivanja teme, sukladno interesu učenika, učenici su zamijetili kako se u školi ne odvaja otpad, kao što sami odvajaju kod kuće. Razvijen je plan koji je obuhvatio istraživanje koliko otpada škola proizvodi i koje vrste kroz suradnju-intervju sa spremačicama škole. Zaključili smo kako u školi proizvodimo najviše otpadnog papira, plastike i bio otpada, te miješanog komunalnog otpada. Učenici su istraživačkim radom na računalu osvijestili globalnost problema otpada i utjecaja na okoliš.

Oblikovanje mogućih rješenja problema

Olujom ideja dotaknuli smo se mnogih mogućih rješenja i odabrali ona za koja smo smatrali kako imamo dovoljno sredstava i mogućnosti za konkretnu provedbu.

Izbor najboljeg pristupa rješenju problema

Pristup rješavanju problema bio je vršnjačko međudjelovanje i lokalna razrada rješenja globalnog problema.

Plan djelovanja

Učenici su odabrali lokacije u školi za kutke za recikliranje, otišli smo i kupili kante za odvajanje otpada i učenici su ukrasili, označili iste. Izrađena su tri kutića za recikliranje, prikupljanje bio otpada i plastike (1 po katu škole) dok su koševi za miješani otpad ostali dostupni na prijašnjim mjestima. Istražili su mogućnosti nabavke kutija za odvojeno prikupljanje papira te je kontaktirana tvrtka za prikupljanje papira koja je dostavila kutije, učenici i voditelji su ih rasporedili po svim učionicama u školi i uredima. Osmišljen je pano kao stalni podsjetnik na potrebu odvajanja otpada i izrađena ppt prezentacija koju su učenici prezentirali svim učenicima škole na satima razrednika.

Ostvareni rezultati

Nakon oformljenja kutića za recikliranje, velik broj učenika pravilno odvaja otpad. Intervjuom sa spremačicama provjereno je koliko je smanjena količina otpada u školi i koji se eventualni problemi, greške u odvajanju s kojima se susreću spremačice nakon čega su učenici odlučili djelovati na daljnjem osvještavanju učenika, u suradnji s Vijećem učenika.

Predstavljanje projekta

Plan smo prezentirali ravnateljici Silvani Galinović koja nam je pružila podršku te smo module rada izvannastavne aktivnosti prezentirali voditeljima eksperimentalnog uvođenja

Građanskog odgoja i obrazovanja, Grada Zagreba. Učenici su izradili ppt prezentaciju o važnosti odvajanja otpada i pravilnom odvajanju otpada. Podijeljeni u parove, prezentaciju su održali na satima razrednika u svim razredima škole te tako informirali cijelu školu o mogućnostima odvojenog prikupljanja otpada. Učenici su izradili pano i osmislili slogan "Smeće se ne kreće samo do kante za smeće" koji zorno prikazuje pravilno odvajanje otpada i podsjetnik je u školi o pravilnom odvajanju otpada. Pod vodstvom učitelja Konsuo i Salopek, učenici su posjetili odlagalište otpada Jakuševac s ciljem uvida i osjetilnog doživljaja (zvuk, miris, lokacija) što dovodi neodvajanje otpada te koliko je samo odlagalište blizu grada i koliko je veliko. Dokumentacijskom mapom bilježimo i pratimo rad grupe. Na mrežnoj stranici škole dostupne su sve obavijesti o radu.

3. Mentalno zdravlje

Škola

Osnovna škola Mladost; Karamanov prilaz 3, Zagreb

Telefon/telefaks: 01 6675171, 01 6601792

E-adresa: ured@os-mladost-zg.skole.hr;

Voditeljica

Mihaela Bajamić

Učenicima

U izradi projekta sudjelovali su učenici 7. razreda (Ana Bilić, Nela Brezetić, Ana Kotlar, Lorena Nagy, Nuša Radojković, Lucija Pušec, Tara Mladenović Paštar, Marta Rajković, Pia Oreč, Maša Kraić)

Popis učenika koje će predstavljati projekt na Smotri

Lorena Nagy, Marta Rajković, Lucija Pušec, Pia Oreč

Tematsko područje projekta

Ljudska prava i odgovornosti, razvoj osobnog identiteta; Projekt građanin

Cilj projekta

Probuditi svijest o mentalnom zdravlju, naučiti učenike kako pomoći sebi i drugima te kako tražiti ili ponuditi pomoć

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Ove su se školske godine učenici odlučili za temu mentalnog zdravlja. Temu su odabrali najviše zbog vlastitog iskustva i stresa s kojim se svakodnevno susreću. Sedmi su razred, dobili su nove predmete, gradivo je zahtjevno i treba redovito pratiti ono što se događa u školi, pisati zadaće, pripremati se za ispite, ali treba imati vremena i za slobodne aktivnosti, sport, glazbenu školu i ostale obaveze i jednostavno se osjećaju da su svakodnevno pod velikim pritiskom obaveza i željeli su saznati nešto više o mentalnom zdravlju i ako je moguće naučiti kako se nositi sa stresnim situacijama. Za početak su odlučili provesti anketu među učenicima viših razreda naše škole i pitati ih osjećaju li oni pritisak zbog ocjena, gradiva i koliko im je teško. Ankete su pokazale da većina učenika osjeća prevelik pritisak zbog školskih obaveza, treba pomoć odraslih pri razumijevanju gradiva te osjeća da ocjene utječu na njihovo mentalno zdravlje. Polovina ispitanih odgovorila je da roditelji vrše na njih pritisak zbog ocjena te da svakodnevno provode 2-3 sata u pisanju zadaće ili učenju. Ono što je pozitivno je da preko 90% ispitanih ima način opuštanja od obaveza kao što je neki hobi, druženje s prijateljima, čitanje, igranje igrice i slično. Istraživanje su odlučili nastaviti razgovorom s pedagogom i psihologom. Iz intervjuva možemo izdvojiti da stručni suradnici redovito održavaju radionice za učenike s različitim temama – učenje, komunikacija, mentalno zdravlje... Stres kao takav se ne može izbjeći, ali može se promijeniti stav prema

stresnoj situaciji i naučiti se nositi s onim što nam stvara stres. Pretražili su i internet i pronašli različite korisne stranice koje nude savjete i pomoć vezane uz mentalno zdravlje kao što su UNICEF, Centar za zdravlje mladih, skole.hr i slično, a pronašli su i definiciju mentalnog zdravlja.

Oblikovanje mogućih rješenja problema

Učenici su razmišljali o idejama koje su ostvarive unutar naše škole, a da ta ista rješenja budu dostupna i korisna svim učenicima. Prvo moguće rješenje je bilo osmisliti kutak za odmor. Kako naša škola ima veliki hodnik na samom ulazu imamo dovoljno prostora za razradu ideje. Bilo bi dobro imati neko mjesto gdje mogu sjesti s prijateljima, pričati, družiti se ili pričekati idući sat. Drugo moguće rješenje je bilo osmisliti sandučić povjerenja. Učenici se često suočavaju s problemima o kojima im je teško možda popričati s nekim, tražiti savjet ili pomoć pa bi sandučić povjerenja bio idealno rješenje. U sandučić bi mogli napisati svoj problem i anonimno tražiti pomoć. Njihov odgovor bi se negdje objavio pa bi na taj način pomogli i drugim učenicima koji možda imaju istih ili sličnih problema, a nisu ih htjeli ni sa kim podijeliti. Treće moguće rješenje bilo je izraditi veliki pano. Ponekad je teško doći do većeg broja učenika i njima prenijeti ono što smo do sada saznali, a većini bi bilo korisno. Četvrto moguće rješenje je bilo sudjelovati u radionicama. U posljednje vrijeme se dosta spominje Mindfulness. Mindfulness je metoda koja je usredotočena na psihološku dobrobit. Bilo bi dobro kada bi unutar razrednog odjeljenja uspjeli odraditi neke radionice koje bi nas podučile boljoj koncentraciji, pomogle da se bolje usredotočimo, bolje nosimo sa svakodnevnim situacijama i stresom. Peto moguće rješenje je postaviti neke pozitivne poruke, misli ili citate uz kutak za odmor. Poruke koje će nas potaknuti ili motivirati ili jednostavno izmamiti osmijeh na lice.

Izbor najboljeg pristupa rješenju problema

Kao najbolje rješenje učenici su se odlučili se za kombinaciju različitih ideja. Smatrali su da samo jedna od ideja koje su predložili nije dovoljna, a ako ih sve pokušaju primijeniti mogli bi utjecati na sve učenike i nekako svima pokušati pomoći. Postavljanje kutka za odmor bi omogućio učenicima da provedu više vremena u druženju i razgovoru. Postavljanje panoa s informacijama omogućio bi dostupnosti informacijama svim učenicima. Pozitivne poruke bi mogle nekoga ohrabriti ili barem oraspoložiti, a sandučić povjerenja bi omogućio anonimno iznošenje problema i traženje pomoći. Učenici su dok su razgovarali o ideji kutka došli na dodatnu ideju postavljanja stolova s društvenim igrama.

Plan djelovanja

U suradnji s ekipom Domaćinstva i stručnim suradnikom pedagogom postavljen je kutak za odmor. Postavljene su palete u hodnik škole, desno od ulaza jer škola ima zaista veliki prostor i šteta je da ostane neiskorišten. Učenici su odlučili izraditi i društvene igre unutar kutka za odmor. Kupili su bijeli stolić u Ikei, sastavili ga i obojali polja te od njega izradili stolić za čovječe ne ljuti se. Domar nam je pomogao izraditi ploče za šah i mlin. Uz kutak je izrađen i veliki pano s korisnim informacijama. Pano je postavljen na samom ulazu. Sadrži savjete, opće informacije, linkove (skeniranjem QR koda se otvara link) na korisne stranice kao i na video o tome kako učiti. Kviz koji otkriva koji ste tip učenika te uz kviz i savjeti što se

preporučuje za koji tip učenika.. Na taj način različite korisne informacije dostupne su svima koji prođu kroz školu. Na zid iznad kutka postavljene su i motivacijske poruke, a jedna od poruka je: „Što je teži uspon uz brdo to je ljepši pogled s vrha“. Učenici su sudjelovali u Mindfulness radionicama. Mindfulness je tehnika usmjerena na razvoj pažnje i koncentracije, prepoznavanje i bolje kontrole osjećaja i ponašanja, empatije. Mindfulness poboljšava pažnju, koncentraciju, pamćenje, regulaciju osjećaja i odnose s drugima, samopouzdanje te kvalitetu života što je dokazano u brojnim istraživanjima. Zato smo organizirali radionice Mindfulnessa u našem razrednom odjelu, u sklopu sata razrednika, a u terminima prema dogovoru. Za sada su odslušali 3 od ukupno 8 radionica. Prva radionica bila je uvod u Mindfulness, a u praktičnom dijelu su radili na tome da bolje osvijestimo svoja osjetila. Za osjetilo vida su se fokusirali na sve crvene predmete u učionici. U nekim trenucima su rekli da su se osjećali kao da prvi put gledaju učionicu u kojoj se svaki dan nalaze. Osjetilo opipa su vježbali tako da su dobili vrećice u kojima su bili skriveni neki svakodnevni predmeti. Samo osjetilom dodira trebali su pokušati pogoditi što se unutra nalazi, od kojeg je materijala izrađeno i slično. Osjetilo njuha: dobili su kutijice u kojoj je bila vata namočena različitim mirisima. Trebali su zatvorenih očiju pomirisati sadržaj i razmisliti je li nam taj miris privlačan ili odbojan. Kakve emocije u njima izaziva. Osjetilo okusa: ovaj im se dio najviše svidio. Dobili su čokoladicu, ali nisu ju smjeli kao i inače odmah otvoriti i pojesti. Prvo su je držali u ruci i opipali omot. Polako su otvarali omot. Čokoladu su pogledali i proučili. Stavili je u usta i razmišljali o okusu koji im daje i tako polako i postepeno na kraju pojeli čokoladicu razmišljajući o okusima. Na taj su način kroz prvu radionicu prošli kroz sva osjetila. Sandučić povjerenja je za sada u planu kao nastavak projekta. Sandučić već postoji, ali treba ga staviti u funkciju. Treba odlučiti na koji način pisati odgovore i hoće li ih stavljati na pano pored sandučića ili objavljujivati na nekoj školskoj platformi.

Ostvareni rezultati

Učenici su zaista oduševljeni kutkom. Svakodnevno se koristi ili za druženje i odmor ili za društvene igre i to najčešće šah. Učenici također čitaju i informacije postavljene na velikom panou, rješavaju kviz ili skeniraju kod pa time dolaze do korisnih informacija. Članovi grupe su jako zadovoljni postignutim rezultatima. Radom na projektu naučili su što je to mentalno zdravlje, naučili su da je u redu tražiti pomoć kad nam je teško, ali i pružiti nekome pomoć. Naučili su organizirati, ali i provesti anketu te istu analizirati kao i pripremiti i provesti intervju i ciljano tražiti informacije na internetu. Saznali su nešto više o radu školskog pedagoga i psihologa. I na kraju upoznali su se s tehnikom Mindfulnessa.

Predstavljanje projekta

Učenicima 6. razreda naše škole kao i na školskoj internetskoj stranici (i pripadajućim društvenim mrežama)

4. Park za pse

Škola

Osnovna škola Rapska; Rapska 3, Zagreb
Telefon/telefaks: 01 6183762, 01 6183761
E-adresa: ured@os-rapska-zg.skole.hr;

Voditeljica

Lovorka Jurić Komljenović

Učenici

U izradi projekta sudjelovali su učenici 5. razreda (Patrik Križić, Lena Perkov, Franka Rehlicki, Tomaš Skračić Bertović, Leonora Pauk, Maja Tokić, Josip Jukić, Karlo Kiseljak)
Popis učenika koji će predstavljati projekt na Smotri
Lena Perkov, Franka Rehlicki, Leonora Pauk, Maja Tokić

Tematsko područje projekta

Ljudsko-pravno i gospodarsko

Cilj projekta

Poticati učenike na uočavanje problema u svojoj okolini, ali i u široj zajednici te na predlaganje mjera za njihovo rješavanje. Stjecanje vještina, znanja i stavova neophodnih za cjeloživotno učenje.

Očekivani ishodi učenja i kompetencija koje su razvijane u projektu

- 1.1 Učenica prepoznaje i istražuje pojave i probleme u zajednici uočavajući njihovu važnost, njihove uzroke i posljedice te njihov utjecaj na život članova zajednice.
- 2.1 Učenica razumije sebe kao dio zajednice i prepoznaje potrebu za suradnjom i sudjelovanjem u rješavanju problema u zajednici.
- 5.1 Učenica osmišljava aktivnosti koje su potaknute solidarnošću i empatijom te sudjeluje u volonterskim akcijama.

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Uvodno su održane radionice za učenike sa svrhom upoznavanja učenika s javnom politikom, ljudskim pravima, dječjim pravima te pravima životinja. Zadržali smo se na sljedećoj temi: Ljudska prava i slobode i njihova svrha; pravo na kućnoga ljubimca i obaveze koje idu uz njegovo posjedovanje. Tijekom razgovora učenici su zaključili da u našem naselju postoje napuštene mačke koje ljudi hrane. Neki su učenici primijetili kako na školsko igralište povremeno dolaze vlasnici sa psima jer su tamo psi u ograđenom prostoru i ne mogu pobjeći na ulicu. Učenici se zaključili da našem naselju nedostaju Park za pse i Sklonište za napuštene mačke. S obzirom na to da se nisu mogli odlučiti koji bi problem mogli istraživati, proveli su

anketu među učenicima i roditeljima koju su objavili na internetskoj stranici i instagramu škole u kojoj su ih pitali što smatraju da je potrebnije. S obzirom na to da se većina učenika i roditelja opredijelila da je u naselju potrebniji park za pse, učenici su se odlučili za tu temu. Anketom su ujedno ispitali i pojavnost problema u naselju. Izvore o temi park za pse učenici su pronašli u Zakonu o zaštiti životinja, u odluci Grada Zagreba o uvjetima i načinu držanja kućnih ljubimaca, načinu postupanja s napuštenim i izgubljenim životinjama te u novinskim člancima na internetu. Razgovor o odgovornosti vlasnika za kućne ljubimce i o neodgovornom ponašanju vlasnika, tj. napuštanju kućnih ljubimaca, potaknuli su učenike na pokretanje humanitarne akcije za pse i mačke koji nemaju svoj dom.

Oblikovanje mogućih rješenja problema

- učenici mogu napraviti park za pse;
- mogu se okupiti stanovnici naselja koji bi izgradili park za pse.

Izbor najboljeg pristupa rješenju problema

Učenici su odlučili da je najbolje rješenje problema da izgradnju parka za pse predlože Mjesnom odboru Sigečica. Uporište za najbolje rješenje pronašli su u pravilima Mjesnoga odbora Sigečica.

Plan djelovanja

1. Izrada peticije za izgradnjom parka za pse;
2. Objavljivanje peticije na oglasnoj ploči u školi, na internetskoj stranici i instagramu škole;
3. Gostovanje u emisiji Kućni ljubimci – promocija projekta i peticije;
4. Slaganje dokumentacijske mape i izrada portfelja;
5. Prezentacija projekta u školi i izvan škole;
6. Javno predstavljanje projekta.

Ostvareni rezultati

Učenici su razvijali vještine istraživanja, kritičkoga razmišljanja, suradničko i iskustveno učenje, anketiranje i raspravu te vještine izrade plakata i javnoga predstavljanja. Također su naučili strpljivo slušati jedni druge.

Predstavljanje projekta

U emisiji Kućni ljubimci (13. 3. 2023), pred 5. b razredom (15. 3. 2023) te na Vijeću učenika (16. 3. 2023). Planiramo predstaviti projekt Vijeću roditelja te tribinu za stanovnike naselja Sigečica na kojoj bismo pokušali zajednički donijeti odluku o točnoj lokaciji za izgradnju parka. Projekt ćemo još jednom predstaviti Mjesnom odboru i tom prilikom predati peticiju za izgradnju parka za pse.

Osvrt učenika na stečeno iskustvo

Učenici se osjećaju važno i ponosno. Osjećaju da su postigli da odrasli uvažavaju njihovo mišljenje.

5. Budi pametan, kreći se održivo!

Škola

Osnovna škola Središće; Savezne Republike Njemačke 2a; Zagreb

Telefon/telefaks: 01 5999550

E-adresa: ured@os-sredisce-zg.skole.hr;

Voditelji

Nera Batina, Božena Ukić, Bosiljko Đerek

Učenici

U izradi projekta sudjelovali su učenici 6. razreda.

Popis učenika koji će projekt predstavljati na Smotri

Sara Škunca, Lana Licitar, Anja Martinović i Sara Primorac

Tematsko područje

Građanski odgoj i obrazovanje domene: demokracija, ljudska prava, društvena zajednica.

Održivi razvoj domene: povezanost, djelovanje.

Osobni i socijalni razvoj domene: ja, ja i drugi.

Očekivani ishodi učenja i kompetencije koje su razvijane u projektu

goo A.3.2. Uočava važnost Ustava Republike Hrvatske i drugih temeljnih dokumenata.

goo B.3.1.-Promiče pravila demokratske zajednice.

goo C.3.1.-Aktivno sudjeluje u projektima lokalne zajednice.

osr B.3.2.-Razvija komunikacijske kompetencije i uvažavajuće odnose s drugima.

osr B.3.4.-Suradnički uči i radi u timu.

odr B.3.2. Sudjeluje u aktivnostima koje promiču održivi razvoj u školi, lokalnoj zajednici i šire.

Cilj projekta

Osposobiti učenike za uočavanje problema u lokalnoj zajednici i komunikaciju s predstavnicima vlasti i predstavnicima civilnog društva. Razvijati kod učenika zelene vještine, STEM vještine, kreativnost i poduzetnički duh kao oblik društvenog korisnog učenja. Utvrditi s kojim problemima se suočava Grad Zagreb s naglaskom na mobilnost i klimatske promjene te ponuditi rješenja za utvrđene probleme.

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Ideja za istraživanje javila se tijekom rada na projektu za darovite učenike STEM grad u koji su uključeni učenici osmog razreda i učenici koji pohađaju izvannastavnu aktivnost Građanski odgoj i obrazovanje. Na izvannastavnoj aktivnosti Građanski odgoj i obrazovanje raspravljali smo o aktualnim problemima u gradu Zagrebu. Tema gužve uzrokovane prometom i kao posljedicu sve veću zagađenost zraka u Zagrebu, činila se kao logičan nastavak pametnih

rješenja koje smo osmislili u svrhu projekta Kućni ljubimac nije igračka. Nakon što smo se usuglasili oko odabira problema, pristupili smo detaljnom prikupljanju informacija. Grad Zagreb je najveći hrvatski grad i promet u njemu ne može proći bez gužve. Svakodnevne gužve u prometu utječu na kvalitetu života. Vozači često stoje u kolonama, kasne na posao te na kraju satima nepotrebno provedu u automobilu. Ispušni plinovi iz automobila zagađuju zrak i ugrožavaju zdravlje ljudi, a Zagreb se često nalazi na listi najzagađenijih gradova svijeta. Održivi promet podrazumijeva smanjenje primjene osobnih automobila i povećanje korištenja drugih načina prijevoza kao što su javni prijevoz, bicikl ili pješaćenje. Korištenje bicikla i pješaćenje važno je za naše zdravlje i važno za razvoj ekoloških i održivih gradova. Također, da bi se smanjila emisija štetnih plinova iz automobila kao alternativa preporuča se upotreba biogoriva, bioplina, te povećanje broja električnih automobila. Osim toga održivi oblici prometa su jeftiniji. Zamislite koliko bi građani Zagreba samo uštedjeli kada bi koristili javni prijevoz bicikl ili pješaćili. Za potrebe istraživanja proučili smo različite izvore informacija, elektronske, zakonske dokumente te internet portale. Važne informacije dobili smo razgovarajući s predstavnicima lokalne vlasti, predstavnicima udruga te roditeljima. U dogovoru s našim profesorima odlučili smo provesti i malo istraživanje o ugljičnom otisku škole na koje smo jako ponosni. Najveću odgovornost za rješavanje ovog problema snosi lokalna vlast koja donosi odluke o uređenju i izgradnji našeg grada. Na državnoj razini važna su pojedina ministarstva koja provode određene programe i mjere razvoja, a to su: Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja te Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije. Zašto je ovo problem koji bi vlast trebala rješavati? Vlast bi trebala rješavati problem zagađenja okoliša uzrokovanog automobilskim prometom, jer je zaštita okoliša temeljni interes Republike Hrvatske što je definirano Ustavom Republike Hrvatske:

Ustav Republike Hrvatske

Članak 70

Svatko ima pravo na zdrav okoliš

Država osigurava pravo na zdrav okoliš

Glavni problemi koje smo utvrdili su sljedeći: zagađenje okoliša (zagađenje zraka, tla, svjetlosno onečišćenje, onečišćenje bukom), gužve u prometu, stariji vozni park–stari tramvaji i autobusi tramvajski prijevoz koji nije odvojen od automobilskog prijevoza, neadekvatna prometna povezanost, prljavi javni prijevoz, slabije korištenje održivih prijevoznih sredstava, nepovezane, oštećene i nesigurne biciklističke staze.

Oblikovanje mogućih rješenja problema

Istraživanjem problema zaključiti smo da je smanjenje opterećenosti prometnica, smanjenje nezgoda i zagađenja veliki izazov grada Zagreba. Nakon što smo utvrdili najvažnije probleme nametnulo se pitanje mogućih rješenja. Ovaj dio projekta je vrlo zanimljiv, ali i zahtjevan. Glavna pitanja koja su nam pomogla da osmislimo rješenja su: Postoji li javna politika ili strategija za rješavanje problema? Kako je ovaj problem riješen u ostalim gradovima Hrvatske i Europe? Naša skupina je proučila i pravilnike i zakone. Od važnih zakona valja izdvojiti: Zakon o zaštiti okoliša, Zakon o zaštiti od buke, Zakon o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja, Uredba o razinama onečišćujućih tvari u zraku, Zakon o prostornom uređenju, Ustav Republike Hrvatske. Proučili smo Provedbeni program Grada Zagreba za razdoblje od 2021.-

2025. godine. Prema tom planu budući razvoj Grada Zagreba usmjeren je na održivi razvoj i ekološku svijest. Jedan od strateških ciljeva jest razvoj gradskog prigradskog prometa na području grada te šireg područja. Jedan od planova je i poticanje biciklističkog prometa, ponajprije proširenjem biciklističkih i pješačkih zona te uvođenje novih biciklističkih i pješačkih zona. Od dokumenata značajnih za održivi promet treba istaknuti Strategiju prometnog razvoja RH 2017. -2030. te Strategiju niskougličnog razvoja RH. Temeljni ciljevi Niskouglične strategije uključuju postizanje održivog razvoja temeljenog na niskoj razini ugljika. Drugi važan dokument je Strategija prometnog razvoja RH u kojoj je jedan od glavnih ciljeva veća uporaba javnog prijevoza te korištenje oblika prijevoza s nultom emisijom štetnih plinova. Također, važan cilj ove strategije jest smanjiti utjecaj prometnog sustava na klimatske promjene te smanjiti utjecaj prometnog sustava na okoliš. Uvođenje održivih i inovativnih prometnih sredstava važan je cilj Europske unije. U razvijenim dijelovima Europe, pogotovo u državama Beneluxa, skandinavskim državama te Njemačkoj, bicikl je glavno prijevozno sredstvo, znatni dijelovi grada su pješačke zone ili je uspostavljena zona 30. Da bi vožnja biciklima u gradovima bila dostupna svima, potrebno je izgraditi mrežu biciklističkih prometnica, osobito biciklističke staze, parkirališta za bicikle i slično. Ulaganjem u biciklističku infrastrukturu i sigurnost biciklista moguće je ljude privući tom obliku prijevoza. Glavni grad Danske, Kopenhagen, godišnje ulaže 15 milijuna eura u biciklističku infrastrukturu. Rezultat toga je da trećina zaposlenog stanovništva u tom gradu na posao ide biciklom. U Amsterdamu glavnom biciklističkom gradu svijeta, 40% čitavog prometa odvija se biciklom. Ovaj trend moguće je vidjeti i u Hrvatskoj, u gradovima poput Koprivnice, Osijeka, Karlovca i Varaždina.

Izbor najboljeg pristupa rješenju problema

Do odabira najboljeg rješenja došli smo metodom oluja ideja te raspravom. Rješenja koja predlažemo su sljedeća:

- povećanje pješačkih zona i ograničenja broja automobila – povećanjem pješačkih zona u centru Zagreba smanjile bi se automobilske gužve, buka i broj nesreća koje su vrlo česte zbog nervoznih vozača. Predlažemo da se broj automobila smanji posebnim dozvolama na temelju broja na tablici automobila. Automobili koji imaju na tablicama parne brojeve bi mogli voziti do centra Zagreba parnim datumima, dok bi automobili s neparnim tablicama vozili neparnim datumima.
- odvajanje javnog prometa od automobilskog – javni prijevoz gubi smisao ako na mjestu tramvajskih tračnica stoji kolona automobila, pa ukoliko negdje želite stići ostajete u tramvaju duže od planiranog vremena. Smatramo da bi idealno rješenje bilo pametni semafori koji bi podsjećali vozače da propuste tramvaj.
- poticaji za korištenje održivih oblika prometa – budući da se zalažemo za održive oblike prometa raspravljali smo na koji način građane Zagreba potaknuti na održivo kretanje. Smatramo da je građane potrebno informirati koje su prednosti održivog kretanja i kako je održivo kretanje dobro za naš organizam, a i štitimo okoliš. Također, sinula nam je ideja da osmislimo aplikaciju koja bi potaknula ljude na održivo kretanje. Građane, sudionike u prometu potrebno je dodatno educirati da bi uvažavali i poštivali sve sudionike u prometu.

Plan djelovanja

Nakon što smo se usuglasili oko najboljeg rješenja, postavili smo si pitanje kako ćemo naša rješenja provesti u djelo, stoga smo osmislili plan djelovanja pomoću kojeg ćemo ukazati na problem i pokušati predstaviti naša rješenja. Naš plan djelovanja obuhvaća sljedeće aktivnosti: odabir naziva projekta izrada loga, brošure, dokumentacijske mape, portfelja upoznavanje učenika, učitelja i roditelja naše škole s projektom organiziranje biciklijade na Dan planeta Zemlje suradnja s udrugama koje promiču održivi razvoj izrada aplikacije za poticanje kretanja i izrada pametnog semafora predstavljanje projekta predstavnicima vlasti, medijima, udrugama koje promiču održivi razvoj.

Ostvareni rezultati

Radom na ovom projektu puno toga smo naučili. Postali smo svjesniji i osjetljiviji na probleme u zajednici. Pronalazili smo informacije, a po prvi put smo čitali i analizirali Ustav i pojedine zakone. Saznali smo što je održivi promet i koje su prednosti održivog prometa. Istražili smo tko je odgovaran za rješavanje problema prometnih gužvi i tko je zadužen za izgradnju prometnica u Gradu Zagrebu. Naučili smo što znači biti aktivan građanin te na koji način građani svoje prijedloge mogu predstaviti vlasti. Predstavljanjem projekta i iznošenjem naših rješenja pokazali smo da smo ozbiljno pristupili problemu te da mi, učenici možemo uljepšati naš Zagreb.

Predstavljanje projekta

Projekt je predstavljen na stranicama škole, učenicima, učiteljima, ravnateljici te stručnoj službi. Projekt smo predstavili udruzi Odraž, lokalnoj vlasti i lokalnoj zajednici. Projekt planiramo predstaviti i na javnoj raspravi koju ćemo organizirati u svibnju.

6. S obje strane rešetke

Škola

Osnovna škola Nikola Tesla; Trg Ivana Klobučarića 1, 51000 Rijeka

Telefon/telefaks: 051 315226

E-adresa: ured@os-ntesla-ri.skole.hr;

Voditeljica

mr. sc. Orjana Marušić Štimac, prof. psihologije

Učenici

Učenice sudionice Projekta: Ema Mohorovičić, Lina Vljaković, Gabrijela Zlojutro, Ema Antić, Mara Vidačković (sedmi razred), Gea Breški, Marija Čutul, Eni Jovanović, Anamarie Katić, Tia Kovačić, Valnea Turković (osmi razred).

Učenice koji će Projekt predstaviti na Smotri: Ema Mohorovičić, Gea Breški, Marija Čutul, Eni Jovanović (Anamarie Katić, Valnea Turković)

Tematsko područje

Nastava iz područja građanskog odgoja i obrazovanja – Projekt građanin

Ljudska prava, društvena zajednica, demokracija: odgovorno ponašanje u zajednici i zaštita prava ranjivih skupina

Cilj projekta

Osvještivanjem i educiranjem sugrađana unaprijediti status djece čiji su roditelji zatvorenici. Sudjelovanjem u projektu razvijamo svoje građanske kompetencije, prihvaćamo osobnu odgovornost i promičemo prava ranjive skupine. Iniciramo suradnju u lokalnoj zajednici. Kroz timski rad razvijamo kritičko mišljenje, vještine argumentiranja i komunikacijske vještine nužne za aktivno sudjelovanje u društvenoj zajednici. Prepoznajemo i istražujemo problem u lokalnoj zajednici te iznalazimo moguće načine rješavanja problema. Samostalno pokrećemo i realiziramo akciju rješavanja problema.

Očekivani ishodi učenja i stečene kompetencije:

Učenici promišljaju prava djece zatvorenika i promiču njihova prava.

Prepoznaju diskriminaciju, predrasude i stereotipe i promiču ravnopravnost. Prihvaćaju osobnu odgovornost kao pojedinca i predlažu načine zaštite prava djece zatvorenika, promiču potrebu za kvalitetom njihova života u zajednici, iniciraju aktivnosti i uspostavljaju suradnju s institucijama u lokalnoj zajednici.

Učenici prepoznaju značaj politike u donošenju odluka u svakodnevnom životu, upoznaju zakonodavstvo i djeluju sukladno postojećim zakonskim okvirima.

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Statistike pokazuju da je kroz sustav u RH 2019. godine prošlo ukupno 12 603 zatvorenika. Tijekom te godine 12.500 djece razdvojeno je od roditelja iz razloga izdržavanja zatvorske kazne. Nimalom broju te djece zatvoreni roditelj je jedini roditelj. Također, mnogim obiteljima zatvoreni roditelj je jedini član obitelji koji privređuje.

Zatvor Rijeka se nalazi u neposrednoj blizini naše škole u najužem centru grada Rijeke. Naša dugogodišnja praksa istraživanja problema u lokalnoj zajednici usmjerila nas je prema instituciji o kojoj znamo vrlo malo. Posebnu pozornost usmjerili smo na problem nedostatka svijesti građana, kako odraslih tako i djece o problemima djece čiji su roditelji lišeni slobode. Malo tko zna kako se odnositi prema njima i kako im možemo pomoći. Ta su djeca, traumatizirana izdvajanjem, obilježena od okoline često diskriminirana (zbog statusa djeteta roditelja zatvorenika), ranjiva i najčešće žele biti nevidljiva.

Da bi ispitali postojanje navedenog problema, sastavile smo anketu te provele anketiranje građana (ukupno 94) na javnim površinama grada rijeke. Uz postavljena pitanja dobili smo sljedeće rezultate:

1. Imate li osobnih ili bliskih iskustava s osobama lišenih slobode? – rezultati pokazuju da je 32% građana imalo bliskih iskustava s osobama lišenim slobode
2. Zna li nešto o problemima djece čiji su roditelji u zatvoru? – manje od 50% ispitanika zna nešto o problemima djece čiji su roditelji u zatvoru
3. Imaju li djeca mogućnost susreta s roditeljima lišenih slobode? – oko 70% građana zna da djeca imaju mogućnost susreta s roditeljima lišenim slobode
4. Biste li dozvolili svojem djetetu da se druži s djetetom čiji je roditelj u zatvoru? – visokih 80% izjavljuje da bi dopustili svojoj djeci da se druže s djecom zatvorenika.
5. Je li vam prihvatljivo da se druga djeca igraju s djecom zatvorenika? – vrlo interesantno, isti ti građani smatraju još prihvatljivijim da se tuđa djeca druže s djecom zatvorenika (85%).

Rezultati ankete potvrdili su da građani nisu u dovoljnoj mjeri upoznati s problemima djece zatvorenika te smo krenuli u planiranje i realizaciju projekta.

Mogući načini rješavanja problema

Jedan od mogućih načina rješavanja problema je informiranje i educiranje građana promotivnim i edukativnim materijalima. Prednosti te politike su što je pristupačna, produktivna i praktična, npr. edukativni sadržaji u medijima (radio, televizija, portali, mrežne stranice i sl), distribucija edukativnih letaka, predavanja, itd. Nedostaci ove politike su financijski troškovi (troškovi tiskanja edukativnih materijala), poteškoće odaziva građana na predavanja ili okrugle stolove i sl., troškovi objave edukativnih sadržaja u medijima, dostupnost medija (suradnja s novinarima), dostupnost medija građanima, interes građana.

Sljedeći mogući način je prepuštanje rješavanje problema, civilnim, nevladinim organizacijama (udrugama Roda, Motor, Korak po korak, Let...). Prednosti te politike su što spomenute organizacije poznaju lokalne potrebe, te imaju neposrednu komunikaciju s građanima. Nedostaci ove politike su izdvajanje i mogući nedostatak osobnih kapaciteta (vremena, znanja, financija).

Treći mogući način rješavanja problema je samostalno uključivanje u rješavanje problema. Prednosti navedene politike su to što smo motivirani, imamo podršku, lako se mobiliziramo,

uspješno uspostavljamo suradnju te imamo, ili uspješno stječemo znanje i vještine. Nedostaci su: preopterećenost učenika, nedostatak financijskih sredstava i nedovoljna stručnost.

Problem se može rješavati prepuštanjem aktivnosti nadležnim institucijama (Hrvatski zavod za socijalni rad, Ministarstvo pravosuđa i uprave). Prednosti navedene politike su stručnost i financijska sredstva, a nedostaci slabije poznavanje potreba “na terenu”.

Najbolji pristup rješavanju problema

Za rješavanje problema naše teme odabrale smo samostalno uključivanje u informiranje i educiranje građana edukativnim materijalima, jer, promjena počinje od nas samih. Uspostavili smo suradnju s Uredima pravobraniteljice za djecu RH u Rijeci i Zagrebu te Zatvorom u Rijeci.

Odabranom politikom ćemo istraživati i učiti da bi educirali druge, pomoći djeci roditelja zatvorenika, surađivati sa Zatvorom Rijeka kao sastavnim dijelom naše lokale zajednice, umrežiti se s drugim vladinim i nevladinim organizacijama u RH i izvan RH.

Prednost odabrane politike je visoka motiviranost nas učenica – građanki. Odabrana tema je složena, ali smo ju prihvatili kao izazov da bi pokazali da se djeca mogu baviti i vrlo ozbiljnim problemima u društvu. Nakon početnog iznenađenja, obzirom na temu projekta, uslijedile su vrlo pozitivne reakcije i odaziv našem pozivu na realizaciju određenih zajedničkih aktivnosti.

Timski rad, raspodjela zadataka većeg broja nas učenika – građana doprinosi uspješnoj realizaciji ideje i rješavanja problema. otvoreni razgovori, prevladavanje poteškoća tinskoga rada, tolerancija, suradnja, kritičko promišljanje, prihvaćanje kritike, uvelike će doprinijeti razvoju naše građanske svijesti. Utvrdili smo da će mogući problem predstavljati školska satnica, nemogućnost ulaska u zatvor, školske i izvanškolske obveze učenika i prethodno planirane obveze mogućih suradnika.

Odabrana politika je u potpunosti sukladna postojećoj zakonskoj regulativi.

Plan djelovanja

Uz prethodnu suglasnost ravnateljice škole uspostavili smo kontakt s Uredom pravobraniteljice za djecu RH, savjetnicom Danijelom Žagar iz Rijeke i Majom Gabelica Šupljika, zamjenicom pravobraniteljice za djecu iz Zagreba. Potvrđena nam je mogućnost suradnje te potvrđeno da je bavljenje ovom temom sukladno našim (dječjim) pravima i obvezama. Uz sve prethodne dozvole (ministarstva pravosuđa i suglasnosti naših roditelja) posjetili smo Zatvor Rijeka. Ovlaštena djelatnica gđa Papić i pravosudna policajka upoznale su nas samo s onim prostorima zatvora u kojima je naša sigurnost bila na najvišoj razini – čekaonica, prostor za razgovor zatvorenika i odraslih (s pregradom, bez mogućnosti fizičkog kontakta) i prostor za susrete zatvorenika s članovima obitelji i djecom. Saznali smo mnogo detalja i postavili mnoga pitanja. Razgovoru se pridružio i upravitelj zatvora. Bio je iznenađen našom inicijativom za suradnjom i podrškom lokalne zajednice.

Nakon posjete zatvoru gđe. Gabelica Šupljika, Žagar, Ćurčić i naša mentorica održale su radionicu u kojoj smo proradile posjet zatvoru i obradile mnoge teme prava i postojećih problema djece zatvorenika. Na osnovu stečenih znanja izradili smo edukativni letak za građane kojega istima distribuiramo. Letak je odobrio Ured pravobraniteljice za djecu i Grada Rijeke.

U dogovoru s upraviteljem zatvora samostalno smo prikupili donaciju za zatvorenike i opremanje prostora za posjete djece sa zatvorenim roditeljima. Zamjenica pravobraniteljice za djecu održat će predavanje za članove Učiteljskoga vijeća i Vijeće učenika naše škole.

Imamo ozbiljnu namjeru nastaviti promovirati prava djece zatvorenika i educirati druge o njihovoj ravnopravnosti i ranjivosti te surađivati s međunarodnom mrežom "COPE".

Za kraj, ne zaboravimo: zločin nisu počinila djeca zatvorenika, a odgovornost za njihovo diskriminiranje je odgovornost sviju nas.

Ostvareni rezultati

Uspostavljenom suradnjom u lokalnoj i međunarodnoj zajednici i stečenim znanjima, izradili smo edukativni letak, organiziramo predavanja, istupamo u medijima, sve s namjerom podizanja svijesti građana o problemima djece zatvorenika te promicanja prava te djece.

Predstavljanje projekta

Na osnovu stečenih znanja izradili smo edukativni letak za građane kojega istima distribuiramo i objavljujemo u elektronskim medijima. O važnosti ove teme govorili smo u televizijskom nastupu (regionalni dnevnik HRT-a).

Preko Ureda pravobraniteljice za djecu međunarodna mreža podrške djece zatvorenika "COPE" detaljno je upoznata s našim projektom te nam upućuju vrlo pozitivne povratne informacije koje se tiču naše inicijative, odabira ove zahtjevne teme i zalaganje za osvješćivanje drugih, a na dobrobit naših vršnjaka.

Pisano izvješće o rezultatima provedenih akcija upućujemo Gradu Rijeci, Uredu pravobraniteljice za djecu i Odjelu za prevenciju Policijske uprave primorsko-goranske. Projekt predstavljamo na Smotri projekata iz područja Građanskog odgoja i obrazovanja.

7. TikTok EduTok

Škola

OŠ Vežica, Kvaternikova 49, 51000 Rijeka

Telefon: 051 453 868

E-pošta: iskola@os-vezica-ri.skole.hr;

Voditeljica projekta

Gordana Frol, učiteljica savjetnica

Učenici

Lana Vulić 8.b, Renato Bevandić 8.b, Irma Radovanović 8.c, Igor Pešut 8.c

Tema projekta

Društvena zajednica

Cilj projekta

Istražiti kako se učenici informiraju o pitanjima koja su važna za njihovo školovanje i život u zajednici te na koje sve načine dolaze do informacija. Koriste li nove medije samo za zabavu ili ih koriste i u procesu učenja i primanja informacija važnih za život.

Očekivani ishodi učenja i kompetencija koje su razvijane u projektu:

Učenik objašnjava prednosti sudjelovanja i rada na projektima za doprinos zajednice. Samostalno oblikuje svoje ideje i kreativno pristupa rješavanju problema. Prepoznaje vrstu informacije i izvora s obzirom na postavljene zadatke/problem. Učenik se izražava kreativno služeći se primjerenom tehnologijom za stvaranje ideja i razvijanje planova te primjenjuje različite načine poticanja kreativnosti. Odgovorno se ponaša u zajedničkim aktivnostima. Sudjeluje u zajedničkom radu i planira aktivnosti u skupini. Pozitivno se odnosi prema istraživanju i stvaranju novih rješenja.

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Mi smo Z generacija koja je odrasla uz modernu tehnologiju. Primamo informacije i komuniciramo putem društvenih mreža, a naši idoli su osobe koje imaju najveću vidljivost u internetskom svijetu. Pojava novih informacijskih i komunikacijskih tehnologija vrlo brzo mijenja društvo u kojem živimo, utječe na načine učenja, rada i sudjelovanja u zajednici. Zaključili smo da je važno istražiti kako se učenici informiraju o pitanjima koja su važna za njihovo školovanje i život u zajednici te na koje sve načine dolaze do informacija. Koriste li nove medije samo za zabavu ili i za učenje. Problem je važan jer mislimo bi učenici uz zabavu, društvene mreže trebali koristiti za stjecanje informacija koje su im važne za život. Da bismo ispitali što učenici misle o našem istraživanju proveli smo anketu. Ispitali smo učenike od peto do osmog razreda i roditelje naše škole. Od 90 ispitanih učenika 87% smatra da je naše istraživanje važno. Kao izvore informacija od starijih medija, 4 učenika koristi

novine, a 79 učenika televiziju. Od društvenih mreža youtube koristi 81 učenik, snapchat 68, a Tik Tok 62 učenika. Ispitali smo 44 roditelja od kojih je 73% odgovorilo da je naše istraživanje važno, a 25% ne zna je li važno. Kao izvore informacije 39 roditelja koristi društvene mreže, a 2 ne koriste niti jedan izvor informacija. Proučili smo rezultate istraživanja koji je proveo Institut za društvena istraživanja na uzorku od 17.472 učenika petih i sedmih razreda osnovnih škola te trećih razreda srednjih škola. Naziv istraživanja je bio U potrazi za mjerom između školskog igrališta i TikTok-a. Istraživanje je pokazalo da učenici 7. razreda 4 sata dnevno koriste digitalne uređaja. Mislimo da je to previše i da je važno mlade usmjeravati na korištenje digitalne tehnologije koje će osim zabave koristiti i za obrazovanje. Doznali smo da je prva društvena mreža SixDegrees.com nastala je 1997. g. i prestala je s radom 2000. g, a njen osnivač vjeruje da je bio ispred vremena jer javnosti nije bila zainteresirana za društvene mreže. Najpopularniju društvenu mrežu Facebook osnovao je bivši student Harvarda Mark Zuckerberg 2004. g. Namjera mu je bila stvoriti internetsku stranicu za studente Harvarda gdje bi se mogli međusobno bolje upoznati i komunicirati. Facebook propisuje pravilo da se osobe mlađe od 13 godina ne mogu služiti tom mrežom. YouTube je mrežna usluga za razmjenu videozapisa. Osnovan je 2005.godine i kao besplatan medij postao sredstvom promoviranja anonimnih filmskih autora i glazbenika koji su ovim putem stekli popularnost. Instagram je nastao 2010. WhatsApp je popularna aplikacija za dopisivanje i razmjenu poruka, a koristi internetsku vezu da bi se izbjegla korisnička naknada. TikTok je trenutno najpopularnija svjetska aplikacija, nastao je u Kini i većina korisnika su maloljetnici. Često se na TikToku pojavi videozapis koji može biti opasan za najmlađe korisnike. Radi se o viralnim trendovima koji lako mogu privući djecu raznim izazovima s pogubnim posljedicama. Psiholozi upozoravaju da je potrebno razgovarati s djecom kako se to ne bi događalo. Europska komisija je upozorila direktora TikToka da se tvrtka mora pridržavati pravila Unije ili će se suočiti sa sankcijama. Nije prihvatljivo da korisnici mogu u samo nekoliko sekundi pristupiti štetnom, a nekada čak i po život opasnom sadržaju. Ispunili smo upitnik o uočavanju i raščlambi problema. Svi s kojima smo razgovarali podržali su nas u radu i sad nam je glavni zadatak pronaći način kako ćemo učenike pridobiti da osim zabave društvene mreže koriste u edukativne svrhe.

Moguća rješenja problema

Društvene mreže predstavljaju jednu od vodećih uloga u komunikaciji kako između odraslih, tako i između djece. Mladi puno vremena provode dopisujući se s prijateljima, razmjenjujući razne doživljaje i fotografije. Sve češće se i društvene mreže koriste i u nastavi. Da bismo pronašli pravi način rješenja problema i učenike potaknuli da društvene mreže koriste za edukaciju proučili smo neke dokumente i zakone. Nacionalni kurikulumu Republike Hrvatske za predškolski, osnovnoškolski i srednjoškolski odgoj u kojem piše da je potrebno kod učenika razvijati digitalnu kompetenciju koja se odnosi na osposobljenost za sigurnu i kritičku upotrebu informacijsko-komunikacijske tehnologije za rad u osobnomu i društvenomu životu te u komunikaciji. Pregledali smo stranice Hrvatske regulatorne agencije za mrežnu djelatnost i tamo pronašli brošure koje sadrže praktične i korisne savjete vezane uz sigurnost na internetu te način ponašanja na društvenim mrežama. Prema Obiteljskom zakon članak 95 roditelji imaju pravo, dužnost i odgovornost nadzirati dijete u njegovu druženju s drugim osobama, kao i komunikaciju na društvenim mrežama te mu zabraniti druženja i

komunikaciju koja nisu u skladu s djetetovom dobrobiti. Članak 28. Konvencije o pravima djeteta govori kako djeca imaju pravo na kvalitetno obrazovanje, a članak 29 da obrazovanje pomaže djeci u razvijanju darovitosti i sposobnosti te da obrazovanje treba pomoći djeci da nauče živjeti u miru i poštivanju drugih. Doznali smo da i naša Vlada da bi poboljšala vođenje politike i unaprijedila pristup informacijama, koristi društvene mreže. Oblikovali smo dva načina kojim bi učenike uključili u stvaranje kvalitetnih sadržaja na društvenim mrežama i poučili ih kako komunicirati na društvenim mrežama i usvajati kvalitetne sadržaje. Stvarajmo edukativne sadržaje na TikTok-u,

Potaknuti masovnim korištenjem TikToka odlučili smo izraditi politiku kojom bi učenici osim zabavnih, pratili i stvarali edukativne sadržaje na toj najpopularnijoj aplikaciji. U prilog ovoj našoj politici ide i mišljenje profesorice povijesti koju je objavio The Guardian koja je pohvalila radove učenika koji na zabavan način objašnjavaju lekcije iz povijesti. Rekla je da joj je drago da mladi TikTok koriste za nastavne sadržaje. Ocijenila je za su podaci u videima točni i da bi neke koristila u nastavi. Naši roditelji se ne protive našem nastojanju da TikTok koristimo u edukativne svrhe i misle da bismo mogli stvarati edukativne sadržaje. Neki naši učenici imaju otvorene profile na TikToku i već objavljuju kratke videe. Nedostatak ove politike da se svi učenici zbog nepoznavanja tehnike rada ne bi mogli uključiti u rad. Nismo naišli na protivljenja u zajednici u oblikovanju ovog rješenja.

Edukativne radionice

Da bi uputili učenike da se lakše snalaze na društvenim mrežama i pomogli da ih koriste kao izvore kvalitetnih informacija, organizirali bi radionice. U rad radionica uključili bismo i roditelje. Razgovarali smo s tajnicom Mjesnog odbora Podvežica koja je podržala naš prijedlog da se radionice održe u prostoru Mjesnog odbora. Predložila je da bi učenici kada prođu radionicu mogli zainteresiranim građanima održati radionice o korištenju društvenih mreža. Da bi organizirali radionice, potrebno je pronaći stručnu osobu koja bi vodila radionice pa je to i nedostatak ove politike. Dobra strana je da bi svi učenici dobili priliku učiti i stvarati sadržaje na svim društvenim mrežama.

Najbolji pristup rješenju problema

Nakon što smo proučili ove naše politike koje bi mogle doprinijeti korištenju društvenih mreža za edukaciju i razmjenu važnih informacija za život mladih. Podržali smo politiku Stvarajmo edukativne sadržaje na TikTok-u. Ovo je trenutno najpopularnija mreža među našim učenicima pa je to prilika da ih potaknemo da TikTok koriste za stvaranje edukativnih sadržaja. Ovu našu politiku podržali su učenici i roditelji. Prednosti su velike jer bi učenici razvili postojeća i stekli nova znanja i vještine. Smatramo da su društvene mreže korisne za razmjenu informacija pa je potrebno usmjeravati učenike da se aktivno uključe u kreiranje raznih informacija, obavijesti i sadržaja iz školskog gradiva. Naučili bi sigurno koristiti društvene mreže i zaštitili svoju privatnost. Razvijali bi digitalno građanstvo koje podrazumijeva sudjelovanje i odgovornost u digitalnom svijetu. U skladu s Pariškom deklaracijom [jačali bi kritičko razmišljanje i medijsku pismenost i razvili otpornost na sve oblike diskriminacije](#). Moguće je da neki učenici neće prihvatiti stvaranje i usvajanje edukativnih sadržaja na TikToku jer smo iz razgovora s učenicima škole doznali da je pojedincima jako važno da imaju puno pratitelja na društvenim mrežama i smatraju da im ovakav oblik rada ne donosi popularnost. Našu politiku temeljili bismo na pravu djeteta na

slobodno izražavanje koju navodi članak 13. Konvencije o pravima djeteta. Ova naša politika nije u suprotnosti s Ustavom Republike Hrvatske. U prilog tome ispunili smo upitnik iz kojeg je vidljivo da su sve naše aktivnosti u skladu s ustavnim odredbama. Iz čl.38. doznali smo da se svima jamči sloboda mišljenja i izražavanja. Našim aktivnostima ne kršimo niti jednu odredbu Ustava Republike Hrvatske. Ovu politiku temeljimo i na Kurikulumu koji ističe da je važno osnažiti buduće generacije za razvijanje različitih kompetencija da bi stvorili vlastiti identitet i ostvariti osobne potencijale i razvili darovitost. Ovu našu politiku riješit ćemo na razini škole.

Plan djelovanja

Nakon što smo prihvatili politiku Stvarajmo edukativne sadržaje na TikTok-u krenuli smo s izradom akcijskog plana. S planom smo upoznati ravnateljicu, Učiteljsko vijeće, Vijeće roditelja i Vijeće učenika. Napravili smo digitalnu pozivnicu za sastanak s učenicima sedmih i osmih koju ćemo podijeliti na platformi Teams. Na sastanku smo upoznali učenike s našim projektom i načinom na koji će učenici moći snimati kratke videosadržaje edukativnog sadržaja. Razredi će izabrati neki nastavni sadržaj ili neku informaciju iz zajednice koju bi htjeli podijeliti. U grupama će napisati scenarij i izabrati prostor u kojem će snimati video. Napisani scenarij pregledat će naša učiteljica i mi članovi grupe. Učenici će snimiti video. Ponovno ćemo ga pregledati i tada podijeliti na mreži TikTok. Cilj nam je uključiti što više učenika u aktivnost. Naše uratke prikazali bi učiteljima na Učiteljskom vijeću, a široj zajednici za Dan škole u lipnju. Sve aktivnosti objavit ćemo na mrežnoj stranici škole i društvenim mrežama (Facebook, Instagram...). Obavijestit ćemo i lokalne medije o našem radu.

Predstavljanje projekta

Županijska smotra projekata 3.4.2023. Rijeka. Učenicima naše škole.

Ostvareni rezultati

Učenici su snimili nekoliko videa. Naučili su tražiti informacije o problemu iz različitih izvora. Upoznali su stručnu službu, učenike i roditelje o aktivnostima koje provode. Naučili su upotrebljavati informacijsko-komunikacijsku tehnologiju u obradi ankete i izradi prezentacije. Upoznali su zakone Republike Hrvatske vezane uz problem proučavanja. Stekli su znanja, vještine i kompetencije važne za život u demokratskom društvu.

Osvrt učenika na stečeno iskustvo

Učenici ističu timski rad kao način rješavanja problema, spremnost založiti za zajednicu u rješavanju problema. S interesom su istraživali problem i shvatili važnost rješavanja problema za dobrobit zajednice.

8. Bez mudrosti nema dječje sigurnosti

Škola

Osnovna škola „Eugen Kumičić“, Franje Čandeka 40 51000 Rijeka

Telefon: 051 642129; Telefaks: 051 689154

E-adresa: ek@os-ekumicic-ri.skole.hr;

Voditeljica projekta

Ingrid Šlosar, prof.

Učenici

U projektu su sudjelovali učenici 5.r.: Neli Brusić, Ivan Hibšer, Laura Radan, Ian Smojver, Ivana Stipanić

Tematsko područje

Domena demokracija i društvena zajednica – sigurnost u prometu: radi dobrobiti zajednice svi se trebaju pridržavati određenih pravila, promicanjem kvalitete života unapređuju se životni uvjeti; oblikuju se stavovi o važnosti usklađivanja osobnih i zajedničkih interesa u zajednici

Cilj projekta

Učiniti Ulicu Giuseppea Carabina sigurnijom za učenike kao i za ostale građane i sudionike u prometu ukazujući na važnost preuzimanja odgovornosti za svoje ponašanje i odnos prema prometu. Kako pojedinac mora preuzeti osobnu odgovornost tako i sve službe zadužene za sigurnost u prometu i ispravnost infrastrukture moraju preuzeti odgovornost za svoje djelovanje na dobrobit svih.

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Razmišljajući o mnogobrojnim problemima koje primjećujemo u svojem okruženju, privukao nas je problem sigurnosti u prometu. Naša škola smještena je između Ulice Franje Čandeka i Ulice Giuseppea Carabina. Prva je ulica prometna i živa te dosta dobro označena prometnom signalizacijom, stoga i relativno sigurna. Druga je ulica mirnija. U blizini se škole nalazi dječji vrtić i dom za starije osobe pa je u jutarnjim satima i satima kad se ljudi vraćaju s posla i ona iznimno prometna. Anketirali smo učenike i utvrdili da 59,15% učenika stanuje na području s gornje strane škole i da upravo Ulicom Giuseppea Carabina dolaze do škole. Razgovarajući s učenicima, otkrili smo da i sami uviđaju da sudjelujući u prometu nisu sasvim sigurni. Pitali smo ih što primjećuju kao problem u prometu. Na brzu vožnju i neopreznost vozača ukazalo je 64,03% učenika. Provjerili smo nesreće u Ulici Giuseppea Carabina te utvrdili da se povremeno događaju lakše nesreće, ali da ih je bilo nekoliko, nažalost, i s teškim ozljedama ili smrtnim ishodom. Provjerili smo i prometne oznake u dijelu gdje učenici najčešće prelaze cestu da bi se spustili prema školi. Primijetili smo da je na njoj slabije istaknuta prometna signalizacija. Označen je pješački prijelaz i odmah uza nj stoji znak za pješački prijelaz. Nigdje nema oznake da je u blizini škola. Stoga smo odlučili pokušati

riješiti ili barem ublažiti problem sigurnosti u prometu u svezi s dijelom Ulice Giuseppea Carabina.

Potvrdu o važnosti uočenoga problema potražili smo u nekim dokumentima i zakonima: u Zakonu o sigurnosti prometa na cestama, u Pravilniku o prometnim znakovima, signalizaciji i opremi na cestama. Svi zakoni u Republici Hrvatskoj moraju biti usklađeni s Ustavom Republike Hrvatske, a sigurnost povezujemo i s Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Želeći utjecati na rješenje ovoga problema, odlučili smo svoj projekt nazvati *Bez mudrosti nema dječje sigurnosti*. Naslov sadrži naše namjere. Željeli bismo da se mudrim odlukama pokrenu različite aktivnosti da bi cesta iznad naše škole bila što sigurnija kako za naše učenike tako i za ostale građane i sudionike u prometu.

Moguća rješenja problema

U svim navedenim dokumentima istaknuta je važnost sigurnosti pa su se nametnula i neka rješenja kako put do škole učiniti što sigurnijim.

1. Edukacija je izuzetno važna.
 - a) U obitelji dijete stječe sustav životnih vrijednosti. U pravilu, ono će preuzeti obiteljske navike i odnos prema prometu. Ako roditelj poštuje prometna pravila, najvjerojatnije je da će svojim primjerom i stavom podučiti dijete kako se ponašati u prometu.
 - b) Dijete se kreće i u društvu svojih vršnjaka te ono ima snažan utjecaj na ponašanje i stavove djeteta.
 - c) Škola nastoji različitim oblicima rada u nastavi i izvannastavnim aktivnostima razviti kod učenika odgovoran odnos prema ponašanju u prometu. S tom namjerom provodi se niz aktivnosti. Škola surađuje i s policijom te s Domom mladih. Satovi razrednika također mogu poslužiti za educiranje učenika o važnosti poštivanja prometnih pravila (predavanja, kvizovi, istraživački radovi, igre i sl). Uz to u Kurikulumu nastavnoga predmeta Tehnička kultura u 5. razredu učenici usvajaju ishode za sigurnije sudjelovanje u prometu.
2. Da bi se pješaci i vozači osjećali sigurno u prometu i da bi se izbjegle prometne nezgode, vrlo je važno da ceste budu uređene i dobro označene primjerenom prometnom signalizacijom pa mislimo da bi Ulicu Giuseppe Carabino, u djelu iznad škole, trebalo dobro označiti. Dobra prometna signalizacija jest dobra opcija jer je svi sudionici u prometu moraju poznavati, ali postoji problem i financijskih sredstava i različitih pravila koji mogu otežati ostvarenje ovoga rješenja.
3. Jedno od mogućih rješenja jest kažnjavanje svih prekršaja da bi se osigurala sigurnost sudionika u prometu. Prednost ove mjere jest da vjerojatno prekršitelj, ako bude u dovoljnoj mjeri kažnjen, neće ponoviti prekršaj, ali nedostatak jest da bi predstavnici policije morali biti stalno na određenim položajima na cesti, što je nemoguće, a osim toga, kažnjavanje se provodi tek kad se prekršaj dogodi, a to znači da posljedice mogu biti kobne, a mi mislimo da je važno spriječiti moguće prometne nezgode.

Najbolji pristup rješavanju problema

Nakon rasprave o prednostima i nedostacima svakoga ponuđenog rješenja odlučili smo se za ključnu riječ odgovornost koju smo utkali u dva, po našem mišljenju najbolja rješenja.

Prvo rješenje koje nudimo jest osobna odgovornost. Njome podržavamo postojeću obrazovnu politiku. Mislimo da ljudi, pa tako i djeca, imaju dovoljno mogućnosti educirati se da bi mogli sudjelovati u prometu, a da pritom nikoga ne ugrožavaju. Važno je razvijati svjesnoga i odgovornoga čovjeka koji će razumjeti važnost ispravnoga odnosa prema prometu i svim njegovim sudionicima. Uz neophodnu obrazovnu politiku, mislimo da posebnu odgovornost imaju odrasli koji bi svojim primjerom morali biti uzor djeci, pokazati djetetu kako se treba ispravno ponašati u prometu. U konačnici, svaki pojedinac mora preuzeti odgovornost za svoje postupke i ponašanje u prometu.

Drugo rješenje koje nudimo nazvali smo javnom odgovornošću jer uključuje postojeću prometno-infrastrukturnu politiku i sve one koji su zaduženi za sigurnost prometa. Naime, mislimo da je potrebno ulagati u promet da bismo naše ceste učinili sigurnijima. Da bismo Ulicu Giuseppea Carabina učinili sigurnijom, neophodno je bolje označavanje ceste, osobito uz dio do parkića koji vodi prema školi, stoga predlažemo, radi vidljivosti, osvježiti bojenjem već postojeći pješački prijelaz, a mislimo da bi bilo dobro i postaviti žuto trepćuće svjetlo koje obvezuje sve sudionike prometa da se kreću uz pojačani oprez. Da bismo ostvarili ovo rješenje, neophodno je povezivanje s lokalnom zajednicom, tj. Mjesnim odborom Turnić koji se brine za dobrobit svojih građana.

Svjesni smo da ne postoji idealno rješenje kojim bismo riješili problem sigurnosti u prometu u Ulici Giuseppea Carabina, ali bismo ga htjeli barem ublažiti. Cilj nam je potaknuti učenike, odrasle i zadužene službe na preuzimanje odgovornosti za sigurnost u prometu.

Plan djelovanja

Naši su prvi susreti protekli u razgovoru o problemima koje zapažamo u svojoj sredini. Dogovorili smo se da ćemo se baviti problemom sigurnosti u prometu, točnije sigurnošću u Ulici Giuseppea Carabina. Upoznali smo ravnateljicu s problemom koji smo uočili i zamoliti je za pomoć i podršku. Anketirali smo učenike. Proučili smo zakone i propise relevantne za temu (o prometu). Zaključili smo da je osobna odgovornost ključna za sigurnost u prometu, ali da je važna i dobra označenost cesta pa smo se odlučili obratiti Mjesnom odboru Turnić da bi se u Ulici Giuseppea Carabina pojačale trenutačne oznake, ali i postavile nove, tj. trepćuće žuto svjetlo koje upozorava na oprez. Da bismo dobili podršku za svoju aktivnost, obratili smo se i Uredu pravobraniteljice te Vijeću roditelja.

Svojim djelovanjem željeli bismo Ulicu Giuseppea Carabina učiniti sigurnijom za naše učenike, ali i za sve sudionike u prometu.

Predstavljanje

Naš je projekt predstavljen učenicima u razrednom odjelu, ravnateljici te na županijskoj Smotri projekata iz područja građanskog odgoja i obrazovanja.

Ostvareni rezultati

Radili smo u timu. Pretraživali smo internet u potrazi za informacijama, osmislili smo anketu i obrađivali rezultate. Bili smo na terenu. Razmjenjivali različite stavove te razvijali komunikacijske vještine međusobnim razgovorom. Upoznali smo se sa zakonodavnim okvirom u svezi s prometom. Učili smo javno govoriti.

9. Obucimo staru školsku zgradu

Škola

Osnovna škola Višnjevac, Crni put 41, 31220 Višnjevac

Telefon/telefaks: 031 310180, 031 352416

E-adresa: ured@os-visnjevac.skole.hr; os.visnjevac017@gmail.com;

Dimenzije

ljudsko-pravna, demokratska, ekološka, gospodarska

Cilj

Aktivno uključivanje učenika u donošenju odluka, objasniti sličnost i razlike, uočavati važnost međuovisnosti čovjeka i okoliša. Cjelokupnom građanstvu potaknuti zanimanje za recikliranje starih objekata i njihovu prenamjenu za edukativne ili rekreativne sadržaje. Kritički promišljati o što manjoj izgradnji i devastaciji prostora, a sve više renoviranju starih objekata. Time očuvati što više obradivih površina i proizvoditi manje materijala štetnih za okoliš.

Voditeljica

Silvija Vukašinović, mag.prim.educ.

Učenic

Učenic koji će predstavljati projekt: Lucija Kišurek, Lucija Koić, Tea Jukić, Mia Martinčević
Suradnici projekta

Učenicice i učenici izbornog predmeta Građanskog odgoja i obrazovanja 8.razreda,učenic
suradnici Dvina Tolić,Ivan Čavar, Vanja Čović, Lukas Jakšetić, Lucija Kišurek, Filip
Bistrović, Marko Kolgjeraj, Luka Mikla, Borna Pataki

Vijeće učenika škole, Učenic predmetne nastave 5.-8. razreda, Melita Krstić, prof.
pedagogije; Biljana Mrdović-Varevac, dipl. psiholog; Dane Končar, Tehničko osoblje škole –
domari škole ; Učenička zadruga Višnja; Vijeće roditelja; Školski odbor; Mjesni odbor
Višnjevac; Grad Osijek; Osječko-baranjska županija; Poduzetnici-roditelji,Slavonski radio
Osijek, predstavnici Poljoprivrednog fakulteta Osijek i Poljoprivrednog instituta Osijek,
Udruga Plantaža,Škola primijenjene umjetnosti i dizajna Osijek, Akademija likovnih
umjetnosti Osijek

Opis

Izbor i istraživanje problema

Kada želimo dobiti nekakav prostor za korisnu namjenu, često polazimo od plana izgradnje potpuno novih objekata. Posljednjih godina u našem gradu nastaju novi stambeni objekti, a još više izvan grada, na nekadašnjim obradivim površinama. S druge strane, posvuda oko nas u gradu, vidimo velik broj starih neiskorištenih objekata. Zapitali smo se, je li to neracionalno? Kako to rade drugi gradovi i druge zemlje Europske Unije. Saznali smo da se

rekonstrukcija starih građevina, osobito starih gradskih jezgri zove revitalizacija. Zemlja koja najviše ulaže u nadogradnju starih zgrada su Francuska i Engleska.

Istražili smo kako je kod nas. Uglavnom se obnavljaju stare gradske četvrti i zgrade od kulturne baštine. Starije građevine se ruše i grade nove. Mi smo htjeli našu staru zgradu u školskom dvorištu urediti za potrebe učenika, a istovremeno da izgleda estetski zanimljivo.

Odlučili smo prvo provesti anketu u našoj školi i vidjeti potrebe učenika.

Moguća rješenja problema

Prema provedenoj anketi učenici su naglasili kako najviše vremena provode na otvorenom prostoru s prijateljima i to najčešće u školskom parku. U našem mjestu to je najčešće okupljalište mladih. Zato i navode potrebu za još jednom nadstrešnicom, 54% odgovora. Među ostalim potrebama je pitka voda na igralištu, više zelenila i klupa.

U našem školskom parku već postoji sjenica koju smo upravo projektom građanin osmislili i izgradili. Iskoristivost tog novog objekta je velika, ne samo za izvođenje nastave, već i boravak učenika i građana preko vikenda ili ljetnih mjeseci za velikih vrućina. Kako naša škola ima veliki broj učenika taj jedan objekt nije dovoljan. Na početku našeg školskog parka stoji stara manja građevina koju škola koristi kao spremište za strojeve. Razgovarali smo s ravnateljem škole koji nam je rekao kako je škola u dogradnji i postoji mogućnost za napraviti još koju sjenicu ili sličan vanjski prostor za nastavu i mlade.

No izgradnja još nije započela, a ljeto se približava.

Postoje dva prijedloga -urediti staro ili izgraditi novo?!

Nova zgrada

Prednost nove zgrade je da postoji planski nacrt, novi materijali, financirano od grada i fondova. Nedostatak je dugo se čeka, nisu uključeni učenici u kreiranje, korištenje novih resursa, zagađenje okoliša, zauzimanje zelenih površina koja su potrebna za hladovinu, igru i šetnje, a naravno manje proizvodnje kisika, dugo se čeka na rast novih drveća u školskom parku.

Stara zgrada

Prednosti stare zgrade da već postoji drveće iznad zgrade, potrebno samo djelomično obnoviti krov, oslikati kreativnim idejama učenika, osmisliti uređenje i potaknuti druge učenike na razmišljanje, uređuju sami učenici od otpadnih materijala i eko boja, pomoć (uključivanje) roditelja, predstavnika lokalne vlasti i poduzetnika, uključivanje domara škole, uključivanje udruga u kreiranje.

Nedostatak da je potrebna dozvola ravnatelja, financije škole, buka u noćnim satima zbog blizine obiteljskih kuća, nemogućnost izgradnje zaštite od kiše.

Najbolji pristup rješenju problema

Odlučili smo se za obnovu stare zgrade i s našim prijedlozima smo odlučili otići ravnatelju.

Predstaviti ćemo naš plan i vidjeti tko nam sve može pomoći u realizaciji.

Svoj prijedlog smo predstavili na Vijeću učenika naše škole i Vijeću roditelja. Mišljenja smo kako će, ukoliko dođe do izgradnje novog objekta, još jedan preuređeni biti vrlo koristan i brzo napravljen, jer se ljeto približava.

Proučili smo i naša prava na temelju slijedećih povezanih zakona:

Članak 39. Zakona o sustavu državne uprave

Članak 23. Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave

Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj donesena je odluka o utvrđivanju normativa prostora i opreme građevina škola, građevina školskih sportskih dvorana i školskih vanjskih igrališta.

Tako smo pronašli normative "Prostorno-funkcionalne cjeline" dio koji se odnosi na "Vanjski prostori nastavnih područja".

Oni kažu slijedeće: "Ova grupa obuhvaća one površine koje su vezane za organizaciju odgojno obrazovnog procesa na otvorenom. To su slijedeći prostori: nastava na otvorenom, prostor nastave prirode – školski vrt, školsko dvorište, park, te vježbalište (TZK vanjski prostori). Prostori nastave na otvorenom, za provedbu odgojno-obrazovnog rada na otvorenom s učenicima razredne nastave dimenzioniraju se s najmanje 2 m² po učeniku razredne nastave. Prostor nastave prirode – školski vrt obuhvaća površinu za botaničke pokuse, toplo klijaliste, povrtnjak, cvjetnjak, prostor za male životinje i ptice, itd. Veličina je određena vrstom i kapacitetom škole, te karakterom područja u kojem je škola locirana, a s obzirom na mogućnosti lokacije. Moguće ih je projektirati i na krovnim terasama, u staklenicima / plastenicima i vivarijima. Školsko dvorište / zajednička terasa koristi se za okupljanje, igru, odmor, rekreaciju i slobodno kretanje učenika, te kao vanjska ekstenzija prostora više namjena / blagovaonice. Površina školskog dvorišta dimenzionira se s najmanje 0,5 m² po učeniku za škole do 8 odjela (14 učenika po odjelu), odnosno s najmanje 0,35 m² za škole s 8 i više odjela (28 učenika po odjelu). Površina školskog parka / vrta dimenzionira se sa 150 m² + 1 m² po učeniku. Ukoliko se zemljište osnovne škole oslanja na postojeće slobodne zelene / parkovne površine moguće je smanjenje površine parka na samoj parceli, uz uvjet osiguranog sigurnog i stalnog korištenja."

Plan djelovanja

Nakon dobivene dozvole od ravnatelja porazgovarali smo s domarima naše škole oko popravka krova i produžetka nadstrešnice iznad betonskih klupa. Ravnatelj je omogućio sredstva za boje. Produžetak nadstrešnice nije bio moguć jer zahtijeva građevinsku dozvolu. Potražili smo podršku u Vijeću roditelja tko nam može pomoći oko nabavke paleta i drugih materijala. Roditelji koji rade na Poljoprivrednom fakultetu U Osijeku nabaviti će sadnice oko objekta. Preporuke za vrstu sadnica dala je djelatnica Dijana Ocvirk i naš domar škole Stjepan Koški koji je ove godine nagrađen za najbolji školski vrt. U Mjesnom odboru Višnjevac saznali smo tko nam može nabaviti drvene palete za klupe. Nakon razgovora s agronomom Poljoprivrednog instituta Igorom Kovačem, darovane su nam palete. S domarima škole razgovarali smo kako ih učvrstiti na postojeće betonske podloge i dali skice prijedloga. Zajedno smo postavili klupe koje su učenice naše likovne grupe oslikale. Po razredima smo animirati učenike za idejna rješenja našeg uređenja.

Organizirali smo mini- radionice gdje su učenici davali različita idejna likovna rješenja za uređenje/ slikarska, makete, instalacije, ulična umjetnost i slično. Posjetili smo i Srednju umjetničku školu u Osijeku i razgovarali s nastavnicima o uređenju našeg prostora i pogledali njihove radionice da bi dobili ideje. Predložili su da sami vidimo interese učenika i mještana, te uključivanje bivših učenika naše škole koji pohađaju umjetničku srednju školu. Kako surađujemo s Udrugom Plantaža dali su nam još neke prijedloge iz njihova iskustva i njihovih

projekata. Kako prema zakonu imamo pravo i na prostor za male životinje i ptice, te kljalište, vivarij i krovne terase, počeli smo razmišljati u budućnosti i o hranilicama za životinje.

Uključili smo naše bivše učenice, Teu Čalić -iz Škola primijenjene umjetnosti i dizajna Osijek, a s Likovne akademije grada Osijeka studenticu Ivonu Lendić, da bi nam pomogle u osmišljavanju ideje za naš školski mural. Projekt smo predstavili članovima Vijeća mjesnog odbora i stanovnicima mjesta (građanima) osobito umirovljenicima, koji također u ljetnim mjesecima mogu biti korisnici. Zamislili smo da barem jednom mjesečno, navečer uz fenjere, dekice, domaći sok i domaće proizvode, organiziramo večeri mladih i starih kada bi jedni drugima čitali najdraže odlomke knjiga, večeri poezije, ponijeli instrumente, pjevali i razgovarali kako svoje vrijeme provode mladi prije i sada. Nakon završetka radova, svečano otvorenje planirano je za Dan škole, kada ćemo pjesmom i organizacijom večeri poezije i šale svečano predstaviti naš projekt.

Predstavili smo projekt

Vijeću učenika, Učiteljskom vijeću, Vijeću roditelja, Školskom odboru, ravnatelju škole, MO Višnjevac, predstavnici škole Jani Hajba koja je članica Gradskog vijeća učenika grada Osijeka, gradonačelniku, udrugama i medijima, umirovljenicima lokalne zajednice

Očekivani ishodi učenja i kompetencija koje su razvijene u projektu

Potaknuti učenike na kreativno razmišljanje o održivom razvoju. Potaknuti sve učenike i djelatnike škole, sve vijećnike na suradnju s ciljem stvaranja pozitivne suradničke kreativne školske klime koja uključuje sve predstavnike udruga našeg naselja. Primijeniti znanje koje su učenici stekli u obrazovnom procesu na rješavanje konkretnih zadataka, te kreiranje konkretnog rješenja primjenjivog na širu zajednicu. Potaknuti učenike i mještane na volontiranje s ciljem prepoznavanja važnosti i dobrobiti dragovoljnih/neprofitnih aktivnosti za pojedinca, grupu, školu i lokalnu zajednicu. Potaknuti učenike na promišljanje o odgovornom ponašanju pojedinaca u izgradnji odgovornog društva i zdravog životnog prostora.

10. Dobro jutro, Belica

Škola

Osnovna škola Belica; dr. Ljudevita Gaja 21, 40319 Belica

Telefon/telefaks: 040 845220

E-adresa: ured@os-belica.skole.hr;

Voditeljice

Silvija Micek, učiteljica informatike, učitelj savjetnik

Lidija Hertarić, učiteljica razredne nastave

Učenici

Učenici koji su sudjelovali u izradi projekta:

učenici predmetne nastave OŠ Belica

Učenici koji će predstavljati projekt na smotri: Mateja Drk (6.r), Mura Kanižaj (6.r), Fabijan Krznar(6.r), Tena Novak (6.r)

Tematsko područje

Kulturna baština, kulturne vrijednosti i stvaralaštvo, razvoj zavičajnog identiteta i poduzetničke kompetencije

Cilj

Razvoj zavičajnog identiteta i turistička promocija mjesta u kojem živimo. Poticanje kreativnosti, inovativnosti i izrada promotivnih materijala. Aktivno uključivanje u život lokalne zajednice.

Očekivani ishodi učenja i kompetencija/e koje su razvijane u projektu

osr A.2.3. Razvija osobne potencijale

uku D.2.2. Suradnja s drugima: Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć.

pod A.2.1.Primjenjuje inovativna i kreativna rješenja.

goo C.1.1.Sudjeluje u zajedničkom radu u razredu.

goo C.2.1.Sudjeluje u unaprjeđenju života i rada škole.

goo C.3.1. Aktivno sudjeluje u projektima lokalne zajednice

goo C.3.3. Promiče kvalitetu života u lokalnoj zajednici.

ikt A.2.1.Učenik prema savjetu odabire odgovarajuću digitalnu tehnologiju za obavljanje zadatka.

ikt C.2.4.Učenik uz učiteljevu pomoć odgovorno upravlja prikupljenim informacijama.

ikt D.2.3.Učenik sam ili u suradnji s drugima preoblikuje postojeća digitalna rješenja ili stvara nove uratke i smišlja ideje.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Prošle smo školske godine u sklopu Erasmus plus projekta dva puta ugostili učenike iz različitih europskih zemalja. Dio mobilnosti je bio i upoznavanje gostiju s našim mjestom. Općinu Belica čine dva naselja Belica i Gardinovec. Naši su gosti bili oduševljeni našim mjestom, simpatičnim mještanima i osjećali su se odlično u našoj sredini. Odlazeći iz naše Belice svojim kućama gotovo svi su pričali da bi se voljeli ponovo vratiti u naše mjesto sa svojim roditeljima. To nas je potaknulo na razmišljanje, ali nam dalo i ideju za projekt. Kako to da naše mjesto nije na turističkoj ponudi koje se nude u agencijama ili učenicima trećeg razreda u sklopu izvanučioničke nastave „Kroz Međimurje“? Shvatili smo da ni mi nismo bili svjesni u kako zanimljivom mjestu živimo koje može toliko toga ponuditi.

Po odgovore na postavljena pitanja uputili smo se općinskom načelniku Taradi Zvonimiru koji je bio oduševljen našom idejom projekta, dao nam podršku i ispričao vrlo zanimljive priče o Belici i Gardinovcu. Zajedno smo došli do zaključka da bi bilo izazovno napraviti turističku ponudu za posjet Belici i Gardinovcu.

Prva asocijacija na Belicu je svakako krumpir i po tome je naše mjesto poznato nadaleko. U selu imamo i spomenik krumpiru te smo došli na ideju da krenemo od krumpira kreirati našu priču o turizmu. Kada nam je načelnik spomenuo da se uskoro kreće u izgradnju Muzeja krumpira u blizini naše škole, znali smo da smo na pravom putu.

Naše selo ima puno potencijala, prirodnih ljepota, radišne ljude, ali ljudi bi se trebali probuditi i razvijati te potencijale da bi Belica napokon postala zanimljiva turistička atrakcija. Stoga krećemo u avanturu Dobro jutro, Belica!

Moguća rješenja problema

Postavili smo mnogo pitanja pred nas. Odakle krenuti? Odlučili smo okupiti učenike koji su spremni istraživati i surađivati. Podijelili smo se u skupine. Odlučili smo istražiti što više mogućnosti kako promovirati Belicu i Gardinovec na turistički zanimljivu destinaciju. Zapitali smo se, što mi možemo napraviti?

Proučili smo Konvenciju o pravima djeteta. Saznali smo da dijete ima pravo izraziti svoje mišljenje, a odrasli ga trebaju poslušati i ozbiljno razmotriti. Također, dijete ima pravo istraživati različite stvari i dijeliti svoje mišljenje s drugima kroz igru, priču, crtež, pisanje ili na bilo koji drugi način koji nije štetan ili uvredljiv za druge ljude.

Pretraživanjem internetskih stranica naišli smo na zanimljiv podatak, a to je da su manja mjesta sve zanimljivija za putnike. Belica i Gardinovec su mala mjesta koja nemaju smještajne kapacitete, ali su idealna za jednodnevne izlete i proputovanja.

Anketirati ćemo naše vršnjake koji nisu iz naše općine i pokušati saznati što znaju o našem mjestu i što bi voljeli posjetiti.

Uvidjeli smo da naš problem možemo rješavati kroz dvije politike: organizirati aktivnosti za učenike ili organizirati aktivnosti za roditelje i mještane. Analizirali smo prednosti i nedostatke predloženih ideja i odabrali ono što smatramo najboljim rješenjima. Odlučili smo osmisлити aktivnosti za učenike. U naš projekt osim učenika predmetne nastave uključiti ćemo i učenike četvrtog razreda. Ravnatelj i pedagoginja škole podržali su nas u našem naumu.

Najbolji pristup rješenju problema

Kao najbolji pristup rješavanju problema odabrali smo niz aktivnosti za učenike uz pomoć naših učitelja i stručnjaka. Učenici su pokazali da su vrlo motivirani i znatiželjni za sudjelovanje u projektu. Velik dio aktivnosti odradili smo na satovima informatike gdje smo kreirali letke i razglednice i na taj način pokazali što smo naučili. Također smo odlučili smisliti slogan za našu turističku kampanju. Postavili izazov za učenike petog i šestog razreda, a to je bilo snimiti najdraže mjesto u Belici ili Gardinovcu. Svaka prava turistička destinacija ima svoj slogan. Učenici naše škole aktivno su se uključili u izradu slogana. Tijekom projekta jačali smo timski rad, učenici su međusobno surađivali i uvažavali mišljenja drugih učenika.

Plan djelovanja

Nakon provedene ankete i vrlo zanimljivih odgovora i prijedloga naših prijatelja spremni smo bili osmisliti naš plan djelovanja koji je uključivao je niz različitih aktivnosti:

1. Ispitati pomoću ankete učenike i roditelje/mještane
2. Ispitati učenike drugih škola/mjesta što znaju o Belici
3. Razgovarati sa stručnjacima i turističkim djelatnicima
4. Razgovarati s načelnikom općine Belica
5. Posjetiti Turističku zajednicu Međimurske županije
6. Osmisliti turističku ponudu našeg mjesta
7. Izraditi virtualnu razglednicu Belice i Gardinovca
8. Obilježiti znamenitost QR kodovima
9. Izraditi digitalnu igru – Visit B&G

Kroz aktivnosti za učenike cilj nam je osvijestiti kako živimo u lijepom, ali nedovoljno turistički promoviranom mjestu.

Ostvareni rezultati

Izabrali smo problem, sustavno ga istraživali, dokumentirali i oblikovali plan rješavanja problema u više koraka. Sve koje smo zamolili za pomoć aktivno su se uključili u realizaciju projekta skupljajući potrebne materijale te pomažući u organizaciji i ostvarivanju različitih aktivnosti. Pojedinci i udruge spremno su s nama podijelili svoja znanja. Učenici naše škole šetali su Belicom i Gardinovcem i tražili najljepše mjesto koje bi predstavili turistima. Ponosni smo na naš kraj, ali i na naše učenike i uratke koje ćemo predstaviti. Malo selo u srcu Međimurja ima što za ponuditi, a mi smo mali kamenčić u tom velikom mozaiku.

Njegovali smo i promovirali kulturnu baštinu, isticali kulturne vrijednosti i razvijali stvaralaštvo, promovirali svoj zavičajni identitet. Razmjenjivali smo iskustva, razgovarali s stručnjacima, izražavali svoje stavove i uvjerenja, poticali druge na suradnju i unapređivanje sredine u kojoj živimo.

Projekt je bio predstavljen

Projekt je predstavljen Vijeću učenika, Učiteljskom vijeću, učenicima škole, roditeljima. Aktivnosti projekta predstavljene su na mrežnim stranicama škole. Članak o Projektu građanin bit će objavljen u lipnju u školskom časopisu Osmoškolac. Lokalnim medijima također ćemo poslati izvješće o realizaciji projekta.

11. Ekološki otisak

Škola

OŠ Ivanovec, Bana Jelačića 26, Ivanovec, 40000 Čakovec

Tel: 040 337-221

E-adresa: ured@os-ivanovec.skole.hr;

Voditeljice

Nataša Kralj, učiteljica Hrvatskog jezika; natasa.kralj@skole.hr (098/860-025)

Palmina Novak, učiteljica Geografije i Povijesti; palmina.novak@skole.hr (095/816-3271)

Učenici

Polaznici grupe Mladi forumaši su učenici 6. razreda: Leonarda Vlahek, Toni Novaković Toplek, Lota Mihaljković, Janja Ružman, Anja Zagorec i učenici 8. razreda; Mura Blažević, Tara Puhalović, Ivona Talan, Ella Pejić, Laura Kocijan i August Varga.

Učenici šestog razreda koji će predstavljati projekt na smotri su Leonarda Vlahek i Toni Novaković Toplek, a učenice osmog razreda koje predstavljaju projekt na smotri su: Tara Puhalović i Mura Blažević.

Tematsko područje

Održivi razvoj – domene Povezanost i Djelovanje

Građanski odgoj – domena Društvena zajednica

Cilj

Cilj projekta je utvrditi razinu ekološkog otiska na razini učenika 6. i 8. razreda, osvijestiti problem i poduzeti mjere za racionalnije raspolaganje prirodnim resursima.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Mladi forumaši ove godine obrađuju ekološku temu vezanu uz svakodnevni život pojedinca, a konačno i cijele ljudske zajednice: ekološki otisak. Nažalost, čovjek se današnjim načinom života ponaša kao da imamo nekoliko Zemlji za život, a ne samo jednu. Troši njezina bogatstva bez razmišljanja kako ih sačuvati. Odlučili smo izmjeriti koliko svatko od nas kao pojedinac svakodnevnim načinom života ostavlja trag na našoj jedinoj planeti Zemlji, a zatim istražiti koje svoje životne navike možemo promijeniti da bismo povećali održivost naše planete i smanjili ekološki otisak.

Učenici su istražili dokumente i zakone koji se odnose na problem:

Državni pedagoški standard osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja (čl. 38)

Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi – sigurnost i zaštita zdravlja u školskim ustanovama (čl. 67,68)

Nastavni plan i program za osnovnu školu – točka 13. a) – Integrativni odgojno-obrazovni sadržaji za OŠ – Zdravstveni odgoj i obrazovanje – promocija zdravlja i kulture zdravog življenja

Konvencija o pravima djeteta – Prava preživljavanja, Razvojna prava – str. 2 (čl. 3, 17, 27, 29, 31)

Opća deklaracija o ljudskim pravima (čl. 22, 27)

Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (čl. 19, 19a)

Moguća rješenja problema

Učenici su uočili nekoliko mogućnosti rješenja problema:

- postoje online upitnici i ankete koje služe određivanju otiska pa ćemo koristiti i online kalkulator (engleska verzija) i prijevod upitnika na hrvatski jezik
- upoznavanje učenika škole s pojmom ekološkog otiska i anketiranje učenika predmetne nastave
- anketiranje učitelja i ostalih djelatnika škole
- posjetiti proizvođače hrane u našem selu i istražiti primjere korisne za održivost planeta
- istražiti moguće i prihvatljive načine prijevoza u selu i županiji
- u školskom vrtu samostalno uzgojiti povrće i voće koje ćemo zajedno u razredu pripremiti i konzumirati.

Nakon odlučivanja jakih i slabih strana pojedinog rješenja, učenici su se odlučili za najbolji pristup.

Najbolji pristup rješenju problema

1. Naučiti što je ekološki otisak i kolika je sposobnost Zemlje da se održi pod težinom čovjekova ekološkog otiska.
2. Odrediti ekološki otisak pojedinačno svakoga od nas.
3. Prepoznati i uočiti kako možemo smanjiti svoj ekološki otisak.
4. Mjere koje ćemo poduzeti za smanjenje svog ekološkog otiska na području: prijevoza, prehrane i proizvodnje hrane, potrošnje energije, proizvodnje i odvajanja otpada, nabave kućnih potrepština i odjeće.

Plan djelovanja

Sastavljene su aktivnosti u čije smo se aktivnosti svi uključili:

1. Anketa i online kalkulator za određivanje ekološkog otiska.
2. Razgovor sa Ksenijom Korent, ravnateljicom škole, o načinu realizacije projekta.
3. Putovanje vlakom na relaciji Čakovec-Varaždin-Čakovec. (kao prihvatljiviji oblik prometa)
4. Putovanje vlakom na relaciji Čakovec-Donji Kraljevec-Čakovec.
5. Posjet Centru dr. Rudolfa Steinera u Donjem Kraljevcu – centar za biodinamičku poljoprivredu.
6. Posjet Tehnixu d.o.o. u Donjem Kraljevcu – vodeća eko industrija u svijetu kojom se postiže cirkularna ekonomija i održivi razvoj.
7. Sadnja biljaka lončanica s ekološkom grupom škole – pročistači zraka u našim učionicama.
8. Kako proizvodimo i gdje nabavljamo hranu – obiteljsko gospodarstvo.
9. Šivanje ekološke platnene torbe u cilju smanjenja plastičnog otpada.
10. Zbrinjavanje otpada u školi i vlastitom domaćinstvu.
11. Posjet ekološkom obiteljskom gospodarstvu – važnost samostalnog uzgoja hrane.

12. Sadnja povrća i voća u školskom vrtu da bismo naučili da možemo samostalno proizvesti svoju hranu.

Predstavljanje projekta

Projekt smo predstavili na Učiteljskome vijeću, roditeljskim sastancima i satovima razrednog odjela. Rezultati projekta će biti predstavljeni učenicima predmetne i razredne nastave povodom Dana planete Zemlje.

Posjetili smo poduzeća, ustanove i obiteljska gospodarstva koja već godinama razvijaju i unaprjeđuju svoje tehnologije i tako pridonose održivosti. Od njih smo saznali, naučili i primijenili stečeno znanje u svakodnevni život (u školi i obiteljima).

Ostvareni rezultati

Zahtjevi modernog čovjeka prema planeti Zemlji veći su od mogućnosti i tereta koji naš planet može izdržati. Iako je važno ponašanje čovječanstva, mi možemo utjecati samo na promjenu svog načina života i svojih najbližih. Zato trebamo znati kakav otisak ostavljamo i kako ga možemo poboljšati. Stoga smo najprije proveli anketu o ekološkom otisku među učenicima i djelatnicima škole da bismo osvijestili postojanje problema. Zatim su članovi Mladih forumaša popunili online upitnik i kalkulator za izračun ekološkog otiska. Pri analizi dobivenih rezultata odabrali smo područja djelovanja: prijevoz, prehrana i proizvodnja hrane, zbrinjavanje otpada, nabava kućnih potrepština i odjeće.

Zbog isticanja važnosti javnog prijevoza posjetili smo Varaždin i Donji Kraljevec koristeći željeznički prijevoz.

Posjetili smo Tehnix d.o.o. u Donjem Kraljevcu – vodeću eko industriju u svijetu u kojoj smo vidjeli primjere recikliranja komunalnog otpada i njegovo pretvaranje u sirovinu koja će se ponovno koristiti.

U Centru dr. Rudolfa Steinera u Donjem Kraljevcu poslušali smo predavanje o važnosti očuvanja zdravog tla, proizvodnji biljaka na principu biodinamičke proizvodnje koja najmanje opterećuje Zemlju.

S ekološkom grupom škole dogovorili smo aktivnost sadnje biljaka lončanica koje poboljšavaju kvalitetu zraka te plan sadnje povrća i voća u školskom vrtu kojim ćemo dokazati da i učenici mogu samostalno proizvesti svoju hranu.

Osvrt učenika na stečeno iskustvo

Učenici aktivno sudjeluju u svim etapama projekta: od pisanih zabilješki do terenskoga istraživačkog rada. Povezuje ih zajedništvo i suradnja, kreativan pristup i suradničko učenje.

12. Mirisne vješalice

Škola

III. osnovna škola Čakovec, Ivana pl. Zajca 24, 40 000 Čakovec

Telefon/telefaks: 040 328 001

e-adresa ured@os-treca-ck.skole.hr;

Voditeljica

Katarina Pahek Čajić, dipl. kateheta – vjeroučiteljica mentorica

Učenici

Učenici koji su sudjelovali u izradi projekta polaze izvannastavnu aktivnost Dječji forum Smješko III. OŠ Čakovec i članovi su UZ Čmelice u III. OŠ Čakovec

Učenice koji predstavljaju projekt:

Nola Grošević, (5. razred), Nicole Novak, (5. razred) Vjera Pilić, (5.razred), Saša Podobnik, (5.razred)

Tema projekta:

Osvještavanje o ponovnoj upotrebi plastičnih vješalice, promoviranje održivog razvoja te ekološkog načina življenja kroz smanjenje potencijalnog otpada.

Cilj

Prikazati praktične primjere poduzetništva u nastavnom i školskom radu u procesima od nastanka ideje i razvijanja proizvoda do stvaranja novih vrijednosti

Implementacija novih metoda rada s učenicima. Svladavanje vještina rada i znanja s ciljem budućeg izbora zanimanja.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Nakon osnivanja učeničke zadruge i predstavljanje s projektom Mali poduzetnici na smotre Projekt građanin, otvorile su nam se mogućnosti za daljnje istraživanje i poticanje kreativnosti kod učenika.

Dječji forumaši uključeni su u sekciju Učeničke zadruge.

Sekcije naše Učeničke zadruge stvaraju zanimljive proizvode i “Mali poduzetnici” rastu kreativno iz dana u dan.

Želja nam je da i ove godine budemo kreativni, a na to nas je dodatno motivirao pronalazak odbačenih plastičnih vješalice.

Plastične vješalice nismo ostavili na cesti, već ih je naša voditeljica donijela u našu školu.

S plastičnim otpadom svakodnevno se susrećemo u školi, u prirodi, kućanstvu.

Budući da smo ekološki osvještani, nismo htjeli da vješalice postanu otpad.

Odlučili smo spasiti vješalice, ali i naš planet od plastičnog otpada.

Uočili smo problem vezan uz plastični otpad i krenuli u istraživanje zakona i dokumenata koji se odnose na spomenuti problem.

Kontaktirali smo i firmu Čakom koja se bavi zbrinjavanjem otpada u Čakovcu i htjeli smo doznati na koji način se zbrinjavaju plastične vješalice i plastični otpad te što oni čine s tim otpadom.

O našem problemu koji je vezan uz odbačene vješalice razgovarali smo s našom ravnateljicom koja nam je dala svoju podršku.

Zadali smo si cilj da plastične vješalice neće postati smeće!

Moguća rješenja problema

Već na prvom tjednom druženju počeli smo tražiti rješenja za uočeni problem.

U okviru radionice na sljedećem tjednom druženju detaljno smo na internetu istražili Zakon o otpadu, Zakon o održivom gospodarenju otpadom.

Želja nam je bila da i s drugim učenicima razgovaramo o problemu plastike, a i želimo druge osvijestiti o ponovnoj upotrebi plastike, promovirati održivi razvoj te ekološki način življenja kroz smanjenje potencijalnog otpada.

Razgovarali smo u grupama o problemu i mogućim rješenjima. Tražili smo načine kako ćemo riješiti problem naših plastičnih vješalica i krenuli u raspravu. Kroz oluju ideja došli smo do brojnih mogućnosti.

Utvrđivali smo načine, pristupe, postupke, identificirali nositelje u čije područje rada pripada moguće rješenje problema te tko nam i kako najbolje može pomoći u rješavanju problema. Uključili smo ravnateljicu, učitelje, učenike, stručne suradnike, roditelje, lokalnu zajednicu.

Prva politika bila bi datu hrpu pronađenih plastičnih vješalica odvezemo u gradsko komunalno poduzeće Čakom i oni neka se pobrinu za taj plastični otpad.

PREDNOSTI – riješili bismo se odbačenih vješalica, odveli ih tamo gdje se otpad i odlaže, vješalice bi bile zbrinute. Rješenje je lako izvedivo.

NEDOSTACI – opet bi te vješalice postale otpad, ne znamo što bi se dogodilo s njima, na koji način bi ih zbrinuli.

Druga politika bila bi da se organiziraju radionice i da budemo kreativni i poduzetni kakvi i jesmo i da od tih plastičnih vješalica izradimo nešto što će biti uporabni proizvod.

PREDNOSTI – nastat će novi proizvod – recikliranjem, znamo da smo kreativni i poduzetni i želimo djelovati! Ostvarujemo željeni cilj.

NEDOSTACI – novi smo u svemu tome, bojimo se da ne pogriješimo, imat ćemo premalo slobodnog vremena, moguće je da bude mala zainteresiranost za radionice.

Najbolji pristup rješenju problema

Učenici su odlučili da će okušati svoju poduzetnost samostalnim osmišljavanjem aktivnosti. Plastične vješalice neće postati otpad nego novi proizvod. Pri ostvarenju ćemo tražiti pomoć ostalih učenika, učitelja, roditelja, vanjskih suradnika. Svoje ideje nastojat ćemo proširiti i izvan škole da bi i ostali u zajednici osjetili značaj njihove poduzetnosti i ekološkog načina razmišljanja.

Plan djelovanja

Svoju ideju iznijeli smo ravnateljici naše škole koja nas je podržala u nastojanju da od odbačenih vješalica stvorimo novi proizvod. Došli smo na ideju da to bude koristan proizvod od koji će ljudi moći koristiti u domaćinstvu.

Smatramo da je najbolje da to učinimo ovim koracima:

- kroz kreativne radionice doći do ideje za naše odbačene vješalice – osmisliti i stvoriti novi proizvod
- posjetiti tvrtku Čakom i saznati nešto više o postupanju s plastičnim otpadom.
- priključiti se na e-Twinning platformi projektima koji se bave problemom plastike.
- provoditi naš projekt na platformi e-Twinning
- uspostaviti suradnju sa srednjom Gospodarskom školom
- izvršiti podjelu odgovornosti i zadataka
- naučiti izraditi novi proizvod
- pisati zamolbe za donacije
- predstaviti proizvod na raznim manifestacijama, smotrama, sajmovima..

Ostvareni rezultati

Projekt smo krenuli provoditi u listopadu 2019. godine.

Kao rezultat nepresušne dječje mašte osmislili smo i krenuli izrađivati novi uporabni proizvod od odbačenih plastičnih vješalica. Proizvod smo nazvali: Mirisne vješalice.

Izvršena je podjela odgovornosti i zadataka.

Uspostavili smo suradnju sa srednjom Gospodarskom školom u Čakovcu i s Učenicima – krojačima. S njima smo također pokrenul project na eTwinning portal Mirisne vješalice na kojem pratimo i izvještavamo kako napreduje naš projekt Mirisne vješalice.

Odlazili smo na radionice krojenja i šivanja u Gospodarsku školu. Naučili su nas kako se kroji i šije i našim plastičnim vješalicama podarili smo novo ruho. Imali smo priliku na praktičan način baviti se poduzetništvom te razvijati vlastiti proizvod.

Naše Mirisne vješalice punili smo lavandom i pripremali ih za nuđenje na tržištu.

Na eTwinning portalu uključili smo se i u međunarodni projekt

Plastika – korist ili opasnost/Plastic benefit or danger.

Cilj projekta na eTwinningu je utjecati na svijest učenika s ciljem smanjenja negativnog ljudskog djelovanja na okoliš (plastika u okolišu).

Na eTwinning projektu uključeno je 38 učitelja iz Hrvatske, ali i drugih europskih zemalja. (Poljska, Litva, Turska, Češka, Ukrajina, Bugarska..)

Doznali smo da ima jako puno plastičnog otpada koji se, nažalost, ne reciklira.

Potaknuli smo učenike da se usude djelovati za budućnost putem praktičnih kreativnih aktivnost.

Uspostavili smo suradnju i s poduzećem Čakom, koje se brine o zbrinjavanju otpada u našem gradu.

Poduzećima smo slali zamolbe za donacije da bi naš projekt mogao zaživjeti.

Tvrtka Čateks donirala nam je materijal potreban za izradu Mirisnih vješalica.

Na Božićnom sajmu u našoj školi predstavili smo i ponudili svima prisutnima naš novi proizvod.

Naučili smo kako se isplati uložiti trud u nešto i kako sami možemo utjecati na mnoge situacije u svome životu.

Ovim projektom učenike smo potaknuli na osvještavanje potrebe o ponovnoj upotrebi vješalica, promoviranje održivog razvoja te ekološkog načina življenja kroz smanjenje potencijalnog otpada.

Učenici na taj način razvijaju radne vještine, stvaraju radne navike, proizvode, (stvaraju nove vrijednosti) i prodaju, ali i shvaćaju da otpad ne mora uvijek postati smeće. Kod učenika se razvija jedan poduzetnički duh, razvoj kreativnosti u osmišljavanju dizajna raznih vrsta mirisnih vješalica, što će im pomoći u odabiru i nastavku obrazovanja te zapošljavanju.

Svoju ideju proširit ćemo i izvan škole da bi i ostali u zajednici osjetili značaj poduzetnosti i značaj zbrinjavanja otpada. Jer, kao što smo već prije rekli, otpad ne mora uvijek postati smeće!

Projekt je bio predstavljen

- Vijeću učenika
- Vijeću učitelja
- Dječjem gradskom vijeću
- lokalnim internetskim portalima
- lokalnim medijima
- e-Twinning portalu

Osvrt učenika na stečeno iskustvo

Radom na projektu učenici su promovirali održivi razvoj te ekološki način življenja kroz smanjenje potencijalnog otpada, razvijali vještine suradničkog učenja i timskog rada na rješavanju učenog problema, vještinu komuniciranja s osobama vezanim uz projekt i stvaranja novog proizvoda, javnog govora i prezentiranja rezultata vlastitog rada. Stečeno iskustvo učenici ocjenjuju pozitivnim i vrlo korisnim za njihovo daljnje obrazovanje i svakodnevne životne situacije s kojima će se susresti.

13. Moja prva korpa

Škola

Osnovna škola Jože Horvata Kotoriba; Ignaca Svetomartinskog 1, 40 329 Kotoriba

Telefon/telefaks: 040 682124

E-adresa: ured@os-jozehorvata-kotoriba.skole.hr;

Voditeljica

Romina Volar, učiteljica povijesti

Učenici

U izradi projekta sudjelovali su: Fran Trstenjak (5. A), Luka Car, Gabrijel Dolenc, Simon Friščić, Kim Hudiček, Dora Kos, Tena Lehki, Mia Rajher i Julijana Žinić (6. A), Lovro Erdelji i Sara Matulin (7. B), Dorian Pišpek (8. A).

Učenici koji će predstavljati projekt na smotri: Mia Rajher (6. A), Lovro Erdelji i Sara Matulin (7. B) te Dorian Pišpek (8. A)

Tematsko područje

Projekt građanin

Kulturološka dimenzija: razvoj osobnoga, zavičajnoga i domovinskoga identiteta

Ljudsko-pravna dimenzija: odgovorno ponašanje svakoga pojedinca u zajednici

Cilj

Naučiti plesti košare.

Upoznati i naučiti njegovati vrijednosti zavičajne kulturne baštine.

Naučiti vrednovati ručni rad.

Aktivno sudjelovati u očuvanju i zaštiti zavičajne kulturne baštine.

Poticati spremnost za stalno učenje i napredovanje.

Očekivani ishodi učenja i kompetencije koje su razvijane u projektu:

goo C.3.1. Učenik aktivno sudjeluje u projektima lokalne zajednice.

goo C.3.3. Učenik promiče kvalitetu života u lokalnoj zajednici.

osr C.3.2. Učenik prepoznaje važnost odgovornosti pojedinca u društvu.

osr C.3.3. Učenik aktivno sudjeluje i pridonosi školi i lokalnoj zajednici.

osr C.3.4. Učenik razvija nacionalni i kulturni identitet.

osr B.1.2. Učenik razvija komunikacijske kompetencije.

osr B.2.4. Učenik suradnički uči i radi u timu.

pod B.2.2. Učenik planira i upravlja aktivnostima.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Članovi izvannastavne aktivnosti „Mladi čuvari baštine“ već se dugi niz godina bave očuvanjem naše, kotoripske, kulturne baštine. Ove nastavne godine nam je posebno zapela za

oko košara, odnosno korpa kako je mi zovemo. O korpama smo već mnogo istraživali; čak smo prije pet godina na Smotri građanskog odgoja i obrazovanja prezentirali projekt „Korpa naša svagdašnja“. Tada nam je cilj bio ukrasiti velikom korpom okoliš škole, no naša se ideja jako svidjela općinskoj vlasti koja je odlučila veliku korpu s cvijećem u njoj postaviti kod mjesne ambulante gdje je vidljiva svima, na što smo jako ponosni.

Zašto se opet „vraćamo“ korpi? Na to nas je potaknula velika izložba o povijesti košaraštva i umijeću pletenja pod nazivom „Kotoripske korpe i korpoši“. Izložba je održana 4. i 5. lipnja 2022. g. za vrijeme trajanja mjesne manifestacije „Dani šibe i ribe“. Na izložbi su bile izložene stare fotografije i dokumenti te širok spektar uporabnih predmeta od vrbove šibe. Najveće zanimanje izazvali su košarači, odnosno korpoši – prezenteri pletenja korpe uživo te su posjetitelji mogli pratiti tijek izrade predmeta po fazama. Korpoši su ujedno i iscrpno odgovarali na postavljena pitanja brojnih posjetitelja. Iznenadilo nas je što je jedan od prezentera bio i učenik naše škole, Luka Car, tada učenik 5. razreda. Nakon uspješno održane izložbe, u Općini se javila inicijativa da se umijeće i vještina pletenja upotrebnih predmeta i suvenira od vrbove šibe zaštititi kao nematerijalno kulturno dobro. Slijedom navedenoga, odlučili smo dati svoj doprinos ovoj hvalevrijednoj ideji tako da naučimo pletiti korpe.

Proučili smo i nekoliko zakona vezanih uz ovu tematiku: Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (čl. 4., 5., 6., 9) te Konvenciju o zaštiti nematerijalne kulturne baštine (čl. 1., 2).

Proveli smo i anketu među učenicima predmetne nastave (njih 70) kojom smo ih htjeli potaknuti da se uključe u našu izvannastavnu aktivnost gdje bi naučili pletiti korpe. Iako smo bili skeptični, javilo se 12 entuzijasta koji su bili voljni educirati se o ovome umijeću.

Moguća rješenja problema

Nas 12 se skupilo željni učenja pletenja korpi, no pojavio nam se problem. Gdje ćemo pletiti? Tko će nas učiti ovome umijeću? Nakon pažljivog proučavanja ove tematike, uočili smo dva moguća rješenja problema.

1. rješenje: Organizirati učenje pletenja korpi u školi
Pozitivna strana ovog rješenja je što bi zainteresirani članovi naše izvannastavne aktivnosti učili pletiti korpe u poznatom okruženju, a i mogli bismo ostajati u školi nakon nastave i pletiti.
Negativna strana ovog rješenja je ta da mi u školi nemamo adekvatan prostor gdje bismo mogli organizirati pletenje budući da nam za pletenje treba učionica gdje bi sav potreban materijal za pletenje mogao ostati tijekom nastavne godine.
2. rješenje: Organizirati učenje pletenja korpi kod nekog košaraša
Pozitivne strane ovog rješenja su te da ne bismo morali neku učionicu u školi pretvoriti u košaračku radionicu, a i kod nekog košaraša bismo vidjeli kako izgleda prava radionica.
Negativna strana ovog rješenja je ta da moramo naći zainteresiranog košaraša koji bi bio voljan prenijeti nam svoje znanje o pletenju, a i vrijeme pletenja bismo morali prilagoditi košarašu. Isto tako, gotovo svi košaraši su starije životne dobi pa nismo sigurni jesu li voljni sudjelovati u našem projektu.

Nakon kratkog promišljanja o prednostima i nedostacima svakog od uočenih rješenja našega problema, odlučili smo se za 2. rješenje: Organizirat ćemo učenje pletenja korpi kod nekog košaraša, a uz pomoć nekog starijeg naći ćemo osobu koja je voljna pomoći nam u našem nastojanju da naučimo pletiti.

Najbolji pristup rješenju problema

U našem nastojanju da naučimo pletiti korpe odlučili smo zatražiti pomoć:

- ravnateljice naše škole, gospođe Snježane Matoš
- načelnika Općine Kotoriba, gospodina Darija Friščića
- gospodina Marijana Kovača, idejnog začetnika izložbe „Kotoripske korpe i korpoši“
- gospođe Ksenije Virgej, autorice brošure o povijesti košaraštva izdane povodom izložbe „Kotoripske korpe i korpoši“ te vrsne poznavateljice umijeća pletenja korpi

Vjerujemo da će nam svi oni izaći ususret jer bismo svojim angažmanom doprinijeli očuvanju umijeća pletenja korpi, umijeće koje, obzirom na godine starosti košaraša u Kotoribi, polako odumire. Voljeli bismo naučiti osnove tog umijeća i svojim rukama oblikovati i izraditi nešto posebno, zanimljivo, kreativno, unikatno. Školovanje za zanimanje košaraša danas ne postoji i jedini način da se umijeće pletenja košara ne zaboravi jest da se educiraju svi zainteresirani. Svjesni smo da moramo naučiti sve – od načina na koji se vrši sadnja vrbove šibe preko faze rezanja, sortiranja, kuhanja, skidanja kore, sušenja, skladištenja i namakanja sve do faze pletenja. Voljni smo uhvatiti se ukoštac s time te se držimo one poznate uzrečice: „Kad se male ruke slože, sve se može.“ Negativnih strana ovog našeg pristupa gotovo da i nema budući da imamo volje i želje naučiti pletiti korpe, a i Općina namjerava zaštititi ovo umijeće kao nematerijalno kulturno dobro pa im naše nastojanje može samo ići u prilog. Košarački proizvodi su praktični i prihvatljivi i u svakodnevnoj upotrebi i kao suveniri. Gotovo da nema kućanstva u Kotoribi koje nema bar neku malu, lijepu uspomenu u obliku predmeta od šibe, bilo to za neku namjenu ili kao suvenir. Promatrajući ulogu upotrebni predmeta izrađenih od vrbove šibe od pamtivijeka do danas, oni su uvijek bili i ostat će tražena roba, jer su imali i uvijek će imati svoju upotrebnu i dekorativnu vrijednost, bez obzira na kontinuirani razvoj i napredak u proizvodnji dobara i prateće ambalaže u budućnosti.

Plan djelovanja

U razgovoru s ravnateljicom dobili smo punu podršku u našem nastojanju da očuvamo umijeće pletenja korpi. Kako je i njezin otac bio košaraš, a i ona je pomagala u pletenju, nastojat će nam, i svojim znanjem, pomoći u realizaciji projekta.

Načelnik Općine Kotoriba, gospođa Virgej te gospodin Kovač bili su oduševljeni što među učenicima postoji interes za educiranjem u pletenju korpi. Maksimalno su nam izašli ususret. Gospođa Virgej nam je objasnila cijeli postupak izrade predmeta od vrbove šibe, nabrojala nam je što sve spada u košarački alat i pomagala te nam je objasnila svaku fazu oblikovanja predmeta od vrbove šibe. Ispričala nam je i kratku povijest košaraštva u Kotoribi počevši od 1919. g. kada su prvi košarački obrtnici dobili dozvolu za obavljanje košaračkog obrta; preko Zlatne medalje i plakete Mije Maltara koje je dobio 1927. g. u Rimu gdje je sa svojim proizvodima sudjelovao na velikoj Izložbi uzoraka; pa sve do razdoblja nakon Drugoga

svjetskog rata kada je košaraštvo opet oživjelo. Napomenula je da je u najboljim godinama velik dio Kotoribe izgrađen upravo zahvaljujući pletenjem korpi.

Gospodin Kovač nam je dogovorio susret s košarašem Đurom Matotekom te njegovom suprugom Slavicom koji su bili voljni naučiti nas osnovama pletenja korpi. Slijedom toga, pet članova naše izvannastavne aktivnosti, ravnateljica i učiteljica, posjetilo ih je u studenom 2022. g. te smo kod njih izradili svoju prvu korpu. Uz pomoć gospodina Đure izradili smo osnovu oblikujući križ. Palice u križu smo razmaknuli te smo počeli isprepletati dno. Na gotovo dno umetnuli smo šibe u okomitom položaju te smo nastavili isprepletati šibe. Kada smo dostigli željenu visinu, gospodin Đuro je izradio završni rub (za prvi put nam je to ipak bilo preteško).

Još samo moramo izraditi dršku ili drške, ovisi kako odlučimo. Svatko od nas, pa i ravnateljica i učiteljica, sudjelovao je u svakoj fazi pletenja. Bolnih ruku, ali i izrazito ponosni bili smo kada je naša korpa bila gotova.

Puni volje i entuzijazma, uključit ćemo se u planiranje aktivnosti za ovogodišnju mjesnu manifestaciju „Dani šibe i ribe“. Osim toga, Općina Kotoriba ima namjeru jednu staru kuću pretvoriti u svojevrni muzej košaraštva pa ćemo i tu dati svoj doprinos.

Projekt je bio predstavljen

Projekt smo predstavili ravnateljici, općinskom načelniku, gospođi Kseniji Virgej, gospodinu Marijanu Kovaču, supružnicima Slavici i Đuri Matoteku, Učiteljskom vijeću OŠ Jože Horvata Kotoriba, a popraćen je i na web stranici naše škole te u informativnom glasilu Općine Kotoriba „Kotoripski vjesnik“. Nakon predstavljanja na Županijskoj smotri projekata iz područja Građanskog odgoja i obrazovanja i drugih međupredmetnih tema, član naše izvannastavne aktivnosti, Luka Car, u sklopu manifestacije „Mali školski kustosi“ u organizaciji Muzeja Međimurja Čakovec pokazat će vještinu pletenja korpi.

Ostvareni rezultati

Radom na projektu stekli smo znanja i vještine kao što su istraživanje, timski rad, kratak i argumentirani govor, izrada i analiza anketa, javni nastup, komunikacijske vještine. Osobito smo ponosni što smo sami uspjeli isplesti korpu. Zajedno s Općinom Kotoriba radimo na tome da se umijeće i vještina pletenja upotrebnih predmeta i suvenira od vrbove šibe zaštititi kao nematerijalno kulturno dobro.

Osvrt učenika na stečeno iskustvo

Radom na ovom projektu razvijali smo poduzetničke kompetencije te vještinu izrade, odnosno pletenja korpi. Želja nam je da zaživi naš trud da se umijeće i vještina pletenja upotrebnih predmeta i suvenira od vrbove šibe zaštititi kao nematerijalno kulturno dobro jer bi se time naša zavičajna baština obogatila za još jedno dobro koje je u povijesnom toku kreativnog međimurskog čovjeka, uz ostale jednako vrijedne, ostavilo vrlo dubok i upečatljiv trag.

14. Vesela škola

Škola

Osnovna škola Orehovica; Školska 2, 40322 Orehovica

Telefon/telefaks: 040 635020

E-adresa: ured@os-orehovica.skole.hr;

Voditelji

Branka Matjanec, dipl. učitelj razredne nastave s pojačanim programom iz njemačkog jezika

Senija Zadavec-Kermek, dipl. učitelj razredne nastave, učitelj savjetnik

Učenici

Učenici 4. do 8. razreda uključeni u izvannastavne aktivnosti Vesela škola i Prirodoslovci

Učenici koji predstavljaju projekt: Marin Plaftak, 5.r., Emili Hajdinjak, 5.r., Lucian Cvrtnjak, 5.r., Lana Kreslin, 5.r. (rezerva: Nina Novosel, 5.r)

Tematsko područje

Građanski odgoj i obrazovanje domene: demokracija, ljudska prava, društvena zajednica.

Održivi razvoj domene: povezanost, djelovanje. Osobni i socijalni razvoj domene: ja, ja i drugi.

Cilj

Uređenje interijera i eksterijera škole prilagođenog učenicima i njihovoj potrebi za kreativnim i zabavnim provođenjem slobodnog vremena u prostorima škole.

Očekivani ishodi učenja i kompetencija/e koje su razvijene u projektu:

goo A.2.1. Ponaša se u skladu s ljudskim pravima u svakodnevnom životu.

goo A.2.2. Aktivno zastupa ljudska prava.

goo B.2.1. Promiče pravila demokratske zajednice.

goo C.2.1. Sudjeluje u unapređenju života i rada škole.

odr A.2.1. Razlikuje pozitivne i negativne utjecaje čovjeka na prirodu i okoliš.

odr B.2.1. Objašnjava da djelovanje ima posljedice i rezultate.

osr A.2.3. Razvija osobne potencijale.

osr B.2.2. Razvija komunikacijske kompetencije.

osr B.2.4. Suradnički uči i radi u timu.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Zgrada Osnovne škole Orehovica izgrađena je 2011. godine i možemo reći da imamo prilično novu školu. Dogradnjom školske dvorane i novih učionica za učenike razredne nastave 2018. godine cjelokupna nastava u školi se odvija u jednoj smjeni. Školskog prostor imamo dovoljno i dobro je uređen, ali kako uvijek ima mjesta poboljšanjima, uvidjeli smo da neki prostori nisu u potpunosti iskorišteni i prilagođeni našim potrebama. Vanjski prostori škole su

uređeni, ali prazni i bez sadržaja za učenike. Unutrašnjost škole (školski hol, hodnici) su također uređeni, ali nedostaje naš, dječji “otisak”.

Uočili smo i problem aktivnog i kreativnog provođenja slobodnog vremena (čekanje na ulazak u školu, mali i veliki odmori, čekanje autobusa) u prostoru bez zabavnih sadržaja te došli na ideju da istražimo kako prilagoditi interijer i eksterijer škole željama i potrebama učenika i učiniti ga vedrim i kreativnim. Tražili smo dokumente u kojima bismo pronašli informacije postoji li kakvo pravilo kako škole trebaju biti uređene i tko je za to zadužen. Osim Državnog pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja te Konvencije o pravima djeteta nismo našli niti jedan dokument koji bi to uređivao. Pretraživanjem internet stranica drugih škola, uvidjeli smo da je interijer i eksterijer u mnogim školama kreativnije i učinkovitije uređen. Olujom ideja došli smo do prijedloga uređenja našeg školskog prostora te smo na temelju toga napravili anketu za učenike naše škole u kojoj su oni odabrali 4 za njih najvažnija prijedloga uređenja. Rezultati ankete pokazali su da učenici naše škole žele prostor za društvene igre i odmor u školi, prostor za igre na betonu ispred škole i na stražnjem dvorištu, bojanjem i oslikavanjem uljepšati interijer i eksterijer škole i posaditi drveće i cvijeće.

Moguća rješenja problema

Raspravljali smo o problemu i kako odabrati najbolje rješenje. Najprije smo tehnikom „oluja ideja“ (brainstorming) došli do 5 načina rješenja problema. To su:

angažirati tvrtku koja će izvoditi radove uređenja interijera i eksterijera

radove uređenja radimo sami

radove uređenja radimo uz pomoć roditelja

radove uređenja radimo uz pomoć stanovnika i Općine Orehovica

radove uređenja radimo uz pomoć učitelja naše škole.

Razmatrali smo pozitivne i negativne strane pojedinog rješenja problema i o njima diskutirali. Prvi prijedlog smo odbacili jer on zahtijeva veća financijska sredstva i ne bismo mogli biti mi angažirani. Na kraju smo zaključili da će nam najbolji pristup rješenju problema biti kombinacija ostalih rješenja s naglaskom da radimo sami uz pomoć i podršku učitelja škole.

Najbolji pristup rješenju problema

Pozitivne strane odabranog pristupa bile bi: radit ćemo mi učenici uz nadzor i savjet učitelja te uz pomoć roditelja i lokalne zajednice koju namjeravamo uključiti.

Plan djelovanja

Ideju o rješavanju problema iznijeli smo razrednicima i učiteljima škole te ravnatelju škole. Svi su nas u tome podržali, a u naš projekt uključili su se učiteljica likovne kulture, učiteljice razredne nastave i učiteljice njemačkog i engleskog jezika.

Odlučili smo djelovati u sljedećim koracima:

uređenje vanjskog prostora;

uređenje unutarnjeg prostora;

sadnja biljaka.

Prvo smo pretražili moguća rješenja za uređenje vanjskih asfaltnih terena. Pripremili smo skice igara koje bismo željeli da se oslikaju na asfaltu.

Zatim smo pretraživali moguća rješenja za uređenje unutarnjih prostora škole (zidova, klupica, prostora za odmor učenika). Pripremili smo i skice mogućih rješenja za uređenje. Pripremljene prijedloge smo raspravili s učiteljima i dogovorili što je od naših rješenja moguće ostvariti.

U sljedećem koraku povezali smo se s učenicima i učiteljima Graditeljske škole Čakovec koji su nam pomogli pripremiti šablone za iscrtavanje igara te materijale za uređenje unutarnjih prostora. Dio naših ideja realizirali smo u proljeće 2022. (sadnja sadnica u školskom dvorištu) a dio u jesen iste godine (bojanje klupica ispred škole i u postojećoj sjenici te oslikavanje asfaltnih terena).

Kontinuirano smo uređivali i unutarnji prostor pripremanjem različitih prigodnih izložbi u holu i hodnicima. Uredili smo prostor za odmor učenika i izradili društvene igre od prirodnih materijala.

Tijekom proljeća ove godine namjeravamo urediti još i prostor za učionicu na otvorenom za što smo već pripremili prijedloge. Tu namjeravamo uključiti i lokalnu zajednicu i roditelje.

Predstavljanje projekta

Projekt je predstavljen učenicima naše Osnovne škole Orehovica.

Projekt je prijavljen i na eTwinning platformi gdje smo našli škole koje su se također uključile u uređivanje vlastitih prostora.

Prije predstavljanja na županijskoj smotri dogovoreno je predstavljanje projekta na Učiteljskom vijeću škole.

Projekt je predstavljen na mrežnoj stranici škole.

Ostvareni rezultati

Radeći na projektu naučili smo kako se provodi projekt, kako istraživati, raditi u timu i prezentirati. Stekli smo neke vještine koje će nam biti korisne u daljnjem školovanju i životu. Naučili smo da i mi djeca možemo svojim sudjelovanjem utjecati na poboljšanje kvalitete života u školi, ali i odrasle potaknuti da nam pomognu u rješavanju problema koje smatramo važnima. Osim toga uredili smo prostor u školi i oko škole koji nam je sada zanimljiviji, privlačniji i sadržajniji. Projekt ćemo provoditi i dalje dok ne ostvarimo i ostale naše ciljeve.

Refleksija o stečenom iskustvu

Razgovarali smo o svojim pozitivnim i negativnim iskustvima sudjelovanja u ovom projektu i zaključili da smo postigli odličnu međusobnu suradnju i suradnju s ostalim sudionicima projekta. Radeći smo puno naučili i pritom se dobro zabavili. Više nam nije dosadno u slobodno vrijeme u školi i uživamo u rezultatima našeg rada. Veseli nas što učenici razredne nastave svakodnevno uživaju u igrama koje smo napravili a učenici predmetne nastave svakodnevno koriste prostor za odmor u školi.

15. Ovisnosti – e ovisan

Škola

OŠ Štrigova; Štrigova 126a, 40312 Štrigova

Telefon/ telefaks: 040/851 005

E-adresa: os-strigova@ck.t-com.t;

Tematsko područje

Zdravlje – promicanje kvalitete života

Cilj

Upoznavanje učenika sa štetnostima opojnih sredstava i pretjerane upotrebe tehničkih sredstava.

Voditeljica

Klaudija Kežman, učiteljica njemačkog jezika, uč. mentorica

Učenici

učenici 8. razreda

Učenici koji će predstaviti projekt:

Leona Horvat, Maja Paola Peran, Roko Sklepić i Ana Šinko

Opis

Izbor i istraživanje problema

Jedan od problema koji nam se ove godine nametnuo je rano i pretjerano korištenje različitih opojnih sredstava kod djece osnovnoškolske dobi te kritičko promišljanje o upotrebi tehnologije u svakodnevnom životu. Po prvi puta smo zaista vidjeli na vlastite oči da upotreba opojnih sredstava može naštetiti našem organizmu. Nakon prvotnog šoka u razgovoru s razrednicama i stručnom službom škole saznali smo i da vrlo malo znamo o štetnosti pušenja, korištenja alkohola, ali i nekih novih sredstava koja su namjenjena odraslima, a učenici u dobi od 13 godina navije ih koriste. Ponajprije se tu radi o različitim vrstama e-cigareta i SNUS-u. Uz sve to nam se nametnulo i pitanje bezgraničnog korištenja interneta u tinejdžerskoj dobi. I tako smo krenuli u istraživanje koliko učenici naše škole znaju o novim ovisnostima, tko ih je već probao i kako su saznali za nove proizvode. Intervjuirajući, anketirajući i čitajući zakone i novine, a i poneku knjigu saznali smo da mladi vrlo lako dolaze do informacija o novim proizvodima, a često i manipuliraju odraslima zbog njihova vlastita neznanja.

Moguća rješenja problema

Jedno od mogućih rješenja problema nam se nametnulo da ispitamo učenike naše škole koliko znaju o ovisnostima i jesu li već koristili neki od proizvoda, bilo da se radi o „starim“ proizvodima kao što je npr. cigareta, alkohol ili o nekim od „novih“ proizvoda kao što su npr. nikotinske vrećice ili e-cigarete. Ovaj način nam daje malo uvida u situaciju te smo odlučili provesti, ali ga treba nadopuniti još nekim istraživanjem. Zatim smo odlučili proučiti zakone

koji se odnose na zabranu prodavanja proizvoda maloljetnicima, koji izazivaju ovisnosti. Ovu metodu smo također samo djelomično zadržali, jer nismo sigurni koliko se zabrane zaista provode u praksi. Treća metoda je pretraživanje interneta. Ova metoda nam je bila bliska, ali ona nam daje samo uvid u bombastične naslove iz novina u kojima saznajemo o tragedijama upotrebe opojnih sredstava, ali ne i stvarno stanje kako i gdje mladi dolaze do takvih proizvoda.

Nakon razmatranja jakih i slabih strana pojedinog rješenja, odlučili smo se za najbolji pristup.

Najbolji pristup rješenju problema

Kako je ovo vrlo složena tema odlučili smo problemu pristupiti s više strana i kombinirati pozitivne strane svake politike jer nam ni jedan pristup ne daje dovoljno dobar uvid u situaciju. Tako smo se najprije upoznali sa zakonskim aktima tj. Ustavom, Konvencijom o pravima djeteta i Zakonom o ograničavanju prodaje duhanskih i srodnih proizvoda maloljetnim osobama te Zakonom o zabrani alkohola. Zatim smo iznosili svoja mišljenja i iskustva o upotrebi opojnih sredstava. Istražili smo mišljenja i iskustva učenika iz naše škole pomoću intervjua i anketa. Iskušali smo i različite radionice u sklopu TŽV-a da bismo se osnažili kao osobe koje znaju reći „NE“. Suradivali smo s pedagoginjom škole koja nam je dala poticaj da djelujemo na svoje vršnjake.

Plan djelovanja

Na satovima razrednika redovito izvještavati o novim saznanjima vezanim uz proizvode koji se javljaju na tržištu. Mjenjati strategije utjecaja na vršnjake. Izraditi digitalne letke, plakate koji upozoravaju na kritičko promišljanje prije upotrebe bilo kakvih opojnih sredstava.

Ostvareni rezultati

Učenici su radom na ovom projektu razvijali vještine istraživanja, suradničkog i iskustvenog učenja, intervjua, izrade plakata i javnog predstavljanja kao i socijalne vještine posebno komunikaciju sa suučenicima škole.

Roditelje se na roditeljskom sastanku upozorilo da su i oni odgovorni upotrebu opojnih sredstava kod maloljetne djece, ali i da se moraju redovito obrazovati i kontrolirati malodobno dijete.

Učenici su upoznati sa štetnostima „novih“ proizvoda. Redovito će ih se osnaživati kao osobe kako ne bi pali pod utjecaj onih koji koriste nedopuštena sredstva.

Projekt je bio predstavljen

Projekt je predstavljen učenicima naše škole na Vijeću učenika i učiteljima, a dijelovi su bili i predstavljeni na roditeljskim sastancima.

Nakon predstavljanja na županijskoj Smotri projekt će biti predstavljan na roditeljskim sastancima, a biti će objavljen i na mrežnim stranicama škole.

16. Priroda u prirodi

Škola

Osnovna škola Donja Dubrava, Krbulja 21, 40 328 Donja Dubrava

Telefon / Telefaks: 040 688825; 040 689025

E-adresa: ured@os-donja-dubrava.skole.hr;

Voditeljica

Renata Heric, prof.

Učenicima

Učenicima koji su sudjelovali u izradi projekta i polaze izvannastavnu aktivnost Projekt građanin: Zara Horvat (5. razred), Sara Knez (5. razred), Ana Marija Lisjak (5. razred), Viktoria Lovrek (5. razred), Patrik Pongrac (5. razred), Bruna Rusak (5. razred), Dina Štefić (5. razred), Mateja Žinić (5. razred), Ramona Matotek (8. razred) i Tara Vučenik (8. razred).

Učenicima koje će predstavljati projekt na smotri: Zara Horvat (5. razred), Bruna Rusak (5. razred), Dina Štefić (5. razred) i Mateja Žinić (5. razred).

Tema projekta

Suradnja i timski rad u istraživanju i rješavanju zajedničkih problema u razrednoj zajednici te sudjelovanje učenika u unapređenju života i rada škole.

Cilj

Suradnjom i timskim radom unaprijediti rad škole na način da se napravi mali školski vrt koji će biti koristan u nastavi Prirode, Biologije, Kemije i Vrtlarske grupe. Aktivno djelovanje u školi i zajednici s ciljem prepoznavanja potreba škole, osmišljavanja primjerenih i inovativnih rješenja i konkretnoga doprinosa zajednici.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Učenicima, uključeni u izvannastavnu aktivnost Projekt građanin, uočili su problem nedostatka školskog vrta koji bi doprinio poboljšanju rada škole. Vrt bi obogatilo nastavu Prirode, Biologije, Kemije i Vrtlarske grupe. Vrtlarska grupa počela je s radom od ove školske godine i od velike važnosti je urediti školski vrt u kojem će grupa provoditi aktivnosti. Oko škole se nalazi velika zelena površina na kojoj su zasađena stabla i grmoliko bilje, ali ima i puno prostora na kojem bi se mogao urediti mali školski vrt. U akciju uređenja vrta uključili bi se učenici polaznici Vrtlarske grupe i učenici uključeni u još jedan projekt za darovite učenike koji se provodi u školi. U vrtu bi se uzgajalo ljekovito bilje za potrebe projekta, povrće koje bi moglo poslužiti u školskoj kuhinji, cvijeće kao i ostalo bilje koje bi se koristilo u nastavi Prirode ili Biologije i za uređenje okoliša škole. Učenicima bi, osim boravka na svježem zraku, dio nastave Prirode i Biologije imali na školskom vrtu posebno kad se iz tih predmeta uči o

biljkama. Radom na školskom vrtu učenici bi stjecali znanja o uzgoju ljekovitog bilja i povrća i dobrobitima koje nam biljke pružaju.

Osim navedenih pozitivnih učinaka uređenja školskog vrta, doprinijeli bismo i vanjskom uređenju okoliša škole. Okoliš se postepeno uređuje i ove školske godine učenici su uredili manji dio u projektu kolektivne sadnje stabala Zasadimo stablo, ne budi panj.

Učenici smatraju da je u današnje vrijeme važno steći vještine rada na otvorenom. U trenutnoj nastavi učenici nemaju puno prilike sudjelovati u aktivnostima na vanjskim prostorima oko škole i školski vrt bi im omogućio učenje izvan učionice. Učenici su uočili važnost ovog problema budući da se u današnja vremena opet više pažnje posvećuje uzgoju povrća u domaćinstvu bez korištenja zaštitnih sredstava i takvi bioproizvodi sve su traženiji.

Kod uočavanja problema, učenici su istraživali zakone i dokumente koji se odnose na aktivnosti koje se provode u svrhu obrazovanja učenika u osnovnoj školi.

– Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (čl. 4, stavak 1, čl.4 stavak 4)

– Statut Osnovne škole Donja Dubrava (čl. 11, čl. 20)

Učenici su anketom prikupili informacije o mišljenju učenika je li školski vrt potreban, smatraju li da bi im takav oblik nastave i rada na vanjskim prostorima škole bio zanimljiv i poučan.

Moguća rješenja problema

Učenici su uočili sljedeća moguća rješenja:

– u posude u razredu posaditi biljke koje bi učenicima poslužile u nastavi Prirode, Biologije, Kemije i Vrtlarske grupe.

– pokraj škole urediti školski vrt u kojem bi učenici imali priliku učiti o sadržajima iz Prirode, Biologije, Kemije i u radu Vrtlarske grupe.

Nakon razmatranja mogućih rješenja, rasprave o pozitivnim i negativnim stranama svakog od predloženog rješenja, učenici su odabrali rješenje za koje smatraju da će polučiti najbolje rezultate i riješiti uočeni problem.

Najbolji pristup rješenju problema

Učenici su odlučili da će najprije istražiti znaju li učenici od petog do osmog razreda da škola nema svoj vrt, što misle o potrebi uređenja vrta i učenju na praktičnim primjerima u Prirodi ili Biologiji. Potražili su zakone i pravilnike o aktivnostima koje se mogu provoditi u školi. Na internetu su pronašli primjere iz drugih škola da bi saznali na koji način su u drugim školama uredili vrtove i kako ih koriste u nastavi. Anketa je pokazala da većina učenika zna da škola nema svoj vrt i mišljenja su da bi ga trebalo urediti jer bi im učenje pojedinih sadržaja iz Prirode ili Biologije bilo lakše i zanimljivije, a boravili bi na svježem zraku, posebno dok je lijepo vrijeme.

Plan djelovanja

U samom početku rada na projektu među učenicima od petog do osmog razreda provedena je anketa da bi se prikupile informacije o mišljenju učenika je li školski vrt potreban, smatraju li da bi im takav oblik nastave i rada na vanjskim prostorima škole bio zanimljiv i poučan. Rezultati ankete su bili očekivani. Većina učenika zna da škola nema svoj vrt i voljeli bi da se vrt uredi. Smatraju da bi im učenje sadržaja iz Prirode i Biologije bilo puno zanimljivije ako

bi učili u vrtu umjesto u učionici. Učenici su u anketi predložili što bi se moglo posaditi na vrtu. Najčešći prijedlozi bili su ljekovito bilje i raznovrsno povrće.

Učenici su razgovarali s učiteljicom, voditeljicom Vrtlarske grupe i saznali da bi se zajedničkim radom mogao urediti vrt koji bi služio cijeloj školi za razne aktivnosti. Učenici, polaznici Vrtlarske grupe, praktičnim radom učili bi o fazama uzgoja povrća za vlastite potrebe, sadnji ljekovitog bilja i cvijeća, boravili bi na svježem zraku i ujedno stjecali nove vještine koje ne mogu steći na nastavi u učionici.

Učenici su razgovarali s učiteljicom razredne nastave. Zanimalo ih je koliko bi im vrt poslužio u obradi sadržaja iz Prirode i društva. Učenici se i sami sjećaju nekih sadržaja koje bi mogli učiti boraveći na vrtu i tako na zanimljiviji način naučiti nešto o biljkama.

Učenici su razgovarali s učiteljicom Prirode, Biologije i Kemije. Od učiteljice su dobili podršku u nastojanju da naprave školski vrt. Saznali su da će im koristiti kod učenja sadržaja o biljkama, a posebno u projektu predviđenim za ovu i sljedeću školsku godinu.

Učenici su razgovarali s ravnateljicom škole i dobili podršku u svojim aktivnostima. Škola ima veliku zelenu površinu gdje se može urediti vrt. Vrt bi bio koristan za učenje sadržaja i u razrednoj i u predmetnoj nastavi, za projekte u koje se uključuje škola, a na ovaj način se uređuje i okoliš škole.

Učenici će posjetiti lokalno obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo koje se bavi uzgojem povrća i cvijeća. Tamo će razgovarati s voditeljicom obiteljskog gospodarstva u želji da prikupe puno korisnih informacija o sadnji povrća i cvijeća.

Ostvareni rezultati

Učenici su radom na projektu razvijali vještine istraživanja, timskog rada, diskusije o problemu, intervjua, izrade i analize anketa, izrade plakata i javnog predstavljanja učenog problema u školi. Pokrenuli su rješavanje problema i uočili da svojim djelovanjem mogu utjecati na uređenje okoliša škole na dobrobit svih učenika. Ostvarenjem planiranih aktivnosti učenici će svojim projektom obogatiti sadržaje oko škole koji će se koristiti u nastavi i izvannastavnim aktivnostima. Dolaskom toplijih dana počinju radovi na otvorenom. Uz školu će se urediti vrt koji će koristiti učenicima razredne i predmetne nastave u učenju sadržaja o bilju. Učenici Vrtlarske grupe stjecat će praktične vještine rada u vrtu, a ujedno će se urediti zelena površina oko škole.

Projekt je bio predstavljen

Projekt je predstavljen učenicima od petog do osmog razreda, ravnateljici Škole i učiteljima u školi. Projekt će medijski biti popraćen na internetskim stranicama Škole.

Osvrt učenika na stečeno iskustvo

Radom na projektu učenici su razvijali vještine suradničkog učenja i timskog rada na rješavanju učenog problema, vještinu komuniciranja s osobama vezanim uz projekt, javnog govora i prezentiranja rezultata vlastitog rada. Stečeno iskustvo učenici ocjenjuju pozitivnim i vrlo korisnim za njihovo daljnje obrazovanje i svakodnevne životne situacije s kojima će se susresti. Učenici posebno ističu važnost praktičnih vještina koje će steći praktičnim radom na vrtu i koristiti ih u budućnosti.

17. Krug života

Škola

Osnovna škola „Petar Zrinski“ Jalžabet; Varaždinska 32, Jalžabet

Telefon: 042 647088

E-pošta: ured@os-pzrinski-jalzabet.skole.hr;

Voditeljice

Nataša Špralja i Mirjana Vincek

Učenici

Borna Kovačić, Josip Mihalić, Klara Novosel, Adam Vidačić, Dorja Pernar, Lorena Slavin, Katja Vuković i Klara Pavliček.

Učenici koji predstavljaju projekt su: Klara Novosel, Borna Kovačić, Katja Vuković i Adam Vidačić.

Tematsko područje

Dimenzija građanskog odgoja i obrazovanja: ekološka

Cilj

Povećati znanje i svjesnost učenika o važnosti i svrhovitosti pravilnog razvrstavanja otpada te razviti kod učenika naviku razvrstavanja otpada.

Osvijestiti kod učenika da su sva živa bića na Zemlji međusobno povezana te ovise jedni o drugima.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Uočen je problem nepravilnog razvrstavanja otpada u školi te neprikladno mjesto za zbrinjavanja otpada u dvorištu škole.

U školi su novi spremnici za odvajanje otpada, ali učenici ne znaju i ne odvajaju otpada na pravilan način.

Učenici su istraživanjem tog problema došli do saznanja da je i u cijeloj općini prisutan nemaran odnos prema zbrinjavanju smeća. U prirodi se često nalaze različite vrste otpada.

Učenici su istražili dokumente i zakone koji se odnose na problem: Konvencija o pravima djeteta (čl. 24, čl. 29), Zakon o zaštiti okoliša (čl.33), Zakon o gospodarenju otpadom (čl.22, čl.70) te Godišnji plan i program škole.

Sastavljen je anonimni upitnik za učenike o znanju, stavovima i mišljenju u vezi razdvajanja otpada. Također je ispitano mišljenje učenika o životinjama i biljkama.

Učenicima i učenicima su razgovarali s načelnikom općine i ravnateljicom škole te dobili njihovu podršku.

Razgovarali su s pojedinim učiteljicama i učiteljima te čistačicama škole o razvrstavanju otpada u našoj školi i biljkama u učionicama.

Posjetili su Srednju školu "Arboretum Opeka" Marčan te prikupili mnoštvo informacija o uzgajanju i važnosti biljaka za zdrav okoliš.

Moguća rješenja problema

Učenice i učenici su uočili tri rješenja problema:

- Akcije razdvajanja otpada u školi, akcije čišćenja u općini
- Kazne za pojedince koji ne razdvajaju otpad
- Edukacija učenika, osvijestiti važnost razvrstavanja otpada

Nakon razmatranja jakih i slabih strana pojedinog rješenja, učenice su se odlučile za najbolji pristup.

Najbolji pristup rješenja problema

Učenice i učenici su odlučili da je najbolje rješenje edukacija učenika kroz razne aktivnosti s ciljem mijenjanja stavova i razvoja navika.

Tako ćemo naučiti učenike da razvrstavanjem otpada i njegovim pravilnim skladištenjem smanjujemo onečišćenje okoliša i samim time pozitivno utječemo na život na Zemlji. Razvojem ljubavi i brige prema biljkama i životinjama učenici će se odgovornije ponašati prema prirodi.

To rješenje daje dugoročne rezultate.

Plan djelovanja

Razgovor i dogovor s ravnateljicom u vezi spremnika.

Edukacija učenika u manjim grupama i predstavljanje spremnika u školi.

Edukacija učenika o važnosti očuvanja prirode te važnosti biljaka i životinja.

Premještanje vanjskih spremnika za otpad i uređenje prikladnog mjesta za njih.

Izrada jezercu u školskom dvorištu u kojem će se stvoriti eko sustav te će učenici moći vidjeti međusobnu povezanost životinja, biljaka i zdravog okoliša.

Učenici će kroz nastavu biologije nositi vodene biljke te ih posaditi u jezerce.

Učenici će u svakom razredu posaditi biljke i zajedno se brinuti o njima

Nabava akvarija i ribica te briga svih učenika o njima.

Promovirati akcije čišćenja koje se provode u općini. Sudjelovanje učenika u akcijama čišćenja.

Izrada gredice s ljekovitim biljkama o kojima će se brinuti školska zadruga i promovirati njihovu važnost za ljudsko zdravlje.

Predavanje za učenike o biljkama i životinjama te važnosti očuvanja šume i prirodnih bogatstava.

Posjet srednjoj školi "Arboretum Opeka" Marčan .

Praćenje razvrstavanje otpada u školi.

Ostvareni rezultati

Učenici su dobili podršku ravnateljice te je na njihovu inicijativu došlo do uređenja mjesta za vanjske spremnike koji su bili smješteni kraj prozora učionica.

Održane su prezentacije za sve učenike o važnosti razvrstavanja otpada u školi te je određeno za pojedine spremnike koji otpad ide u njih.

Spremници su razmješteni na prikladnim mjestima u školi.

Predstavnice Hrvatskih šuma su održale predavanje pod nazivom „Biljni i životinjski svijet šuma". Naglasile su da je čist okoliš jedan od preduvjeta očuvanja biljnog i životinjskog svijeta.

Ostvaren je posjet srednjoj školi “Arboretum Opeka” Marčan gdje su učenici prikupili mnoštvo informacija o uzgajanju i važnosti biljaka za zdrav okoliš.

Održana su predavanja o važnosti i njezi biljaka.

Po razredima je zasađeno sobno bilje te se učenici uspješno brinu o njima.

Učenici su organizirali akciju u kojem su imali podršku roditelja te izradili jezerce u školskom dvorištu. Dogovoreno je s učiteljicom iz biologije da će učenici sedmih i osmih razreda u školsko jezerce zasađiti vodene biljke iz prirode.

Održana su predavanja o školskom jezercu.

Sudjelovanje pojedinih učenika u akciji čišćenja okoliša u općini Jalžabet.

Nabava akvarija.

Dogovoreno je sa školskom zadrugom da se izradi gredica s ljekovitim biljem.

Projekt je bio predstavljen

Projekt je predstavljen ravnateljici škole, Vijeću učenika, učenicima i učiteljima u školi te načelniku općine Jalžabet.

Projektne aktivnosti su objavljene na Facebook stranici škole i mrežnim stranicama Osnovne škole “Petar Zrinski” Jalžabet.

18. Pravo na igru

Škola

III. osnovna škola Varaždin; Trg Ivana Perkovca 35, 42000 Varaždin

Telefon: 042 240545

e-pošta: tajnistvo@os-treca-vz.skole.hr;

Voditelj

Berislav Njegovec, prof.

Učenci

Učenci koji su sudjelovali u izradi projekta su:

Babić Luka, Biškup Eric, Črnica Leon, Gregorić Mateo, Makaj Leon, Radačić Niko, Rakonić Fran, Rođak Niko, Sokač Ivan.

Učenci koji će predstavljati projekt na smotri:

Leon Črnica, Eric Biškup, Niko Rođak, Mateo Gregorić

Svi učenci pohađaju osmi razred.

Tematsko područje

Ljudsko pravno

Cilj

Osmisliti učenicima vrijeme koje će dnevno provoditi u igri na otvorenom

Opis

Izbor i istraživanje problema

Primijetili smo da djeca danas imaju sve manje vremena za igru.

Imaju puno obaveza, zadaće, učenja, izvannastavnih aktivnosti. Neki od njih uopće nemaju slobodnog vremena koje bi mogli provesti u igri. Ako djeca i imaju vremena onda ga provode pred ekranima. Istražili smo koliko vremena roditelji s djecom provode u igri. Istraživanja na koja smo naišli pokazuju da i roditelji i djeca "boluju" od nedostatka vremena za druženje i igru.

Razgovarali smo na satu razrednika i međusobno koliko se družimo i igramo i zašto su dječja igrališta često prazna. Zaključili smo da je problem u vremenu, jer kad riješe sve obaveze djeca se teško usklade i dogovore za neko druženje.

Odlučili smo pokušati riješiti taj problem.

Oblikovanje mogućih rješenja problema

Učenci su uočili nekoliko mogućih rješenja problema: smanjiti broj izvannastavnih aktivnosti; promijeniti nastavni plan i program da ima manje gradiva i zadaća; odrediti vrijeme unutar nastave kada djeca odlaze zajedno na igranje.

Nakon razmatranja jakih i slabih strana pojedinog rješenja, učenci su se odlučili za najbolji pristup.

Izbor najboljeg pristupa rješenju problema

Plan i program ne možemo mijenjati, kao ni broj izvannastavnih aktivnosti na koje djeca odlaze nakon škole. Sinula nam je ideja da neprijatelja moramo napasti iznutra, dok su djeca još u školi. Naš je plan da svako dijete u školi ima određeno vrijeme unutar nastavnog dana kad se može s prijateljima igrati na školskom dvorištu. Smatramo da bi to podiglo raspoloženje među djecom, da bi im rasteretilo radni dan i da bi radije boravili u školi. S igre bi se vraćali sretniji i odmoreniji i opet bi mogli pratiti nastavno gradivo.

S time bi dobili i to da bi djecu učili da je igra za njih korisna, uz igru bi zaboravili na mobitel, i kad se vrate doma iz škole imali bi naviku vani se igrati i možda bi češće i radije odlazili se zajedno igrati na igrališta.

Plan djelovanja

Moramo pronaći vrijeme unutar kojeg će se djeca svaki dan moći igrati u školi. To može biti vrijeme kad su djeca u dnevnom boravku. Tamo napišu zadaću i još imaju vremena dok roditelji ne dođu po njih. To vrijeme mogu iskoristiti za boravak na školskom dvorištu da ih se potakne da igraju graničara, školice, skrivača, nogomet, ...

Da bi ih potakli na to odlučili smo na školskom dvorištu izraditi drvene šatore u koje se djeca mogu sakriti kad se igraju skrivača. Unutra mogu boraviti i na drugim aktivnostima, mogu se igrati da je šator njihova kuća, mogu se igrati dućana, čitati knjige, igrati društvene igre. Poanta je da nisu sami s mobitelom, da se druže i da osmisle sadržaje koji će biti njihova igra. Šatore ćemo obojati u razne vesele boje i održati dan igranja na otvorenom na koji će biti pozvani svi učenici da bi imali što više zainteresiranih za igru na otvorenom.

Ostvareni rezultati

Izradili smo prototip drvenog šatora. Nabavili smo drvene palete za građu ostalih šatora, dogovorili smo suradnju s učiteljicama dnevnog boravka. Dogovorili smo održavanje dana igranja na otvorenom. Čekamo lijepo vrijeme da počnemo s izradom ostalih šatora.

Predstavljanje projekta

Projekt je bio predstavljen učenicima i razrednicima, biti će predstavljen na Vijeću roditelja, u medijima te na internetskim stranicama škole.

19. Samo se srcem dobro vidi

Škola

Osnovna škola Petrijanec
Ulica Vladimira Nazora 42, 42206 Petrijanec
Telefon/telefax: 042 714 044, 042 208 808
E-adresa: os-petrijanec@os-petrijanec.skole.hr;

Voditeljice

Ana-Marija Vincek, mag. prim. educ.
Silvija Šreter Petrić, mag. prim. educ

Učenci

Učenci koji su sudjelovali u izradi projekta: Jana Šipek (7. razred), Florijan Mihalić (7. razred), Ante Kovačić (6.razred), Julija Vinceković (8. razred), Gabriela Bogdan (6. razred), Ruben Stolnik (5. razred), Dominik Bogdan (6.razred), Lana Potočnjak (5. razred)
Učenci koji će predstavljati projekt na Smotri: Julija Vinceković (8. razred), Ante Kovačić (6. razred), Gabriela Bogdan (6. razred), Florijan Mihalić (7. razred)

Tematsko područje

Ljudska prava i demokratske građanske odgovornosti
Ljudsko-pravno: odgovorno ponašanje u zajednici

Cilj

Pobuditi u učenicima empatiju i osjećaj za drugoga te ih usmjeriti na shvaćanje važnosti zajedništva. Osvijestiti im kako svojim prisustvom i aktivnim djelovanjem mogu pomoći potrebitima i život im mijenjati na bolje.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Uočen je problem manjka senzibiliteta prema potrebitima. Potaknuti tim saznanjima odlučili smo istražiti ovaj problem dublje te pronaći adekvatno rješenje. Dan kruha i zahvalnosti za plodove zemlje odlučili smo iskoristiti da bismo dobili uvid u stupanj ozbiljnosti uočenog problema te potaknuli naše prijatelje na razmišljanje o potrebitima. Pripremljena je PowerPoint prezentacija koja je prikazivala fotografije marginaliziranih skupina društva. Razrednici su zamoljeni da prezentaciju predstave učenicima i da s njima o tome pričaju te da nam prenesu povratne informacije. Također, učenici su dobili zadatak da ideje kojima bi se omogućio dostojanstven život potrebitih zapišu na papir te ga ubace u kutiju koja je bila izložena u holu škole.

Učenici su proučavanjem Opće deklaracije o ljudskim pravima, Ustava i Konvencije o pravima djeteta saznali koja se ljudska prava potrebitih zapravo krše.

Prikupljene informacije predstavili smo ravnateljici škole te smo ju zamolili za podršku da bismo uočeni problem riješili.

Moguća rješenja problema

Učenici su temeljem proučavanja gore navedenih dokumenata, analizom povratnih informacija koje su prenijele razrednice i prijedloga iz kutije, ponudili dva rješenja.

Prvo rješenje vidjeli su u organizaciji edukacija i radionica koje bi se održavale na Satu razrednika. One bi bile usmjerene na buđenje empatije prema potrebitima predstavljanjem njihovih problema te načina na koje su oni zakinuti od odgovornih institucija.

Drugo predstavljeno rješenje temeljilo se na aktivnom djelovanju. Aktivno djelovanje realiziralo bi se kroz volontiranja, edukacije i radionice, vršnjačku pomoć i humanitarnu pomoć. U pozadini drugog predloženog rješenja stoji socijalna javna politika usmjerena na marginalizirane društvene skupine (djeca, mladi, umirovljenici i nacionalne manjine). To su skupine koje su u riziku od svih oblika društvenog isključenja koje proizlazi iz temeljnih ljudskih prava.

Učenici su oba rješenja analizirali, raspravljali o njima, sagledali pozitivne i negativne strane te donijeli konačnu odluku.

Izbor najboljeg pristupa rješenju problema

Učenici su se odlučili za drugo rješenje, odnosno za aktivno djelovanje, smatrajući da veći trag na čovjeka ostavlja iskustvo proizašlo iz djela, a ne riječi.

Plan djelovanja

Prema idejama naših učenika, odlučili smo se za nekoliko aktivnosti. Organizirana je humanitarna akcija „Za Tinov novi korak“, posjet Centru za odgoj i obrazovanje Gornje Prekrižje, volontiranje u bolnici i staračkom domu, humanitarna pomoć djeci u Rwandi te je poslana e-pošta predstavnicima romske nacionalne manjine da bismo ih potaknuli na djelovanje usmjereno edukaciji roditelja učenika manjine. E-pošta je poslana i predstavnicima političkog vrha naše države.

Realizaciji ovih ideja prethodio je velik broj koraka te složena organizacija. Moralo se kontaktirati Tinovu majku i prijaviti humanitarnu akciju nadležnim tijelima prema Zakonu o humanitarnim akcijama te za istu sve pripremiti. Humanitarna akcija veoma je uspješno realizirana u obliku božićnog sajma na kojem su se prodavali učenički proizvodi. Potrebno je bilo komunicirati i s ravnateljicom Centra za odgoj i obrazovanje Gornje Prekrižje, ravnateljem staračkog doma i bolnice, ravnateljem naše partnerske škole, Osnovne škole grofa Janka Draškovića iz Klenovnika, predstavnicom Udruge *Putokaz za Afriku* koja je i posjetila našu školu te održala predavanje, načelnikom naše općine, lokalnim udrugama i lokalnim poduzetnicima.

Ostvareni rezultati

Učenici koji su sudjelovali u izradi Projekta građanin naučili su što je to javna politika i na koji način oni mogu biti aktivni građani. Iako su „mali“, učinili su velika djela. Rezultati projekta proizašli su iz aktivnosti svakog učenika naše škole (ali i učitelja, roditelja, domara, spremačice, lokalne zajednice i šire zajednice), ostavili su trag, čulo se za njih, napravili su velike stvari. Ono što su oni dobili iz toga je znanje kako i na koji način se nekome može

pomoći, no ono važnije, gradili su sebe kao osobe i naučili su gledati srcem. Temeljem toga, ostvaren je primarni cilj ovog projekta.

Projekt je predstavljen

Projekt je predstavljen na Učiteljskom vijeću, Vijeću roditelja, Vijeću učenika i na Smotri iz područja građanskog odgoja i obrazovanja. Predstavljen je i načelniku Općine Petrijanec te predstavnicima vlasti. O aktivnostima i rezultatima projekta izvijestili su i mediji (Radio Megaton, eVaraždin, Aktualno.HR, Regionalni tjednik). Svi koraci projekta, pa tako i krajnji rezultat, praćeni su na školskoj internetskoj stranici i facebook stranici škole, na stranici Općine Petrijanec, na stranici Udruge *Putokaz za Afriku*, na službenoj humanitarnoj stranici dječaka Tina te na internetskoj stranici Osnovne škole grofa Janka Draškovića iz Klenovnika.

20. Spomen obilježje ladanjskim rudarima

Škola

Osnovna škola „ Gustav Krklec“ Maruševac, Čalinec 78, 42243 Maruševac

Telefon: 042 729377

E-adresa: ured@os-gkrklec-calinec.skole.hr;

Voditeljica

Mirjana Trstenjak-Stanisavljević

Učenicima

Učenicima 8.a razreda

Učenicima/ce koji će predstavljati projekt na smotri: Veronika Huzjak, Barbara Peharda, Petar Rihtarić, Luka Miholjek (8.a razred – učenicima Povijesne grupe)

Tematsko područje

Društveno (aktivno sudjelovanje u lokalnoj zajednici)

Kulturološko (razvoj zavičajnog identiteta kao dijela hrvatskog kulturnog identiteta)

Cilj

Potaknuti vlasti lokalne zajednice na postavljanje spomen obilježja ladanjskim rudarima na prostoru općine Maruševac kako važna gospodarska djelatnost 20. stoljeća u maruševčkom kraju i vrijedni ladanjski rudari ne bi pali u zaborav. Osvijestiti važnost poznavanja zavičajne povijesti i zaštite zavičajne baštine te njezine promidžbe u turističke svrhe među učenicima i mještanima.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Članovi su Povijesne grupe prošle školske godine istraživali o rudarstvu maruševčskog kraja, cijele su godine prikupljali raznovrsne povijesne izvore, intervjuirali članove obitelji, proučavali postojeću literaturu i na kraju sve spoznaje objedinili na 5 plakata izrađenih u digitalnom alatu Canva.

U dogovoru su s učiteljicom povijesti na početku ove školske godine svoje plakate i rezultate istraživanja odlučili predstaviti ostalim učenicima 8. a razreda. Mnogi su priznali da većinu tih podataka ne znaju i rodila se ideja kako se odužiti ladanjskim rudarima i spasiti od zaborava priču o ladanjskom rudniku koji je othranio mnoge generacije, rudniku kroz čiji su se šoht gotovo punih 60 godina prošlog stoljeća rudari spuštali u tamno podzemlje svakodnevno riskirajući svoje živote.

Svi zajedno su uvidjeli da je to problem od društvene važnosti kojeg bi mogli riješiti u okviru Projekta građanin. Većina učenika 8. a razreda ih je podržala u odabiru problema kao i u daljnjem radu.

Da bi istražili i utvrdili važnost problema koji su odabrali, odlučili su provesti anketu među učenicima i učiteljima škole. Prije provođenja ankete održali su sastanak s ravnateljem škole

gospodinom Tomislavom Vincekom te ga upoznali s projektom. Ravnatelj se složio s njima da rudarstvo maruševčkog kraja ne smije pasti u zaborav, pohvalio pokretanje projekta te im dozvolio provođenje ankete i njezino objavljivanje u virtualnim učionicama i virtualnoj zbornici na digitalnoj platformi Google Classroom.

Analizom rezultata ankete potvrdili su postojanje učenog problema. Iako 81,8% ispitanika zna za postojanje rudnika i rudarske djelatnosti iz ostalih odgovora vidljivo je da ispitanici malo znaju o mjestima gdje su bili rudnici, u kojem su vremenskom razdoblju djelovali, koja se ruda iskopavala, koliko je godina trajala intenzivna eksploatacija. Na pitanje postoji li u općini Maruševac bilo kakvo obilježje koje bi podsjećalo na brojne rudare 61,4% ispitanika nam je dalo odgovor da u općini Maruševac ne postoji nikakvo obilježje koje bi podsjećalo na brojne rudare toga kraja i njihov veliki doprinos gospodarskom razvoju kraja.

Moguća rješenja problema

Radom u 4 projektne skupine učenici/ce 8. a razreda ponudili su 4 moguća rješenja. Svaka je skupina izradila plakat s jakim i slabim stranama ponuđenih rješenja.

Prva skupina se odlučila za snimanje dokumentarnog filma pomoću kojeg bi se na zanimljiv i edukativan način mogla prikazati prošlost rudarstva. Film bi na internetu mogao biti dostupan svima, mogao bi poslužiti kao edukativan materijal za zavičajnu povijest i time bi se odala počast poginulim rudarima. Međutim za snimanje filma potrebna je odgovarajuća tehnika, prostor za snimanje, nema više živućih povijesnih izvora, rudnik je zatvoren i ne može mu se pristupiti.

Druga skupina razmišljala je o muzeju rudarstva. Naveli su puno prednosti, ali i dosta slabih strana kao, npr. izvor financiranja, problem prostora, ali i premalo povijesnih izvora jer ljudi često nisu voljni ustupiti predmete koje posjeduju.

Treća skupina predložila je podizanje neke vrste spomen obilježja, npr. spomen ploču kojom bi se odala zaslužena počast svim ladanjskim rudarima.

Kao najjaču stranu naveli su da takvo rješenje ne iziskuje velika financijska sredstva te bi ostalo kao vječno i trajno obilježje rudarske djelatnosti.

Četvrta skupina ponudila je kao rješenje da se jedan dan u godini u Općini Maruševac obilježava kao Dan rudarstva što bi pomoglo kulturnom uzdizanju stanovništva maruševčkoga kraja, oživljavanju zavičajne povijesti, no svjesni su da takav događaj treba detaljnu organizaciju i dobar tim koji bi to pokrenuo.

Najbolji pristup rješenju problema

Nakon predstavljanja pojedinih mogućih rješenja te analize jakih i slabih strana ponuđenih alternativnih politika za rješavanje našeg problema većina učenika prihvatila je kao rješenje problema – postavljanje spomen obilježja ladanjskim rudarima u vidu spomen ploče.

Plan djelovanja

Da bi započeli s rješavanjem učenog problema i ostvarivanjem ponuđenog rješenja da se ladanjskim rudarima postavi spomen-ploča, učenici su napravili plan djelovanja koji je obuhvaćao sljedeće aktivnosti: proučavanje Statuta Općine Maruševac, istraživanje mrežnih stranica Općine Maruševac, identificiranje načelnika Općine Maruševac kao potencijalnog rješavatelja problema, pisanje službenog dopisa, susret i razgovor s načelnikom općine,

uključivanje učitelja likovne kulture koji bi pomogao održavanjem likovne radionice u stvaranju idejnih rješenja za ploču, organiziranje izložbe likovnih radova, odabir najboljih prijedloga za izgled spomen ploče i na kraju aktivno sudjelovanje u procesu postavljanja spomen ploče na mjestu ulaza u nekadašnji ladanjski rudnik.

Ostvareni rezultati

Učenici/ce su radom na projektu razvijali vještine timskog rada, suradničkog učenja, izrade i analize ankete, pisanja dopisa, upoznavanja zakonskih odredbi, izrade plakata i javnog predstavljanja. Kao mali aktivni građani uspjeli su s načelnikom općine ostvariti suradnju i dogovoriti postavljanje spomen ploče ladanjskim rudarima. Sudjelovali su na likovnoj radionici tijekom koje su ponudili svoja idejna rješenja za izgled ploče, odabrali najbolje radove i poslali lokalnim vlastima u nadi da će ploča tijekom ove kalendarske godine biti postavljena.

Projekt je bio predstavljen

Projekt je predstavljen, na mrežnim stranicama OŠ „Gustav Krklec“ Maruševac, ravnatelju škole, ostalim učenicima osmih razreda i široj javnosti na internetskom portalu 7Plus Regionalni tjednik.

Nakon predstavljanja na županijskoj Smotri projekata Građanskog odgoja i obrazovanja predstaviti ćemo ga i Vijeću roditelja, svim učenicima i djelatnicima škole povodom Dana škole.

21. Tradicionalna, a zdrava prehrana u našoj školi

Škola

OŠ Ivana Kukuljevića Sakcinskog Ivanec
Ulica akademika Ladislava Šabana 17, 42240 Ivanec
Telefon/telefaks: 042 781-330
E-adresa: os-ivanec@os-iksakcinskog-ivanec.skole.hr;

Voditeljica

Suzana Jagić

Učenicima

U izradi projekta sudjeluju *Mali građani*, učenici 6. b razreda. Za potrebe Smotre projekt će predstaviti četiri učenika: Eli Lepoglavec, Lovro Mavrek, Lana Mavrek, Pavla Olman.

Tematsko područje

Projekt građanin

Ljudsko-pravna dimenzija: odgovorno ponašanje svakoga pojedinca u zajednici, razvijanje komunikacijskih kompetencija u svrhu rješavanja problema iz svoga okruženja.

Kulturološka dimenzija: razvoj osobnoga, zavičajnoga i domovinskoga identiteta.

Ekološka dimenzija: očuvanje prirodnih bogatstava.

Cilj

Podizanje razine zdravlja učenika primjenom navike zdrave prehrane temeljene na primjerenosti prehranbenosti baštini. Upoznati učenike s njezinim utjecajem na kvalitetan život učenika.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Nakon realizacije maturalnoga putovanja učenika osmih razreda u rujnu 2022. članovi izvannastavne aktivnosti *Mali građani* u razgovoru s učiteljicom primijetili su kako se učenici nezdravo hrane te uglavnom pripadaju generaciji tzv. brze prehrane. Suvremeni način života i bolesti koje on uzrokuje bilo bi dobro osvjetliti u odnosu na prehranu iz prošlosti koja je bila više vezana uz prirodu i tradiciju. Predložili su, stoga, učenicima izvannastavne aktivnosti *Domaćinstvo* koja aktivno djeluje u školi suradnju na zajedničkom projektu kojim bi se istražila problematika (ne)zdrave prehrane i zdravih svojstava tradicionalne hrane. Rezultatima projekta ostvario bi se cilj, a to je podizanje razine zdravlja naših učenika primjenom navike zdrave prehrane temeljene na primjerenosti prehranbenosti baštini uz niz novih aktivnosti koje bi se provodile na nivou cijele škole s učenicima od prvog do osmog razreda.

Mali građani krenuli su s istraživanjem zakona i propisa o temi, a u pretraživanje interneta o problemima zdrave prehrane uključili su i učenike šestoga, sedmoga i osmoga razreda.

Na početku projekta kreirali su anketu o prehrambenim navikama učenika viših razreda. Rezultate ankete proučili su sa školskom knjižničarkom koja također sudjeluje u projektu. S problemom su upoznali i ravnatelja škole koji je podržao prijedloge te predložio da se rezultati predstave na Danu škole u svibnju 2023. koji će biti posvećen Ivanu Kukuljeviću Sakcinskome, čije ime s ponosom nosi naša škola, i velikoj obljetnici prvoga govora na hrvatskome jeziku u Hrvatskome saboru.

Moguća rješenja problema

Tema tradicionalne, a zdrave prehrane *Malim je građanima* jako zanimljiva što se vidjelo u pravoj oluji ideja o mogućim rješenjima problema (ne)zdrave prehrane te su oblikovali nekoliko politika:

1. Edukacija učenika

Rezultati ankete ukazali su na potrebu razvijanja svijesti o važnosti zdrave prehrane na Satovima razrednika, Prirode i društva, Prirode, Biologije, Tjelesne i zdravstvene kulture te Povijesti raspravom o prehrani i prehrambenim navikama učenika.

2. Organizacija predavanja stručnjaka nutricionista i liječnika o temi zdrave i tradicionalne prehrane za roditelje.

3. Posjet poznatoga *chefa* ili *food b(v)logera* našoj školi.

4. Organiziranje *Dana zdrave tradicionalne prehrane* u svakome razredu matične i područnih škola.

5. Uvođenje specifičnoga menija školske kuhinje dvaput mjesečno pod nazivom *Tradicionalni meni*.

6. Prikupljanje recepata tradicionalne prehrane te njihovu objavu na mrežnoj stranici projekta.

7. Pisanje recenzija o hrani.

8. Osmišljavanje zdravoga tradicionalnog obroka s dobavom sredstava od lokalnih OPG-ova koji proizvode brašna od cjelovitoga zrna i očuvanih nutritivnih svojstava.

9. Tiskanje brošure *Zdrava tradicionalna prehrana*.

10. Predstavljanje aktivnosti projekta na Danu škole i Projektnome danu u svibnju 2023. godine.

Nakon iznošenja različitih politika i njihove procjene, *Mali građani* odabrali su najbolji pristup rješavanja problema (ne)zdrave prehrane.

Najbolji pristup rješenju problema

Mali građani zaključili su, nakon rasprave o prednostima i nedostacima predlaganih politika, kako je moguće provesti više aktivnosti u koje bi tematski bili uključeni učenici svih razreda naše škole. Krenuli su u realizaciju liste aktivnosti. Prema planu aktivnosti najprije se na Satovima razrednika organizirala rasprava o (ne)zdravoj prehrani.

Nakon toga i analize provedene ankete *Mali su građani* pristupili osmišljavanju aktivnosti *Dana tradicionalne prehrane* na temelju kojega bi se sastavio prijedlog *Tradicionalnog menija* i njegovoga uvođenja u školsku kuhinju. Putem *Teamsa* prijedlozi su predstavljeni svim razrednicima škole koji su u dogovoru sa svojim razredima odabranu aktivnost trebali provesti na početku drugoga polugodišta.

Započete aktivnosti objedinjene su na mrežnoj stranici projekta na kojoj su prikazani i primjeri suradnje sa školskom knjižničarkom te polaznicima *Domaćinstva*.

Shvatili su kako nije moguće provesti sve predloženo zbog ograničenoga vremena trajanja projekta. Motivirani su da projekt nastave provoditi i sljedeće školske godine uz podršku roditelja i lokalne zajednice.

Plan djelovanja

Početkom drugoga polugodišta razredi su započeli provoditi *Dan tradicionalne prehrane*. O temi (ne)zdrave hrane učenici šestih, sedmih i osmih razreda pretraživali su internet tijekom zimskih praznika, a rezultate istraživanja prikazali su na kreativan način. Dio tima na satovima *Domaćinstva* započeo je osmišljavati zdravi tradicijski obrok pri čemu su sastavili i popis potrebnih kuhinjskih pomagala koja su im nedostajala. Za njihovu kupovinu pomogla su im novčana sredstva Varaždinske županije namijenjena Građanskome odgoju i obrazovanju. U osmišljavanju zdravoga tradicionalnog obroka koristili su integralna brašna dobivena u ivanečkoj vodenici *Friščičev melin*. *Mali građani* planiraju posjetiti vodenicu i *Etno-kuću Bedenec* gdje mogu vidjeti kako se i u kakvim posudama nekad pripremala hrana. U planu je posjeta područnoj školi Prigorec da bi vidjeli kako je u njoj organizirana školska kuhinja. Nastojali su doći u kontakt s poznatim *chefom* ili *food b(v)logerom* te ga pozvati u školu. Drugi dio tima započeo je izradu *internetske* stranice s pripadajućim blogovima da bi se šira javnost upoznala s kreativnim rješenjima i aktivnostima projekta općenito.

Ostvareni rezultati

Projekt je do sada realiziran najvećim dijelom prema planu aktivnosti. *Dan tradicionalne prehrane* održan je u gotovo svim razredima škole. Nakon toga *Mali građani* i *INA Domaćinstvo* dali su prijedlog *Tradicionalnog menija* sa zdravim tradicionalnim namirnicama. *Kukuruzna zlijevka* s domaćim pekmezom i orasima uvrštena je u ožujku 2023. u jelovnik školske kuhinje. S tom će se praksom nastaviti i nakon završetka projekta. Donacijom Varaždinske županije tijekom projekta kupljena je oprema za školsku kuhinju koja je nedostajala članovima *Domaćinstva*. Kupljena je nova ventilacijska pećnica, friteza, štapni mikser, toster itd. Sve to pomoglo im je u osmišljavanju kreativnoga *Kukuljevićevog kolačića*. Za njegovo je osmišljavanje, kao i za sastavljanje *Tradicionalnog menija*, korišteno integralno brašno *Friščičevog melina*. Skupinu *Malih građana* posebno je dojmio posjet mlinu, tradicijskoj kući te maloj školi s 14 učenika u kojoj će se na njihov poticaj također jednom tjedno uvesti tradicionalni obrok. Početni koraci već su s uspjehom ostvareni, a dio aktivnosti provest će se u svibnju 2023. u sklopu obilježavanja Dana škole. Uz dokumentacijsku mapu, sve su provedene aktivnosti dostupne i na *internetskoj* stranici projekta na kojoj se nalazi *Za kuhaču možika – kuharica zdravih tradicionalnih recepata* te blog o hrani *Demače priprave*. Sve će to biti dostupno lokalnoj zajednici za potrebe dopune razvoja turističkoga identiteta grada Ivanca.

Predstavljanje projekta

Projekt je predstavljen ravnatelju škole, na *internetskoj* i *Facebook* stranici škole. Planirano je predstavljanje projekta učenicima, roditeljima i široj zajednici na Danu škole i Projektnome danu, na Smotri projekata iz područja građanskog odgoja i obrazovanja te u medijima.

22. Upoznaj Oroslavje

Škola

Osnovna škola Oroslavje; Antuna Mihanovića 6., 49 243 Oroslavje

Telefon: 049 284245

E-pošta: os-oroslavje@kr.t-com.hr;

Voditeljica

Andrijana Tomić, prof. geografije i povijesti

Učenici

Elizabeta Đundek (7.a), Paola Španec (7.a), Rebeka Grđan (7.c), Sara Cukovečki (8.a), Tena Bartolić (8.b), Barbara Ćuk (8.b), Karla Oremuš (8.b), Marta Oremuš (8.b), Luna Knezić (8.c) i Chiara Pavleković (8.c)

Popis učenica koji će predstavljati projekt na Smotri: Barbara Ćuk (8.r), Luna Knezić (8.r), Marta Oremuš (8.r), Chiara Pavleković (8.r), Sara Cukovečki (8.r) – zamjena

Tematsko

Kulturna baština, kulturne vrijednosti, očuvanje zavičajnog identiteta, dječje stvaralaštvo, ekologija i pravo na zdrav okoliš, poduzetništvo

Cilj

Istražiti prošlost grada Oroslavja i predstaviti je kroz obogaćenu turističku ponudu. Potaknuti interes učenika za proučavanje zavičajne prošlosti te osvijestiti potrebu za očuvanjem kulturno-povijesne baštine te prirodnih znamenitosti našeg zavičaja. Dječjim stvaralaštvom doprinijeti razvoju i poboljšanju turizma u gradu Oroslavju.

Očekivani ishodi učenja i kompetencije: razvoj komunikacijskih vještina, osvijestiti važnost proučavanja vlastite kulturno-povijesne baštine i zavičajnog identiteta, naglašavanje potrebe očuvanja i zaštite oroslavskih kulturno-povijesnih znamenitosti i njihovo stavljanje u funkciju turizma, poticati ekološku osviještenosti i povezanost zdravog življenja sa razvojem turizma

Opis

Izbor i istraživanje problema

Razgovarajući o temama koje ćemo raditi ove školske godine na satovima IŠA GOO kao najzanimljivija tema nametnula nam se prošlost našeg Oroslavja. S obzirom da smo u našem gradu okruženi ostacima dvoraca i kulturno-povijesnim spomenicima (dvorcima, parkovima, kipovima, crkvama) te pričama o važnim ljudima koji su ovdje živjeli ili dolazili kao gosti, kao i prirodnim ljepotama samog grada, učenici se zapitali zašto se sve to ne može bolje iskoristiti u turističke svrhe jer su primijetili kako grad ima veliki turistički potencijal, ali je on nedovoljno iskorišten. Stoga su se odlučili angažirati i pronaći načina kako da njegove potencijale stave u funkciju boljeg gospodarskog razvoja grada. Jednoglasno su zatim donijeli odluku da se time bavimo te smo to uvrstili u godišnji plan rada. Dodatnu motivaciju dao nam je uključivanje učenika naše škole u vrlo uspješan gradski projekt „U službi svih nas“.

Kao ključne probleme našeg zanimanja za stavljanje oroslavske prošlosti u funkciju turizma istaknuli su: tko će nam i kako dati podatke, kako se moramo organizirati tijekom istraživanja, kako moramo zabilježiti i obraditi podatke. Raspravljali su gdje još možemo doći do nekih podataka te kako na kraju prezentirati ovaj naš projekt i napraviti dobar turistički proizvod koji bi se mogao iskoristiti za promidžbu našeg grada i njegove prošlosti. Na kraju su iznijeli nekoliko mogućih načina kako da riješimo te probleme.

U svom istraživanju učenici su naglasak stavili na pronalaženje i proučavanje najznačajnijih turističkih lokacija u gradu, istraživali su javno mišljenje o turističkim mogućnostima Oroslavja, njihovim prednostima i nedostacima, načinima kako da se one poboljšaju te kako da se u svrhu turističke promocije grada Oroslavja što bolje iskoristi suvremena tehnologija prilagođena građanima svih uzrasta.

Moguća rješenja problema

Učenici su predložili 4 alternativne politike da bi riješili naše probleme.

- anketiranje građana o turističkim potencijalima Oroslavja, njegovim prednostima i nedostacima
- izrada turističkog vodiča za djecu i odrasle uz korištenje suvremene informacijsko-komunikacijske tehnologije (QR kod)
- organiziranje malih turističkih vodiča – volontera
- snimanje kratkog videomaterijala o povijesnom razvoju grada Oroslavja

Najbolji pristup

Većinom glasova učenici su kao najbolje rješenja našeg problema izabrali izradu turističkog vodiča za djecu i odrasle uz korištenje suvremene informacijsko-komunikacijske tehnologije (QR kod). Da bi to ostvarili morali su se upoznati s prošlošću Oroslavja, a također su proveli anketu da bi vidjeli što o svemu misle naši građani i na što treba staviti naglasak.

Kao jake strane ovog prijedloga učenici su naveli korištenje suvremene tehnologije i društvenih mreža (Internet), izradu turističkog vodiča kao brzog, lako dostupnog, jednostavnog i jeftinog načina informiranja. Takvi vodiči se mogu postaviti na više lokacija u gradu (gradskim uredima, hotelu, kafićima i restoranima, turističkoj zajednici, školi...), a zahvaljujući korištenju QR koda na njih se mogu stavljati velike količine raznih informacija (fotografija, videosadržaja, kvizova, tekstova).

Učenici su koristili i terenski rad, pri čemu su obilazili svoje mjesto, učili su se komunikacijskim vještinama (izrada i provođenje ankete, razgovor) i istraživačkim metodama rada (anketiranje, analiza i sinteza podataka, prikazivanje i obrada podataka). Također su kao dobru stranu naveli i druženje sa vršnjacima, razvijanje svijesti o potrebi upoznavanja i očuvanja kulturno-povijesnog nasljeđa, prirodne baštine i zavičajnog identiteta.

Kao slabu stranu rješenja učenici su istakli kako se turistički vodiči lako unište s obzirom da su od papira i često su jako sitno pisani pa ih osobe s teškoćama ne mogu koristiti. Također su istakli kako starije osobe ne poznaju dovoljno suvremenu tehnologiju (korištenje mobitela, interneta, QR kodova, linkova...) te ovakvi osuvremenjeni vodiči njima neće puno poslužiti. Važan nedostatak također može predstavljati izostanak internetske veze.

Plan djelovanja

- proučavanje zakona RH i međunarodnih dokumenata kojima se promiče pravo djeteta na njegovo sudjelovanje u zaštiti kulturno-povijesne baštine (Ustav RH, Konvencije o pravima djeteta, Deklaracije o ljudskim pravima, Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara)
- prikupljanje podataka (internet, terenski obilazak)
- izrada anketnog listića
- anketiranje građana
- razgovor i anketiranje predstavnice turističke zajednice, vlasnika hotela i vlasnika Parka znanosti
- izrada turističkog vodiča
- prezentacija projekta (prezentacija povodom Dana darovitih, na Aktivu učitelja društvene skupine predmeta i Aktivu učitelja razredne nastave, školska internetska stranica, Ured gradonačelnika, Turistička zajednica Oroslavja, Gradska knjižnica)
- arhiviranje svih podataka, izrada plakata i dokumentacijske mape

Predstavljanje projekta

Projekt će biti predstavljen svim učenicima škole, djelatnicima škole te vanjskim posjetiteljima povodom Dana darovitih. Isti projekt biti će predstavljen učiteljima na Aktivu društvene skupine predmeta i Aktivu učitelja razredne nastave, dok će široj javnosti projekt biti predstavljen putem školske internetske stranice. O projektu će se izvijestiti i predstavnici lokalnih tiskanih, elektroničkih i radijskih medija kao i gradonačelnik Grada Oroslavja, predstavnik Turističke zajednice i ravnateljica Gradske knjižnice.

Ostvareni rezultati

Kroz projekt je kod učenika osviještena važnost proučavanja vlastite kulturno-povijesne baštine i zavičajnog identiteta te aktivnog uključivanja učenika u turističku promociju grada. Učenici su istražujući problem aktivno surađivali i stjecali građanske kompetencije. Pri tome su bili vrlo angažirani i motivirani, a istaknut je i njihov suradnički odnos i timski rad. Upoznali su se kroz važne međunarodne i hrvatske zakone, propise i dokumente sa načinima kako se štite opće ljudska prava i prava djeteta koja se odnose na mogućnost informiranja i očuvanja kulturno-povijesne baštine zavičaja.

Kao krajnji rezultat projekta biti će napravljena dva turistička vodiča – jedan primjeren djeci i drugi vodič za odrasle, kojim će biti predstavljeni rezultati ovog projekta.

Osvrt učenika na stečeno iskustvo

Ovaj projekt je jako poučan i zanimljiv. Kroz istraživanje sam bolje upoznala svoj grad i svoja prava te sam zavoljela građanski odgoj. Bio je dobar osjećaj biti dio nečeg i doprinijeti nečemu što me zanima. Također sam kroz anketiranje građana Oroslavja naučila što drugi misle o našem mjestu i zajednici te kako poboljšati i riješiti probleme koje smo naveli. Bilo je zabavno anketirati ljude i pomoći u dizajniranju i crtanju turističkog letka.

Chiara Pavleković, 8.c

Svidjelo mi se, što smo provodeći ankete, naučili biti susretljivi sa ljudima. Osim anketa provodili smo brojna istraživanja o Oroslavju. Radili smo turistički vodič. Projekt je podosta zahtjevan, ali vrlo zanimljiv. Jako se veselim i samom prezentiranju ovog projekta. Naučili smo pomoću anketa i tuđih mišljenja kako poboljšati turizam u Oroslavju i shvatili koliko su

bitne informacije o zanimljivostima koje bi privukle turiste. Tako smo došli do ideje o QR kodu. Veselim se nastavku ovog projekta.

Tena Bartolić, 8.b

Ovaj projekt mi je jako bio zanimljiv zato što sam imala priliku raditi zajedno s ostalim učenicima. Bilo mi je zabavno anketirati ljude, a posebno zanimljivo to što sam naučila puno o povijesti grada Oroslavja i pravima djece. Posebno mi se sviđjelo što smo izlazili u grad i posjećivali određene turističke lokacije. Najzanimljiviji zadatak bio je osmišljavanje rebusa i labirinta za dječji letak.

Rebeka Grđan, 7.c

Tijekom rada na ovom projektu naučila sam raditi u timu, poštivati tuđe vrijeme i mišljenja. Sviđa mi se što ćemo ostalim ljudima predstaviti naš grad, njegove tajne i povijest kroz plakate, turistički vodič i priču. Kroz ankete, koje sam provela sa ostalim učenicima suradnicima, saznala sam različite stavove i razmišljanja i znanja.

Marta Oremuš, 8.b

Tijekom provođenja ovog projekta najviše mi se sviđjelo što smo istraživali i radili izvan školskih prostorija te smo imali prilike razgovarati s građanima i čuti njihova mišljenja o našem gradu kao turističkom mjestu. Naučili smo raditi ankete i njihovu analizu, radili smo u grupi i na taj način naučili poštovati tuđe mišljenje. Tema našeg projekta mi se izrazito sviđjela jer smo upoznali prošlost našeg grada i zanimljive činjenice o njemu.

Sara Cukovečki, 8.a

Jedva čekam prezentaciju ovog projekta. Ideja s QR kodom mi se jako sviđa. Na građanskom odgoju svi smo bili složni, svi smo surađivali i naučili svašta novo. Primijenila sam svoje znanje u ovom projektu što mi se jako sviđa i zadovoljna sam time. Mislim da nam je korištenje novih informatičkih tehnologija dobar način da pokažemo turistima naš grad.

Elizabeta Đunđek, 7.a

Ovaj projekt mi se sviđio i veselim se njegovoj prezentaciji. Naučili smo puno toga o turizmu i timskom radu, čula sam razna mišljenja ljudi tijekom anketiranja te ono najbitnije, naučila sam o povijesti Oroslavja. Istraživala sam o dvorcima, parkovima i pomagala u izradi i izgledu turističkog vodiča.

Karla Oremuš, 8.b

Sve mi se sviđjelo, dosta sam toga naučila novoga što nisam znala. Sviđjelo mi se kad sam provodila ankete. Naučila sam puno novih dječjih prava za koja nisam znala. Uživala sam u zajedničkom radu s drugima. Mislim da nam je svima potreban građanski odgoj da bi naučili prava ljudi i djece. Smatram da je svima potreban jedan dobar turistički vodič da bi lakše prošli kroz grad i upoznali njegovu povijest.

Paola Španec, 7.a

23. Učeći druge, učimo sebe! – Rastemo pomaganjem

Škola

Osnovna škola Veliko Trgovišće, Stjepana Radića 27, 49214 Veliko Trgovišće

Telefon: 049 236290

E-pošta: ured@os-veliko-trgovisce.skole.hr;

Voditeljica

Natalija Huić

Učenici

Petra Kompesak 6.a, Dora Halambek 7.r., Magdalena Korade 7.r., Magdalena Meštrović 7.r., Katarina Kanceljak 8.a, Lorena Peharec 8.a, Franka Bošnjak 8.b, Emma Svažić 8.b,

Učenici koji će predstavljati projekt: Petra Kompesak 6.a, Dora Halambek 7.r., Magdalena Korade 7.r., Lorena Peharec 8.a

Tema projekta

(kurikulum građanskog odgoja i obrazovanja i kurikulumi drugih međupredmetnih tema)

Građanski odgoj i obrazovanje:

– Društvena solidarnost

– Ljudska prava

Osobni i socijalni razvoj:

– Razvijanje osobnih potencijala

– Suradničko učenje i rad u timu

Učiti kako učiti:

– Primjena strategija učenja i upravljanja informacijama

– Suradnja s drugima

– Fizičko okruženje učenja

Cilj

Razvijanje građanske kompetencije koja učenicima, kao informiranim, aktivnim i odgovornim članovima društvene zajednice, omogućuje učinkovito obavljanje građanske uloge na svim razinama.

6.2. očekivani ishodi učenja i kompetencija/e koje su razvijane u projektu

goo A.3.2. Uočava važnost Ustava Republike Hrvatske i drugih temeljnih dokumenata u zaštiti ljudskih prava.

goo A.3.3. Promiče ljudska prava.

goo A.3.4. Promiče pravo na obrazovanje i pravo na rad.

goo C.3.1. Aktivno sudjeluje u projektima lokalne zajednice.

goo C.3.2. Doprinosi društvenoj solidarnosti.

goo C.3.3. Promiče kvalitetu života u lokalnoj zajednici.

osr A.3.1. Razvija sliku o sebi.

osr A.3.2. Upravlja emocijama i ponašanjem.

osr A.3.3. Razvija osobne potencijale.

osr B.3.2. Razvija komunikacijske kompetencije i uvažavajuće odnose s drugima.

osr B.3.4. Suradnički uči i radi u timu.

osr C.3.2. Prepoznaje važnost odgovornosti pojedinca u društvu.

uku A.3.2. Primjenjuje strategije učenja i rješavanja problema.

uku C.3.3 Učenik iskazuje interes za različita područja, preuzima odgovornost za svoje učenje i ustraje u učenju.

uku D.3.1. Učenik stvara prikladno fizičko okruženje za učenje s ciljem poboljšanja koncentracije i motivacije.

uku D.3.2. Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Na uvodnim smo satima izvannastavne aktivnosti koja se bavi istraživanjem Građanskog odgoja i obrazovanja pokušali zajednički prepoznati probleme suvremenog doba listanjem dnevnih novina. Ubrzo smo uočili kako se problemi o kojima se najviše informira javnost može grupirati pod zajedničkim nazivnicima: zdravlje, poduzetništvo, održivi razvoj, cjeloživotno učenje, informacijske i komunikacijske tehnologije te osobni napredak u društvu. Izrađujući dijagram stabla pomoću članak iz novina primijetili smo kako sve te domene reguliraju zakoni i pravilnici. Istražili smo kako se oni donose i tko potiče promjene u društvu. Obradili smo pojmove: civilno društvo, javna politika, zakonodavstvo, organi vlasti, odgovorni građani (Ustav Republike Hrvatske, Članak 3., 4., 5., 38., 42., 43).

Raspravljajući o međupredmetnim temama na primjeru svoje škole uočili su nekoliko problema: nabava ormarića za učenike, opreme za blagovaonu, uređaja za učionice ili rješavanje upitnog sanitarnog čvora. Budući da ti problemi ulaze u područja zdravlja, poduzetništva i održivog razvoja u kojima ne bi mogli iskoristiti svoja vlastita znanja i vještine u cijelosti, usredotočili su se na ono što im je blisko i s čim se suočavaju svaki dan – sve se više djece osjeća isključeno iz razredne i / ili školske zajednice zbog poteškoća u učenju ili posebnih potreba što uključuje i darovite učenike.

S tim u vezi se postavilo pitanje kako prepoznaju oblike društvene isključenosti te smo zajedno izradili mentalnu mapu oko povučenog, sramežljivog, osjetljivog, neodlučnog i frustriranog djeteta; onoga koje se teško otvara i komunicira s drugima ili bira svađalački ton „buntovnika bez razloga“. Jedno istraživanje tvrdi kako odbačenost destabilizira našu potrebu za pripadanjem a funkcionalna magnetska rezonanca je pokazala da naš mozak odgovara na odbačenost jednako kao i na tjelesnu bol. Istražili smo koliko je raširen i ozbiljan taj problem u zajednici te smo bili iznenađeni velikim brojem članaka, znanstvenih radova, stručnih knjiga, TV emisija na tu temu. U razgovoru s ravnateljicom, školskom pedagoginjom, defektologinjom i knjižničarkom saznali smo koji zakoni i pravilnici reguliraju rad s djecom koja imaju bilo koji oblik poteškoća u učenju (Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, Pravilnik o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi, Pravilnik o osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju) te kako se rješava indirektan problem tih poteškoća – njihov vlastiti osjećaj manje vrijednosti, odbacivanje od vršnjaka, nerazumijevanje roditelja, predrasude

učitelja. Iz intervjuja smo saznali koje su prednosti a koji nedostaci javne politike Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta kao državnog tijela koje se bavi problemom djece s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama te njihovom inkluzijom u zajednicu.

Odlučili smo istražiti kolika je razina svijesti učenika škole o vlastitom učenju uključujući stilove i tehnike učenja, individualno i timsko učenje, školski (ne)uspjeh, poteškoće u učenju, potporu roditelja, učitelja i stručnih suradnika, formalno i neformalno okruženje poticajno za učenje. Stoga smo zajednički izradili i proveli anketu u četiri razreda predmetne nastave (5., 6., 7. i 8. razredu). Nakon prikupljenih rezultata ankete učenice su razmotrile na koji način mogu učenicima škole približiti uvijek aktualan problem integracije svih učenika u razredne i školske aktivnosti, tj. kako ih indirektno senzibilizirati i potaknuti na njegovo rješavanje.

Moguća rješenja problema

Kao moguća rješenja problema predložili smo sljedeće:

Izrada brošure o društveno korisnom radu s djetetom koje ima poteškoće s učenjem te se osjeća izdvojenim i odbačenim

Pokretanje mentorskog programa Veliki brat / velika sestra

Osnivanje Volonterskog kluba

Uočivši navedeni problem, ponudili smo moguća rješenja istog. Poštujući načela demokracije, raspravili smo o prednostima i nedostacima svakog prijedloga:

Prvi prijedlog bio je izraditi brošuru čiji bi centralni lik bilo dijete koje se osjeća isključenim uslijed neuspjeha u školi a zbog poteškoća u učenju. Cilj bi bio stvaranje empatije među djecom te poticaja da kao mogući mentori osjećaju ponos i zadovoljstvo zbog uspjeha njihovih „štićenika“. Taj se prijedlog činio izvedivim, no onda smo se zapitali u kojoj mjeri učenici uopće čitaju, koji bi to naslov, priča ili slika bile dovoljno dojmljive da se zainteresiraju za temu te da bismo ju predstavili školskoj populaciji – predavanjima, radionicama, dramatizacijom? Istražujući tržište, shvatili smo da bi nam za tiskanje brošure trebala i povećana svota novca kojom nismo raspolagali, a o načinima prikupljanja donacija nismo imali dovoljno znanja.

Drugi prijedlog koji smo iznijeli bio je pokretanje mentorskog programa Veliki brat / velika sestra koji smo istražili vođeni idejom učenom u nekim američkim dječjim filmovima koji problematiziraju poteškoće djece u ponašanju. Radi se o projektu koji je iznimno popularan u SAD-u te se provodi preko 90 godina s ciljem uparivanja odraslog mentora i djeteta na osnovi zajedničkih interesa. Par kroz zajedničko druženje i aktivnosti izgrađuje kvalitetan te za dijete značajan međuljudski odnos. Taj smo prijedlog privremeno odbacili jer je zahtijeva voljne odrasle osobe koje bi trebale proći zakonski određene provjere u čemu nam nedostaje znanja i resursa.

Treći prijedlog bio je osnivanje Volonterskog kluba u koji bi se mogli učlaniti svi učenici bez obzira na uspjeh koji ostvaruju u školi. Ideja je da u zajedništvu, timskim radom, zajedno svladavaju tehnike mentoriranja u učenju (čitanju, pisanju, rješavanju problema, istraživačkom radu), sudjeluju u kreativnim radionicama i surađuju. Stariji učenici koji imaju poteškoće u, npr. čitanju ili javnom nastupu, dat će sve od sebe da grupi djece vrtičke dobi ili korisnicima produženog boravka pročitaju slikovnicu. Odličan učenik koji pomaže nekome

tko sporije procesuirati podatke ili rješava zadatke dobiva uvid kako se prilagoditi drugome, njegovom ritmu, a potaknuti ga na razvoj novih sposobnosti i vještina. Taj model učenja putem poučavanja, tvrdi istraživanje, generira snažne društvene impulse jer osim što pomažu drugome, učenici mentori savjesnije uče, organiziraju svoje znanje, pojačavaju svoje razumijevanje, prisjećanje i empatiju. Učenice su smatrale kako se mogu osobno angažirati, jer mnogi učenici trebaju pomoć sada i ovdje. Nedostaci ovog prijedloga su što i djeca – volonteri voljni pružiti međugeneracijsku solidarnost trebaju stručnu pomoć odraslih mentora, njihova motiviranost, prostor, vrijeme.

Najbolji pristup rješenju problema

Kao najbolji pristup rješenju javnim glasanjem odabrali smo treći prijedlog odnosno osnivanje Volonterskog kluba u školi.

Zaključili smo da zajedničkim djelovanjem možemo učenicima još više približiti probleme s kojima se suočavaju djeca koja imaju bilo kakve poteškoće u učenju, razviti empatiju za njih te međugeneracijsku solidarnost i osjećaj odgovornosti.

Plan djelovanja

Zajedno smo razgovarali kako izraditi plan akcije i podijeliti zaduženja. Dogovorili smo se tko nam sve može pomoći u provedbi našeg prijedloga

Osmišljavanje načina informiranja učenika o osnivanju Volonterskog kluba i djelokrugu njegova rada (plakat u službi javnog poziva, izrada pamfleta za zainteresirane učenike).

Provođenje radionica vezanih za metodologiju učenja i poučavanja (proučavanje literature uz učenje kroz igru i zabavne aktivnosti) u suradnji s knjižničarkom i / ili defektologinjom.

Proučavanje zakonskih okvira vezanog za volontiranje – Zakon o volonterstvu te odgoja za volontiranje u nadležnosti Saveza društava „Naša djeca“ Hrvatske.

Provođenje radionica kreativno-praktičnog karaktera kao pilot-projekta rada s djecom mlađe dobi (risanje, pisanje, plesanje, pjevanje).

Snimanje videomaterijala za potrebe radionice.

Osmišljavanje radionica za učenike.

Organiziranje susreta s članovima Društava „Naša djeca“ Veliko Trgovišće i Zabok te predstavnicima Mreže udruga Zagor s ciljem dodatne edukacije o volontiranju.

Predstavljanje projekta

Projekt smo predstavile ravnateljici škole Diani Duk-Petek, stručnim suradnicima škole: Petri Vuković, pedagoginji, Elizabeti Končić, defektologiji i Vlatki Habulin, knjižničarki, učenicima Vijeća učenika i Dječjeg općinskog vijeća, te članovima Društva „Naša djeca“ Veliko Trgovišće.

Projekt ćemo predstaviti načelniku Općine Robertu Grebličkom uoči početka školske godine 2023. / 2024. da bismo ostvarili i potporu jedinice lokalne samouprave, a za učenike razredne nastave te odgajateljice Dječjeg vrtića Rožica ćemo upriličiti njima prilagođene radionice na tu temu za Dan škole, 12. svibnja 2023.

Ostvareni rezultati

Kao ostvareni rezultat naveli bismo uspješno provedenu promidžbu rada Volonterskog kluba što je uključivalo osmišljavanje njegovog naziva (Volonterski klub „Košnica“), plakata, pamfleta, scenarija za predstavljanje kluba učenicima na satu razrednog odjela, snimanje videa te izradu i vođenje volonterskih knjižica. Proučili smo Zakon o volonterstvu te principe projekta „Odgoj za volontiranje i održivi razvoj u školama“ Saveza društava „Naša djeca“ Hrvatske. Zbog dobrog odaziva učenika svih obrazovnih profila organizirali smo praktične, kreativne i poučne radionicama da bi naučili razvijati nove stavove, sposobnosti i vještine kao i metode učenja i poučavanja te empatiju i međugeneracijsku solidarnost. Ostvarili smo suradnju s lokalnom udrugom te dobili potporu čelnika škole za rad. Time smo postavili dobre temelje na kojima ćemo graditi volonterski klub i osmišljavati volonterske akcije sljedeće školske godine.

Osvrt učenika na stečeno iskustvo

Projektom Učeci druge, učimo sebe! zaista smo spoznali da rastemo pomaganjem te time stasamo u odgovornog građanina. Istraživali smo razne materijale, izmjenjivali ideje i, prije svega, učili. Bilo nam je zabavno, poučno i zanimljivo osmišljavati radionice te se veselimo što smo postavili temelje volonterskom klubu koji će zaživjeti sljedeće školske godine u pravom smislu te riječi. Voljeli bismo ponoviti ovakvo istraživačko iskustvo jer smatramo da će nam biti korisno i poučno u daljnjem životu.

24. Euro po euro do odgovornog potrošača

Škola

Osnovna škola Zlatar Bistrica, Vladimira Nazora 10. 49247 Zlatar Bistrica

Telefon: 049 461749

E-pošta: ured@os-zlatar-bistrica.skole.hr;

Voditeljica

Melita Špoljar

Učenci

Melani Futivić 6.a, Leona Glavač 6.a, Lana Neseć 6.a, Dora Osrećak 6.a, Franka Vuković 6.b
Učenci koji će predstavljati projekt: Leona Glavač 6.a, Lana Neseć 6.a, Dora Osrećak 6.a, Franka Vuković 6.b

Tema

Što znači biti odgovoran potrošač.

Cilj

Razvijati građansku kompetenciju koja učenicima, kao informiranim, aktivnim i odgovornim članovima društvene društvenih zajednica na svim razinama, omogućuje učinkovito obavljanje građanske uloge.

6.2. očekivani ishodi učenja i kompetencija/e koje su razvijane u projektu

goo A.3.2. Uočava važnost Ustava Republike Hrvatske i drugih temeljnih dokumenata u zaštiti ljudskih prava.

goo A.3.3. Promiče ljudska prava.

goo A.3.4. Promiče pravo na obrazovanje i pravo na rad.

goo C.3.1. Aktivno sudjeluje u projektima lokalne zajednice.

goo C.3.2. Doprinosi društvenoj solidarnosti.

goo C.3.3. Promiče kvalitetu života u lokalnoj zajednici.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Na satu Građanskog odgoja i obrazovanja nove polaznice grupe proučavale su knjižicu koju su izradile prijašnje polaznice u sklopu projekta Korak po korak do odgovornog građanina odnosno kojim su se temama bavile i koje su aktivnosti provodile.

Učenice su potom razgovarale koje bi sve teme obuhvaćao građanski odgoj.

Kao aktualna tema postavila se uvođenje nove valute euro te su učenice povele razgovor o tome jesu li njihovi vršnjaci, a i odrasli pripremljeni za prelazak na novu valutu te što to znači za sve nas potrošače.

S tim u vezi postavilo se pitanje što znači biti odgovoran potrošač i na koji način možemo postati. Učenice su dobile nekoliko zadataka kojima su trebale istražiti koliko hrane bacamo u kućanstvu, iz kojeg razloga te koliko novaca potrošimo. Zatim su istraživale Članak 43.

Ustava RH i pojam civilno društvo te kako funkcionira. Vezano uz temu prava potrošača istražile su kad se obilježava, važnost Deklaracije o osnovnim pravima potrošača iz 1962. godine i tko ju je donio te koja su temeljna prava potrošača na tržištu roba i usluga.

Pošto su upoznale pojam civilno društvo istražile se koje se udruge bave zaštitom potrošača te su Hrvatsku udругu za zaštitu potrošača zamolile za intervju elektroničkim putem.

Iz intervju su prikupile informacije o tome koliko članova broji njihova udruга, za koje probleme im se najviše javljaju potrošači i na koji im način pomažu. Zatim što znači za njih odgovoran potrošač i što bi savjetovali učenicima na što bi trebali pripaziti kao potrošači.

Tema im se učinila zanimljivom i važnom pa su odlučile saznati žele li učenici saznati više o tome kako postati odgovoran potrošač.

Učenice su potom napravile anketu te su putem platforme Yammer proslijedile učenicima predmetne nastave u razredne grupe anketni upitnik.

Nakon prikupljenih rezultata ankete učenice su razmislile na koji način mogu učenicima škole još više približiti pojam financijska pismenost odnosno odgovoran potrošač te na koji način obilježiti Svjetski dan potrošača.

Moguća rješenja problema

Kao moguća rješenja problema predložili smo sljedeće:

Izrada filma na temu odgovoran potrošač

Predavanje na temu odgovoran potrošač

Radionice na temu odgovoran potrošač

Uočivši navedeni i poštujući načela demokracije problem ponudili smo moguća rješenja problema:

Prvi prijedlog bio je izraditi film na temu odgovoran potrošač. Postavilo se pitanje imamo li kvalitetnu kameru za snimanje filma te ostalih resursa vezanih uz snimanje.

Drugi prijedlog koji smo iznijeli bio je predavanje na temu odgovoran potrošač. Na prvi pogled to se činilo kao vrlo jednostavan prijedlog, no postavilo se pitanje na koji način obuhvatiti sve učenike da aktivno sudjeluju u predavanju.

Treći prijedlog bio je održavanje radionica na temu odgovoran potrošač. Potencijalna prepreka bila je koje učenike obuhvatiti i na koji način osmisliti aktivnosti koje bi učenicima bile zanimljive i razumljive.

Kao najbolji pristup rješenju javnim glasanjem odabran je treći prijedlog odnosno održavanje radionica na temu odgovoran potrošač.

Najbolji pristup rješenju problema

Kao najbolji pristup rješenju javnim glasanjem odabrali smo treći prijedlog odnosno održavanje radionica na temu odgovoran potrošač.

Zaključili smo da zajedničkim djelovanjem možemo učenicima još više približiti teme iz financijske pismenosti te da svojim djelovanjem postanu odgovorni potrošači. Na taj bismo način ujedno obilježili Svjetski dan potrošača 15. ožujka.

Plan djelovanja

Zajedno smo razgovarali kako izraditi plan akcije i podijelili zaduženja. Dogovorili smo se tko nam sve može pomoći u provedbi našeg prijedloga

Proučavanje Zakona o zaštiti potrošača
Snimanje videomaterijala za potrebe radionice
Osmišljavanje radionice za učitelje
Osmišljavanje radionice za učenike
Osmišljavanje aktivnosti vezano uz obilježavanje Svjetskog dana potrošača

Predstavljanje projekta

Projekt smo predstavile ravnateljici škole Jasni Kokot Pelko, učenicima, učiteljima i na mrežnoj stranici škole.

Projekt ćemo predstaviti načelnici općine Zlatar Bistrica Vesni Mikulec, roditeljima i svim prisutnima prilikom Dana škole 26. travnja 2023.godine

Ostvareni rezultati

Kao ostvareni rezultat naveli bismo snimanje videomaterijala za potrebe radionice, održavanje radionice učiteljima na Stručnom aktivu jezično-umjetničkog i društvenog područja, osmišljavanje radionica za učenike od 5. do 8 razreda te obilježavanje Svjetskog dana potrošača 15. ožujka.

Osvrt učenika na stečeno iskustvo

Projekt Korak po korak do odgovornog potrošača bio nam je jako zanimljiv i kreativan. Snimali smo videomaterijale, istraživali, razgovarali i učili. Bilo nam je zabavno, poučno i zanimljivo osmišljavati radionice te voditi završnu radionicu i kviz na Svjetski dan potrošača. Voljeli bismo ponoviti ovakvo iskustvo jer smatramo da će nam biti korisno i poučno u daljnjem životu.

25. Baštinimo baštinu

Škola

Osnovna škola Pakoštane, Bana Josipa Jelačića 1, 23 211 Pakoštane
telefon, telefaks: 023/ 381-042

e-pošta: os-pakostane@os-pakostane.skole.hr; nives.maric1@skole.hr;

Voditeljica

Nives Marić, profesorica hrvatskoga jezika

Učenici

Učenici 6.a, 6.b., 8.a i 8.b

Projekt će predstavljati učenici projektne skupine FACOL: Lea Jadrešin, Ana Rogić, Karlo Tuta i Marino Vranić

Tematsko područje

Kulturološko: kulturna baština, razvoj zavičajnoga identiteta

Ljudsko-pravno: odgovorno ponašanje u zajednici

Cilj

Cilj projekta „Baštinimo baštinu“ jest razvijati pozitivan odnos prema baštini i tradiciji te osvijestiti važnost poznavanja zavičajnoga identiteta kroz različite kulturne izričaje i raznolikosti kulturne baštine pakoškoga kraja.

Međupredmetna tema: Građanski odgoj i obrazovanje

C.3.1. Aktivno sudjeluju u projektima lokalne zajednice.

C.3.3. Promiču kvalitetu života u lokalnoj zajednici.

Međupredmetna tema: Održivi razvoj

B.3.2. Sudjeluju u aktivnostima koje promiču održivi razvoj u školi, lokalnoj zajednici i šire.

B.3.4. Suradnički uči i radi u timu.

Međupredmetna tema: Poduzetništvo

A.3.1. Primjenjuju inovativna i kreativna rješenja.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Uočivši problem sa zanemarenom i zaboravljenom baštinom i tradicijom, učenici su izrazili želju da se u školi više vremena posveti zanimljivoj lokalnoj baštini i tradiciji da bi se razvila svijest kod učenika na potrebu čuvanja običaja kao dijela kulturne baštine i nacionalnog identiteta. Najprije su istražili zakone i propise koji se odnose na zakon o zaštiti i očuvanju kulturne baštine. Učenici su motivirani osmisliti projekt i uključiti se u aktivnosti i sadržaje koji bi široj zajednici osigurale popularizaciju i interes za lokalne zavičajne vrijednosti kao i približiti novim generacijama život i običaje ljudi u prošlosti pakoškoga kraja.

Učenici su najprije proveli anketu među učenicima i prikupili podatke o tomu znaju li što je baština, njeguju li i održavaju običaje, sudjeluju li u manifestacijama koje njeguju tradiciju i

običaje... Dobiveni rezultati potaknuli su učenike da se što prije uhvate u koštac s problemom zanemarene baštine i tradicije te na zabavan način svojim projektom pokušaju pomoći očuvanju baštine i tradicije.

U mjesecu rujnu, točnije 23. rujna obilježavamo Međunarodni dan kulturne baštine. Učenici i učitelji naše škole pridružili su se obilježavanju toga dana da bi dali svoj prilog očuvanju baštine i tradicije. Naš zavičaj kao i naša domovina teritorijalno su jako maleni, ali su bogati raznolikom kulturnom baštinom.

Kako smo taj dan obilježili kroz različite radionice u školi i razgovarali s učenicima o baštini, uočili smo problem očuvanja običaja kao dijela tradicije. Pakoški kraj obiluje kulturnim materijalnim i nematerijalnim dobrima kao i prirodnom baštinom. Materijalna dobra pakoške općine (crkva sv. Juštine na istoimenom otoku, najstarija pakoška ulica Bužak, Gradina i Maškovića han u Vrani, crkva sv. Trojice na Vrgadi...), nematerijalna dobra (skule, pokladni običaji, Materine užance, Dani vitezova Vranskih, Materine užance, Dragarske bumbete, Pametni Čudinov dan, Fešta za križe...i prirodna dobra (Vransko jezero uz najvrijedniji ornitološki rezervat u RH) prepoznata su među lokalnim stanovnicima, ali i diljem Hrvatske kao i u inozemstvu. Upravo zbog toga, naša baština i tradicija privlači veći broj posjetitelja i turista što je u prilog djelatnosti koja prevladava u pakoškom kraju, odnosno turizmu.

Moguća rješenja problema

O problemu zanemarene i zaboravljene baštine i tradicije komentirali smo s učenicima i učiteljima te roditeljima. Uočeno je da postoji nekoliko mogućih rješenja:

- tematske radionice s etno udrugama i muzejima
- suradnja sa školskom zadrugom
- tematske radionice s etno udrugama
- kreativne radionice u školi u suradnji s članovima obitelji
- organiziranje festivala i tradicijskih dječjih igara
- uprizorenje odabranog običaja (npr. svatova)

Najbolji pristup rješavanju problema

Nakon analize rezultata ankete koju su učenici proveli te rasprave o mogućim poteškoćama na koje bismo naišli odlučili smo se za tematske radionice jer djeca vole rad u radionicama, a na taj način pojačat ćemo suradnju škole i obitelji te suradnju škole i lokalne zajednice. U kreativnim radionicama u školi učenici će najbolje pokazati svoju kreativnost i vještine pa će na taj način pripomoći u rješavanju problema. Učenici su posjetili Narodni muzej u Zadru, Etnološki odjel, TZO Pakoštane s kojom su dogovorili suradnju i sudjelovanje u projektima turističke zajednice koji njeguju baštinu i tradiciju, razgovarali s predsjednicom Etno udruge Dan s kojom su također dogovorili suradnju u etno projektima i radionicama. Također bi i školska zadruga Orkula tradicijske suvenire predstavljala na različitim sajmovima. Aktivnost, kreativnost i inovativnost kroz kreativne radionice učenicima se nametnula kao najbolje rješenje, a veći broj djece koja će sudjelovati u takvim događanjima se svidjeti i članovima šire zajednice i turistima.

Plan djelovanja

Projekt planiramo predstaviti učenicima nižih razreda kao i na satovima razrednika učenicima viših razreda. Napraviti ćemo i prezentaciju za učiteljsko vijeće. S planom ćemo upoznati TZO Pakoštane te Etno udruhu Dan, KUD Pakoštane i KUD Drage. Obavijestit ćemo i lokalne medije o tijeku projekta. Učenici će češće organizirati tematske radionice da bi naučili zaboravljene običaje, obrede, zanate, vještine ... Na radionicama će učenici izrađivati i suvenire koji simboliziraju tradiciju i baštinu, a u suradnji s TZO Pakoštane predstaviti će ih i turistima i široj javnosti. Također ćemo suvenire nastale na kreativnim radionicama ponuditi i školskoj zadruzi Orkula koja će ih predstavljati na različitim sajmovima.

Ostvareni rezultati

Sudjelujući u projektu učenici su aktivno sudjelovali u izradi i provođenju ankete razvijajući komunikacijsko-prezentacijske vještine. Učenici su razvijali timski rad, poticali jedni druge na poboljšanje rada, postali su svjesniji i osjetljiviji na probleme u zajednici, naučili su kako pronaći osobu zaduženu za pojedine probleme u zajednici te kako kontaktirati službene i odgovorne osobe, proučavali su i analizirali zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Sudjelovanjem u projektu učenici su naučili što znači biti informiran i aktivan građanin u lokalnoj i široj zajednici te da i djeca mogu i da se moraju uključivati u rješavanje problema lokalne zajednice i što je najvažnije uživali su u tome.

Predstavljanje projekta

Projekt „Baštinimo baštinu“ predstavljen je učenicima viših razreda OŠ Pakoštane, ravnatelju škole, školskoj knjižničarki, djelatnicima TZO Pakoštane te Etno udruzi DAN. Po održanoj smotri projekt planiramo predstaviti pred Učiteljskim vijećem, učenicima nižih razreda OŠ Pakoštane, DV Gardelin te djelatnicima komunalnog poduzeća Juština d.o.o. te ćemo ga objaviti na internetskoj i Facebook stranici škole.

I na kraju, citirat ćemo velikoga hrvatskoga književnika A.G. Matoša kojemu ove godine obilježavamo 150. obljetnicu rođenja: „Ljudi su krajevi, krajevi su ljudi.“ Misao ovoga velikoga književnika ističe neprekidnu povezanost čovjeka s prostorom u kojem živi, koji oplemenjuje svojim načinom života te odnosom prema zavičaju, baštini i tradiciji.

26. I pas ima glas?

Škola

OŠ Sv. Filip i Jakov, Ulica učiteljice Karmele Pelicarić Marušić 10, 23207 Sv. Filip i Jakov

Telefon: 023 389-611, 099 2680 637

E-pošta: svetifilipijakov@os-svetifilipijakov.skole.hr;

Voditeljica

Ljiljana Kadija Pulić

Učenici

Učenici sedmih razreda. Učenici koji će predstavljati projekt: Matea Eškinja, Anđela Fantina, Cvita Mitrović i Ivona Brzić

Tema

Društvena-prepoznavanje problema u društvu

Kulturološka-razvijanje pozitivnih navika kod skrbnika pasa – zaštita životinja.

Cilj

svještavanje problema napuštenih pasa i mogućnosti djelovanja

Međupredmetna tema: Održivi razvoj

C.3.3. Ističe važnost demokracije u političkim sustavima za dobrobit

Međupredmetna tema: Građanski odgoj i obrazovanje

C.3.3. Promiču kvalitetu života u lokalnoj zajednici.

C.3.1. Aktivno sudjeluje u projektima lokalne zajednice

B.3.1.Promiče pravila demokratske zajednice.

B.3.2.Sudjeluje u odlučivanju u demokratskoj zajednici.

C.3.2.Doprinosi društvenoj solidarnosti.

Međupredmetna tema: Uporaba IKT-a

A.3.2.Učenik se samostalno koristi raznim uređajima i programima.

B.3.1.Učenik samostalno komunicira spoznatim osobama u sigurnome digitalnom okružju.

C.3.2.Učenik samostalno i djelotvorno provodi jednostavno pretraživanje, a uz učiteljevu pomoć složeno pretraživanje informacija u digitalnome okružju.

C.3.3. Učenik samostalno ili uz manju pomoć učitelja procjenjuje i odabire potrebne među pronađenim informacijama

Međupredmetna tema: Učiti kako učiti

A.3.4. Kritičko mišljenje

Učenik kritički promišlja i vrednuje ideje uz podršku učitelja

Opis

Izbor i istraživanje problema

Odlučili smo se baviti problemom napuštenih pasa.

U desetom mjesecu u našoj školi provedena je humanitarna akcija prikupljanja sredstava za Zadarski azil. I mi smo sudjelovali u akciji, a neke od nas su bile u posjeti azilu da bi odnijeli prikupljen novac, dekice, hranu i igračke za pse. Priča koju nam je ispričala volonterka u azilu o njihovom radu i životu pasa na nas je ostavila snažan dojam. Tako smo i odlučile da se želimo malo više upoznati s problemom napuštenih pasa i da će upravo to biti tema našeg projekta.

Prvo smo krenuli sa izradom ankete da bi prikupili informacije vezane za problem kojim se bavimo. Poveznicu na anketu smo podijelili na stranici škole i društvenim mrežama.

Sastavili smo anketu sa sedam pitanja vezanih uz problem koji istražujemo. Anketu je ispunilo preko 200 učenika naše škole. Analizom ankete smo zaključili da problem postoji i da većina ispitanika misli da je potrebna edukacija za građane vezana uz postupke prilikom pronalaska napuštene životinje.

U posjet školi pozvali smo predsjednicu udruge Sheperd iz Biograda na Moru Antoniu Validžić. Ugostili smo je u našoj knjižnici. Predstavili smo joj naš projekt i problem kojim se bavimo. Ona nas je upoznala s radom udruge i problemima na koje nailaze u radu.

Udruga se bavi školovanjem ljudi i pasa, te zaštitom životinja, bez obzira na vrstu. Nažalost, zbog broja napuštenih pasa taj prvotni cilj i razlog osnutka udruge nekako je pao u drugi plan. Udruga se sve više bavi udomljavanjem napuštenih pasa, a rješavanje tog problema je prilično zahtjevno. Većinu svog vremena, energije i novca volonteri troše na pronalazak adekvatnog smještaja za napuštene pse, skupljaju donacije za hranu i izgradnju objekata u kojima psi mogu boraviti dok ne pronađu udomitelja. To je posao za koji ne postoji radno vrijeme i teško je isključiti emocije, pogotovo u situacijama kad su napušteni psi lošeg zdravstvenog stanja.

Trenutno nisu u mogućnosti primati posjetitelje, ali se nadamo da će i to uskoro biti riješeno da bi mogli doći u posjet i pomoći ako treba. Kao moguće rješenje problema napuštenih pasa savjetuje kontrolu razmnožavanja i edukaciju onih koji žele i onih koji imaju kućne ljubimce.

Saznali smo da se u slučaju da pronađemo napuštenu psa trebamo obratiti komunalnom redarstvu naše općine. Dogovorili smo susret i obavili razgovor u prostorijama naše općinske zgrade. Dočekali su nas srdačno i počastili nas. Informacija koju smo dobili pokazala se točnom. Ukoliko pronađemo napuštenu životinju trebamo se obratiti komunalnom redarstvu. Oni se dalje brinu o tome da se psu pronađe adekvatan smještaj. Upoznali su nas sa zakonom i njihovim ovlastima.

Za nas su pripremili letke sa sadržajem koji se odnosi na zakonske obaveze skrbnike pasa. Navodimo neke od njih, a ostale možete proučiti na lecima. Napuštanje (kazna oko 4.000,00€), obavezno mikročipiranje (kazna oko 800,00€) i kontrola razmnožavanja (kazna oko 4.000,00€), potrebni uvjeti -veterinarska skrb (kazna oko 4.000,00€). Mučenje i ubijanje životinja kažnjivo je zatvorskom kaznom do godine dana.

Skrbnik životinje obavezan je komunalnom redaru predložiti dokaz o mikročipiranju i cijepljenju psa. Zaključili smo da udomljavanjem životinje dobivamo i odgovornost. Zakon i postupci su jasni, ali provođenje istih nije jednostavno.

Odlučili smo posjetiti veterinarsku stanicu u Zadru i porazgovarati s veterinarima. Jedan od razloga je to što je većina anketiranih (40%) na pitanje Što bi napravili ukoliko pronađete napuštenu psa? Odgovorila-Odnijeli veterinaru. Isto tako zakon, kaže da je mikročipiranje zakonska obaveza, pa ako ste pronašli napuštenoga psa, prva postaja je veterinar koji može psu očitati mikročip i tako pronaći skrbnika.

Predstavili smo se i ukratko prezentirali naš projekt. Veterinarka Paula Uglešić nas je provela kroz stanicu i upoznala s njihovim svakodnevnim poslovima i uređajima koje koriste. Podijelila je s nama neka od iskustava kada je riječ o napuštenim psima. Većina napuštenih životinja nije mikročipirana tako da je teško pronaći vlasnika. Ljudi koji pronađu napuštenog psa ili često cijelo leglo ponekad očekuju od njih trenutno rješenje što ponekad nije moguće. S obzirom na to da obavljaju i druge poslove, a imaju i svoje radno vrijeme, kao i komunalni redari traže razumijevanje u takvim situacijama. Osim ako pas nije u životnoj opasnosti, osoba koja je pronašla životinju treba joj osigurati hranu, vodu i neki smještaj dok se ne pronađe rješenje. Ukoliko je osoba maloljetnik trebala bi o tome obavijestiti odraslu osobu.

Veterinari često surađuju s udrugama, skloništima i azilima koji se bave napuštenim psima i njihovim udomljavanjem. Igrom slučaja u ambulanti je bila gospođa koja predstavlja udrugu čije je sjedište u Njemačkoj i aktivno podržava rad na dobrobiti životinja u Hrvatskoj. Dobili smo letke s informacijama, a evo i poveznica na stranicu: <https://fellkinder-in-not.de/>

Bilo je to lijepo i korisno iskustvo!

Proučili smo i Zakon o zaštiti životinja i članke vezane za problematiku kojom se bavimo.

Pretražujući Internet u potrazi za informacijama naišli smo i na članke koji opisuju način kako je Nizozemska riješila problem napuštenih pasa. Poveznica na članak: <https://woff-woff.com/woff-woff-hr/udomi-ne-kupuj/>

Moguća rješenja problema

Paralelno sa istraživanjem problema i komentiranje uključenih istraživali smo i moguća rješenja. Kroz razgovor i oluju ideja, istakla su se neka od mogućih rješenja problema.

Predloženo je više mogućih rješenja:

grupa na društvenim mrežama, edukacija, humanitarna akcija, aplikacija i volontiranje

Zašto smo neka od ponuđenih rješenja smatrali manje zanimljivim:

Pregledavajući Internet u potrazi za informacijama naišli smo na razne grupe na društvenim mrežama koje se bave udomljavanjem pasa. S obzirom na broj grupa zaključili smo da je problem napuštenih pasa dosta raširen. Na sreću ima velik broj ljudi koji izdvajaju svoje vrijeme i novac da bi pomogli životinjama. Smatramo da osnivanje grupe na društvenim mrežama nije prikladno za naš uzrast.

Edukacija prijatelja, roditelja i ostalih žitelja naše općine o tome što učiniti ukoliko se pronađe napuštena životinja ili o zakonskim obavezama vlasnika svakako je jedno od rješenja. Bez obzira što se moramo odlučiti i odabrati jedno, svakako ćemo informacije i znanje do kojih smo došli dijeliti dalje. To je, po našem mišljenju, neophodno ukoliko želimo napraviti neku promjenu i utjecati na broj napuštenih pasa. Šteta je da naš projekt ne bude predstavljen široj publici kad smo već uložile toliko truda.

Humanitarnu akciju kojom pomažemo azilu već tradicionalno provodimo u našoj školi. To će i dalje uvijek biti jedan od načina kako pomoći napuštenim životinjama. Posjet azilu u nama uvijek budi dvostruke osjećaje, radost i tugu. Radosni smo što smo pomogli, a tužni jer tužne oči pasa u boksevima nikoga ne ostavljaju ravnodušnim. Naša učenička zadruga Đardin također prodajom svojih proizvoda odvaja sredstva za potrebe azila. Ove godine je naziv štanda Kućni ljubimci, pa su tako i proizvodi vezani uz temu.

Izrada aplikacije je zahtjevan posao, traži dodatno znanje, edukaciju i vrijeme odabrali smo druga rješenja.

Volontiranje kao konkretna pomoć azilu ili udruzi Sheperd najviše je privuklo našu pažnju i zanimanje. Svjesni smo da problem napuštenih pasa nije nešto što mi kao učenici možemo riješiti, ali svakako bi htjeli učiniti bar mali korak u tom smjeru. Naš plan je sudjelovanje u nekoj od akcija koje azil ili udruga planiraju, ali smo i sami osmislili neke aktivnosti. Razgovarali smo sa predsjednicom udruge Sheperd Antoniom Validžić, volonterkom iz azila u Zadru gospođom Sanjom Bakarić i naravno s našom ravnateljicom o tome da bi proveli naše aktivnosti.

Najbolji pristup rješenju problema

Paket mjera

Kao što smo već naglasili ranije svjesni smo da problem napuštenih pasa nije nešto što mi kao učenici možemo riješiti. Isto tako smatramo da nije dovoljno odabrati samo jedno od navedenih mogućih rješenja da bi pomak bio vidljiv. Zato smo se odlučili za cijeli paket mjera koji uključuje edukaciju, humanitarnu akciju i volontiranje.

Na to nas je potakao i članak o tome kako je Nizozemska gotovo u cijelosti riješila taj problem na način da okupila tim ljudi i provela niz akcija koje su na kraju rezultirale uspjehom.

Plan djelovanja

Naš plan akcije nazvali smo Paket mjera.

Uključuje niz aktivnosti koje želimo provesti. Edukacija, humanitarna akcija, volontiranje i izlazak u medije. Smatramo da je problem napuštenih pasa vrlo aktualan i prisutan u našoj sredini. Zato želimo učiniti što više i time doprinijeti rješavanju tog problema.

Edukacija učenika i naših sugrađana je svakako jedan od načina kako broj napuštenih pasa u budućnosti smanjiti. Zato smo se odlučile napraviti letak s osnovnim informacijama koje bi trebali znati. Potaknuti ih na razmišljanje o svojim obavezama koje imaju kao skrbnici i postupcima kad su u pitanju napuštene životinje. Odlučile smo svoj projekt predstaviti i prijateljima na satu razrednika.

Humanitarna akcija prikupljanja sredstava za azil je tradicija u našoj školi. Iako smo ove školske godine već organizirali jednu, svaka pomoć je uvijek dobrodošla. Ovaj put smo u dogovoru s našom učeničkom zadrugom Đardin odlučili da dio zarade od prodaje proizvoda na sajmu cvijeća i smotri učeničkih zadruga odvojimo i doniramo azilu u Zadru. Tako smo ostvarili suradnju na obostranu korist jer takve aktivnosti učeničkim zadrugama doprinose boljem rezultatu na smotri. Zanimljivo je i to da je tema štanda našeg Đardina „Kućni ljubimci“ pa su i proizvodi na štandu na tu temu.

Isto tako smo kontaktirale i organizatore sajma cvijeća u našem mjestu. S Anom Barbaroša iz TZ Sv. Filip i Jakov dogovorile smo da izlagači doniraju sadnice za azil u Zadru. Naime kako je azil nedavno preselio na novu lokaciju nedostaje zelenila i svaka sadnica je dobrodošla. Nadamo se da ćemo pomoći i prilikom sadnje.

Volontiranje u azilu je aktivnost koju smo prvu izabrali i to nam se najviše svidjelo učiniti nešto konkretno i vidljivo. Kad smo krenule razmišljati o provedbi ispalo je da to baš i nije tako jednostavno. Sam odlazak u azil u Zadar već je na neki način organizacijski zahtjevan. To znamo iz iskustva jer smo već bile u azilu, a bile smo i u posjeti veterinarskoj stanici kao to ste imali priliku čuti. Ali pronašli smo rješenje i za to. Nazvale smo predsjednicu udruge

Sheperd Antoniu Validžić i pitali je na koji način bi mogli pomoći. S obzirom da je udruga trenutno u fazi uređenja okoliša zamolila nas je da oslikamo drvene stolice koje su dobili iz donacija i tako pomognemo u uređenju. To smo naravno prihvatili kao super ideju. Prijevoz je već dogovoren, a čim stolice stignu krećemo u akciju!

Dogovorili smo i gostovanje u emisiji Aktualni sat nakon županijske smotre. Emisija se održava svaki utorak na lokalnom radiju BNM i voditeljica Branka Pelicarić pozvala nas je da nakon praznika predstavimo naš projekt.

Ostvareni rezultati

Sudjelovanje u projektu izuzetno nas je veselilo jer smo se osjećali bitno, korisno i kreativno. Istraživanjem smo puno toga naučili o temi, naučili smo međusobno komunicirati, uz argumentiranje i poštovanje različitih stavova. Naučili smo surađivati i poticati jedni druge u onome u čemu smo dobri.

Naučile smo koga nazvati, kako službeno komunicirati i dogovoriti sastanak bilo putem e-pošte ili telefonskim pozivom.

Educirali smo druge o problemu napuštenih pasa i proveli niz aktivnosti za koje se nadamo da će pomoći u rješavanju ovog problema.

27. Otpetljaj se iz mreže

Škola

Osnovna škola Josipa Kozarca, Nikole Šubića Zrinskog 2, 33520 Slatina

Telefon: 033/551-214

e-adresa: os-josipa-kozarca@vt.t-com.hr; danijel.vilcek@skole.hr;

Voditelj

Danijel Vilček, mag. educ. philol. croat. et mag. educ. hist.

Učenici

Nikol Boršić (VII. d), Mirna Grgurić (VII. d), Lana Koščak (VII. d), Fran Vrančić (VII. d)

Dimenzija Građanskog odgoja i obrazovanje i područje unutar dimenzije:

Društvena dimenzija (Domena C – Društvena zajednica)

Cilj

Ustanoviti kakav je utjecaj društvenih mreža učenika naše škole na njihov društveni život i u kojoj se mjeri služe njima, ukazati na štetnost prekomjernoga korištenja društvenim mrežama. Ishodi učenja i kompetencije koje su razvijane u projektu proizlaze iz odgojno-obrazovnih očekivanja iz kurikuluma Građanskoga odgoja i obrazovanja:

goo C.3.1. Aktivno sudjeluje u projektima lokalne zajednice

goo C.3.3. Promiče kvalitetu života u lokalnoj zajednici.

Opis

Izbor problema

S obzirom na to da smo svjedoci promjena u društvu koje prije svega proizlaze iz drukčijega načina života, a tomu pridonosi sve veća izloženost društvenim mrežama i njihova stanovita uporaba, u razrednome smo odjelu razgovarali o provođenju vremena na internetu, a napose na profilima društvenih mreža. Ustanovili smo da vrijeme provedeno na društvenim mrežama uvelike premašuje polovicu slobodnoga vremena koje imamo svakoga dana i da u većini slučajeva „boravak“ na društvenim mrežama zamjenjuje svaki oblik društvenoga života nas kao pojedinaca. Na temelju pročitanih članaka čija je tema upravo ta problematika, dakle provođenje vremena na društvenim mrežama, pa i analiziranih istraživanja koje su provodili stručnjaci koji se bave tom problematikom, zaključili smo da je sve više mladih zaokupljeno virtualnom stvarnošću. Društvene mreže u Hrvatskoj prema podacima iz 2020. godine trenutačno broje 3,787,838 korisnika. (Internet World Stats)

Istraživanja pokazuju da vrijeme provedeno u virtualnome životu, i to u velikom broju slučajeva, posve zamjenjuje ono provedeno u stvarnome druženju s prijateljima ili članovima obitelji. Osim toga, iz rezultata su navedenih istraživanja razvidne i brojne negativne posljedice koje uzrokuje učestalo boravljenje na mreži – od fizičkih do psihičkih poremećaja. Dakako, kao krajnja se posljedica javlja i ovisnost koja je sve češća.

Na temelju iskustava u svojem razrednom odjelu pretpostavili smo da je situacija ista za cijelu našu školu pa smo odlučili provesti projekt čiji je cilj uvidjeti koliko vremena učenici naše škole provode na društvenim mrežama, s kojom svrhom i, u konačnici, prepoznati postoje li naznake ovisnosti o društvenim mrežama.

Istraživanje društvene važnosti problema

Da bismo provjerili svoje pretpostavke, odlučili smo sastaviti anketu čiji je cilj provjeriti odnos učenika prema društvenim mrežama i ukazati na njihov utjecaj na život mladih osoba. Anketa je izrađena na mreži, anonimna je i u njoj je sudjelovalo 100 ispitanika. Ispitanici su učenici od 5. do 8. razreda Osnovne škole Josipa Kozarca, Slatina. Rezultati ankete pokazali su da se i u ranoj učeničkoj dobi (5. razred), a posebice kasnije (8. razred) društvenim mrežama prekomjerno služi. Učenici su naveli najmanje desetak društvenih mreža na kojima imaju vlastite profile i na kojima svakodnevno provode slobodno vrijeme, a koje im ponajprije služe za gledanje videozapisa i dopisivanje s prijateljima. Gotovo polovica ispitanika dnevno provede više od tri sata pretražujući internet, a uglavnom se to vrijeme može poistovjetiti s vremenom provedenom na kojoj društvenoj mreži. Oko 40% učenika navelo je da ne može zamisliti dan bez društvenih mreža, a sličan je postotak i onih koji su nekada kontrolirali svoj boravak na internetu. Istraživanje pokazuje da učenici zbog društvenih mreža zanemaruju stvarno druženje s prijateljima i školske obveze, a gotovo 75% ispitanika na društvenim mrežama provede više vremena nego što je planirano. U čak 75% slučajeva društvene mreže služe za sprječavanje lošega raspoloženja, a učestalo laganje roditeljima o vremenu provedenom na društvenim mrežama još je jedan od pokazatelja moguće ovisnosti.

Oblikovanje mogućih rješenja problema

Analiza podataka prikupljenih anketnim ispitivanjem navela je na nekoliko mogućih rješenja problema:

- a) organizacija predavanja i radionica za učenike (suradnja sa školskim pedagogom, psihologom, učiteljima Informatike)
- b) izrada digitalnih letaka koji upućuju na štetnost prekomjernoga korištenja društvenim mrežama
- c) predstavljanje provedenih istraživanja roditeljima učenika na organiziranim roditeljskim sastancima (u suradnji sa psihologom)

Izbor najboljeg pristupa rješenju

Analizom mogućih rješenja problema ustanovilo se da su najbolji pristupi našem problemu sljedeći:

- a) organizacija predavanja i radionica za učenike (suradnja sa školskim pedagogom, psihologom, učiteljima Informatike), uz predstavljanje istraživanja roditeljima učenika
- b) izrada digitalnih letaka koji upućuju na štetnost prekomjernoga korištenja društvenim mrežama.

Razvoj plana akcije

Nakon provedene ankete i analize njezinih rezultata, u dogovoru sa školskim pedagogom, psihologom i učiteljima Informatike, odlučili smo organizirati predavanja i radionice

povezane s provođenjem vremena na društvenim mrežama i ovisnosti o njima. Radionice se održavaju povodom obilježavanja dana posvećenih svijesti o prednostima i nedostacima interneta te njegovu utjecaju na korisnike. Održane su radionice povodom obilježavanja Mjeseca borbe protiv ovisnosti (15. studenoga – 15. prosinca) i Dana sigurnijega interneta.

Izradili smo e-letke koji su dostupni učenicima na internetskoj stranici naše škole. Lecima nastojimo osvijestiti učenike koliko je važno kvalitetno provesti slobodno vrijeme i u kojoj nas mjeri prekomjerno služenje internetom i provođenje vremena na društvenim mrežama može dovesti do ovisnosti.

Izradili smo portfelj i dokumentacijsku mapu rješavanja problema te vrednovali i samovrednovali svoj rad u projektu.

Zaključili smo da je tema ovisnosti o društvenim mrežama toliko aktualna i da o njoj treba neprestano razgovarati.

Predstavljanje plana široj zajednici

Rad u projektu predstavljen je ravnateljici i stručnoj službi naše škole, na satima razrednika učenicima i učiteljima, roditeljima na roditeljskome sastanku, Vijeću učenika i Vijeću roditelja. Na školskim mrežnim stranicama objavljujemo informacije o projektu.

Projekti – srednje škole

1. Kad srce kaže da

Škola

Škola za cestovni promet; Trg J.F. Kennedyja 8, Zagreb

Telefon/telefaks: 01 2303444

E-adresa: info@scp.hr;

Voditeljice

Ivana Zelenika i Valentina Židak Radić

Učenici

U izradi projekta sudjelovali su učenici 2. i 3. razreda (Leona Bubanović, Lovro Kovačić, Ana Marija Lovreković, Niko Macešan, Maria Miličević, Tajana Mukavec, Ivana Piščetek, Magdalena Puškarić, Dorotea Rabar, Martina Rabljenović, Lovro Starčević, Lucija Šešerin, Monika Tomaz, Kristina Wolgemuth)

Popis učenika koji će predstavljati projekt na Smotri

Tajana Mukavec, Martina Rabljenović, Lucija Šešerin, Kristina Wolgemuth

Tematsko područje

MPT Zdravlje

Cilj projekta

Zatražiti uvođenje spolnog odgoja prilagođenog učenicima u srednje škole

Očekivani ishodi učenja i kompetencije koje su razvijane u projektu

A.4.1. Objašnjava važnost brige o reproduktivnom zdravlju i važnost odgovornoga spolnoga ponašanja.

A.5.1. Preuzima brigu i odgovornost za reproduktivno zdravlje i razumije važnost redovitih liječničkih pregleda.

B.4.2.D Razlikuje spolno odgovorno od neodgovornoga ponašanja.

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Učenici su ove godine uključeni u fakultativni predmet Škola i zajednica unutar kojeg su potaknuti istražiti probleme u zajednici. Tijekom istraživanja su pogledali predstavu „Dvije crte plavo“ o maloljetničkoj trudnoći te su između svih uočenih problema u zajednici jednoglasno odlučili pozabaviti se nedostatkom spolnog odgoja u školama. Nakon provedene ankete na reprezentativnom uzorku učenika naše škole izdvojili su najvažnija pitanja na kojima treba raditi.

Moguća rješenja problema

Spolnom odgoju je moguće pristupiti na dva načina: prepustiti ga roditeljima ili ga prepustiti samim učenicima. S obzirom na rezultate ankete uočeno je da manji broj učenika komunicira

s roditeljima o temama vezanima uz spolnost ali se zato velik broj njih informira samostalno, preko prijatelja ili preko interneta. Takav oblik informiranja dovodi do čestih zabluda od kojih smo neke otkrili našim istraživanjem.

Najbolji pristup rješenju problema

Da bi informacije kojima učenici raspolažu bile provjerene i točne, potrebno je da se spolni odgoj uvede u škole te da se osigura da svi učenici, kao dio svog prava na obrazovanje, imaju pravo na obrazovanje o spolnosti te pristup sigurnim i provjerenim informacijama.

Plan djelovanja

Povezali smo se sa nekoliko udruga koje su održale radionice u školi. Studenti s Edukacijskorehabilitacijskog fakulteta su održali radionice „Nasilje u mladenačkim vezama“. Sudjelovali smo na javnoj tribini „Seksualna (ne)edukacija“ u organizaciji Društva studenata socijalnog rada gdje smo dogovorili daljnju suradnju s udrugom CESI. Pozvali smo u školu školsku liječnicu koja je odgovarala na pitanja učenika.

Ostvareni rezultati

Kao završnu aktivnost fakultativnog predmeta planiramo predstaviti naš projekt široj javnosti te od Grada Zagreba zatražiti uvođenje spolnog odgoja u srednje škole u Gradu Zagrebu.

Predstavljanje projekta

Projekt smo zasad predstavili na Vijeću učenika, a u planu je predstavljanje i na Vijeću roditelja te na Nastavničkom vijeću. Izvan škole se planiramo, u suradnji s Hrvatskim debatnim društvom, kao dio njihova projekta u kojem sudjelujemo, predstaviti predstavnicima Grada Zagreba te zatražiti realizaciju svojih ideja – za početak na gradskoj razini.

2. TikTokracija

Škola

III. gimnazija; Kušlanova 52, Zagreb

Telefon/telefaks: 01 2305454

E-adresa: treca.zg@3gimnazija.hr;

Voditeljica

Vlatka Tomić

Učenice

U izradi projekta sudjelovale su učenice 3. razreda (Petra Krajinović, Ana Orešković, Ivana Zdilar, Lana Žiger)

Popis učenica koje će predstavljati projekt na Smotri

Petra Krajinović, Ana Orešković, Ivana Zdilar, Lana Žiger

Tema projekta

Osobni i socijalni razvoj

Cilj projekta

Cilj projekta je razvoj kritičkog odnosa prema prikazima muških i ženskih tijela na društvenim mrežama.

Očekivani ishodi učenja i kompetencija koje su razvijane u projektu

Učenice – sudionice projekta će preko praktičnog rada razvijati kritički odnos prema prikazima/ “objavama“ koje osobe postavljaju na svoje profile na društvenim mrežama, kao i vježbati vještine predstavljanja projekta, argumentacije zahtjeva i vlastitih stavova, samokritike i samopouzdanja.

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Veliki broj teenagera posjeduje profile na društvenim mrežama. Profili služe za obavještanje javnosti o vlastitim aktivnostima, ali i za upoznavanje novih osoba. Sve društvene mreže pružaju mogućnost onima koji postove vide da na njih ostave vlastiti komentar, bilo pozitivan ili negativan. U želji da se dođe do što većeg broja pozitivnih povratnih informacija, postavljene vijesti često nisu istinite niti realne, te umjesto posredovanja zbilje i svakodnevnog života onakvima kakvi doista jesu, one postaju predodžbe i način manipuliranja publikom. S druge strane, osobe koje te postove čitaju ne shvaćaju da je često riječ o iskrivljenim i preinačenim fotografijama, što može negativno djelovati na njihovu samopercepciju, samopouzdanje i, u konačnici, na mentalno zdravlje. Cilj našega projekta je ukazati upravo na taj problem i potaknuti na kritičko promišljanje o korištenju društvenih mreža. Čitale smo znanstvene članke, te stručne i popularne radove koji govore o

korištenju društvenih mreža. Na koncu smo odlučile provesti anketu o navedenoj problematici, te intervjuirati osobe kojima su društvene mreže dio i privatnog i poslovnog svijeta.

Oblikovanje mogućih rješenja problema

Podijelile smo se u skupine. Prva skupina je željela organizirati dan bez korištenja društvenih mreža (kratkotrajno i upitnog efekta), druga skupina je predložila postavljanje plakata po školi koji bi upozoravali na lažnost objava na društvenim mrežama (efektno, no postoji opasnost da akcija ostane samo „mrtvo slovo na papiru“), dok je treća grupa odlučila provesti anketu o korištenju društvenih mreža među učenicima naše škole, uvažiti zamisao o izradi plakata i organizirati školski „Dan bez šminke“.

Izbor najboljeg pristupa

Odlučile smo se za provedbu ankete o korištenju društvenih mreža među učenicima 3. razreda naše škole, izradu plakata za školski hodnik i organizaciju školskog „Dana bez šminke“.

Plan djelovanja

Najprije smo čitale radove o temi koja nas zanima i na taj način oblikovale razna pitanja za anketu koju smo potom izradile. Anketa je provedena među učenicima 3. razreda (šest razreda). U planu je izrada velikog plakata za školski hodnik, razgovor s Ravnateljicom za financiranje platnenih torbi za našu skupinu s natpisom „ŽELIM ODMOR OD TIKTOKRACIJE!“, te organiziranje školskog „Dana bez šminke“.

Ostvareni rezultati

Za sada smo provele anketu o korištenju društvenih mreža u 3. razredima naše škole, ugostile udrugu „BEA“, dogovorile gostovanja osoba koje se bave modelingom i poslom influencerica te osigurale novac potreban za izradu platnenih torbi.

Predstavljanje projekta

Projekt je bio predstavljen na sjednici Nastavničkog vijeća i Vijeću učenika u prosincu 2022. Kako projekt bude dalje tekao i približio se kraju, predstaviti ćemo ga javnosti u KGZ S. S. Kranjčević.

Osvrt učenica na stečeno iskustvo

Učenicama – sudionicama je sudjelovanje u projektu donijelo nekoliko koristi. Ne samo da su preko praktičnog rada razvijale kritičkih odnos prema društvenim mrežama, već su naučile i kako predstavljati projekt, argumentirati u mailovima svoje zahtjeve, sastavljati anketu i pitanja za intervju, te razvijati osjećaje samokritike i samopouzdanja.

3. Društvene mreže

Škola

16. gimnazija Križanićeva 4a, Zagreb

Telefon/telefaks: 01 4611519

E-adresa: XVI.gimnazija@zg.t-com.hr

Voditeljica

Kornelija Medić

Učenici

U izradi projekta sudjelovale su učenice 2. i 3. razreda: Eva Župarić, Ana Mihoci, Franka Marović, Mara Jordan, Lea Bešlić, Mia Stivičić, Lorena Radić, Petra Mitok, Vita Fiket, Nikica Raspović, Tina Tomašević i Bernarda Šimić.

Projekt će prezentirati učenice: Ana Mihoci, Mara Jordan, Mia Stivičić i Lorena Radić

Tema projekta

Utjecaj društvenih mreža na mentalno zdravlje mladih

Cilj projekta

Prevenција i pravilno korištenja društvenih mreža kod učenika. Upoznavanje roditelja sa štetnosti preranog ulaska djece u sadržaje na internetu i vremenskog korištenja istih.

Očekivani ishodi

Učenici argumentirano procjenjuje utjecaj tehnologije na zdravlje. Koriste društvene mreže i kritički procjenjuju svoje ponašanje i ponašanje drugih u digitalnome okruženju. Pronalaze i tumače zakonske okvire za zaštitu sebe i drugih na društvenim mrežama.

Opis projekta

Izbor problema

Nakon što smo se upoznali s temama Škole i zajednice, razgovarali smo o svakoj od njih. Razgovarajući dotaknuli smo se određenih tema i probleme koji su nas zanimali i koje bi rado bolje upoznali. Istaknuo se problem o kojem se dosta danas govori, a to je uz mentalno zdravlje mladih. Istraživanja govore da oko 20% djece i adolescenata u svijetu ima neki oblik mentalnog poremećaja. Mentalni poremećaji imaju velik utjecaj na sve aspekte života, što uključuje školu, posao, ljubavne veze i dr. Nas je interesiralo imaju li društvene mreže na kojima danas mladi provode većinu vremena utjecaj na narušeno mentalno zdravlje mladih.

Istraživanje problema

Odlučili smo provesti istraživanje koje je obuhvatilo tri skupine ispitanika koje smo smatrali važnim za ovu temu: učenike, roditelje i nastavnike XVI. gimnazije i učenike Osnovne škole Rapska u dobi od 1. do 8. razreda. Napravili smo ankete i obavili istraživanje kod učenika, roditelja i profesora. Učenici imaju velike probleme sa samopouzdanjem. 53,2% učenika odgovorilo je da su im društvene mreže uzrokovale manjak samopouzdanja. Zanimljiv je

podatak da profesori i roditelji u tolikom postotku ne prepoznaju taj problem. Oni više primjećuju manjak koncentracije (63,9% profesori i 50% roditelj), kao neki vanjski znak koji se javlja kod učenika, a ono što se događa na mentalnom planu puno manje primjećuju. Proveli smo i tri intervjua sa stručnjacima za mentalno zdravlje mladih iz kojih smo saznali da su se generacije mladih jako promijenile, te da su u toj promjeni navika, stavova i komuniciranja kod mladih u velikoj mjeri imale utjecaj društvene mreže, te da su mladi na društvenim mrežama izloženi nasilju. Odlučili smo usmjeriti se ka edukaciji kako se zaštititi na društvenim mrežama i na taj način

Razgovarajući o našim saznanjima tijekom istraživanja shvatili smo da postoji problem vezan uz društvene mreže i korištenje istih. Upoznali smo ravnateljicu s našim istraživanjem i željom za sudjelovanje u Projektu građanin. Naš projekt bi bio usmjeren ka edukaciju kako se zaštititi na društvenim mrežama.

Moguća rješenja

Razgovarajući došli smo do mogućih rješenja problema: ignoriranje problema, roditeljska kontrola štetnih sadržaja i radionice za učenike i roditelje. Razgovarali smo se o prednostima i nedostacima svake politike. Kao temelj istraživanja koristili smo članke iz Konvencije o dječjim pravima i usvojeni Zakon o digitalnim uslugama koji je nedavno usvojen u Europskoj uniji gdje se navodi da svako dijete u Europi na internetu treba biti zaštićeno, osnaženo i poštovano.

Najbolji pristup rješenju

Kao najbolje rješenje problema izabrali smo radionice za učenike i roditelje naše škole. Odredili prednosti i nedostatke naše politike. Pronašli smo brošuru Kako se zaštititi u svijetu interneta i mobilnih uređaja, koju je izdala Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti koja se brine o zaštiti korisnika elektroničkih komunikacijskih usluga, o ranjivim skupinama korisnika, a posebno o potrebama djece i mladih, odnosno o zaštiti djece u digitalnom okruženju. Ciljna skupina koju educiraju kroz svoje materijale nisu samo djeca i mladi već i roditelji.

Plan djelovanja

Za realizaciju projekta dogovorili smo aktivnosti za koje smo smatrali da će biti korisne predviđenim skupinama: dogovor pedagoginje škole da s učenicima edukatorima tijekom školske godine drži radionice za 2. razrede o štetnosti društvenih mreža, organizirati za roditelje, profesore i učenike praćenje Regionalne konferenciju o kibernetičkom nasilju i kibernetičkoj sigurnosti, s posebnim naglaskom na mlade i žene, u suradnji s udrugom Ecta organizirati predavanje Biti uspješan, a ostati svoj na društvenim mrežama, posjetiti Centar za zdravlje mladih radi sudjelovanja na predavanju s temom Ovisnosti o internetu i mentalnom zdravlju mladih, organizirati odlazak u Zavod za mentalno zdravlje Andrija Štampar gdje bi prisustvovali radionici o štetnosti društvenih mreža. Cijelo vrijeme prikupljati materijale s aktivnosti kao i dojmove koje bi koristili za izradu portfelja i slaganje dokumentacijske mape.

Javna predstavljanja

Predstavili smo projekt na Nastavničkom vijeću i Vijeću roditelja. Također ćemo objaviti na stranici škole i Instagram profilu škole, da bismo pokušali osvijestili učenike, profesore i roditelje o štetnosti društvenih mreža. Prijavili smo sudjelovanje na 10. Županijskoj Smotri projekata iz područja građanskog odgoja i obrazovanja i drugih međupredmetnih tema.

Ostvareni rezultati

Do sada smo ostvarili veći dio edukacija koje smo predvidjeli u planu djelovanja. Dio smo dogovorili za realizaciju. Upoznali smo učenike, roditelje i profesore na negativne promjene kod mladih koje bi mogle biti uzrokovane prekomjernim korištenjem društvenih mreža. Shvatili smo važnost razvijanja kritičkog stav prema sveprisutnosti digitalnih medija za komunikaciju. Nakon provedenih anketa u mogućnosti smo promicati u svojoj okolini metode za zaštitu zdravlja pri radu s računalima, poticati tolerantno ponašanje, međusobno razumijevanje i poštovanje u komunikaciji i suradnji u digitalnome okružju osobito pri komunikaciji s nepoznatim osobama. Problem se ne rješava s nekoliko edukacija s toga bi nastavili projekt kojim bismo učenike potaknuli na aktivnosti koje bi dovele do smanjenja vremena provedenog na društvenim mrežama.

Na kraju, želimo zahvaliti ravnateljici škole što nam je omogućila odvijanje ovog projekta, svim institucijama koje su nas ugostile i održale poučna predavanja te svima koji su sudjelovali u našim anketama i intervjuima.

4. Rodna ravnopravnost

Škola

XVI. gimnazija; Križanićeva 4a, 10 000 Zagreb

Telefon/telefaks: 091 233 3480

E-adresa: XVI.gimnazija@zg.t-com.hr;

Voditeljica

Sunčana-Lea Kolbezen, prof.

Učenice

U izradi i predstavljanju projekta sudjelovale su učenice 3. razreda: Larissa Brcković, Katarina Jurić, Tonka Malešević, Lucija Zovko

Tema projekta

Ljudska prava, društvena zajednica

Cilj projekta

Osvještavanje nejednakog položaja i nejednake društvene moći muškaraca i žena u suvremenom hrvatskom društvu, pogotovo na tržištu rada i u društveno poželjnim profesijama, te osmišljavanje i provođenje akcija za promicanje rodne ravnopravnosti u svim aspektima života.

Očekivani ishodi učenja i kompetencije koje su razvijene u projektu

goo A.5.1. Aktivno sudjeluje u zaštiti i promicanju ljudskih prava.

goo A.5.3. Promiče pravo na rad i radnička prava.

goo C.5.1. Aktivno sudjeluje u građanskim inicijativama.

goo C.5.3. Promiče kvalitetu života u zajednici.

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Učenice su detaljno istražile položaj žena i muškaraca na tržištu rada te u društvenopoželjnim profesijama, kako u Hrvatskoj tako i u EU. Uočile su problem nejednakog položaja žena u poželjnim profesijama, manju zaposlenost visokobrazovanih žena u usporedbi s muškarcima te značajno niža primanja žena u odnosu na muškarce na jednakim profesionalnim pozicijama. Učenice su također provele vlastita istraživanja na populaciji naše škole: istraživanje odnosa rodova u kućanskim poslovima te istraživanje stavova učenika i nastavnika o rodnoj ravnopravnosti. Rezultat tih istraživanja nedvojbeno pokazuju trenutno mnogo veći angažman žena u kućanskim poslovima, ali i nadu u bolju budućnost jer velika većina ispitanika smatra da žene mogu sve što i muškarci te da je razlika u plaćama muškaraca i žena nepravedna.

Oblikovanje mogućih rješenja

Kao moguća rješenja trenutne rodne neravnopravnosti u Hrvatskom društvu učenice nude: 1) održavanje postojećeg statusa quo, što iako u većini obitelji očito funkcionira nije održiv model za žene 21. stoljeća te se učenice u budućnosti ne vide u tom kontekstu; 2) potpunu represiju ženskih prava po uzoru na Afganistan, čime se preko 50% stanovništva zakida za temeljna ljudska prava kao što su pravo glasa, pravo na slobodno kretanje ili pravo na obrazovanje; te 3) uspostavu matrijarhata što također ne rezultira ravnopravnošću muškaraca i žena.

Najbolji pristup rješenju

Najboljim rješenjem problema postojeće rodne neravnopravnosti učenice smatraju uspostavu rodne ravnopravnosti tj. “Jednaka prava muškaraca i žena u svim aspektima javnog i privatnog života.” “Rodna ravnopravnost za mene znači sagledavanje osobe kroz njene sposobnosti i vrijednosti, a ne kroz spol.” “Potpuna sloboda i ravnopravnost prema svim rodovima.” „jednaka ekonomska neovisnost žena i muškaraca, da ne postoji razlika u primanjima između muškaraca i žena, uklanjanje rodno uvjetovanog nasilja, rodna ravnoteža u donošenju odluka“ „Jednako postupanje prema osobi bez obzira na rod.”

Plan djelovanja

Učenice su zaključile da je najbolji način promicanja rodne ravnopravnosti kontinuiranim upozoravanjem na postojanje neravnopravnosti te organiziranjem različitih akcija i edukacija, čime u budućnosti možemo postići rodnu ravnopravnost u Hrvatskoj, te su organizirale brojne akcije. Za Dan kravate, 18.10. su, u suradnji s Mjesnim odborom Knez Mislav, noseći kravate upozorile na rodnu neravnopravnost na tržištu rada. Ta je akcija bila vrlo zapažena te su o njoj pisali portali srednja.hr i index.hr. Zatim su obilježile europski Dan jednakih plaća, 10.11., nakon kojeg žene u EU simbolički 'prestaju zarađivati' do kraja godine zbog razlike u plaćama muškaraca i žena. Nadalje, uključile smo se akciju Trgni se za ravnopravnost! te su roditelji učenica potpisali peticiju za preimenovanje pola trga u Trg hrvatskih velikanki, a posjetile smo ih 11.5. te razgovarale o tijeku inicijative i ostvarenju njenog cilja. Također smo obilježile Valentinovo akcijom plakata sa sloganom „Daruj mu...#rodnaravnopravnost“, a za Dan žena smo organizirale nagradnu igru uz podršku Europske komisije u Hrvatskoj te Gradskog ureda za obrazovanje – učenici su trebali pogledati kratki film Super žene te zatim ispuniti kviz. Kviz je bez greške riješilo 13 učenika te su im uručene nagrade. Za 150. rođendan Marije Jurić Zagorke, 2.3. posjetile smo njen stan i s članicama Centra za ženske studije razgovarale o položaju žena u Hrvatskoj. Svoje smo spoznaje proširile 14.3. razgovorom s hrvatskim zastupnikom u Europskom parlamentu te istaknutim članom Odbora za rodnu ravnopravnost, Predragom Freedom Matićem, koji je pohvalio naše akcije te nas ohrabrio u daljnjem radu! 30.3. prisustvovala smo projekciji filma Merkel u sklopu Zagreb DOX-a te panel diskusiji Žene u politici, u kojoj su sudjelovale Jadranka Kosor i Sandra Benčić. U četvrtak, 4.5. posjetile smo Pravobraniteljicu za ravnopravnost spolova gdje smo saznale odgovore na mnoga pitanja te potvrdile rezultate naših istraživanja. Obilježile smo i Majčin dan serijom plakata intrigantnog sadržaja, na temelju naših istraživanja.

Predstavljanje projekta

Projekt smo 20.3. predstavile Vijeću učenika XVI. gimnazije, 24.3. na županijskoj smotri GOO projekata te 20.5. na državnoj smotri GOO projekata.

5. Školski projekt *Hrana, to smo mi!*

Škola

Gimnazija Eugena Kumičića Opatija

Drage Gervaisa 2

Telefon: 051 271 966

E-adresa; gek.opatija@gimnazija-ekumicica-opatija.skole.hr;

s

Voditelj

Ivana Černeha, prof.

Podrška:

Sara Meszaros, prof. (suvoditeljica projekta), Dr.sc. Ana Smokrović, OPG Anino povrće

Matija Široka, dipl.ekolog, Ekološka Udruga Žmergo Opatija, djelatnici i učenici Škole

Učenici

Imena, prezimena i razred učenika i učenica

Erin Vitas, 2.a; Noemi Škalamera, 2.a, Nika Varljen, 2.a; Sonja Baričević, 3.b; Loreta Lukić, 3.b; Učenici 2. i 3. razreda Škole

Tema projekta

Pravilna prehrana u ekološkom kontekstu

Cilj projekta

Cilj projekta je senzibilizirati i osvijestiti učenike i sudionike projekta o potrebi brige o vlastitom zdravlju i društvenoj dobrobiti putem pravilne i održive prehrane.

Očekivani ishodi učenja i kompetencija/e koje su razvijane u projektu

učenik određuje temeljne pojmove povezane s problemima u kontekstu prehrane, zdravlja, okoliša i društvene dobrobiti

učenik argumentira važnost izabranoga problema na primjeru stvarnih životnih situacija i istražuje postojeća rješenja problema

učenik prepoznaje tijelo vlasti/instituciju (lokalna, regionalna, nacionalna, nevladina i sl) kojoj treba uputiti svoj prijedlog za rješavanje problema

učenik izrađuje plan kojim će osigurati da tijelo/ institucija razmotri prijedlog

učenik aktivno sudjeluje u osmišljavanju, pripremi, provedbi i predstavljanju projekta

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

U Republici Hrvatskoj ne postoji zakonom zajamčena školska prehrana za učenike srednjih škola. Također, velika je većina učenika srednje škole (kako je to pokazala naša anketa) neupoznata s pravilnom prehranom uopće. Ujedno ne posjeduju znanje o mogućnostima samostalne i održive pripreme i pohrane hrane. Uočili smo i izostanak cjelovitijeg

razumijevanja koncepta hrane kao etičkog, društvenog, kulturnog, ekonomskog, pravnog, ekološkog i političkog pitanja na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i globalnoj razini.

Problem smo istražili kroz nekoliko koraka:

1. posjetili smo lokalnu ekološku udrugu Žmergo koja nas je informirala o kvaliteti i dostupnosti lokalnih proizvođača hrane, statistikama prehrambenog otpada, zbrinjavanju bio otpada na području Primorsko-goranske županije.
2. analizirali smo prehrambene navike učenika Škole putem ankete
3. istražili smo povijest i suvremene trendove u prehrani
4. istražili smo zakonske propise Zakon o hrani, Zakon o genetski modificiranim organizmima i Zakon o uzgoju domaćih životinja, Zakon o odgoju i obrazovanju, Pravilnik o doniranju hrane i hrane za životinje.

Moguća rješenja problema

Prvo, kroz suradnju sa stručnjacima i aktivistima iz područja ekologije proizvodnje hrane učenike upoznati, potaknuti na razvijanje i započeti primjenjivati održive prehrambene navike u svojoj svakodnevici s osobitim naglaskom na školske užine.

Drugo, temeljitije poučavati i učiti o hrani i prehrani kroz nastavne predmete etika (siromaštvo i glad u svijetu) vjeronauk (Marijini obroci), sociologija (hrane je kultura, socijalna stratifikacija i prehrana, suvremeno društvo i hrana), filozofija (filozofija hrane), povijest (prehrana kroz stoljeća), politika i gospodarstvo (prehrambeni suverenitet i političnost hrane), međupredmetne teme – Osobni i socijalni razvoj, Građanski odgoj i obrazovanje, Zdravlje i Održivi razvoj te satove razrednika (prehrana djece školske dobi "Ajmo kuhati").

Treće, uputiti zahtjeve za promjenama zakonskih rješenja i obrazovnim politikama, kao i učeničkog standarda u srednjim školama.

Četvrto, suradnja i razmjena iskustva s učenicima drugih srednjih škola kao i međugeneracijska razmjena znanja o hrani i njezinoj sveukupnoj vrijednosti.

Najbolji pristup

Na temelju provedenih istraživanja i zajedničkog promišljanja naše skupine došli smo do zaključka kako je najbolje rješenje u ovom trenutku osloniti se i surađivati s vlastitom lokalnom zajednicom, ali i započeti proces zahtjeva zakonskih promjena na široj razini.

Drugim riječima, prije svega nam je važno dobiti potrebna znanja i vještine o ekološki održivoj prehrani u našoj lokalnoj zajednici budući da je hrana prije svega plod ovdašnjih resursa i raspoloživih znanja o uzgoju i pripremi. Potom ne želimo odustati od poticanja promjena na široj razini. To bi podrazumijevalo inicijative usmjerene prema stručnoj službi škole, gradu Opatija (Upravni odjel za financije i društvene djelatnosti), Primorsko -goranskoj županiji (Upravni odjel za odgoj i obrazovanje).

Plan djelovanja

Odlučili smo sve učenike Škole educirati o temi pravilne prehrane na Danu Škole. Pozvali smo predavače sa Sveučilišta u Rijeci i Sveučilišta u Kopenhagenu koji su nam održali predavanje na temu "Pravilna prehrana u ekološkom kontekstu" i "Filozofija hrane".

Potom smo u subotu, 11. ožujka 2023. posjetili Ekološki sajam u Opatiji gdje smo vrijeme proveli u korisnim razgovorima s uzgajivačima ekoloških namirnica. Lana, Maja i Sonja provele su nekoliko kratkih intervjuja o uzgoju ekoloških namirnica, pravilne prehrane i drugim (za pravilnu prehranu u ekološkom kontekstu) vezanim temama. Svrha je ovog posjeta bila angažirati učenike u terenskom i istraživačkom radu. Na ovaj način, koristeći suvremene metode, tehnike i digitalne alate ostvarujemo pozitivan utjecaj na živote sebe i drugih.

Sagledavši sve prethodne stavke, oboružani argumentima upravo smo započeli s pripremom inicijative za prije navedene zakonske promjene i promjene obrazovnih politika na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj razini.

Ujedno planiramo ostvariti posjet Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo Anino povrće kao i pripreme radnje za osmišljavanje kurikuluma za fakultativni predmet povezan s temom održive poljoprivrede i prehrane.

Podaci o tome gdje je projekt bio predstavljen

Projekt smo predstavili na Facebook stranici Škole, Instagramu Škole te na školskim mrežnim stranicama.

Ostvareni rezultati

U proteklim mjesecima učenici su bitno potpunije upoznali koncepte povezane s istraživanim problemom pre/hrane. Hrani pristupaju promišljenije, zainteresiranije i odgovornije. Mogu razgovarati, raspravljati i zaključivati o važnosti i slojevitosti izabranog problema što bitno utječe na osobnu, ali i opću dobrobit. Započeli su s praksama održivijih prehrambenih obrazaca i ustraju prenijeti ih učenicima koji nisu uključeni u ovaj projekt. Zanimljivo, na isto potiču i svoje nastavnike! Upoznali su tijela vlasti i propise povezane s pitanjima hrane te započeli s pripremom odgovarajućih dopisa koji predstavljaju inicijativu za šire institucionalne promjene.

Osvrt učenika na stečeno iskustvo

Učenici su sudjelovanje u projektu procijenili korisnim i inspirativnim. Stečeno iskustvo dragocjeno je zbog razvijanja vještina odgovornog ponašanja, potrebnog za uspostavu i očuvanje zdravlja.

Aktivno sudjelovanje u svim aktivnostima projekta (kako predmetnim tako i praktičnim) donijelo im je znanja, vještina i spoznaje koje će bitno, kako kažu, usmjeriti njihov način sagledavanja svijeta i njihove uloge u njemu.

6. Reci ne neofašizmu!

Škola

Prirodoslovna i grafička škola Rijeka, Vukovarska 58, 51 000 Rijeka

Telefon/telefaks: 051 675740

E-adresa: pgsri@hi.t-com.hr;

Voditeljica projekta

Željka Travaš, dipl. pol. i prof. savjetnik

Učenici

Učenici u projektu: Frane Dragoslavić 3.pg, Lena Glavačević 3.pg, Nina Gregorović 3.pg, Maksim Kiselev 3.p, Fran Peruško 3.pg

Tema projekta

vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske

Cilj projekta

Educirati učenike, roditelje, građane i sve dionike u sustavu obrazovanja o važnosti odbacivanja ideje neofašizma odnosno, zaštititi i podupiranje najviših vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske

Očekivani ishodi učenja i kompetencija/e koje su razvijane u projektu

- goo A.5.1. Aktivno sudjeluje u zaštiti i promicanju ljudskih prava.
- goo C.5.1. Aktivno sudjeluje u građanskim inicijativama.
- goo C.5.3. Promiče kvalitetu života u zajednici.

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Problem je izabran jer smo prepoznali da se unatoč proklamiranim vrednotama ustavnog poretka Republike Hrvatske, zbog jačanja metaideologija i to populizma, osobito desnog populizma, u društvu pojavljuje i manifestira neofašistička ideologija.

Ovaj je problem isprepleten sa svakodnevnim životom ljudi jer se pomiče granicu tolerancije prema razini na kojoj se umanjuje kolektivna svijest o zlu neofašizma i potiče se širenje opasnih desničarskih ideologija.

Iz ankete koju smo proveli u našoj školi zaključili smo da više od pola ispitanika nije upoznato s idejom neofašizma, većina ne prepoznaje znakove neofašističke ideologije koji su prisutni u našoj okolini zbog čega smatramo da bi škola trebala puno više informirati svoje učenike da bi se mogli svi zajedno boriti za vladavinu prava i demokratske vrednote. Uz ideologiju neofašizma često se vežu i predrasude koje na koncu rezultiraju mržnjom, ali i nasiljem.

Istražujući ovaj problem došli smo do spoznaje da se društvena većina može osjetiti povrijeđenom i diskriminiranom. Neofašizam se u Hrvatskoj tretira kao problem kojeg se

treba riješiti i čije posljedice treba sanirati, a uzroke ukloniti. Kroz razne govore i obilježavanja kao što je Dan antifašističke borbe koji se obilježava 22. lipnja svake godine, nastoji se suzbiti širenje neofašizma. No, svugdje ima iznimki. Kroz razne pozdrave i podržavanje nekadašnje Ustaške vlasti, neofašizam je prisutan u hrvatskom društvu, iako pobornici tih pozdrava i pokreta nikada neće priznati da se to u današnjem svijetu može smatrati neofašizmom.

Proučili smo mrežne stranice Ureda pučkog pravobranitelja i saznali o istraživanju koje je provedeno 2018. god., a koje je pokazalo „...Isticanje nacističkih i ustaških simbola u javnom prostoru i nekonzistentnost vlasti u njihovoj nedvosmislenoj osudi. ...“

Upitali smo se gdje je mogući izvor pojavnosti neofašizma u Hrvatskoj. Je li to kućni odgoj djece, nedostatna edukacija, utjecaj medija u proklamiranju pojedinih javnih politika? Sve navedeno (i ono što nije navedeno, ali je prisutno u društvu u smislu nepravednih društvenih odnosa) upućuje na potrebu da se bavimo suzbijanjem neofašizma.

Moguća rješenja problema

Postojeća javna politika koja uključuje i kontinuirano educiranje javnosti nije dostatna jer, kao što smo prikazali objašnjavajući problem, u hrvatskom društvu je neofašizam prisutan. Mi smatramo da bi značajan doprinos borbi za suzbijanje neofašizma bila specifična edukacija mladeži na mikrorazini, u neposrednom školskom životnom okruženju i to radi podizanja svijesti o ovom problemu, a također nastaviti osvještavanje provođenjem niza službenih državnih projekata. Potporu za ovu politiku nalazimo i u preporuci udruga za zaštitu ljudskih prava, udruga antifašističkih boraca, u preporuci Europske studentske unije.

Projekt je zamišljen kao odgovor na govor mržnje i netoleranciju, često povezane s desničarskim populistima, ciljajući na novog „Drugog“ i novog „Neprijatelja“ u Europi općenito. Provjerili smo odredbe Ustava Republike Hrvatske i ustanovili da se ova politika ne bi kosila s ustavnim odredbama, primjerice člankom 38. kojim se jamči sloboda mišljenja i izražavanja misli ili pak člankom 69. kojim se jamči sloboda znanstvenog, umjetničkog i kulturnog stvaralaštva, a prije svega člankom 14. koji određuje da svatko u Republici Hrvatskoj ima prava i slobode.

Najbolji pristup rješenju problema

Kao najbolji način suzbijanja neofašizma smatramo osvještavanje edukacijom, odgojem, obrazovanjem i promidžbom. U suradnji s vlastima, obrazovanjem i relevantnim udrugama potrebno je izgraditi niz pozitivnih navika kod ljudi koji će onda sami uočiti problem, pomagati pri njegovom rješavanju i spriječiti da do njega uopće dođe. Zakon treba donijeti pa provoditi, a osobe koje ga ne poštuju kazniti. To je prvi potez kojim bi se ljudima objasnilo da neofašizam nije ispravan te da ga treba suzbijati.

Plan djelovanja

Da bi projekt proveli u djelo i približili ga široj javnosti poduzeli smo te ćemo nastojati provesti slijedeće korake: organizirat ćemo raspravu, Okrugli stol *Reci ne neofašizmu* 09. svibnja '23. povodom Dana Europe i Dana pobjede nad fašizmom u Europi. Pozvat ćemo Vijeće učenika, Vijeće roditelja, predstavnike lokalnih udruga antifašističkih boraca i pučku pravobraniteljicu te jednog znanstvenika povjesničara. Obratit ćemo se Uredu gradonačelnika

Rijeke i lokalnim medijima da bi šira javnost participirala u edukaciji. Dizajnirati ćemo plakate, tiskati ih u našoj školskoj tiskari i prirediti malu izložbu plakata u razdoblju od 09. svibnja do 22. lipnja 2023. godine da bi na taj način upoznali ljude s problemom i potaknuli ih na djelovanje.

Projekt je bio predstavljen

S projektom su upoznati učenici Škole, Nastavničko vijeće, Vijeće učenika i Vijeće roditelja. Također i Pučka pravobraniteljica te šira javnost koja je sudjelovala u provedenoj anketi. Projekt je predstavljen na Županijskoj smotri projekata PGŽ te će ako to bude moguće biti predstavljen na državnoj smotri projekata.

Ostvareni rezultati

Podignuta je razina svijesti učenika u školi o potrebi suzbijanja neofašizma. Šira javnost i nadležna tijela dobila su na znanje da je problem vrijedan pažnje te stoga predmet istraživanja. Učenici koji su radili na projektu stekli su brojne vještine i znanja za daljnje aktivnosti u procesu cjeloživotnog učenja te formirali stavove i do detalja istražili uočeni problem.

Osvrt učenika na stečeno iskustvo

Fran: „Sudjelovanje u ovom projektu mi je bilo veoma ispunjavajuće i poučno, smatram da će mi ovo iskustvo biti od neizmjerne koristi u daljnjoj edukaciji.“

Lena: „Vrlo mi je drago što sam sudjelovala u ovom projektu jer sam shvatila koliko je zapravo neofašizam prisutan u današnjem društvu te da nije samo dio povijesti.“

Nina: „Ovaj projekt me naučio mnogo toga, kako se bolje organizirati i rasporediti rad s ostalim članovima grupe, poboljšao je moje komunikativne sposobnosti.“

Frane: „Kod prevencije širenja politike neofašizma, izrazito je bitno djelovati kroz razne skupove, prosvjede, panele, debate, rasprave, koje ne samo da će naučiti pojedinca nešto novo, već će i pokazati svijetu koliko je fašizam apsurdna ideologija.“

7. Što to u mladom biću vodi k energetsom piću?

Tematsko područje

Ljudsko-pravna i društvena dimenzija

Cilj

Podizanje svijesti učenika o utjecaju energetskih napitaka na zdravlje

Škola

Tehnička škola i prirodoslovna gimnazija Ruđera Boškovića

Vukovarska cesta 209, 31000 Osijek

Telefon: 031 501933, 031 495571; Telefaks: 031 505341

E-pošta: ured@ss-tehnicka-rboskovica-os.skole.hr; gord.popovic@gmail.com;

Voditeljica

Gordana Popović, prof.

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 4

Projekt na smotri predstavljaju: Marija Ćurić, Jana Medved, Lara Pastuović, Željana Radovanović iz 2.a (prirodoslovna gimnazija)

Opis

Izbor i istraživanje problema

Učenice su ukazale su na zabrinjavajuću pojavu kod mladih, a to je ispijanje energetskih napitaka, koje može dovesti do ugrožavanja zdravlja. Istraživale su tu naviku, provele anketu u drugim razredima Škole i predstavile rezultate koji pokazuju kako dvije trećine mladih konzumira energetske napitke unatoč tomu što više od polovice njih znaju da njihovo konzumiranje izaziva ovisnost. Sznale su kako redovita konzumacija energetskih napitaka spada u rizično ponašanje jer dovodi do ubrzanog pulsa, dehidracije, smušenosti, vrtoglavica, a čak i do moždanog ili srčanog udara.

Razlozi za češće konzumiranje takvih napitaka su: manjak sna, umor, nedostatak koncentracije, isticanje u društvu ili čisto zbog specifičnog okusa. Neke europske zemlje ograničile su uporabu energetskih pića. Australija, Francuska, Danska, Norveška, Turska i Urugvaj potpuno su zabranile njihovo korištenje. Mađarska je na njih stavila visoke trošarine, a Litva i Latvija zabranile su ih mlađima od 18 godina. U Švedskoj ih se smije prodavati samo u ljekarnama i ne mlađima od 15 godina. U RH je dopuštena njihova konzumacija a hoćemo li slijediti primjere drugih država ostaje nam vidjeti!

Moguća rješenja problema

Alternativne politike koje su učenice uočile su sljedeće:

– Izmjena zakona i zakonske regulative jer je dopuštanje prodaje energetskih pića ustvari manipulacija.

- Uvođenje zabrane unošenja energetske napitaka u Školu te njihovu konzumaciju na terenskoj nastavi, pri posjetima ili nekim susretima.
- Edukacija o odgovornom i savjesnom ponašanju prema svome zdravlju.

Najbolji pristup rješenju problema

Od iznesena tri prijedloga najprihvatljivijim se pokazala edukacija i prevencija neumjerenog ispijanja energetske napitaka. Prevencija je ključ odgovornog ponašanja prema sebi i drugima, stoga su učenice zaključile da je potrebno raditi na osnaživanju mladih u podizanju razine svijesti o brizi za zdravlje. Ističu kako smo svjedoci brzog tempa života koji rijetko dopušta predah, odmor ili usporavanje. Potrebno je uložiti napor prilikom usklađivanja školskih obveza i kvalitetnog provođenja slobodnog vremena. Zbog toga neki učenici posežu za dodatnom dozom energije. Energetska pića su jeftina i dopuštena. Iako dizajn, naziv i natpisi na limenkama stvaraju dojam nezaustavljivosti, ubrzo nakon toga slijedi prizemljenje. Umjesto konzumacije energetske napitaka preporučuje se vježbanje, konzumiranje voća ili cjelovitih žitarica, provođenje slobodnog vremena na otvorenome, tuširanje hladnom vodom i ranije odlaganje na spavanje bez mobitela u rukama. Učenice se nadaju da će ova poruka projekta doći do većeg broja mladih koji će, radi svojega zdravlja, promijeniti naviku redovitog ispijanja energetske napitaka.

Plan djelovanja

Učenice su istaknule kako je naše tijelo pametno i važno ga je oslušivati ga. Normalno je usporiti i predahnuti ako smo umorni. Životni stil i zdrava prehrana uvijek su dugoročno isplativi i jedini način očuvanja zdravlja je prirodno imati dovoljno energije za sve izazove i obveze. Planirale su:

- uključiti učenike u pripremu i provedbu edukacije vezane za odgovorno ponašanje prema svom zdravlju
- te organizirati predstavljanje projekta u školi i izvan nje.

Plan djelovanja je i realiziran.

Ostvareni rezultati

Učenice koje su sudjelovale u izradi projekta razvile su kompetencije koje će moći koristiti u daljnjem školovanju i svakodnevnom životu. Razmjenjivali su iskustva o problemu. Propitivale su svoje stavove i uvjerenja, prikupljale podatke iz raznih izvora informacija, provele i analizirale ankete, sudjelovale na radionicama, surađivale s predstavnicima udruga, intervjuirale stručnjake koji su imali istu poruku za sve a to je: učiniti sve što se može vezano za poboljšanje zdravlja mladih. Ostale učenice osvjestile su o važnosti odgovornog ponašanja prema sebi. Izrađen je i video koji upozorava učenike i roditelje na štetnost konzumacije energetske pića.

Predstavljanje projekta

Plakate i projekt predstavile su zainteresiranim razredima, Vijeću učenika, udrugama, Županijskoj smotri i na mrežnoj stranici škole. Također je predstavljen na *internetskim* stranicama Škole i Regionalnog centra za informiranje mladih Osijek te širem građanstvu.

Sve što je planirano realizirano je. Učenice su sa rezultatima istraživanja upoznali učenike i roditelje.

Osvrt učenika na stečeno iskustvo

„Naša su iskustva iz ovog projekta pozitivna. Rad na njemu omogućio nam je ukazivanje kolegama na posljedice neumjerene konzumacije energetskih pića te potaknuo nas na promišljanje o svojim prehrambenim navikama. Naš akcijski plan ne završava ovim izlaganjem. Želja nam je uključiti veći broj mladih u slične projekte i dati na važnosti edukaciji jer ako više znamo, više i možemo. Vrijeme će pokazati koliko smo u tome i uspjele.“ – izjavile su!

8. Gospodarenje biootpadom

Tematsko područje

Gospodarsko-društvena dimenzija

Cilj

Osposobiti učenike za uočavanje problematike u lokalnoj zajednici, poticati timski rad i suradnju, komunikaciju s lokalnim organima vlasti i poduzetnicima te traženje rješenja kroz timski rad i suradnju.

Škola

Druga srednja škola Beli Manastir, Školska 3, 31 300 Beli Manastir

Telefon: 031 703 306,

E-adresa: tajnistvo@ss-druga-bm.skole.hr;

Voditeljica

Jasminka Berend, prof.

Učenici

Ana Jednašić (3. razred), Lorena Mijatović (3. razred), Manuela Brkljačić (3. razred), Lana Matošić (3. razred), Alaksandra Damjanić (3. razred), Ronaldo Dibrani (2. razred), Tena Đurkin (2. razred), Nives Mršić (2. razred), Zara Kraljić (2. razred), Ana Petric (4. razred), Andrea Novak (4. razred), Valentina Geljić (4. razred), David Ilić (4. razred), Ana Jednašić (3. razred)

Učenici koji će predstaviti projekt

Una Strajnić (2. razred), Lorena Mijatović (3. razred), Antonela Bartolov (3. razred), Manuela Brkljačić (3. razred)

Opis

Ovu smo temu odabrali jer je smatramo aktualnom i važnom uslijed klimatskih promjena i očuvanja same Zemlje i prirode. Tema je o kojoj se puno piše i raspravlja, ali se ne provodi dovoljno.

Mi smo pokušali podići svijest o važnosti teme na svoj način, ali se i bolje upoznati s ovim važnim pitanjem.

Istraživački rad

Ankete koje smo provodili na uzorku naših sugrađana u dobi od 40 do 60 godina pokazale su nam kako gospodarenje biootpadom, osobito hranom, smatra važnim 100% ispitanika, na pitanje gospodare li s hranom pravilno 13, 3 posto ispitanika dalo nam je negativan odgovor, komposter koristi samo 53,3% naših sugrađana, 46,6% kupuje preveliku količinu hrane, čak 100% ispitanika smatra da bi građane trebalo educirati o gospodarenju biootpadom.

Interesiralo nas je kako se gospodari biootpadom u našem gradu te smo provodili intervjue s poljoprivrednicima, osobama treće životne dobi, s voditeljicom Doma za stare i nemoćne u Belom Manastiru, voditeljicom Konzuma u našem gradu i voditeljicom školskog praktikuma zanimanja kuhar u našoj školi.

Proučili smo Ustav Republike Hrvatske, Opću deklaraciju o ljudskim pravima, Zakon o hrani i Zakon o zaštiti okoliša.

Moguća rješenja problema

Nakon izdvojenih alternativnih politika učenici su izdvojili moguća rješenja problema.

Rješenje je u timskom radu i suradnji koju smo ostvarili radom na projektu, međugeneracijskoj solidarnost, razvrstavanju biootpada u kućanstvu, sortirnica u našem gradu, kompostiranje, iskorištavanje ostataka hrane, podizanje svijesti o značaju gospodarenja biootpadom i hranom kao i o očuvanju okoliša uopće.

Moguće rješenje problema su edukacije i radionice, promjene Zakona o zaštiti okoliša i uvođenje kazni za nepravilno gospodarenje otpadom u obliku volontiranja.

Najbolji pristup rješenju problema

Učenici su izdvojili najbolji pristup rješavanju problema, a to su edukacije i radionice, promjene Zakona o zaštiti okoliša i uvođenje kazni za nepravilno gospodarenje otpadom u obliku volontiranja.

Smatramo kako je gospodarenje biootpadom nemoguće odvojiti od zaštite okoliša u cjelini.

Upravo iz toga razloga na simuliranoj sjednici Hrvatskoga sabora za učenike srednjih škola, a u ime Kluba zastupnika naše škole, govorit ćemo o često puta nepravilnom odlaganju kemikalija koja se još uvijek koriste u poljoprivredi te potrebi intervencije lokalne zajednice o podizanju svijesti i štetnosti takvoga odlaganja i o poticanju poljoprivrednika na proizvodnju eko hrane. Naš prijedlog promjene Zakona o zaštiti okoliša odnosi se i na zaštitu vodnih sustava od onečišćenja jer je preduvjet za zdravu vodu pravilno zbrinjavanje različitih otpadnih voda.

Kazne za nepravilno odlaganje biootpadom, osim novčanih, bile bi sudjelovanje u edukacijama pri udrugama na lokalnoj razini s navedenom temom ili javni radovi.

Volontiranje bi obuhvatilo akcije na lokalnoj razini kao npr. organiziranje javnih tribina i predavanja, čišćenje okoliša, eko-škola i eko-projektni dan, a koje bi doprinijele podizanju svijesti o ovoj važnoj temi za društvo u cjelini.

Plan djelovanja

Učenici su djelovali u skladu sa zakonskim normama, osobnim primjerom nastojali su potaknuti i druge na djelovanje.

Učenici su kompostirali te izrazili zadovoljstvo „jer su naučili kompostirati na svoj način“. Sudionici projekta sudjelovali su i u radionicama obilježavanja Dana kruha u našoj školi tako što su prikupljali žitarice, bundevce, jabuke i kestenje i izrađivali razne ukrase od hrane kao što su cvjetići, krugovi, srce i kruh te tako uredili i prostor naše škole.

Okušali su se i kao kuhari u sklopu međugeneracijske solidarnosti te su s bakama pripremali obroke po staroj recepturi od ostataka hrane. Zadovoljstvo kuhanja je bilo obostrano, a učenici su istaknuli kako su naučili da se hrana ne mora bacati nego se može iskoristiti.

Naša je edukacija zahtijevala i djelovanje na lokalnoj razini te smo u naš projekt pozvali i Baranjsku čistoću, a koja se je rado odazvala. Cilj je bio upoznati se više s temom gospodarenja biootpadom na lokalnoj razini.

Posjetili smo Baranjsku čistoću. Nakon upoznavanja i uvodnog predavanja direktora Baranjske čistoće organiziran je prijevoz i obilazak belomanastirskog Gradskog odlagališta otpada i reciklažnog dvorišta, gdje smo se upoznali s odgovornim načinom gospodarenja otpadom te prednostima recikliranja.

Izradili su i letak o „zelenim pravilima“ za učenike kojim nastojimo podići svijest o gospodarenju biootpadom te digitalni plakat na zadanu temu.

Ostvareni rezultati

Učenici su radom na projektu razvijali vještine istraživanja, upoznali se sa zakonskom regulativom, poticali međugeneracijsku solidarnost te iskazali i svoje vještine crtanja, pisanja i komunikacije.

Zakon o zaštiti okoliša „promijenit će“ na Simuliranoj sjednici Hrvatskoga sabora za učenike srednjih škola.

U intervjuu s voditeljicom školskog praktikuma kuharstva saznali smo kako našoj školi nedostaje komposter te smo se zamolbom obratili Baranjskoj čistoći da se i donacijom uključi u naš projekt. Naša je škola tako dobila dva kompostera i dvije smeđe posude koje će poslužiti za pravilno odlaganje biootpada u našoj školi.

Predstavljanje projekta

Projekt je predstavljen učenicima naše škole, na internetskoj stranici škole, na Županijskoj smotri te eventualno i na državnoj Smotri projekata iz područja građanskoga odgoja i obrazovanja i ostalih međupredmetnih tema.

9. Gimnazijski herci

Škola

Gimnazija „Fran Galović“ Koprivnica, Dr. Željka Selinger 3a, 48 000 Koprivnica

Telefon: 048 279801

e-mail: gimnazija-fran-galovic@kc.t-com.hr;

Tematsko područje projekta

komunikacija, mediji (pokretanje školskog radija)

Voditeljica projekta

Lidija Novosel

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 26

U izradi projekta sudjelovali su učenici: Saša Balažinec, Katja Gaži, Korina Kvakarić, Hana Maltar, Noa Orehovec, Ivona Međimurec, Korana Grgac, Sara Višak (svi 1. r), Damjan Koštarić, Nina Hudinčec, Ema Rak, Dinko Blažek, Luka Kiš, Marko Kovač, Antun Đuranek (svi 2. r), Klara Miklošić, Vilim Miklošić, Helena Lesar, Leon Matulec, Fabian Perošić, Domagoj Svržnjak (svi 3. r), Linda Terzić, Iva Tonklin, Iva Puškaš, Marta Jembrek, Dorian Kovačić (svi 4. r)

Popis učenika koji će predstavljati projekt na Smotri: Linda Terzić, Dinko Blažek, Luka Kiš, Marko Kovač

Cilj projekta

Cilj je našega projekta poboljšanje komunikacije i razvijanje zajedništva i pripadnosti unutar škole te bolja povezanost s lokalnom zajednicom, što vodi prema aktivnijem djelovanju i društvenom angažmanu učenika unutar škole i zajednice. Unutar projekta učenici će razvijati kreativnost, jezično-komunikacijske i socijalne kompetencije.

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema:

U našoj smo školi počeli razmišljati o mediju koji bi pridonio boljoj međusobnoj povezanosti, informiranosti i komunikaciji među učenicima, kao i među svim djelatnicima škole: profesorima, ravnateljem i stručnim službama. Tako bi se učenici aktivnije uključili u djelovanje kako školske, tako i izvanškolske zajednice. Tražili smo medij kojim bismo mogli prezentirati svoje aktivnosti i projekte u lokalnoj zajednici, ali i pronaći način da se učenici zalažu jedni za druge, pomažu si, budu glas jedan drugome, razmjenjuju ideje, iskustva i interese.

Moguća rješenja problema:

Razmatrane su različite mogućnosti ostvarenja cilja kao što su društvene mreže, školski razglas, školska televizija ili oživotvorenje školskog lista, no odlučeno je da se, s obzirom na postojeće resurse i interese učenika, osnuje školski radio kao jedan dinamični medij unutar kojega će učenici moći razvijati svoje potencijale. Dobre strane bile su te da smo unutar škole već imali određenu infrastrukturu koju je škola u tom trenutku imala: odvojeni prostor, tj. jednu prostoriju, školski razglas i nešto od, iako već stare i rabljene, ali ipak iskoristive opreme za potrebe pokretanja školskoga radija. Sve nam je to ravnatelj škole dao na raspolaganje. No znali smo da ćemo se ovim projektom javno izložiti i da će sigurno biti otpora prema nečem sasvim novom u našoj školi, tj. prema programu koji bi se svakodnevno emitirao uživo.

Najbolji pristup rješenju problema:

Proučili smo zakonsku dokumentaciju koja će biti oslonac razvijanju projekta: Zakon o odgoju i obrazovanju, Konvencija o pravima djeteta, Zakon o autorskom pravu, način funkcioniranja ZAMP-a te su se istražile dostupne platforme za distribuciju glazbenih sadržaja kao dijela radijskog medija.

Plan djelovanja:

Nakon toga izrađen je plan djelovanja: na Nastavničkom vijeću, Vijeću učenika i na društvenim mrežama upućen je poziv učenicima i profesorima škole da nam se pridruže u kreiranju programa. Osmišljen je logo i jingle. Održan je sastanak sa zainteresiranim učenicima, prikupljene su, razrađene i razmijenjene ideje, podijeljeni poslovi i teme prema interesima. Započinje svakodnevno osmišljavanje i emitiranje programa: informiranje, educiranje glazbenim i tekstualnim sadržajem, predstavljanje darovitih učenika, poticanje da se predlažu načini poboljšanja života i rada u školi i u zajednici. Učenici rade jedni za druge.

Ostvareni rezultati:

Osnivanjem školskog radija ostvaren je polazni cilj, ali projekt ide dalje. Zapravo, tek je počeo. Školski će radio biti medij kojim će se prenositi nove ideje i nove prilike. Jako je dobro prihvaćen u školi i u lokalnoj zajednici, učenici koji sudjeluju zadovoljni su što su dio Gimnazijskih herca. Ističu brojne osobne koristi i prilike za osobni razvitak i doprinos unutar projekta. Zaključili su da im školski radio omogućuje da dalje napreduju i istražuju nove mogućnosti djelovanja kao aktivnih građana.

Predstavljanje projekta:

Projekt se otvara prema zajednici, npr. na školski radio dolaze vrtićka djeca i inozemni gosti u sklopu Erasmus projekata, stavljaju se sadržaji na društvene mreže, a uspostavlja se i kontakt s medijima, npr. s Podravskim listom (15. ožujka) 2023. i Radio Dravom (23. ožujka 2023). Svakodnevno predstavljamo svoj rad učenicima i djelatnicima škole, a projekt je i službeno predstavljen na Sjednici Nastavničkog vijeća 3. travnja 2023.

10. „Razvij znanje budi nadaren“

Tematsko područje

Društveno: rješavanja problema lokalne zajednice, društvene komunikacijske vještine, timski rad

Političko: istraživanje i rješavanje problema lokalne, nacionalne zajednice.

Ljudsko-pravno: odgovorno ponašanje u zajednici uz uočavanje i primjenu prava i odgovornosti u domeni zaštite svojih i tuđih prava općeprihvaćena pravila i pravne norme kao instrumenti zaštite prava učenika

Cilj

Potaknuti provedbu dodatnih obrazovnih programa za poticanje i dodatno obrazovanje darovite djece za učenike osnovnih i srednjih škola u gradu Bjelovaru i u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji

Škola

Gimnazija Bjelovar; Matice hrvatske 17, 4300 Bjelovar

Telefon/telefaks: 043 241 088 (ravnateljica), 043 220 176 (tajništvo)

E-adresa: ravnatelj@gimnazijabjelovar.hr;

Mrežne stranice: <https://gimnazijabjelovar.hr/>

Voditeljice

Željka Holjević, Biljana Barišić Mudri, Mirjana Maretić

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini

Trinaest (13) Učenika/ca (učenici/ce 2. i 3. 4. razreda)

Mia Veček (2. b), Annika Horvat (2. b), Stela Balenović (2. d), Iva Pogledić (2. d),

Magdalena Roland (2. d), Marijeta Nemet (3. a), Ema Dolenac (3. b), Ema Sedlić (4. d),

Larisa Jurjević (4. d), Vid Đođo (4. d), Ernest Toth (4. d) Martin Vrbovčan (4. d), Borowit

Kosjenc Piekutowski (4. e)

Projekt će predstavljati

Iva Pogledić, Stela Balenović, Ema Dolenac, Marijeta Nemet

Opis

Izbor problema

Tijekom razgovora i rasprave učenici koji su sudjelovali u izvedbi ovog projekta došli su do zaključka i prepoznali nedostatak dodatnih obrazovnih programa za poticanje i dodatno obrazovanje darovite djece osnovnih i srednjih škola u gradu Bjelovaru i u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji.

Istraživanje društvene važnosti problema

U gradu Bjelovaru su od 2014. godine do šk. god. 2021/2022. djelovali Centri izvrsnosti koji na žalost više ne egzistiraju. Dosta učenika sadašnjih srednjih škola u Bjelovaru je pohađalo Centre izvrsnosti.

Učenici su istraživali kakvo je stanje po pitanju istog problema u drugim gradovima Republike Hrvatske. Došli su do spoznaje da u dosta gradova Republike Hrvatske i danas egzistiraju slični centri (Varaždin, Karlovac.) koji omogućuju razvoj potencijala učenika/ca koji imaju afiniteta i želje za istim.

Učenici su proučili Pravilnik o osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju darovitih učenika (NN 34/1991-967) Pravilnik o srednjoškolskim obrazovanju darovitih učenika (NN 90/1993-1755), Smjernice za rad s darovitom djecom i učenicima (s interneta GOV.HR 28.10.2022)

Učenici su napravili anketu koju su poslali na sve osnovne i srednje škole u Bjelovaru. Isti problem spomenula je i gđa. Bojana Hribljan na 10. sjednici Županijske skupštine Bjelovarsko-bilogorske županije. Upućen je dopis pročelnici Upravnog odjela za obrazovanje i društvene djelatnosti Bjelovarsko-bilogorske županije te su zatraženi podaci

- o broju učenika koji je pohađao Centre izvrsnosti
- o broju predavača koji su predavali u Centrima
- o broju planiranih/održanih nastavnih sati u svakom Centru
- o troškovima održavanja Centara (prijevoz učenika i nastavnika, prehrana, predavači, materijal potreban za provedbu projekata)

Proučavajući zadani problem učenici/ce su došle do spoznaje da na nacionalnom nivou nema jedinstvene državne politike glede darovitih učenika.

Oblikovanje mogućih rješenja problema

Nakon uočenog problema učenici/ce su odlučili detaljnije razraditi plan rješavanja. Bilo ih je nekoliko, a predstavljene su dvije opcije.

Da se Centri izvrsnosti ili neki oblik dodatnog obrazovanja svakako oformi, ali pitanje je načina da bi bilo najbolje organizirati.

Opcije su:

1. Obnoviti dosadašnje Centre izvrsnosti
2. Organizirati oblik obrazovanja kraćeg trajanja tijekom praznika (zimskih, proljetnih praznika)

Jedna i druga opcija po mišljenju i istraživanju učenika/ca ima više nedostataka nego prednosti, pa se od istih u realizaciji odustalo.

Od obnova centara izvrsnosti se odustalo u obliku u kojem su egzistirali jer po rezultatima koji su dobiveni iz Županije, centri izvrsnosti su financijski bili prezahtijevni i prelazili su mogućnosti Županije.

Od druge opcije se odustalo iz razloga što bi u kratkom vremenu previše informacija bilo neučinkovito za same korisnike, te dodatni financijski problem smještaja potencijalnih korisnika koji bi pohađali ovakav oblik obrazovanja.

Izbor najboljeg pristupa rješenju problema

Nakon argumentiranog debatiranja učenici/ce dolaze do zaključka da bi najbolje rješenje bilo oformiti dodatne edukacije subotama tijekom mjeseci: listopada, studenoga, siječnja, veljače, ožujka, svibnja i to na način da se svaki mjesec održava predavanje iz drugog

područja. Navedeno implicira da bi isti učenik mogao ići na više područja interesa što u prethodnim centrima izvrsnosti nije bilo moguće ostvarivo jer su se u isto vrijeme održavali svi centri.

Razvoj plana akcije i ostvareni

Provedene aktivnosti:

Učenici/ce su proučili/le dpostojeće pravilnike i smjernice u vezi darovitosti kod učenika.

Proveli su anketu kod učenika osnovnih i srednjih škola u Bjelovaru.

Predstavili su projekt učenicima Gimnazije Bjelovar.

Predstavljen projekt Vijeću učenika Gimnazije Bjelovar.

Projekt stavljen na mrežne stranice škole.

Projekt stavljen na instagram škole.

Planirane aktivnosti:

Predstavljanje projekta Nastavničkom vijeću Gimnazije Bjelovar.

Predstavljanje predstavnicima Grada i Županije.

Predstavljanje u lokalnim novinama i promoviranje na lokalnom radiju.

Eventualno provođenje peticije u osnovnim i srednjim školama.

Ostvareni rezultati

Pošto je naš projekt još u realizaciji, smatramo da smo do sada dosta napravili radom na ovom projektu koji je uistinu aktualan s obzirom da na žalost u našem Gradu trenutno ne postoji niti jedan od oblika dodatnog obrazovanja za darovite. Već i samo javno govorenje i apeliranje na institucije koje mogu puno napraviti u ovoj domeni nadamo se da ćemo za buduće generacije osigurati i ostvariti da će se njihovi potencijali moći razvijati u punom opsegu.

11. «Može zeleno?»

Škola

Srednja škola Prelog; Čakovečka 1, 40323 Prelog

Telefon/telefaks: 040 645 400

e-mail: ssp@ss-prelog.skole.hr;

Voditeljice

Mirela Petković, prof. savjetnica ekonomske grupe predmeta

Tanja Gregur, prof. savjetnica ekonomske grupe predmeta

Učenici

Polaznici grupe Mladi građani i polaznici grupe Eko-kreativci

Učenici koji će predstavljati projekt:

Marta Gregur (1. G), Ivan Horvat (2. G), Paula Ilijaš (1. EK) i Eva Petković (2. G)

Zamjene: Tijana Barlović (1. EK), Ema Gizdavec (1. EK), Jakov Kramar (2. G), Marija Novak (1. EK)

Tematsko područje

Zaštita okoliša

Međupredmetne teme

goo C.4.1. Aktivno se uključuje u razvoj zajednice

odr B.4.1. Djeluje u skladu s načelima održivoga razvoja s ciljem zaštite prirode i okoliša

odr C.4.1. Prosuđuje značaj održivoga razvoja za opću dobrobit

pod A.4.1. Primjenjuje inovativna i kreativna rješenja

B.4.1.A Odabire primjerene odnose i komunikaciju.

Cilj

Smanjiti uporabu plastičnih lampiona. Potaknuti učenike, roditelje i širu društvenu zajednicu na razmišljanje o štetnom utjecaju prekomjerne uporabe plastike na okoliš i zdravlje ljudi. Poboljšati komunikacijske-prezentacijske vještine učenika te razviti njihovu kreativnost.

Očekivani ishodi učenja i kompetencije

Učenici će:

- izraditi eko-lampione
- izraditi plakate za prezentiranje
- izraditi dokumentacijsku mapu
- provesti istraživanje
- grafički prikazati rezultate istraživanja
- izložiti radove na prigodnom štandu
- prodavati izrađene eko-lampione

Opis

Izbor i istraživanje problema

Zgroženi ekološki neprihvatljivim činjenicama o utjecaju plastike na okoliš, kao i različitim novinskim i internetskim naslovima o neprihvatljivom i neodgovornom ponašanju građana prilikom odlaganja otpada od plastike, odlučili smo se pozabaviti tom problematikom. Plastika je jedan od najvećih zagađivača okoliša, a okolina samo pridonosi tome. Primijetili smo u Prelogu masivno korištenje pa tako i odlaganje plastičnih lampiona posebice povodom Dana svih svetih.

Odlučili smo provesti istraživanje na tu temu te smo posjetili stručnjake u području gospodarenja otpadom – Gradsko-komunalno poduzeće PRE-KOM d. o. o. Prelog.

Rezultati istraživanja pokazali su da se u Gradu Prelogu koriste iznimno velike količine plastičnih lampiona te da je njihovo zbrinjavanje ogroman problem.

Nakon toga odlučili smo djelovati u grupi Mladi građani u suradnji s grupom Eko-kreativci SŠP.

Moguća rješenja problema

Krenuli smo u rješavanje problema.

Olujom ideja došli smo do ovih rješenja:

- dijeljenje letaka s informacijama o pozitivnim učincima korištenja višekratne staklene ambalaže
- informirati građane o ponovnoj uporabi tekstila preko društvenih mreža
- izrada lampiona od starih staklenki

Zatim smo i procijenili svaku ideju.

Najbolji pristup rješenju problema

Prva ideja bila je dijeljenje letaka s informacijama o pozitivnim učincima korištenja višekratne staklene ambalaže. Ideja je odbačena jer građani, a posebice mladi, rijetko čitaju letke.

Druga ideja je bila informiranje građana o prekomjernom korištenju plastike preko društvenih mreža. Društvene mreže su danas vodeći medij, no samim informacijama ne bismo mogli postići ništa konkretno.

Posljednja ideja je bila izrada lampiona od starih staklenki. Učenici bi stare lampione ukrašavali različitim tehnikama te bi ih prezentirali učenicima, profesorima i građanima Preloga, kao i njegovoj široj okolini. Učenici su odabrali ovu ideju jer im se svidjelo uključivanje u projekt radi iskustvenog učenja.

Izražavanje kreativnosti redizajniranjem upotrijebljenih staklenki nam se činilo izuzetno zanimljivim. Tako ćemo pokazati da i korišteno staklo može biti korisno i privlačno za daljnju upotrebu.

Plan djelovanja

Najprije su učenici donijeli stare, korištene staklenke od kompota, zimmnice, džema i sl. da bi ih koristili u projektu.

Staklenke smo ukrasili različitim motivima koristeći različite tehnike ukrašavanja. Na primjer: oslikavanje, ukrašavanje listovima starih knjiga i raznim eko-materijalima, decoupage. Tako smo kreativnu stranu učenika uključili u projekt.

Već tri godine za redom koristimo naše eko-lampione povodom Dana sjećanja na žrtve Vukovara i Škabrnje.

Također potičemo učenike da ih koriste na Dan svih svetih te ih odnose na grobove svojih najmilijih.

Mogu se koristiti i tijekom cijele godine kao ukras nekog interijera.

Organizirali smo izložbu radova povodom Valentinova u holu škole, a u okviru školske učeničke zadruge Drava, predstavili smo i prodavali naše radove na prigodnim štandovima.

Povodom Dana planeta Zemlje (22. travnja) i Dana zaštite okoliša (5. lipnja) prodavat ćemo naše eko-lampione na tržnici u Prelogu te educirati građane o prednostima uporabe višekratnog stakla.

Sve aktivnosti popraćene su na internetskoj stranici projekta, Facebook stranici Srednje škole Prelog, Instagram profilu škole te lokalnim medijima.

Projekt je predstavljen

- na internetskoj stranici Srednje škole Prelog
- na Facebook i Instagram stranici Srednje škole Prelog
- na Facebook stranici Srce umjesto lampaša
- na Facebook stranici Eko-kreativci Srednje škole Prelog
- predstavnicima Gradskog komunalnog poduzeća PRE-KOM
- učenicima naše škole
- ravnatelju škole i pedagoginji
- u lokalnim medijima.

Ostvareni rezultati

Prilikom istraživanja i kasnije, prilikom prezentiranja uradaka javnosti, učenici su razvijali svoje komunikacijsko-prezentacijske vještine. Uspješno su prevladali tremu od javnog nastupa te timskim radom animirali građane i zainteresirali ih za nove, reciklirane proizvode.

Mislimo da je cilj projekta ostvaren – učenici, nastavnici i građani Preloga su potaknuti na razmišljanje o štetnom utjecaju prekomjerne uporabe plastike na okoliš te o velikom problemu njenog zbrinjavanja.

Osvrt učenika

Učenici su shvatili da prečestom uporabom plastike štete i sebi i našoj planeti. Staklo je odlična alternativa jer se može višekratno koristiti za različite namjene.

Projekt je zanimljiv i potiče sudjelovanje učenika u timu (tolerantnost, druženje, poštivanje tuđih mišljenja, mirno rješavanje sukoba itd)

12. Pa... Ne znam?

Škola

Srednja škola Čakovec; Jakova Gotovca 2, 10000 Čakovec

Telefon: 040 314 108

e-mail: ured@ss-cakovec.skole.hr;

Voditelji

Katarina Škvorc, profesor njemačkog jezika i sociologije, Barbara Čalopek, profesorica matematike, Heda Kanižaj, profesorica psihologije

Učenci

Polaznici Debatnog kluba

Polaznici izvannastavne aktivnosti Građanski odgoj i obrazovanje

Tematsko područje

Razvoj opće kulture, razvijanje samostalnosti

Cilj

Cilj projekta „Pa... ne znam“ jest osvijestiti učenike o važnosti povezivanja nastavnog sadržaja iz svih nastavnih predmeta te posljedično promicanje opće kulture. Učenci će u sklopu projekta razviti svijest o važnosti sveopćeg znanja te o važnosti povezivanja različitih vještina i oblika znanja.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Kao nastavnice Srednje škole Čakovec svakodnevno primjećujemo problem s kojim se svi nastavnici moraju suočavati, a to je kampanjsko učenje naših učenika. Osim toga, uočile smo da našim učenicima teško pada povezivanje nastavnog sadržaja iz različitih predmeta što i jest cilj obrazovno odgojnih procesa. Škola je ustanova koja zajedno s obitelji mora interdisciplinarno doprinositi emocionalnom, moralnom, intelektualnom i socijalnom odgoju djece i mladih. Cilj odgojno obrazovnih procesa jest formiranje zrelih, samosvjesnih te društveno i kulturno aktivnih pojedinaca koji će u današnjem suvremenom digitalnom svijetu uspjeti prepoznati i integrirati ponuđeni sadržaj svojim potrebama i afinitetima. Time bismo i potaknuli na važnost cjeloživotnog i opće kulturnog obrazovanja.

Upravo to potaknulo nas je na razmišljanje i zajedničkim snagama smo došle do zaključka kako moramo potaknuti učenike da prošire svoje vidike.

Budući da predajemo sasvim drugačije predmete (matematika, sociologija, psihologija, njemački, komunikacijske vještine) odlučile smo se zajedno provesti projekt kojim ćemo povezati nastavne sadržaje naših predmeta da bismo učenicima pokazale koliko je u praksi bitno i korisno primijeniti svo znanje koje tijekom srednjoškolskog obrazovanja dobivaju.

S učenicima smo porazgovarale o njihovoj školskoj svakodnevici i provele smo s njima radionice u kojima su učenici istaknuli probleme s kojima se svakodnevno susreću. Učenci su

na tim radionicama istaknuli da imaju previše nastavnog sadržaja koji moraju naučiti, a uopće ih ne zanima ili ne vide svrhu učenja takvih informacija. Upravo takve povratne informacije naših učenika pokazale su nam da smo na dobrom tragu s našom idejom za projekt građanin. Predstavile smo učenicima naše ideje, to jest zajedno smo došli do zaključka da dijelimo zajedničku zabrinutost kada je riječ o našem obrazovanju. Želja nam je bila ovim projektom zadovoljiti obje strane: s jedne strane učenike koji se ne mogu snaći u moru informacija i s druge strane nastavnike koji se neprestano žale na nemogućnost povezivanja nastavnih sadržaja na njihovim satovima.

Moguća rješenja problema

Češće organiziranje školskih izleta

Prednosti rješenja:

Praktična primjena znanja

Nova znanja i iskustva

Kulturno uzdizanje

Povezivanje i socijalizacija učenika

Nedostaci rješenja:

Financijski troškovi organizacije

Gubljenje nastavnih satova

Problemi organizacije

Večernji pub kvizovi

Prednosti rješenja:

Socijalizacija učenika

Stjecanje novih znanja

Druženje

Nedostaci rješenja:

Problem organizacije

Problem nesudjelovanja svih učenika

Radionice u školi

Prednosti rješenja:

Uključenost različitih nastavnika i predmeta

Edukativan sadržaj

Povezivanje sadržaja

Nedostaci rješenja:

Već postojeća preopterećenost nastavnika

Prekovremeni rad

Nemogućnost organizacije (prijevoz)

Kreiranje vlastite digitalne platforme (igrica/aplikacija)

Prednosti rješenja:

Praktična primjena znanja

Nova znanja i iskustva

Zabava

Nedostaci:

Izazovi tijekom izrade/programiranja

Ulaganje slobodnog vremena učenika i nastavnika

Najbolji pristup rješavanju problema

Prva ideja bila je češće organiziranje školskih izleta tijekom kojih bi učenici u praksi primijenili svoje naučeno znanje. Odmah smo se složili da je ovo rješenje odlično, ali i da nije provedivo u našoj školi jer je potrebno puno financijskih sredstava, ali i time bismo izgubili previše nastavnih sati.

Drugu ideju smo odbacili jer je to rješenje već u velikoj mjeri provedeno u našoj školi. U nekoliko navrata organizirali smo takva druženja, ali uvijek su se odazvali isti učenici. Većina učenika nije pokazala interes.

Treće rješenje nismo odabrali iz razloga što su brojni nastavnici rekli da vremenski ne stignu pripremiti nastavne radionice u ovoj školskoj godini, a i teško je uskladiti vrijeme slobodnih nastavnih sati svih razrednih odjela.

Posljednja ideja je bila izrada vlastite digitalne platforme koju smo zamisliti kao interaktivnu igricu koju će igrati svi učenici Srednje škole Čakovec. U toj igrici uključili bismo sadržaj svih nastavnih predmeta i time potaknuli učenike da povezuju sadržaj. Samim igranjem igrice učenike bi zainteresirali za pojedina područja, a nadamo se da će ih i potaknuti da kritički promisle sadržajima.

Plan djelovanja

Proveli smo radionice kojima smo uočili problem neprimjenjivosti nastavnih sadržaja.

Proveli smo anketu osvijestivosti učenika o učenom problemu.

Skupili smo razne ideje da bismo potaknuli učenike da nauče povezivati nastavni sadržaj (4 rješenja problema).

Odabrali smo najbolje rješenje (izrada vlastite digitalne platforme).

Krenuli smo s programiranjem vlastite igrice i provedbom iste.

Ostvareni rezultati

Učenici su izradom i provođenjem ankete razvijali svoje komunikacijsko-prezentacijske vještine te su na inovativne načine mogli iskazati svoju kreativnost. Aktivno su se uključili u odabir rješenja za odabrani problem, razvijajući pritom svoje debatne vještine (vještina argumentacije, formuliranja povezanih rečenica...).

Nadamo se da će na kraju provedenog projekta učenici, ali i ostali građani našeg kraja osvijestiti važnost recikliranja te da će dobro razmisliti prije nego li će neki materijal baciti u smeće.

Predstavljanje projekta

Projekt je/će biti predstavljen:

U holu Srednje škole Čakovec

Na internetskim stranicama Srednje škole Čakovec

Učenicima naše škole

Ravnateljici Srednje škole Čakovec Gordani Ramušćak i pedagoginji Leoni Posavec
U lokalnim medijima

13. Školsko volontiranje

Tematsko područje

Umijeće komuniciranja i rješavanja osobnih i društvenih problema.

Cilj

Promicanje volonterstva među mladima i proširenje volonterske mreže u Međimurskoj županiji.

Škola

Gimnazija Josipa Slavenskog Čakovec, Vladimira Nazora 34, 40000 Čakovec

Telefon: 040 314900;

E-adresa: gimnazija-cakovec@ck.t-com.hr;

Voditeljica

Helena Zečar Lajtman, prof. mentor

Učenci

Učenci koji su sudjelovali u izradi projekta: polaznici fakultativne nastave Građanski odgoj i ljudska prava.

Učenci koji će predstavljati projekt na smotri: Nika Hren (3.a), Mara Barbić (3.a), Larisa Nomo Nemi (3.d) i Nera Preložnjak (3.d).

Opis

Izbor i istraživanje problema

U želji da se uključe u volonterske akcije mladi Međimurske županije veoma često ne znaju kome se obratiti i kako doći do informacija o tome gdje i kada mogu volontirati. Razlog tome je što Volonterski ured Međimurja, koji je bio posrednik između volontera te ustanova, udruga i organizacija koje trebaju volontere, više nije u funkciji. Učenci su proveli anketu među međimurskim srednjoškolcima (učenicima Graditeljske škole Čakovec, Ekonomske i trgovačke škole Čakovec, Tehničke škole Čakovec, Gospodarske škole Čakovec i Srednje škole Čakovec) te su rezultati ankete pokazali da postoji potreba za proširenjem volonterske mreže. Također, učenci su kontaktirali pojedine lokalne udruge koje su potvrdile značaj i važnost razvijenoga volonterstva u lokalnoj zajednici, osobito iz razloga što teško pronalaze volontere koji nerijetko imaju veliku ulogu u radu pojedinih udruga.

Učenci su istražili dokumente i zakone koji se odnose na navedeni problem, a to su:

- Zakon o volonterstvu
- Etički kodeks volontera
- Europska povelja o volonterstvu
- Manifest o volonterstvu u Europi
- Zakon o udrugama
- Vodič za organizatore volontiranja i volontere
- Priručnik o volontiranju za srednjoškolce

- Menadžment volontera – priručnik za vođenje volontera i volonterskih programa
- Pravilnik o sadržaju izvješća o obavljenim uslugama ili aktivnostima organizatora volontiranja.

Prikupljene informacije ukazuju na veliku važnost promicanja volonterstva među mladima te postojanja volonterske mreže u lokalnoj zajednici, kao i brojne dobrobiti uključivanja u volonterski rad, kako za samog pojedinca/volontera, tako i za cijelu zajednicu.

Moguća rješenja problema

Učenici su uočili tri moguća rješenja problema:

- Poticanje drugih srednjih škola na osnivanje volonterskih klubova na razini svake pojedinačne škole. Koordinator volontera u svakoj školi bili bi zaduženi za promociju volonterstva, koordinirali bi zainteresirane volontere te ih obavještavali o događajima i volonterskim akcijama na kojima mogu volontirati.
- Poticanje Međimurske županije na ponovno osnivanje Volonterskog ureda. U vrijeme postojanja Volonterskog ureda u našoj županiji bilo je znatno lakše provoditi volonterske akcije i okupiti veći broj volontera nego što je to danas.
- Suradnja s volonterskim centrima drugih županija. U nama susjednoj Varaždinskoj županiji postaji nekoliko volonterskih klubova s kojima bismo se mogli povezati i tako proširiti djelovanje volontera.

Nakon razmatranja jakih i slabih strana pojedinoga rješenja učenici su se odlučili za najbolji pristup.

Najbolji pristup rješenju problema

Učenici su odlučili potaknuti ostale srednje škole da osnuju svoje školske volonterske klubove te se na taj način uključe u volonterski rad. Time bi se omogućilo srednjoškolcima da volontiraju, ali i udrugama i organizacijama kojima je potrebna volonterska pomoć da lakše dođu do potrebnih volontera.

Istražujući ovu temu, učenici su naišli na podatak da bi škola, kao ključni nositelj odgoja i obrazovanja, trebala pripremiti učenike za suživot s drugima u zajednici te razvijati i poticati kvalitetan sustav vrijednosti i odgovornosti za zajednicu. Volonterski angažman učenika može biti od neprocjenjive važnosti za njihov razvoj. Volontiranje osnažuje pojedinca, uči odgovornosti, izgrađuje osjećaj solidarnosti i potiče na djelovanje u društvu.

Plan djelovanja

Svoju ideju o promicanju i proširenju volonterske mreže učenici su prijavili na javni poziv Grada Čakovca Bolja budućnost mladih u Čakovcu u okviru projekta Europe Goes Local. Projekt je prepoznat kao iznimno važan za lokalnu zajednicu te su na taj način osigurana financijska sredstva u iznosu od 24.000,00kn za realizaciju ideje. Odlučeno je da će se spomenuta sredstva utrošiti na edukacije za koordinatore volontera i samih volontera, predavanja o volonterstvu, organizaciju zajedničke volonterske akcije te organizaciju humanitarnog događaja u kojem bi sudjelovali volonteri/ učenici svih srednjih škola. Također, financijskim sredstvima osigurano je 100 volonterskih knjižica za svaku srednju školu da bi im se olakšao početak uključivanja u volonterski rad.

Nakon svih zajedničkih aktivnosti volonteri srednjih škola priključili su se pojedinačno brojnim volonterskim akcijama koje su organizirane u našoj lokalnoj zajednici te sve škole planiraju nastaviti sa svojim volonterskim aktivnostima.

Ostvareni rezultati

Školsko volontiranje ima mnogo prednosti kako za učenike volontere, tako i za školu te cjelokupno društvo. Među njima važno je istaknuti da učenici volontirajući razvijaju samopoštovanje, stječu nova znanja i vještine te nova poznanstva, osjećaju se korisnima te korisno provode svoje slobodno vrijeme, a neki od njih, volontirajući za druge, stječu svoja prva profesionalna iskustva. Istražujući ovu temu, učenici su uvidjeli kako mladi volontiranjem razvijaju razumijevanje za društvene probleme i suosjećanje s drugima, uče socijalne vještine i razvijaju moralne i etičke koncepte te utječu na društvene promjene.

Radom na projektu svi učenici volonteri i potencijalni volonteri razvijali su vještine istraživanja, suradničkoga i iskustvenog učenja s ciljem poticanja društvene odgovornosti. Volonteri svih srednjih škola edukacijama, volonterskim akcijama i organizacijom humanitarnoga događaja stekli su brojne vještine – komunikacijske vještine, timski rad, suradničko učenje, motoričke sposobnosti, preciznost, ali i senzibilizirali se za specifične potrebe osoba s teškoćama u razvoju. Organizacijom i realizacijom humanitarnog događaja učenici, profesori i stručni suradnici stekli su organizacijske vještine koje će im biti od velike važnosti za daljnje promicanje volonterstva kroz organizaciju volonterskih akcija na razini njihove škole, ali i šire.

Projekt je bio predstavljen

Projekt je predstavljen Vijeću učenika i Nastavničkom vijeću Gimnazije Josipa Slavenskog Čakovec, svim srednjih školama s područja grada Čakovca, Društvenom centru Čakovec, Gradu Čakovcu, brojnim udrugama civilnoga društva i ustanovama s područja Međimurske županije te široj javnosti preko Facebook stranice škole, *intrernetske* stranice Grada Čakovca te lokalnih medija (Hrvatski radio Čakovec, list Međimurske novine, Regionalni tjednik, portal emedjimurje.hr).

14. Stop bacanju hrane

Škola

Srednja škola Bedekovčina, Ljudevita Gaja 1, 49221 Bedekovčina

e-mail: sskola-bedekovcina@kr.t-com.hr

tel: 049 213-514, 049 213-994

Voditeljica

Janja Roginić, prof.Zlatar bistrica

Učenci

Lara Kušić 1.Mb, Dora Mrzljak 1.Mb, Maja Stiplošek 1.Mb, Jan Videk 1.Mb, Luka Komesarović 1.Mb, Erik Mateić 1.Mb

Učenci koji će predstavljati projekt: Lara Kušić 1.Mb, Dora Mrzljak 1.Mb, Maja Stiplošek 1.Mb, Jan Videk 1.Mb,

Tema

Sprječavanje nastanka otpada od hrane

Cilj

Podignuti svijest o problemu bacanja hrane te pružiti učenicima i djelatnicima škole savjete kako smanjiti otpad od hrane kod kuće, u restoranu i kantini te prilikom kupovine

Očekivani ishodi učenja i kompetencije koje su razvijane u projektu:

Za vrijeme rada na projektu učenici su razvijali kompetencije kritičkog mišljenja, jačali sposobnost samostalnog promišljanja u otkrivanju novih spoznaja te razvijali kompetenciju suradničkog učenja i istraživanja te podučavanja.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Bacanje hrane je globalan problem pred kojim nitko od nas nebi trebao zatvarati oči. Prema dosadašnjim istraživanjima, godišnje propadne trećina globalno proizvedene hrane dok najviše otpada od hrane nastaje u kućanstvima. Tako prosječni hrvatski građanin godišnje baci 54 kilograma hrane od koji je 22 kilograma hrane bilo jestivo. Najčešći razlozi bacanja hrane su prevelike količine pripremljene hrane, hrani je istekao rok, ukućani nisu pojeli svoj dio obroka ili se kupila prevelika količina hrane. U današnje vrijeme kada je četvrtina građana Europske unije izložena siromaštvu, problem bacanja hrane nije samo gospodarski i ekološki problem, već i društveni i moralni problem svih nas.

Moguća rješenja problema

Nakon odabira teme trebali smo pronaći najbolji način na koji bismo ju mogli što bolje razraditi. Odabrali smo tri moguća pristupa problemu:

volontiranje u jedinicama lokalne i regionalne samouprave ili Crvenom križu u lancu doniranja hrane i banke hrane

radionice i edukacije u dječjem vrtiću i osnovnoj školi o problematici sprječavanja otpada od hrane

informiranje učenika i djelatnika Srednje škole Bedekovčina o uzrocima nastanka i mogućnosti sprječavanja nastanka otpada od hrane

Za svaku od ovih mogućnosti analizirali smo prednosti i nedostatke te smo izabrali treću opciju.

Najbolji pristup

Cilj je svima bio jasan – želimo utjecati na svijest učenika, djelatnika, ali i šire zajednice te ukazati na problem prekomjernog bacanja hrane i kako smanjiti taj isti otpad. Proučavali smo savjete i upute koje nam svima mogu pomoći da bi smanjili rasipanje hrane u kućanstvu i restoranu ili kantini te da bi uštedili novac i zaštitili okoliš. Uporište u našem pristupu djelovanja pronašli smo i u Planu sprječavanja i smanjenja nastajanja otpada od hrane Republike Hrvatske za razdoblje od 2023. do 2028. godine.

Plan djelovanja

Što smo ostvarili i kakav je rezultat našeg rada?

Proučavali smo savjete i upute za smanjenje otpada od hrane

Proučavali smo Planu sprječavanja i smanjenja nastajanja otpada od hrane Republike Hrvatske za razdoblje od 2023. do 2028. godine

Educirali smo se o problemu bacanja hrane

Izradili smo plakat u kojem smo prikazali kako smanjiti otpad od hrane u kantini Učeničkog doma

Izradili smo plakat o razlikama rokova trajanja i savjetima kako smanjiti otpad od hrane

Izradili smo recepte kako pripremiti obroke od ostataka hrane

Proveli smo radionicu izrade krušnih mrvica od neiskorištenog kruha

Predstavljanje projekta

S projektom smo upoznali Ravnateljicu, pedagošku službu škole, Voditeljicu Učeničkog doma, ali i ostale djelatnike. Aktivnosti vezane uz projekt objavljivali smo na Facebook stranici Škole te predstavili na jednom satu Građanskog odgoja.

Ostvareni rezultati

Plan djelovanja u potpunosti je realiziran. Dio aktivnosti odrađen je radionicama u školi u kojima su učenici razvijali kritičko mišljenje, inovativnost, sposobnost rješavanja problema i poduzetnost dok je dio aktivnosti odrađen u Učeničkom domu. Učenici su radom na projektu osvijestili problem prekomjernog bacanja hrane, promijenili svoje navike te prenijeli svoja znanja prijateljima i roditeljima.

Osvrt učenika na stečeno iskustvo

Rad na ovom projektu jako mi se svidio. Mnogo smo naučili, a posebno mi se svidjelo što smo temu kritički promišljali i istraživali konkretne savjete kako smanjiti otpad od hrane.

Smatram vrlo korisnim što smo na konkretnim savjetima vidjeli kako to lako možemo primijeniti kod svoje kuće. Maja Stiplošek 1.Mb

Proučavanje teme prekomjernog bacanja hrane jako me se dojmilo. Posebno mi se svidjelo što smo trebali istraživati recepte kako iskoristiti ostatke hrane za nove obroke te radionica izrade krušnih mrvica od starog kruha. Svakako ću neki od recepata isprobati kod kuće. Lara Kušić 1.Mb

15. Neiskorištenost turističkog potencijala Zadra – talijanske fortifikacije

Škola

Hotelijersko-turistička i ugostiteljska škola, A.G. Matoša 40, 23 000 Zadar

Telefon: 023/335-295

E-adresa: htus@htus.htnet.hr;

Voditelj projekta

Ivan Čoso, mag. soc. et. paed.

Učenci

Učenci koji su sudjelovali u projektu: Angelina Gažić, Joshua Župnek, Luka Špehar, Petar Maltež, Iva Tomić, Marta Parić, Filip Buljat, Jakov Milin, Gabriel Begonja, Lorena Rudela, Ana Ivančić, Laura Lukić i Josipa Grdić.

Učenci koji će predstaviti projekt na smotri: Angelina Gažić, Joshua Župnek, Luka Špehar i Petar Maltež.

Tematsko područje

Građanski odgoj i obrazovanje, domena Društvena zajednica (sudjelovanje građana u pridonosenju zajedničkom dobru)

Cilj

Svojom participacijom educirati građane o postojanju neiskorištenog turističkog potencijala na području grada Zadra. Uz edukaciju, podizati svijest građana o nužnosti proširenja turističke ponude s obzirom da ona godinama stagnira. Svojim aktivnim pristupom napraviti plan uređenja talijanskih bunkera koji bi izložili na sastanku s predstavnicima javnih politika. U konačnici, podići svijest i pažnju lokalnih vlasti o problemu zanemarenosti naše baštine, ali i ukazati na njihov ekonomski i kulturni potencijal.

Opis

Izbor i istraživanje problema

S obzirom na činjenicu da su učenici uključeni u projekt polaznici Hotelijersko-turističke i ugostiteljske škole, fokus je stavljen na turizam. Kao buduće turističke djelatnike, učenike je zanimala sama turistička ponuda Zadra. S obzirom da učenici uključeni u projekt smatraju kako turističku ponudu treba konstantno nadograđivati, odlučili su istražiti neiskorišteni turistički potencijal Zadra (talijanske fortifikacije). Učenici smatraju kako više nije dovoljno "sunce i more", već da treba razviti i druge oblike turizma kao što bi bio vojni turizam za koji Zadar definitivno ima potencijala.

Analizom medijskog sadržaja uočeno je da je postojao projekt kojim se trebalo obnoviti talijanske fortifikacije i staviti ih u funkciju turizma i turističke ponude. Međutim, činjenično stanje s terena je bilo nešto sasvim drugo. Revitalizacija bunkera je započeta, ali nije odrađena do kraja i nema je na turističkoj mapi Zadra. Zbog svega toga učenici su odlučili istražiti problem neiskorištenosti istih u turističke svrhe. Isto tako, žele podići znanje mladih o

bunkerima kao i javno mnijenje građana o nužnosti da se iskoristi sav turistički potencijal Zadra.

Radeći na projektu, učenici su analizirali mnoge medijske članke te Youtube kanal na navedenu temu. Isto tako, učenici su preko raznih znanstvenih radova s Internet stranice ‘‘Hrčak’’ proučili povijesni kontekst nastanka samih bunkera kao i razne teorijske koncepte o turističkoj ponudi.

Moguća rješenja problema

Nakon donešene odluke o problemu kojim se učenici žele baviti, krenuli su na davanje prijedloga o najboljem rješenju. Učenici su imali tri prijedloga:

Organizirati predavanje i akciju čišćenja raslinja oko navedenih bunkera da bi ukazali lokalnim vlastima na problem zanemarenosti

Potpisivanje peticije da bi grad uložio novčana sredstva

Edukaciju građana o postojanju samih bunkera te podizanje svijesti o važnosti da se iskoristi sav turistički potencijal koji se nudi na području Zadra. U konačnici, sastanak sa predstavnicima lokalnih vlasti kao kreatora javnih politika da bi podigli njihovu svijest i pažnju o problemu zanemarenosti naše baštine, ali i da bi ukazali na njihov ekonomski i kulturni potencijal, te u konačnici promovirati novi tip turističke ponude.

Najbolji pristup rješenju problema

Kao najbolji pristup, učenici su izabrali treći prijedlog koji se odnosi na edukaciju građana i razgovor s predstavnicima lokalnih vlasti.

Plan djelovanja

Analiza medijskog sadržaja: novinski članci, youtube kanal.

Pregledati ponudu Turističke zajednice grada da bi utvrdili postoji li u ponudi riječi o talijanskim fortifikacijama

Provesti anketu nad građanima da bi ispitali znanje građana o fortifikacijama i javno mnijenje o iskoristivosti istih u turističke svrhe

Analiza ankete

Organizirati predavanje povjesničara amatera u školi o talijanskim fortifikacijama (gospodin koji je istražio 250 fortifikacija na području grada)

Pozvati lokalnu televiziju Diadora TV da bi popratila predavanje i prenijela vijest preko malih ekrana u domove

Organizacija obilaska jedinog ‘‘uređenog’’ bunkera na području Grada

Dogovoriti i održati sastanak sa predstavnicima lokalnih vlasti

Ostvareni rezultati

Učenici su ostvarili cjelokupni plan djelovanja izuzev sastanka s predstavnicima lokalnih vlasti koji je dogovoren za travanj, 2023. godine. Analizom provedene ankete utvrđeno je da 42% anketiranih građana (uzorak od 93 ispitanika) nema znanja o postojanju talijanskih fortifikacija. Takvi rezultati potvrdili su početnu hipotezu učenika kako javnost nije dovoljno upoznata s fortifikacijama te da javnost zbog toga treba najprije educirati o istima. Gotovo svi ispitanici koji su znali za postojanje fortifikacija smatraju da bi se to moglo i trebalo iskoristiti

u turističke svrhe. Shodno tim rezultatima, u školi je organizirano predavanje poznatog povjesničara amatera Jurice Vučetića, koji je pred stotinjak okupljenih učenika i djelatnika pričao o fortifikacijama, povijesnom kontekstu istih kao i potencijalu koji imaju za turizam. Predavanju je prisustvovala lokalna televizija Diadora TV koja je prilog o nama emitirala na svojim vijestima. Isto tako, prilog su objavili na svojim društvenim mrežama gdje isti ima velik broj pregleda. Preko TV prijenosa i društvenih mreža, prilog o fortifikacijama i problemu njihove zanemarenosti pogledalo je na tisuće ljudi u Zadru i okolici. Odradili smo obilazak bunkera na području grada i upoznali se s mogućnostima koje bunker pružaju u turističke svrhe. Samim time smatramo da smo pridonijeli edukaciji građana i podizanju svijesti istih o postojanju talijanskih fortifikacija, kao i o turističkom potencijalu koji se mora iskoristiti. Predstoji nam još dogovoreni sastanak s predstavnicima lokalnih vlasti u travnju s kojima će učenici popričati općenito o fortifikacijama, o planovima grada s istima (ukoliko imaju plan) te će isto tako dati i svoje prijedloge o tome da bi ih se trebalo iskoristiti. Na taj način skrenut ćemo njihovu pažnju na problem zanemarenosti fortifikacija.

Projekt je bio predstavljen

Učenicima naše škole na satu razrednog odjela te tijekom predavanja, ostalim učenicima. Nastavničkom vijeću naše škole.

Lokalnim medijima.

Gradonačelniku i ostalim suradnicima Grada Zadra.

Ukoliko nakon Smotre bude zainteresiranih škola, učenici će rado održati prezentaciju i educirati učenike o vrijednoj povijesnoj ostavštini.

16. Mladi u Splitu – između sna i stvarnosti

Tematsko područje

Ljudsko pravna dimenzija, Društvena dimenzija, Osobni i socijalni razvoj

Cilj

Cilj projekta je promicanje ljudskih prava (prava mladih), razvijanje kritičkog mišljenja te komunikacijskih vještina nužnih za aktivno uključivanje mladih u donošenje odluka i kreiranje javnih politika za mlade u lokalnoj zajednici.

Škola

IV. gimnazija "Marko Marulić", Zagrebačka 2, Split

Telefon: 021 344 484

E-adresa: ured@gimnazija-cetvrta-mmarulic-st.skole.hr;

Voditeljica

Natalija Palčić, prof. savjetnik

Učenicima

Učenicima koji su sudjelovali u projektu su učenici 2. i 3. razreda koji su za svoj izborni predmet odabrali Politiku i gospodarstvo odnosno teme iz GOO.

Učenicima koji će predstavljati projekt na smotri:

Matej Maroš, Duje Buzančić, Zara Tomaš, Lara Mijić

Opis

Objašnjenje problema

Mladi se u suvremenom društvu sve duže obrazuju, kasnije se priključuju tržištu rada, a veća nezaposlenost i nesigurnost radnih mjesta pogađa prvenstveno njih. Tako dolazi do sporijeg socioekonomskog osamostaljivanja, dužeg zadržavanja u roditeljskom domu te prolongiranja zasnivanja vlastite obitelji. Iz tog razloga često su nedovoljno uključeni u ukupan društveni život te imaju općenito nepovoljniji društveni položaj u usporedbi sa starijima. Paralelno s tim prisutna je pasivnost mladih u smislu slabe političke participacije koja je pokazatelj njihova statusa u društvu. U današnje doba mladi pokazuju sve veću distanciranost od institucionalne politike te su skloniji socijalnom i izvan institucionalnom političkom angažmanu.

Mladi nisu i ne bi trebali biti problem lokalne zajednice jer upravo oni predstavljaju nužan resurs za opstanak i razvoj društva. Sve razine vlasti odgovorne su za rješavanje ovog problema. Razine lokalne i obrazovne vlasti se trude riješiti problem donošenjem novih zakona no nažalost ne vidimo značajnije rezultate.

Alternativne politike

Student servis

Student servis je posrednik između poslodavaca kojima trebaju privremeni radnici i studenata koji žele zaraditi. Ova politika osigurava stvaranje mreže kontakata, stjecanje iskustva i radnih navika, zarada, učenje pravilnog i odgovornog raspolaganja vlastitim novcem, bolja i efikasnija organizaciju školskih obaveza i posla. No, postoje i mogući nedostaci zanemarivanje školskih obaveza, izostanci, ograničen broj poslova, dug red u student servis centrima, studenti znaju biti potplaćeni za određene poslove, zapošljavanje “preko veze”

Društveno poticana stanogradnja

Društveno poticana stanogradnja gradi stambene jedinice i organizira načine korištenja javnih i drugih sredstava za pokriće troškova, povrat tih sredstava, omogućuje prodaju i otplate uz pristupačnije uvjete u pogledu kamata i uplata. Program je pokrenut s ciljem da se građanima Republike Hrvatske omogući rješavanje stambenog pitanja po uvjetima povoljnijim od tržišnih. Mogući nedostatak su prestroga dobna ograničenja za sudjelovanje u programu.

INFO zona

Studij Europskog foruma mladih pokazao je da su vještine koje se razvijaju neformalnim obrazovanjem među vještinama koje najčešće zahtijevaju poslodavci pri zapošljavanju mladih osoba. Info zona osigurava aktivnosti za mlade pomoću kojih razvijaju komunikacijske vještine, timski rad, donošenje odluka, organizacijske vještine i samopouzdanje. Nažalost, nakon sudjelovanja u ovakvim aktivnostima ne dobiva se nagrada ili priznanje.

Naša politika

Mladi predstavljaju nužan resurs za opstanak i razvoj društva te je zato potrebno osigurati njihovu adekvatnu društvenu integraciju. U razvijenim zemljama kreiraju i provode racionalno osmišljene politike prema mladima koje se međusobno razlikuju po tome na koju su dobnu skupinu usmjerene. Njihova osnovna zadaća je pomoć mladima da bi se optimalno društveno ostvarili. Iz tog razloga smatramo iznimno važnim Gradski program za mlade grada Splita 2022. – 2025. kojim bi se stvorili preduvjeti za proaktivno uključivanje mladih u realiziranje njihovih potreba i interesa odnosno ostvarenje njihovih ukupnih potencijala za sebe i zajednicu u kojoj žive. Interakcijom različitih dionika kojima je cilj stvoriti poticajno okruženje za razvoj mladih i njihovu integraciju u društvo, poboljšao bi se društveni položaj mladih u lokalnoj zajednici kao i kvaliteta njihova života. Nedostatak ove politike su relativno mala ulaganja odnosno financijski sustav koji ne prati program.

Plan djelovanja

Aktivnosti koje smo proveli s ciljem promoviranja veće uključenosti mladih u prepoznavanje Programa mladih grada Splita kao odabranog rješenja/javne politike u koju vjerujemo su:

- Aktivno sudjelovanje u Prokulturi na tribini o javnim politikama za mlade
- Edukacija o vrednovanju politika za mlade dr Nikole Bakete u Infozoni
- Susret na temu Europska godina vještina i što to znači za mlade
- Aktivno promišljanje javnih politika za mlade tijekom izrade Programa za mlade
- Sudjelovanje u javnoj raspravi o Programu za mlade grada Splita
- Sudjelovanje na temu aktivnog sudjelovanja mladih u kreiranju politike za mlade u emisiji Index i informativnim emisijama HRTa

Predstavljanje projekta

Projekt je predstavljen 27.3.2023. na:

- Županijskoj smotri u Splitu,
- na izbornoj nastavi 2., 3., i 4., razreda iz PiGa
- tijekom hrvatske mobilnosti Erasmus+ projekta razmjene mladih “Intercultural understanding and sustainability”
- na projektnom danu škole

17. Budi svoj

Škola

Srednja škola Marka Marulića Slatina,

Trg Ruđera Boškovića 16, 33520 Slatina

Telefon: 033 551 449 / 033 551 577; 092 316 08 43; 098 188 18 55

E-pošta: ss.marka.marulica@gmail.com; ksenija.rastija@skole.hr; zeljka.orban@skole.hr;

Voditeljice

Ksenija Rastija, dipl. inf. i Željka Orban, prof. mentor

Učenici

Učenici koji su sudjelovali u izradi projekta su: Lana Fotez (1. a), Iva Lovčanin (1.a), Noa Fazekaš (4. b), Venio Rulj (4. b), Izabela Štimac (4.b), Lorena Krupnicki (4.b) i Helena Tariša (4. b)

Učenici koji će predstavljati projekt na smotri su: Lana Fotez (1. a), Iva Lovčanin (1.a), Noa Fazekaš (4. b), Venio Rulj (4. b)

Tematsko područje

Medijska pismenost

Ljudsko-pravna dimenzija

Cilji

- podići svijest među učenicima o utjecaju reklama na formiranje stavova, predrasuda i mišljenja mladih o sebi, te idealiziranju izgleda i života
- poučiti učenike o prikrivenom oglašavanju i njegovim utjecajem na naše ponašanje

Opis

Izbor i istraživanje problema

Tijekom prošle školske godine pri provođenju međupredmetnog školskog projekta *Kultura i mediji -kritičko vrednovanje medijskih sadržaja*, ustanovili smo kroz provedene aktivnosti i radionice da osim medijskih sadržaja veliki utjecaj na učenike ima i oglašavanje. Reklame utječu na ponašanje mladih, formiranje njihovih stavova o sebi i oblikuju ih u potrošače po mjeri velikih korporacija.

Da bismo došli do informacija koliki i kakav utjecaj reklame imaju na naše učenike, proveli smo anketu koja je pokazala da svi mladi isključivo koriste internet kao medijski format informiranja. Svjesni su da ih reklame koje „iskaču“ na stranicama nagovaraju na kupovinu, ali smatraju da je to dobro jer su informirani o novim proizvodima i ne moraju gubiti vrijeme tražeći nešto što im se sviđa jer im je to na ovaj način ponuđeno. Većina učenika nije svjesna prikrivenog oglašavanja, a osobito da taj oblik oglašavanja ima snažni utjecaj u podsvijesti pojedinca koji ga aktivira na kupovinu te utječe na njegove stavove i ponašanje. Anketa je pokazala da su vizualni dojam u reklami i glazba najutjecajnije faktori na potrošača, a osobito

važnost i povjerenje daju reklami ako ju iznosi poznata medijska osoba ili njihovi idoli influenceri.

Kada govorimo o oglašavanju potrebno je istaknuti činjenicu kako u Hrvatskoj postoji niz zakona čije odredbe štite maloljetnike zbog pomanjkanja životnog iskustva, lakovjernosti te moguće povrede roditeljskog autoriteta. Tako je npr. u *Zakonu o elektroničkim medijima* (članak 21) država zabranila da audiovizualne komercijalne komunikacije prouzročuju moralnu ili fizičku štetu maloljetnicima, izravno poticanje maloljetnika na kupnju ili unajmljivanje proizvoda ili usluge, pri čemu se iskorištava njihovo neiskustvo ili lakovjernost, zabranjeno je izravno poticati maloljetnike na uvjeravanje njihovih roditelja ili drugih na kupnju robe ili usluga koje se reklamiraju, iskorištavati posebno povjerenje koje maloljetnici imaju u roditelje, nastavnike ili druge osobe, kao i nerazborito prikazivanje maloljetnika u opasnim situacijama.

U *Zakonu o zaštiti potrošača* (članak 90., stavci 1. i 3) stoji kako zavaravajuće oglašavanje nije dopušteno i da je zabranjeno ono koje vrijeđa ljudsko dostojanstvo, koje je neetično i koje prouzročuje ili bi moglo prouzročiti tjelesnu, društvenu ili drugu štetu kod djece te ono koje im upućuje poruke kojima se iskorištava ili zlorabi njihova lakovjernost ili pomanjkanje iskustva. Također, potrebno je spomenuti kako je država donijela i *Zakon o nedopuštenom oglašavanju* kojim se uređuje zaštita trgovaca od zavaravajućeg oglašavanja i njegovih nepoštenih posljedica. U članku 3. ono je definirano kao oglašavanje koje dovodi u zabludu osobe kojima je upućeno pa je vjerojatno da će utjecati na njihovo ekonomsko ponašanje pri čemu će povrijediti konkurente. Nadalje, u članku 4. istoga zakona stoji kako nije dopušteno, dok je u članku 5. propisano prema kojim se kriterijima nešto definira zavaravajućim oglašavanjem (npr. svojstva, sastav način i datum izrade robe ili usluge, način i prikladnost korištenja i dr).

Na temelju prikupljenih informacija, zaključili smo da je mlade potrebno educirati o utjecaju reklama na njih i njihov život. Kako velike kompanije ne biraju medije i metode dolaska do potrošača, upravo nova tehnologija, društvene mreže, novi formati reklamiranja, preko blogera i influencera, formiraju stavove, predrasude, ali i stvaraju sliku mladih i djece o sebi te idealiziranju njihovih izgleda, života. Vrlo često postaju zaslijepljeni reklamnim formatima i posrću za reklamama pri čemu gube sebe, svoje vrijednosti, darovitosti i kvalitete ne imajući na umu da postaju žrtve velikih korporacija.

Moguća rješenja problema

Rezultati provedene ankete potaknuli su nas na odgovornost da nešto poduzmemo da bismo pomogli mladima da spoznaju moć reklame koja je toliko snažna da je često ne prepoznamo kao opasnost, ne samo kao potrošači s financijskog gledišta, već i kao osobe koje pod utjecajem reklame mogu izgubiti sebe jer se poistovjećuju s osobama iz reklame i posežu za proizvodima koji im mogu narušiti zdravlje, osobnost, kreativnost i životne vrijednosti. Odlučili smo pronaći način kako osvijestiti učenike i pomoći im da se odupru utjecaju reklame na kupovinu i formiranje sebe kako to netko drugi želi. Predložili smo nekoliko mogućih javnih politika:

1. Kao prvu, djelovati na školskoj razini kroz izvannastavnu aktivnost za koju smo predložili naziv *Oglašavanje i mladi*. Zamišljenim aktivnostima u ovoj politici nastavnici i stručni suradnici (pedagog i psiholog) educirali bi učenike o oglašavanju, utjecaju reklama na mlade

te ih motivirali da kritički odmjere svaku reklamu i da uspiju odoljeti izazovima koje im nameću influenceri i blogeri reklamirajući s osnovnim i jedinim ciljem, prodajom proizvoda i ostvarivanjem vlastite dobiti. Međutim, budući da je nastavna godina već u popriličnom zamahu i da bi se ova politika mogla realizirati tek u sljedećoj školskoj godini, počeli smo ju odmah preispitivati. U daljnoj analizi, osvijestili smo i činjenicu da smo po smirivanju pandemije prešli u jednosmjenski rad i jedina opcija tih izvannastavnih aktivnosti je 8. sat u rasporedu, ali kako su brojni naši učenici putnici koji ne bi bili u mogućnosti pohađati izvannastavnu aktivnost, još jedan razlog ponukao nas je na daljnje promišljanje. Kada smo navedenim razlozima pridodali još i preopterećenost u redovnom nastavnom procesu i činjenicu proizvoljnosti pri odabiru, definitivno smo odbacili prvu moguću politiku.

2. Kao druga predložena edukacija je vanjskih predavača i institucija koji će podučiti učenike i približiti im problematiku oglašavanja i opasnosti koje ono donosi i općenito o njegovu utjecaju na djecu i mlade. U istraživanju i razradi ove mogućnosti, došli smo do konkretnih informacija o projektima na problematiku oglašavanja koje provodi Društvo za komunikacijsku i medijsku kulturu. Cilj i svrha konkretnog projekta koje ono provodi pod nazivom „Djeca medija” upravo i jest sustavna edukacija općenito o medijima, kao i o oglašavanju, zatim razumijevanju i kritičkom pristupu medijskim sadržajima koje mladi sami odabiru. Njihovi bi predavači ukazali učenicima i kako prepoznati prikriveno oglašavanje te koliki utjecaj na mlade imaju blogeri i influenceri u Hrvatskoj. Nakon preispitivanja o mogućnostima edukacija na daljinu ili dolasku predavača, nažalost, spoznali smo da je po smirivanju pandemijskih okolnosti edukacija na daljinu ukinuta, a osobni dolazak istih iziskivao bi dodatne financijske troškove. Osim troškova, problematičan je i nedostatak prostora u kojem bi se edukacije provodile jer je u našoj školi nastava organizirana u jednosmjenskom radu tako da je i druga alternativna politika morala biti odbačena.
3. Kao posljednju moguću javnu politiku, osmislili smo školski međupredmetni projekt pod nazivom Moć reklama koji će u sklopu određenih nastavnih predmeta provoditi nastavnici na nastavi, u okviru svojih predmetnih kurikuluma, a stručna služba škole na satovima razrednika. Projekt bi se provodio tijekom školske godine kroz različite aktivnosti kojima bi se obuhvatili svi učenici, bez iznimke, i educirali o vrstama oglašavanja, utjecaju reklama na djecu i mlade, prepoznavanju lažnih reklama, prepoznavanju reklama u „novinskim“ člancima na portalima te opasnostima idealiziranja ljepote, izgleda i života koje im prenose influenceri, opasnostima lažnih reklama na zdravlje i izgled mladog čovjeka, kao i prevenciji potencijalne ovisnosti o internetskoj kupovini. Ono što još definitivno ide u prilog ovoj javnoj politici jest i činjenica da škola pored obrazovne, ima i odgojnu ulogu te pripremu učenika za budući život, ali i podatak da su nastavnici osobno prošli edukacije na odabranu temu spomenutih stručnjaka u drugoj mogućoj javnoj politici čija bi znanja onda prenosili na učenike u okviru međupredmetnog projekta.

Najbolji pristup rješenju problema

Proučavanjem predloženih rješenja i mogućnostima njihove realizacije usmjerili smo se na donošenje odluke i odabir najbolje alternativne politike, a to je međupredmetni projekt na čiju smo ideju došli samoinicijativno i zaključili kako nedovoljno poznajemo problematiku oglašavanja. Nadalje, budući da je prema Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (članak 61) učenikovo pravo na obaviještenost o svim pitanjima koja se na

njega odnose, uvažavanje njegova mišljenja i savjet i pomoć u rješavanju problema, sasvim je logičan upravo ovaj izbor kojim će biti obuhvaćeni svi učenici, bez iznimke. Projekt pod nazivom “Moć reklama” u koji su se uključili nastavnici iz sljedećih predmeta: Hrvatskog jezika, Informatike, Psihologije i TZK-e te stručni suradnici naše škole – psihologinja i pedagog, počeli smo provoditi obilježavanjem Svjetskog dana štednje (31. listopada 2022) zaključno s obilježavanjem Dana medijske pismenosti (travanj/svibanj 2023). Aktivnosti koje smo planirali na samom početku brojne su, a neke su nastale i tijekom realizacije što potvrđuje zainteresiranost učenika i njegovu uspješnost.

Većina ih je odrađena u razredu s učenicima i objavljene su na internetskoj stranici škole:

- na nastavi Hrvatskoga jezika definiran je i uspoređen pojam reklame u rječnicima i enciklopedijama, prepoznavana su obilježja reklame kao komunikacijskog teksta, na djelima za cjelovito čitanje aktualizirani su i povezani konkretni s popisa sa svakodnevicom pri čemu se raspravljalo o pojmovima konzumerizma, iluziji stvarnosti, značenju reklama u današnjem svijetu, uočene su posebne kategorije oglašavanja (tzv. prikryeno i oglašavanje javnih službi), proučavana su i pronalazena jezična i vizualna sredstva uvjeravanja u reklamama i definirane strategije uvjeravanja (pathos, logos, ethos), izrađeni su poster i na temu Stilska sredstva, imenoslovlje i frazemi u reklamama, zatim videa Reklamiranje književnosti/reklama kao književnost/reklama u književnosti s ciljem poticanja djela na čitanje
- na Psihologiji su održane radionice s ciljem razvijanja svijesti o utjecaju reklama na formiranje identiteta pojedinca te radionice o oglašavanju, stereotipima i predrasudama u medijima
- na Satovima razrednika održane su edukacije pod nazivima: Vrste oglašavanja. Pozitivna i negativna strana reklame. Reklame na društvenim mrežama. Može li se svijet reklama, oglasa i reklamnih slogana čitati kao književno djelo? Kako na nas utječu reklame?
- na nastavi Informatike kreirani su Stop Motion videouradci s jasnim porukama o problematici i posljedicama utjecaja reklama na ponašanje mladih, te formiranju krive slike o sebi, drugima i općenito o životu, provedene su radionice i razgovori koji su polučili razmišljanja učenika o svom ponašanju i doživljaju reklama na društvenim mrežama, zaključeno je da nas reklame prate prema našim interesima, osviještene su opasnosti reklama na mlade iz pera influencera i blogera, pri obilježavanju Dana sigurnijeg interneta učenici su iznosili svoje stavove i razvijali kreativnost primjenom digitalne tehnologije u izradi digitalnih radova
- stavljen je naglasak na međurazrednu i međupredmetnu suradnju u zajedničkim obilježavanjima Dana sigurnijeg interneta
- samostalnim pretraživanjem pronalazene su reklame i analizirana njihova istinitost, moć da utječu na pojedinca, osobito one upakirane u obrazovne tekstove i informiranje
- izrađene su digitalne knjige o oglašavanjima u medijima
- internetske stranice sa savjetima i uputama kako se otrgnuti utjecaju reklama na naš život i kako ih ignorirati ili bar prepoznati koje su korisne
- provedenim aktivnostima pojačana je međupredmetna suradnja u nastavi usmjerena kreiranju i vrednovanju reklamnih sadržaja
- na nastavi Tjelesne i zdravstvene kulture kroz radionice i edukacije osviještene su lažne reklame koje propagiraju brzi gubitak kilograma drastičnim dijetama, uvjerljivim izjavama na

videosnimkama te marketinškim trikovima prodaje proizvoda za gubitak kilograma s ciljem ostvarivanja materijalne dobiti

Plan djelovanja

- izraditi internetsku stranicu s našim edukacijskim materijalima i provedenim aktivnostima u projektu *Moć reklama* do obilježavanja Dana medijske pismenosti
 - osposobiti učenike sudionike projekta da bi mogli i sami provoditi radionice za mlađe uzraste
 - provesti refleksiju učenika na međupredmetni projekt
 - pripremiti materijale i provoditi radionice na Satu razrednika s novim generacijama, učenicima prvih razreda koji se upišu u našu školu
 - nakon provedenih aktivnosti do kraja nastavne godine plan je napraviti kompletno izvješće za sve nastavnike na Nastavničkom vijeću
 - predstaviti projekt građanin *Budi svoj* s kompletnim prikazom aktivnosti i njihovom realizacijom na obilježavanju Dana škole iduće školske godine
- Nakon navedenih planiranih aktivnosti u našoj školi, zamisao je proširiti djelovanje i na druge škole u gradu, tako je plan:
- provesti radionicu na Satovima razrednika u Industrijsko obrtničkoj školi i osnovnim školama našeg grada
 - ostvariti suradnju s [Dječjim Gradskim vijećem Grada Slatine](#) koje će surađivati u realizaciji aktivnosti u osnovnim školama,
- a plan je proširiti djelovanje i na ostatak naše županije u ostvarivanju međuškolskih susreta i suradnji nastavnika i učenika.

Ostvareni rezultati

Učenici su radom na projektu razvijali suradnju s drugim učenicima i razvijali samopouzdanje. Spoznali su da su izloženi oglašavanjima koja mogu biti vrlo opasna jer mogu utjecati na izgradnju i razvoj identiteta mladih, mogu narušiti mir i zdravlje jer idealiziraju izgled, ljepotu i život što u stvarnosti ne postoji. Edukacijom i radionicama naučili su i razvili otpornost odolijevalju reklamama koje nas nagovaraju na trošenje, ali i mijenjaju naše stavove i svijest o životu.

Radom na projektu učenici su također svladali odgojno-obrazovne ishode unutar predmeta koji su sudjelovali u projektu (naučili su različita značenja riječi „reklama”, prepoznavali obilježja reklame kao komunikacijskog teksta, definirali sredstva i strategije uvjeravanja pri oglašavanju, raspoznavali vrste i medije kojima se prenose, istražili su različite platforme za oglašavanje, analizirali televizijsku reklamu, izrađivali vlastitu, analizirali zastupljenost prikrivenih reklama u medijima i njihov utjecaj na različite skupine primatelja, prepoznali stereotipe i predrasude, stereotipe i/ili manipulaciju putem reklama, uspoređivali različite reklame i prepoznavali koje donose informaciju i dobrobit, a koje samo nagovaraju na kupovinu i manipuliraju potrošačima, prosuđivali su kako reklame prikazuju informacije, ideje, stavove i mišljenja i kako utječu na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst, izrađivali su digitalne knjige, internetske stranice, postere, videoe, ankete i letke u digitalnom okruženju).

Projekt je bio predstavljen

Sve provedene aktivnosti u projektu priložene su na mrežnim stranicama škole (materijali su dostupni široj javnosti), roditeljima je podneseno izvješće s provedene ankete na roditeljskim sastancima, o svemu su informirane psihologinja, pedagog i ravnatelj škole.

18. Klub mladih

Škola

Srednja škola Marka Marulića Slatina; Trg Ruđera Boškovića 16, 33520 Slatina

Telefon/telefaks: 033 551 449; faks: 033 551 577

E-pošta: sanjamrzljak@yahoo.com; ss.marka.marulica@gmail.com;

Voditeljica

Sanja Mrzljak Jovanić, mag.philol.croat.

Učenici

Lana Kovačević, 3.a opće gimnazije, Lucija Katalinić, 4. ekonomist, Marija Pongračić, 4.a opće gimnazije, Viktorija Velić, 4. tehničar za elektroniku

Tematsko područje

Ljudska prava, demokratske građanske odgovornosti

Cilj

Osnivanje Kluba mladih s ciljem motivacije mladih vezano za uključivanje u rad lokalne zajednice, osvijestiti donositelje odluka o važnosti participativnog sudjelovanja mladih u donošenju odluka, sudjelovanje u donošenju novog Lokalnog programa za mlade Grada Slatine 2024.-2027., kao i sudjelovanje u lokalnim procesima upravljanja, uključivanja i donošenja odluka vezanim za mlade, osnaživanje mladih u prostorima namijenjenima za mlade.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Inicijativa za projekt nastala je kao rezultat prepoznavanja važnosti sudjelovanja mladih u donošenju odluka za mlade, a koje donose jedinice lokalne samouprave. Smatramo da postoji potreba za što sadržajnijim i smislenijim provođenjem slobodnog vremena u jedinstvenom prostoru koji bi okupljao mlade Grada Slatine i u kojem bi se održavale različite edukacije namijenjene mladima da bi se smanjila mogućnost osjećaja „izgubljenog vremena“ u današnjem svijetu digitalizacije i razvoja tehnologije, a takav prostor ne postoji u Gradu Slatini. Smatramo da je istraživanje i sudjelovanje mladih u realizaciji rješavanja problema mladih važno zbog osjećaja uspjeha, zadovoljstva i odgovornosti za pitanja koja se tiču mladih.

Važno je osvijestiti mlade da mogu utjecati na odluke vezane uz politike grada u kojem žive, da mogu izraziti mišljenje o gradu u kakvom bi željeli živjeti i da aktivno sudjeluju u obiteljskom, društvenom i političkom životu lokalne zajednice. Želimo da mladi osjete da su ravnopravni građani bez obzira na etničko podrijetlo, vjeru, obiteljski dohodak, rod ili sposobnosti, ali mladi nemaju prostor koji mogu nazvati „svojim“.

Odlučili smo detaljnije istražiti mogućnosti stvaranja Kluba mladih, pronaći gradski prostor u kojem bi se okupljali mladi i koji bi ponudio mladima različite edukacije koje se tiču

razvijanja njihovih kompetencija, vještina i znanja, a samim time i Grad Slatina bit će bliže ostvarenju dobivanja titule Grad mladih koje dodjeljuje Udruga gradova Republike Hrvatske, a koji mora ispuniti različite kriterije koje se tiču politika za mlade.

Moguća rješenja problema

Gradovi donose razne odluke i opće akte koji se tiču života lokalne zajednice, a među njima su i odluke koje utječu na kvalitetu života za mlade. Donošenje odluka je kooperativni proces koji uključuje sve zainteresirane skupine – lokalnu upravu, civilno društvo, pravne i druge stručnjake, sve članove zajednice kao i djecu i mlade kroz različite oblike izražavanja mišljenja o određenim općim aktima koje donosi Gradsko vijeće i gradonačelnik (javna savjetovanja i slično). Kao projektna skupina predložili smo nekoliko mogućih rješenja problema:

- a) Osnivanje Kluba mladih – mladi bi bili direktno uključeni u donošenje odluka vezano za svoj grad čime bi i grad jamčio da se sve aktivnosti koje se tiču mladih zaista i provode. Sve razine koje donose odluke moraju biti svjesne i senzibilizirane na učinak odluka koje provode. Grad mora biti svjestan mladih – obnašatelji vlasti moraju aktivno promicati sudjelovanje mladih u procesu donošenja odluka kao ravnopravnih građana grada čija se mišljenja uvažavaju, osobito zato jer trenutno Grad Slatina i provodi projekt Prvi koraci koji se financira iz Erasmus + programa. Opći cilj prijavljenog projekta je okupiti mlade (od 13 do 30 godina starosti) i donositelje odluka na lokalnoj razini, dok su specifični ciljevi projekta motivirati mlade za uključivanje u rad lokalne zajednice, osvijestiti donositelje odluka o važnosti participativnog sudjelovanja mladih u donošenju odluka kao i donošenje novog Lokalnog programa za mlade Grada Slatine 2024.-2027. U Gradu Slatini postoji Gradski savjet mladih koji bi mogao biti poveznica između lokalne vlasti i mladih Grada Slatine koji bi se okupljali upravo kroz program rada Kluba mladih, a koji bi uključivao prvenstveno Učenička vijeća srednjih škola, Udrugu mladih Krik kao i ostale zainteresirane udruge.
- b) Prostor za Klub mladih – smatramo da je prostor specifično namijenjen za mlade prostor koji bi osim mladih okupljao i djelatnike različitih obrazovnih ustanova, institucija, udruga, ali i gradske vlasti koji bi sudjelovali u ostvarivanju programa Kluba mladih (npr. različite edukacije). Prostor je nužan da bi se stvorila poticajna društvena sredina za mlade te povezivanje istih da bi se ostvario zajednički cilj – motivacija u procesu participacije mladih u donošenju odluka za mlade.
- c) Svaka institucija i ustanova u Gradu Slatini ima punkt namijenjen mladima – s obzirom na to da u Gradu Slatini postoji niz institucija i ustanova koje mogu pripomoći u podizanju kvalitete života mladih, smatramo da je potrebno da u svakoj od njih postoji određen punkt koji je namijenjen mladima – prostorno i informacijski, npr. u knjižnici poseban dio namijenjen mladima s preporukom literature i slično.

Najbolji pristup rješavanju problema

Raspravljajući o mogućim rješenjima, zaključili smo da je prijedlog s punktom namijenjen mladima u svakoj ustanovi i instituciji kompliciran za provedbu i zahtijeva veliki napor tamo zaposlenih osoba te smo ga odbacili kao moguće rješenje problema, ali druga dva rješenja (prostor za mlade, osnivanje Kluba mladih) su itekako ostvariva, no potrebna je visoka razina suradnje svih uključenih u proces ostvarivanja tih prijedloga. U skladu s dobrim primjerima

drugih gradova na prostoru Republike Hrvatske gdje već postoje Klubovi mladih, kao i gradski prostori namijenjeni mladima, smatramo da bismo na njihovom primjeru mogli ostvariti i predloženo u Gradu Slatini. Najbolji pristup rješavanju problema pronalazimo u bliskoj suradnji Gradskog savjeta mladih, Gradske uprave, Gradskog vijeća i Udruge mladih Krik.

Grad Slatina zasigurno ima prostore koje bi mogla namijeniti za mlade, a mi moramo pokazati da interes za to postoji. Uključit ćemo se u rad projekta Prvi koraci te svojim prijedlozima doprinijeti ostvarivanju naših prijedloga.

Plan djelovanja

Plan djelovanja uključuje niz aktivnosti, prvenstveno razgovora i dogovora oko ostvarivanja predloženih ideja. Kontaktirali smo osobu zaduženu za provođenje projekta Prvi koraci u Gradskoj upravi. Potrebno je pronaći prostor za mlade. Klub mladih može biti osnovan tako što će okupiti prvenstveno Učenička vijeća dviju srednjih škola u Slatini – Srednju školu Marka Marulića Slatina i Industrijsko-obrtničku školu. Sazvali smo predstavnike istih, ali i Gradskog savjeta mladih te dogovorili sastanak na kojem je neformalno pokrenuta inicijativa za osnivanjem Kluba mladih kojoj je prvi zadatak pronaći odgovarajući prostor za djelovanje u kojem nam može pomoći Gradska uprava.

Ostvareni rezultati

Osnovan Klub mladih – čine ga Učenička vijeća srednjih škola i Gradski savjet mladih.
Prostor Kluba mladih – gradski prostor namijenjen mladima Grada Slatine.

Projekt je bio predstavljen

Projekt je predstavljen zainteresiranima u Gradskoj upravi, Gradskom savjetu mladih, učenicima Srednje škole Marka Marulića Slatina i Industrijsko-obrtničke škole (internetske stranice škole, na satovima razredne zajednice svih razreda). Putem članaka i gostovanjem na lokalnom mediju (Radiju Slatini) obavijestili smo zainteresiranu javnost o djelovanju Kluba mladih.

19. Nemoj tući – razum uključi

Tematsko područje

Ljudsko-pravno: odgovorno ponašanje u zajednici

Socijalno: smanjenje depresije kod mladih ljudi

Ciljevi

- Potaknuti razvoj svijesti kod mladih ljudi.
- Potaknuti učenike naše škole na prijateljsko ponašanje.
- Razvijanje sposobnosti rješavanja problema, poduzimanja inicijative, timskog rada te razvijanje komunikacijskih vještina, sposobnosti donošenja odluka, postavljanja ciljeva i prioriteta.
- Osvješćivanje mladih kako se nasilje putem interneta (cyberbulling) ne tolerira u današnjem društvu te je protuzakonito.
- Prevencija nasilničkog ponašanja
- Podizati svijest o problemu vršnjačkog nasilja
- Razvijati empatiju i pro socijalno ponašanje te poticati druženje, suradnju i prijateljske odnose među učenicima
- Podučiti učenike kako ispravno reagirati na nasilje i zaštititi sebe i druge.

Škola

Srednja škola Marka Marulića Slatina, Trg Ruđera Boškovića 16, 33520 Slatina

Telefon/telefaks: 033 551449; 033 551577

E-adresa: zeljkomilnovic@gmail.com; ss.marka.marulica@gmail.com;

Voditelj

Željko Milnović, dipl.oec., prof. savjetnik.

Učenci

Učenci koji su sudjelovali u izradi projekta: Ana-Marija Čović (1.ek), Elena Premec (1.ek), Lana Perčić (1.ek), Sara Tokić (1.ek) i rezervni član Martina Ivoš (1.ek).

Učenci koji će predstavljati projekt na smotri: Ana-Marija Čović (1.ek), Elena Premec (1.ek), Lana Perčić (1.ek), Sara Tokić (1.ek) i rezervni član Martina Ivoš (1.ek).

Očekivani ishodi učenja i kompetencija/e koje su razvijene u projektu:

- prepoznavanje i imenovanje problema,
- samovrednovanje i vrednovanje rada pojedinca ili skupine,
- razvoj vještina planiranja, istraživanja, prezentacije, timskog rada,
- provođenje istraživanja, prikupljanje, obrada i analiza podataka,
- definiranje važnosti tolerancije u svakodnevnom životu.
- promicanje solidarnosti i kvalitete života
- prepoznavanje i uvažavanje potreba i osjećaja drugih.
- razvijanje strategije rješavanja sukoba.

Opis

Izbor i istraživanje problema

Moja razred i ja na satu razrednog odijela imali smo temu o nasilju. Kroz mnogo razgovora sa razrednicom, ostalim nastavnicima i kolegama iz razreda shvatili smo da je to čest problem kod naše generacije i općenito u životu.

Smatramo da se o tome problemu treba što više pričati zato što ga nalazimo u svim segmentima našeg društva (u školi, obitelji, na radnom mjestu, sportskim terenima, internetu itd).

Moje kolege i ja željeli smo pokušati poduzeti nešto po tom pitanju, pa smo se prijavili u projekt da bi široj populaciji prikazali ovaj problem koji smo mi uočili.

Počeli smo istraživati nešto više o temi nasilja i koliko je ono često u današnjoj svakodnevnici.

Za početak istraživanja proveli smo anketu u osnovnim i srednjim školama o važnosti ovog problema i kako ga oni doživljavaju. Zatim smo proveli anketu za profesore i ostale odrasle osobe. Osim anketa, informacije o ovom problemu našli smo i na internetu, gledajući televiziju, razgovoru sa odraslim ljudima ...

Od svih ispitanih većina njih su odgovorili kako smatraju da je nasilje veliki problem u današnjem svijetu i da bi se trebao naći način da bi se taj problem smanjio.

Moguća rješenja problema

Nakon dobivenih rezultata anketa ustanovili smo da je prevencija nasilničkog ponašanja prijeko potrebna pa smo počeli razmišljati kako možemo rješavati problem nasilja te smo predložili nekoliko mogućih rješenja:

1. **Moguće rješenje:** Ostvariti suradnju škole sa policijskom postajom u Slatini i Centrom za socijalnu skrb kao institucijama koje će svojim edukacijama na satima razrednika u navedenim razredima a isto tako i na drugim javnim mjestima podučavati učenike i odrasle osobe o problematici nasilja u suradnji sa školskom psihologinjom.
Osim toga, PP Slatina i Centar za socijalnu skrb informirat će učenike o posljedicama koje snose osobe koje su vršitelji nasilja, a budu prijavljene Centru, upoznat učenike sa statističkim podacima o učestalosti nasilja nad vršnjacima i s onim što oni mogu napraviti da se taj postotak smanji.
2. **Moguće rješenje:** Roditeljska kontrola – Djeca su sada slobodnija i rade ono što žele na svojim uređajima, te pišu negativne komentare i uvrijede, i roditelji bi trebali razgovarati s njima o tome, i provjeravati ih.
3. **Moguće rješenje:** Uvođenje novih izvannastavnih aktivnosti u sljedećoj školskoj godini (Društvene igre, Debatni klub, Pjevačka grupa ...) s ciljem učeničke suradnje i osnaživanja komunikacije.

Najbolji pristup rješenju problema

Nakon što smo predstavili nekoliko rješenja za smanjenje nasilja kroz prethodna dva plakata, odlučili smo se za najbolje rješenje, a to su edukacije o nasilju.

Uloga edukacija o nasilju važna je u podizanju svijesti koliko nasilja ima zadnjih nekoliko godina i da se broj žrtava neprestano povećava.

Edukacijom o nasilju ljudi će imati više znanja i upoznati se sa problemom koji se mora što prije riješiti.

U odgoju, u školama, na internetu djecu i odrasle treba učiti da se problemi mogu riješiti samo riječima.

Nakon edukacija moguće je ostvariti slijedeće pozitivne ishode: usvajanje znanja i vještina i nadogradnja znanja.

Također u suradnji s gradom Slatinom, radio Slatina i dr. ustanovama, odlučili smo promovirati smanjenje nasilja kroz program edukacije o nasilju.

Gradonačelniku bi predložili da grad sudjeluje u sufinanciranju edukaciji o nasilju.

Plan djelovanja

Aktivnosti koje smo proveli su brojne, neke su planirane na samom početku projekta, neke su spontano došle tijekom realizacije projekta a u prvoj fazi ih nismo prepoznali. Većina aktivnosti odrađene su u razredu s učenicima, a neke su prikazane i na panoima u školskim hodnicima, i to:

- organizirane su i provedene radionice s naglaskom na komunikacijske sposobnosti učenika (na satovima razrednika uz podršku i suradnju školske psihologinje)
- izrađena je Strategija o postupanju prilikom nasilničkog ponašanja
- izrađeni se plakati o vršnjačkom i o e-nasilju
- sastavili smo i proveli intervju sa školskom psihologinjom
- sastavili smo, izradili i proveli Anketu o nasilju za učenike
- sastavili smo, izradili i proveli Anketu o nasilju za roditelje
- stavili smo naglasak na među razrednu suradnju u zajedničkim obilježavanjima značajnih datuma (Međunarodni dan nenasilja, Dan sigurnijeg interneta)
- ispisivali smo poruke kako se zaštititi i sačuvati od e-nasilja te kome se obratiti ako do toga dođe
- proveli smo debatu u našem razredu na temu *Cyberbullying je opasniji od običnog bullyinga?*
- Također smo izradili letak o savjetima i strategijama o postupanju prilikom nasilničkog ponašanja

Nakon svih nabrojanih i provedenih aktivnosti učenici su se usuglasili da bi trebali nastaviti s djelovanjem, i to na sljedeće načine:

- postavljanjem javnih plakata po školi i u gradu
- ispisivanjem poruka protiv nasilja na vidljivim mjestima po školi
- provođenjem radionica na satu razrednika u ostalim razredima naše škole – materijali će biti ponuđeni razrednicima na korištenje na satima razrednika
- održavanjem radionica u IOŠ Slatina, OŠ Eugena Kumičića (razrednoj i predmetnoj nastavi)

Ostvareni rezultati

Učenici su radom na projektu razvijali svoje vještine istraživanja, timskog rada, intervjua, izrade plakata te javnog predstavljanja.

Plan djelovanja realiziran je.

Učenici su razmjenjivali iskustva o problemu. Slobodno su izražavali svoje stavove i uvjerenja, prikupljali podatke iz raznih izvora informacija, proveli i analizirali ankete,

sudjelovali na radionicama, obilježavali značajne datume vezane za sigurnost na Internetu, surađivali s predstavnicima udruga i centara za mlade, intervjuirali stručnjake koji su imali pozitivna i negativna iskustva vezano za društvene mreže te ostvarili podršku PU Virovitičko-podravske za promotivne materijale.

Projekt je bio predstavljen

Projekt je predstavljen u našem razredu i ostalim razredima naše škole, na Vijeću učenika i udruzi mladih.

Projekt će u idućih mjesec dana biti predstavljen u prostorijama Pučkog otvorenog učilišta u Slatini i prostorijama Industrijsko-obrtničko škole u Slatini te putem lokalnih medija – Radio Slatina i Domovina.net.

Također ćemo ga predstaviti na Županijskoj smotri projekata iz područja građanskog odgoja i obrazovanja i drugih među predmetnih tema.

20. Vratimo kulturu čitanja

Škola

Srednja škola Metković; Kralja Zvonimira 12, 20350 Metković

Telefon/telefaks: 020 681 088; 020 681712

E-adresa: ured@ss-metkovic.skole.hr;

E-adresa mentora: rosandalovric@gmail.com;

Voditelji

dr.sc. Rosanda Lovrić, prof. savjetnik, Nina Komazin, prof. mentor

Učenici

Lara Bebić, Matea Prusac, Josipa Dominiković, Mia Jelčić, 4. razred zanimanje Upravni referent

Tematsko područje

Suradnja i timski rad u istraživanju i rješavanju problema nedovoljnog čitanja, korištenja e-knjiga, razvoj empatije, društveno koristan rad.

Demokratska procedura rješavanja društvenog problema, pluralizam mogućih rješenja i izbor najboljeg, stvaranje konsenzusa, dijalog.

Cilj

Razvoj socijalnih vještina i komunikacije, osposobiti i osnažiti učenike za aktivno sudjelovanje u životu društvene zajednice, razvijati pouzdanje u vlastite snage i pronalaziti vlastite odgovore i ponuditi moguća rješenja za aktualne društvene probleme i izazove, stjecanjem različitih kompetencija, učenici se osposobljavaju za uspješno sudjelovanje u životu društvene zajednice, kao i lokalne samouprave, razviti kulturnu i građansku svijest učenika, razvoj ljubavi prema čitanju te poticanje čitanja i razvoj pismenosti

Očekivani ishodi učenja i kompetencija/e koje su razvijane u projektu:

goo C.5.1. Aktivno sudjeluje u građanskim inicijativama

goo C.5.2. Volontira u zajednici

goo C.5.3. Promiče kvalitetu života u zajednici

uku A.4/5.4. Kritičko mišljenje. Učenik samostalno kritički promišlja i vrednuje ideje

uku D.4/5.2. Suradnja s drugima. Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć

ikt A.5.2. Učenik se samostalno služi društvenim mrežama i računalnim oblacima za potrebe učenja i osobnoga razvoja

ikt C.5.3. Učenik samoinicijativno i samostalno kritički procjenjuje proces i rezultate pretraživanja te odabire potrebne informacije među pronađenim informacijama

osr A.5.3. Razvija svoje potencijale

osr C.5.3. Ponaša se društveno odgovorno

Opis

Izbor i istraživanje problema

U lokalnoj zajednici učenici uočavaju da mladi ljudi od 14 do 19 godina nisu aktivni odnosno mali broj ih sudjeluje u kulturnim događanjima koji su povezani sa kulturom čitanja, posjećivanjem i korištenjem gradske knjižnice i sudjelovanjem na društvenim događanjima koje knjižnice organiziraju. Ovim projektom nastoji se obuhvatiti sve probleme koji dovode do pada interesa i zanimanja mladih za knjigu i čitanje; želimo otkriti kako digitalno doba utječe na čitanje i kako potaknuti učenike da svakodnevno odvoje barem malo vremena za čitanje. Smatramo da bi čitanje pomoglo ne samo njihovoj pismenosti, učenju, koncentraciji, već njihovom psihološkom zdravlju. U ovom dijelu učenici istražuju koja razina tijela javne vlasti je nadležna za bavljenje ovim problemom, odnosno koje radnje, aktivnosti, odluke su poduzete da bi se taj problem riješio tj. tko su odgovorne osobe ili institucije koje se bave ovim problemom i u kojoj mjeri. Istražit ćemo godišnji plan knjižnice, način financiranja, tko je osnivač te kakvi plan zbivanja i događanja su u planu za mlade.

Moguća rješenja problema

Gradska knjižnica kao javna ustanova kojoj je osnivač Grad Metković mora unaprijediti svoje poslovanje koje podrazumijeva: vidljivost u zajednici putem oglašavanja na službenim mrežnim stranicama, društvenim mrežama, osmisliti ciljne programe za različite dobne skupine sa stručnjacima iz područja informacijskih znanosti, mora biti u skladu s trendovima i potrebama korisnika. Stoga Grad Metković mora zaposliti veći broj ljudi u GK koji mogu zadovoljiti potrebe svega gore navedenoga.

Prednosti: knjižnica bi privukla veći broj korisnika i posjetitelja, povećala prihod od članarina iz kojeg bi mogla financirati svoje programe.

Nedostaci: Gradska knjižnica Metković nema stručno osoblje koje bi moglo realizirati navedene programe

Osnivanje volonterskoga tima koji su uključeni u pripremu i realizaciju niza programskih aktivnosti iz područja kulture, edukacije i razvoja kreativnosti i čitateljskih kompetencija, za različite dobne skupine korisnika sa najvećim naglaskom na dobne skupina od 14 do 19 godina za programsko razdoblje rada knjižnice za 2024 godinu. Volonteri za takve aktivnosti se biraju prema osobnim vještinama, znanjima i interesima.

Prednosti: Aktivno sudjelovanje mladih u donošenju odluka, učenje kompetencija komunikacijskih vještina

Nedostaci: Knjižnica nema, osim ravnateljice diplomirane knjižničarke, ostalo osoblje su pomoćni knjižničari, neizvjesnost izvora financiranja programskih aktivnosti, materijala i sl.

Najbolji pristup rješenju

Učenici su kao najbolji pristup rješenju izabrali osnivanje volonterskog tima. Na taj način bi se uključili u pripremu i realizaciju aktivnosti iz područja kulture, edukacije te razvoja kreativnosti i čitalačkih vještina za mlade. Učenici će analizirati ključne probleme današnjice te uključiti volontere i stručnjake iz raznih područja koji bi svojim znanjem i vještinama unaprijedili rad knjižnice te na taj način privukli više korisnika, a posebno mlade čime podržavamo postojeću politiku tj. prilagođavamo je i predlažemo (po uzoru na knjižnicu grada Rijeke). Da bi mogli ostvariti planirane aktivnosti za provedbu predložene javne

politike koja nije u suprotnosti sa zakonom predložili smo ravnateljici gradske knjižnice da nas uvrsti u godišnji plan rada knjižnice za 2024. godinu.

Plan djelovanja

Nakon analize ankete o učestalosti čitanja došli smo do zaključka kako danas mladi sve manje čitaju knjige. Na osnovu razgovora s knjižničarkama srednjih škola, osnovne škole i gradske knjižnice osmišljena su pitanja za intervju s doktoricom školske medicine. Učenike je zanimalo kako korištenje mobitela utječe na čitalačke sposobnosti kod djece prilikom upisa u prvi razred osnovne škole. Učenici su istražili Zakon o knjižničarskoj djelatnosti, proučili plan zbivanja i događanja u gradskoj knjižnici. Na ovaj način učenici su se okušali kao novinari te su osmislili da bi večeri čitanja mogle izgledati. Projekt su prezentirali na mrežnim stranicama grada Metkovića, lokalnih portala i škole.

Ostvareni rezultati

Tijekom rada na projektu učenici su analizirali anketu o učestalosti čitanja, te su tako doznali i razloge zbog kojih se danas sve manje čita. Također, na internetu su istražili prednosti i nedostatke knjiga i e-knjiga. Iz razgovora s doktoricom školske medicine doznali su kako korištenje mobitela utječe na čitalačke sposobnosti kod mladih. Iz razgovora s knjižničarkom iz gradske knjižnice i knjižničarkama iz osnovne i srednje škole doznali su koliko danas učenici posuđuju i čitaju. Naučili su što znači biti aktivan i informiran građanin, pronalazili nove informacije, a po prvi put smo čitali i analizirali Zakone.

Predstavljanje projekta

Projekt je predstavljen u školi te na mrežnim stranicama škole, lokalnih portala i grada Metkovića.

Osvrt učenika

U projekt smo se uključile da bi druge pa tako i same sebe potaknule na otvoreno razmišljanje i opuštanje izvan suvremenog svijeta i njegovih „obilježja“. Smatramo kako je čitanje posebno iskustvo za svakog čovjeka jer niti jedan čovjek neće shvatiti smisao knjige na isti način. U projektu sudjelujemo da bi druge potaknuli na vraćanje kulture čitanja, te ih uvesti u nevjerojatan svijet mašte. Nadamo se da će ovaj projekt potaknuti mnoge ljude da se barem potrudu pronaći tu svoju knjigu.

Obrazac za procjenu obrane projekta

Portfelj Projekta građanin sastoji se od dva dijela: oglednog panoa od četiri dijela i dokumentacijske mape od pet dijelova. Kada vrednujete portfelj, kriterije koji se nalaze u obrascu za procjenu treba primijeniti na ogledni dio i na odgovarajući dio u dokumentacijskoj mapi. U vrednovanje portfelja i dokumentacijske mape uključuje se i vrednovanje njegove obrane. Skala procjene je sljedeća: **Izvršno, vrlo uspješno, uspješno, zadovoljavajuće.**

KRITERIJI VREDNOVANJA	PROCJENA	KOMENTAR
<p>Prvi pano: Razumijevanje problema</p> <p>Navodi i objašnjava problem i njegove uzroke i predstavlja dokaze postojanja problema</p> <p>Pokazuje razumijevanje pitanja vezanih uz problem</p> <p>Pokazuje razumijevanje postojeće ili predložene javne politike</p> <p>Objašnjava neslaganja oko problema koji možda postoje u zajednici</p> <p>Objašnjava zašto bi vlast trebala biti uključena u rješavanje</p>		
<p>Drugi pano: Analiza alternativne politike</p> <p>Predstavlja dvije ili tri alternativne javne politike kao rješenje problema</p> <p>Objašnjava prednosti i nedostatke svake predstavljene alternativne politike</p> <p>Utvrđuje koje su nesuglasice i sukobi vezani uz svaku od alternativa</p>		
<p>Treći pano: Priprema javne politike i uvjeravanje</p> <p>Navodi javnu politiku kojom se rješava problem i državni odjel ili tijelo nadležno za provođenje predložene javne politike</p> <p>Podržava predloženu javnu politiku objašnjenjima i dokazima</p> <p>Utvrđuje i objašnjava prednosti i nedostatke predložene javne politike</p> <p>Objašnjava i podupire podacima zašto je njihova predložena javna politike ustavna</p>		
<p>Četvrti pano: Provedba plana akcije</p> <p>Navodi pojedince i grupe koje podupiru i koje se</p>		

<p>suprotstavljaju toj politici, a na koje će ona utjecati</p> <p>Navodi dužnosnike koji podupiru i koji se suprotstavljaju toj politici, a na koje će ona utjecati</p> <p>Navodi i objašnjava slijed akcija kojima će djelovati da se njihova predložena javna politika provede</p> <p>Predlaže akciju koja se nastavlja i temelji na dokazima predstavljenima na prethodnim panoima</p>		
---	--	--

KRITERIJI VREDNOVANJA	OCJENA	KOMENTAR
<p>Cjelokupni portfelj: Opseg u kojem cjelokupni portfelj</p> <p>Predstavlja materijal na oglednim panoima i dokumentacijskoj mapi koji je međusobno povezan i međusobno se podupire</p> <p>Predstavlja jasan i uvjerljiv slijed od jednog do drugog oglednog panoa</p> <p>Koristi standarde dobrog pisanja</p> <p>Koristi odgovarajuće i prikladne grafikone i pisane podatke</p> <p>Vizualno je privlačan</p> <p>Uključuje dokaze,</p> <p>U dokumentacijskoj mapi u petom poglavlju učenici su dali osvrt o tome što su naučili</p>		

Ukupna procjena projekta:

- a) Izvrsno
- b) Vrlo uspješno
- c) Uspješno
- d) Zadovoljavajuće

Komentar:

Jake strane obrane projekta:

Ima li slabih strana? Vaše preporuke za poboljšanje:

Procjenitelj: _____

Ime škole/učitelja _____